

ГАЛЕРИЯ
БАРД

СЪВРЕМЕНИ
РОМАНИ

БАРБАРА
ТЕЙЛЪР
БРЕДФОРД

ПРОМЯНА
В ЧУВСТВАТА

ВНИМАНИЕ:
БАРБАРА Е ВЪЛШЕБНА РАЗКАЗВАЧКА!
НЕЙНОТО ОЧАРОВАНИЕ Е КАТО НАРКОТИК!

БАРБАРА ТЕЙЛЪР БРАДФОРД ПРОМЯНА В ЧУВСТВОТА

Превод: Красимира Икономова

chitanka.info

Лора и Клер са приятелки от детинство. Те остават близки и в бурния си светски живот. Има с какво да се похвалят — Лора успешно управлява търговия с произведения на изкуството, а бракът ѝ с хубавия и винаги весел Дъг върви като в приказките.

Клер, макар и разведена, се радва на чудесната си дъщеря Наташа. Но животът на двете приятелки се препъва от начупената линия на съдбата. Когато Клер изживява неочаквана трагедия, тя, естествено, се обръща към Лора за помощ.

„Промяна на чувствата“ разказва за нещастията, които ни съпътстват, но също така е и възхвала на радостта от живота.

БЕЛЕЖКА НА АВТОРКАТА

Две картини, описани в романа, не съществуват в действителност. „Таитянски мечти“ на Пол Гоген е част от въображаемата колекция на Зигмунд и Урсула Вестхайм — създадени от мен герои, жертви на Холокоста в романа ми „Жените в неговия живот“. Сър Максимилиан Уест — техен син и наследник, претендент за права върху творбата, е образ от същата книга. „Мароканска девойка с червен кафтан държаща мандолина“ на Анри Матис се появява в измислената сбирка на Морис Дювал — персонаж от настоящия роман. В интерес на драматичното действие си позволих литературната свобода да „съчиня“ тези две картини, тъй като не исках да назовавам реални произведения на Гоген и Матис. Не бих желала по никакъв начин чрез написаното от мен автентични платна на Пол Гоген и Анри Матис да станат обект на дискусии или да бъдат изложени на риск.

ПРОЛОГ

ЛЯТОТО НА 1972-А

Момичето беше високо за седемгодишно, тъмнокосо, с живи сини очи на будното интелигентно лице. Крехко, почти кльоцаво, то имаше момчешки вид — вероятно поради слабичкото си тяло, късо подстриганата коса, неизтощимата енергия и дрехите, които носеше. „Любимата униформа“, както се изразяваше баба му — сини джинси, бяла тениска и бели гуменки. Единствената суета, която проявяваше, беше към гуменките и тениската. Те задължително трябваше да бъдат снежнобели, затова или постоянно бяха в пералната машина, или ги подменяха с нови.

Седемгодишното момиче се казваше Лора Валиънт и бе в обичайното си облекло, когато тази сутрин излезе от кацналата на хълма бяла къща в колониален стил и се спусна по моравата към реката. Тя се виеше през обширна зелена долина, заобиколена от високи хълмове близо до Кент — малко провинциално градче в северозападната част на Кънектикът. Дядо ѝ и баба ѝ се бяха преселили в Америка от Уелс много отдавна — още през 1920-а година и след като бяха купили тази прекрасна цъфтяща долина, ѝ бяха дали уелско име — Ронда Фах... или малката Ронда.

Подминавайки реката, Лора продължи към каменния зид в горичката с големи дъбове и кленове. Отдавна, когато баща ѝ е бил още момче, той и приятелите му си построили къщичка сред клоните на огромен дъб. Тя беше съвсем запазена и сега бе любимото място на Лора, а преди нея — и на други деца от рода Валиънт.

Лора бе силна за възрастта си — спортен тип, подвижна и изпълнена с бликаща енергия. За секунди се покатери по въжената стълба, която се спускаше от къщичката.

Изпълзя вътре, настани се удобно в пълната с листа бърлога и се загледа в ранното утринно небе. Бе шест часът. В този светъл и слънчев юлски ден в къщата още никой не беше станал — нито дядо ѝ и баба ѝ, нито най-добрата ѝ приятелка Клер, която често ѝ правеше

компания при посещенията във фермата. Лора обичаше всичко в Ронда Фах, предпочиташе това място много повече пред Ню Йорк, където живееше с родителите си и брат си Дилън.

При мисълта за родителите ѝ, детското ѝ лице постепенно се промени. Баща ѝ Ричард беше известен композитор и диригент, непрекъснато пътуваше с някой симфоничен оркестър, а майка ѝ неизменно го придружаваше. „Неразделни са“ казваше баба ѝ, но така изсумтяваше, че човек долавяше критични нотки в гласа ѝ. Поне Лора така ги възприемаше. Всъщност те наистина рядко се задържаха вкъщи. Когато майка ѝ Меги не пътуваше, рисуваше в ателието в Уест Сайд прочутите си картини с цветя. „Тя получава добри пари за тях“ — обясняваше дядо ѝ Оуен, мъчейки се да намери извинение за дъщеря си, защото той бе добър към всички.

Така че Лора и брат ѝ Дилън — три години по-малък от нея — често оставаха на грижите на дядо и баба.

Тя обичаше да им гостува, беше привързана към тях. Обичаше и родителите си, дори бе много близка с баща си, когато той си беше у дома. Но майка ѝ през повечето време се държеше с нея по-хладно и резервирано.

Лора се сети за въжената стълба и се пресегна с намерението да я издърпа, но после промени решението си. Никой нямаше да нахлуе в тайната ѝ бърлога. Четиригодишният Дилън все още беше твърде малък и можеше да изкачи само първите едно-две стъпала, а Клер се страхуваше да не падне. Действително човек изпитва несигурност, докато се катери по въжена стълба, Лора го знаеше.

Клер се боеше и от други неща, въпреки че бе на дванайсет години — много по-голяма от Лора. Тя беше дребна, изящна, крехка и много хубава, с дълбоки зелени очи и червена коса. „Дрезденска кукла“ я наричаше баба ѝ Мегън и това бе най-точното определение.

Лора обичаше Клер. Тя беше най-добрата ѝ приятелка, макар да бяха коренно различни. „Никак не си приличат“, обичаше да казва дядо Оуен. Той запали Лора да поддържа спортна форма, той ѝ повлия да си създаде вкус към приключенията. Научи я да язди кон и да плува, водеше я на излети и ѝ вдъхваше увереност в самата себе си. Той я приучи да не се страхува. „Винаги трябва да си смела, Лора, и да имаш кураж и да държиш главата си гордо изправена.“

А Клер изобщо не беше спортен тип и избягваше всякакви физически упражнения. Обаче имаше дарба да разказва, бе находчива, притежаваше въображение, непрекъснато съчиняваше какви ли не случки, приказки за духове и други фантастични истории. Момичетата играеха на шарада, пишеха пиески и ги изпълняваха, и двете обичаха филми, музика и дрехи. За някои неща Лора боготвореше Клер. Все пак тя беше пет години по-голяма от нея и знаеше толкова много. Дилън изобщо нищо не знаеше и според Лора бе изключително разглезен.

Лора бръкна в мрежата над главата си и напипа бутилката с портокалов сок, която Фенис, икономката, ѝ оставяше всяка сутрин. Отпи една-две глътки, остави шишето на малка поличка, извади дневника си от скривалището и започна да записва съкровенията си мисли. Правеше го всеки ден.

Не след дълго в къщичката на дървото стана топло и на няколко пъти очите на Лора се притваряха, най-накрая тя бутна настрани дневника и писалката и облегна глава на стената. Колкото и да не ѝ се искаше, задряма.

Лора нямате представа колко дълго бе спала, но изведнъж стреснато отвори очи. Миг преди това до ушите ѝ бе долетял далечен писък. Дали не бе сънувала?

Тогава го чу отново. Беше слаб писък от още по-слаб глас:

— Помощ! Помощ!

Значи не беше сън, някой бе в беда. Лора изпълзя колкото се може по-бързо, заднишком излезе от къщичката на дървото, увисна над ръба, докато с крака си напипа стъпалото на въжената стълба, и заслиза надолу. Беше свикнала да се смъква така и скоро стигна до земята.

Виковете заглъхваха и най-накрая съвсем спряха. Но Лора осъзна, че идваха от онази част, където реката се разширяваше и бе най-дълбоко — до зида, близо до полянката с всякакви видове диви цветя. Гласът бе на Клер и Лора се втурна през глава натам — дългите ѝ крака се понесоха по тревата. Сигурно приятелката ѝ потъваше, а наоколо нямаше никого.

Закова се на място, щом видя кошничката с цветя. Изу гуменките и джинсите си и докато слизаше по калния бряг, бледото лице на Клер се появи на повърхността на водата.

— Тук съм, Клер! — извика Лора, гмурна се и заплува към нея.

Главата на Клер отново потъна, Лора си пое дълбоко дъх и пак се гмурна. Тогава забеляза как Клер се носеше под водата.

Лора доплува до нея, хвана я под мишниците и се помъчи да се издигне на повърхността. Тя беше висока и силна, а Клер бе по-дребна и по-лека от нея, така че се справи. Обаче, когато заплува към брега, Клер, която се бе вкопчила в нея, започна да я дърпа назад.

— Кракът ми — успя да промълви Клер. — Заклешил се е в нещо. — На бялото ѝ като тебешир лице се бе изписал ужас, а очите ѝ се бяха изцъклили от паника.

Лора само кимна. Огледа се като обезумяла, без да знае какво да прави. Трябваше да освободи крака на Клер от това, в което се бе заплел. Но в същото време не можеше да се отдели от нея, защото тя щеше да потъне. Лора забеляза клона на едно дърво, надвесен близо до тях. Беше голям, наполовина се простираше над брега, наполовина — във водата и тя съобрази, че ще ѝ бъде много трудно да го повдигне. Обаче реши да се опита да извие тази част, която беше откъм тях. Ако успееше, Клер можеше да се държи за него.

С очи, вперени в приятелката си, Лора каза:

— Клер, трябва да те пусна, така че...

— Не, недей! Страх ме е! — едва ѝ отвърна Клер.

— Трябва. Искам да дръпна този клон, за да можеш да се хванеш за него. Тогава ще освободя крака ти. Щом те оставя, почни да пляскаш с ръце във водата и движи свободния си крак. Бъди спокойна, всичко ще е наред.

Клер нямаше сили да отговори. Беше изпаднала в пълен стрес.

Лора се отдалечи и извика:

— Пляскай с ръце! Ритай с крака си!

Щом Клер започна, тя заплува по течението. Клонът докосваше водата. След като го дърпа известно време, той поддаде. Неочаквано обаче другият му край се отдели от брега и цопна в реката, вдигайки пръски. Лора улови покритата му с листа част, придърпа я няколко пъти, докато дървото започна да се носи по водата успоредно с нея. Придържайки го с една ръка, тя се насочи към Клер.

През това време Клер продължаваше да движи ръцете и единия си крак във водата и се държеше на повърхността. Когато приятелката ѝ приближи клона, тя го сграбчи и го стисна здраво.

Същото направи и Лора, за да успокои дишането си и да си почине няколко минути. Щом се съвзе, се гмурна във водата, стигна до дъното на реката и после бавно изплува нагоре.

Изплаши се, като видя, че кракът на Клер се бе заплел в руло телена мрежа с развит край. Лора се опита да освободи стъпалото, но не успя да свали гуменката, въпреки всичките си старания. Изскочи на повърхността, пое си дълбоко въздух на няколко пъти и отпусна ръце върху клона.

Взирайки се в изплашеното лице на Клер, каза:

— Трябва да доведе Том да ми помогне.

— Не ме оставяй — прошепна Клер с разтреперан глас:

— Няма как. Само не се пускай от клона — нареди ѝ Лора и заплува към брега.

След като излезе от водата, момичето навлече джинсите и гуменките си и побягна по поляната. Изтича към двора зад сградите, озъртайки се за Том. Не го откри, а нямаше време за губене. Втурна се към бараката с инструментите, намери градинарски ножици и отново се спусна към реката. Клер продължаваше да се държи за клона и се оглеждаше уплашено.

Лора показва на Клер градинските ножици и ѝ обясни:

— Не видях Том. Ще се опитам да отрежа гуменката ти.

Клер кимна. Трепереше, цялото ѝ тяло бе настръхнало от дългото стоене в студената вода. Лора отново се гмурна, но отначало ѝ беше много трудно да стигне до крака на Клер и пробва различни варианти. Най-накрая провря дясната си ръка с ножиците под мрежата. Първо се опита да среже връзките на заклецената гуменка. Успя, но кракът на Клер не можеше да излезе от обувката. След още няколко секунди ѝ се наложи да се издигне на повърхността, за да си поеме дъх.

После отново се гмурна. Този път срязва гуменката от двете страни, издърпа глезена на Клер и най-накрая освободи крака ѝ. Изпълнена с облекчение, Лора се появи над водата, хвана се за клона, отпусна се и си пое дълбоко въздух.

— Съжалявам — прошепна Клер. — Добре ли си, Лора?

Кимайки, Лора се възстановяваше още минута-две. После хвана Клер за ръката, поведе я към брега и я изкара на тревата.

Двете момичета трепереха от студ, от тях се стичаше вода. Макар че Лора бе изморена, тя побърза да нахлузи бързо джинсите и

гуменките си. Като се подкрепяха една друга, те тръгнаха обратно към къщата.

Щом стигнаха до задната врата, която водеше към кухнята, Лора спря и изгледа напрегнато Клер.

— Преди да влезем, кажи ми какво стана. Как се озова в реката?

Клер оправи назад мократа си коса. Луничките изпъкваха като черни точки на побелялото ѝ лице.

— Берях диви цветя и съм се приближила до брега, Лора. Неочаквано се подхлъзнах, изтърколих се по брега и паднах във водата. Изплаших се много, паникьосах се, кракът ми се заплете. Нямам представа как съм стигнала до средата на реката.

— Баба казва, че там реката е опасна, защото има течение. Хайде да влизаме, че трепериш.

— Ти също — отбеляза Клер, а зъбите ѝ тракаха.

Фенис бе първата, която ги видя, щом пристъпиха в кухнята.

Икономката — висока, червенокоса и колоритна с бялата си австрийска блуза и сукмана на цветя — се извърна от печката, когато влязоха. Ахна, когато ги видя.

— Боже мой! Какво е станало с вас? — извика тя и се втурна към тях. — Приличате на мокри мишки! — Забеляза, че са измръзнали и треперят, особено Клер. Придърпа я към голямата кухненска печка, на която приготвяше закуската. Оглеждайки Лора, Фенис добави: — Моля те, иди до скрина в коридора и извади големи кърпи. Боя се, че Клер е по-зле от теб.

— Да, знам — каза Лора и побърза да изпълни поръката на Фенис. Върна се с няколко големи кърпи.

— Хайде, Клер, увий се и се качи горе. Лора, ти също. И двете незабавно трябва да си вземете горещ душ.

— Какво се е случило? Какво става тук? — попита Мегън Валиънт от прага на трапезарията, от която се влизаше направо в кухнята.

— Клер береше цветя и падна в дълбокото на реката при поляната — обясни бързо Лора.

— Щях да се удавя, ако Лора не ми беше помогнала — обади се Клер. — Съжалявам, бабо Мегън, че ви създавам неприятности.

Мегън Морган Валиънт замълча, припомняйки си... Спомни си за друго дете — нейният внук... Марвин, който се бе удавил в езерото

в Ню Престън. Усети как я полазват студени тръпки. Но тя побърза да пропъди спомените и се взря в Клер. Озадачи я извинението на момичето и това, че се притискаше до Лора, сякаш търсеше закрила.

Мегън бързо се приближи към момичетата, свити до печката, огледа ги и заяви решително:

— И двете изглеждате ужасно, по-добре се качете и си вземете душ, както предложи Фенис. И, Фенис, моля те, сложи чайника, смятам, че момичетата трябва да изпият нещо топло. Миньорският чай на дядо Оуен ще им помогне да се съвземат.

— Речено — сторено, госпожо Валиънт — Фенис взе чайника, напълни го с вода от чешмата и го сложи на печката.

— Хайде, Клер — каза Лора и изведе приятелката си от кухнята.

Мегън последва двете момичета, все още размишлявайки върху поведението на Клер. Нищо чудно, че е уплашена, помисли си тя, изживяла е голям страх. Сигурно е ужасно да паднеш в реката, без да умееш да плуваш. На Мегън ѝ хрумна, че Клер сигурно е преживяла шок и се замисли дали да не повика лекар. Или пък да я заведат да я прегледат. Лора също беше бледа, тя също трепереше, но иначе внучката ѝ не изглеждаше толкова зле.

Качвайки се по стълбата след тях, Мегън отбеляза:

— Виждам, че си си загубила гуменката, Клер.

— Тя остана в реката, бабо — поясни Лора и я погледна през рамо.

— Ясно. Няма значение, по-късно ще отидем до Кент и ще ти купим друг чифт, Клер.

— Няма нужда — отвърна веднага Клер. — Нося си и сандали.

— Гуменките са удобни на село, ще ти бъдат подарък от мен — каза ѝ Мегън, когато стигнаха до площадката в края на стълбата. — Хайде, момичета, и двете под душа.

Клер забърза към стаята в синьо и бяло, в която винаги я настаняваха, а Лора се насочи към своята.

Мегън последва внучката си, затвори вратата след себе си и рече:

— Веднага си свали мокрите дрехи, Лора, и влизай в банята. По-късно ще ми обясниш какво точно се е случило.

— Но нали вече ти казах, бабо.

— Клер сигурно е изживяла шок — каза Мегън. — Смятам да ви заведа при доктор Томкинс.

- И двете сме добре — възрази Лора.
— Ще надникна в стаята на Клер. Искам да разбера как е тя.
— Добре, бабо — отвърна Лора и се запъти към банята.

Мегън почука на вратата на Клер и след като не последва отговор, влезе. От банята се чуваше шум на вода. Когато се изви, видя отражението си в огледалото над старинния френски скрин.

Как беше пребледняло лицето ѝ! Но това не я изненада. Злополуката много я бе разстроила, макар да не се издаде пред момичетата. Лора още не ѝ бе разказала подробности за станалото, но явно са били в критично състояние. А Лора бе изложила самата себе си на риск, за да спаси Клер. В широката си част реката беше опасна и изходът би могъл да бъде съвсем различен. Мегън усети, че я полазват ледени тръпки, когато си даде сметка колко ужасни биха могли да бъдат последиците. Малкият Марвин... той просто не бе имал този късмет, когато падна в езерото...

Тя прекоси стаята и се загледа известно време през прозореца, очаквайки Клер да се появи. На шейсет и осем години Мегън Моргън Валиънт беше красива жена. Висока и слаба, тя вървеше изправена, по стойка и поведение си оставаше голямата музикална звезда от Бродуей. Макар буйната ѝ кестенява коса вече да се нуждаеше от боядисване, все още беше гъста и лъскава, лицето ѝ бе със сравнително малко бръчки и си беше останало младежко. Очите ѝ бяха поразителни. Наситено тъмносини, големи, раздалечени. Внучката ѝ ги бе наследила. Подвижна и изпълнена с енергия, Мегън бе жена с младежки дух. Беше прекратила кариерата си в театъра по свое собствено желание, но популярността ѝ на звезда никога не бе помръквала.

— Ти ли си, бабо Мегън — каза Клер изненадано, когато влезе в стаята, загърната с хавлиена кърпа. — Чувствам се по-добре след душа. Стоплих се.

Мегън кимна.

— Може би трябва да отидем в Кент да те види лекар...

— Не, не, нямам нужда от лекар — прекъсна я Клер. — Добре съм, честна дума.

— Какво стана? Клер, мила, защо си отишла в реката, след като не знаеш да плуваш?

— Не съм. Просто паднах. Берях цветя и се подхлъзнах. Изгърколих се надолу по брега. И аз не знам как съм стигнала до средата, в дълбокото.

— Там има някакво особено течение — обясни ѝ Мегън. — Много е опасно. Ние го знаем от години. Имала си късмет, че Лора е била с теб.

— Ама тя не беше с мен! Аз бях сама. Сигурно ме е чула да викам за помощ. Гмурна се, но не можа да ме извади от водата. Кракът ми се бе заклепил в телена мрежа. Наложил се тя да пререже гуменката ми.

— Боже мой, че то било по-лошо, отколкото смятах! Наистина си имала късмет!

— Вярно. Отивам да си изсуша косата — Клер се обърна и тръгна към банята. Тогава кърпата се свлече надолу и откри част от тялото ѝ.

— Клер, какво ти е на гърба? — възкликна Мегън, като се вглеждаше в жълтите петна под плешките ѝ.

— Сигурно съм се ударила в реката — смънка Клер и веднага вдигна кърпата.

— Клер, това са стари белези — каза меко Мегън. Гласът ѝ звучеше загрижено.

— Паднах от колелото в Сентръл Парк — отвърна Клер и изчезна в банята.

Няколко минути по-късно Мегън завари съпруга си в трапезарията, където закусваше варени яйца, тънка препечена филийка с масло и неговия прочут миньорски чай, който бе много силен и сладък.

— Вече чух всичко — каза Оуен, когато Мегън се втурна в стаята. — Фенис ми разказа и от думите ѝ разбрах, че и двете са добре, нали, Мегън?

— Така е, но можеше да бъде фатално за Клер — отвърна тя и му обясни какво точно се бе случило.

— Лора е смело момиче, силна е за възрастта си — отбеляза Оуен. — Слава Богу, че е проявила присъствие на духа и е скочила във водата, за да помогне на Клер, вместо да тича обратно тук за мен или Том. Ти спомена, че кракът на Клер се заплел в телена мрежа. Един господ знае откъде е дошла в реката. По-късно ще кажа на Том да я извади оттам. — Оуен изгледа Мегън многозначително и добави: — Боя се, че сега вече ще настоявам Клер да се научи да плува. Лора и аз ще ѝ даваме уроци в басейна.

— Чудесна идея... — Мегън замълча, отпусна се на облегалката на стола и се загледа в пространството.

Оуен, който я наблюдаваше внимателно, изрече бавно:

— Знам, скъпа, това произшествие ти е навяло спомени, мислиш си за горкия малък Марвин.

— Така е — отвърна Мегън тихо. Тя се надигна и се опита да се усмихне. — И аз ще изпия един чай. Имам нужда след всичко това. — Докато говореше, взе чайника и си напълни чашата.

— Радвам се, че помогнах на Лора да стане атлетична. Това ѝ дойде добре, а ще ѝ трябва и в бъдеще — каза Оуен.

— Лора винаги е била смела, Оуен, още от малка. А и е доста находчива.

— Тя обожава Клер — отбеляза съпругът ѝ, разсъждавайки на глас. — Винаги ще се стреми да ѝ помогне, независимо от обстоятелствата.

— Знам. — Мегън въздъхна и погледна Оуен в очите.

— Какво има? — попита той смръщен. — Изглеждаш разтревожена.

— По гърба на Клер има стари синини.

— Какво? — Беше изумен.

— Видях ги, когато излезе от банята. Обясни ми, че била паднала от колелото в парка — уточни Мегън.

— Ама ти не ѝ вярваш, нали?

— Не знам дали да ѝ вярвам.

— Винаги съм смятал, че семейство Бенсън е малко странно — рече Оуен и вдигна ръка към устата си. Потърка я замислено и присви тъмните си очи. — Може и да е паднала, знаеш ли.

— Така е... — Мегън замълча и най-накрая каза: — Оуен, надявам се да поживеем по-дълго, за да помагаме на Лора и Клер,

когато изпаднат в нужда.

Той сложи ръка върху нейната и й се усмихна с обич.

— И аз на това се надявам. Но запомни... те двете винаги ще се грижат една за друга.

ПЪРВА ЧАСТ
ЗИМАТА НА 1996-А

1.

Винаги когато пътуваше до Париж по работа и разполагаше с час-два свободни, Лора Валиънт неизменно отиваше до Мюзее Д'Орсе в седми район, на левия бряг на Сена.

Днес бе такъв ден. Щом свърши обядът с двама изтъкнати арт дилъри от Галери Теони, тя им благодари, обеща да им се обади за платното на Матис и се сбогува с тях.

След като излезе от Рьоле Плаза, Лора прекоси фойайето на хотел „Плаза-Атене“ и излезе на улица Монтен.

Отпред нямаше таксита, затова реши да повърви пеша. Беше студен декемврийски ден и леко ръмеше. Тя потръпна и се сгуши в палтото си.

Лора бе изцяло в черно — от палтото до изискания вълнен костюм и ботушите от мека кожа, стигащи до коляното. Черната ѝ, късо подстригана коса подчертаваше светлото ѝ лице и очите ѝ — толкова сини, чак невероятни. Стройна и висока, тя изглеждаше много по-млада от своите трийсет и една години.

Лора правеше силно впечатление и докато бързаше, много мъже се обръщаха след нея. Но тя не забелязваше възхитените им погледи, защото се беше вгълбила в себе си.

В един миг вдигна глава и погледна към небето. Беше оловно сиво и слънцето се опитваше да пробие облаците без особен успех. Но времето нямаше значение. За Лора Париж бе град, изпълнен с носталгия и спомени, спомени щастливи и тъжни... Толкова много неща ѝ се бяха случвали тук.

Първата любов — как го обичаше и доброволно отдаде девствеността си на осемнайсет години — и първото голямо разочарование, когато той каза, че всичко е свършило и я изостави така внезапно, че тя сякаш онемя. И ужасната ревност, когато след няколко дни отиде да го види и го завари в леглото с друго момиче. Но в ревността има много повече любов към самия себе си, е написал Ларошфуко отдавна. В онзи ужасен ден тя си спомни тези мъдри думи и се постара да ги следва през годините. Влюби се отново и то не само

веднъж, макар тогава да си мислеше, че повече никога няма да може да обича. Истинско чудо бе, или поне така ѝ се струваше, когато разбитото ѝ сърце откри, че на този свят съществуват и други привлекателни мъже.

Майка ѝ я заведе за първи път в Париж, когато бе на дванайсет години и тя остана очарована. На осемнайсет се върна отново, за да учи история на изкуствата и литература в Сорбоната. През двете години като студентка тя опозна Париж по-добре от Ню Йорк, където бе родена и израсла. В проливен пролетен дъжд, в непоносима лятна жегга, когато едва се диша, или под снежна пелена, Париж си оставаше най-красивият град.

Град на светлината, град на влюбените, град на веселието, град на художниците... Независимо как го наричаха хората, Париж наистина бе вълшебно място. Когато отиваше там, очарованието му веднага я завладяваше.

Най-често Лора мислеше за Париж като за град на художниците. Та нали всички те, големите творци на деветнадесетия и двадесетия век, бяха работили и прекарвали известно време от живота си тук! Независимо откъде и как са дошли, всички те бяха пренесли заедно с палитрите и четките си и големия си талант. Гоген, Ван Гог, Реноар, Мане, Моне, Матис, Сезан, Вилар, Дега, Сисли и Съора. Макар и за кратко, художниците импресионисти и постимпресионисти, над чиито произведения тя работеше като експерт, бяха намерили в Париж своя дом.

Светът на изкуството бе и неин свят, и то откакто се помнеше. Беше наследила любовта към него от майка си Меги Валиънт — известна американска художничка, учила в Кралския колеж по изкуства в Лондон и в Екол де Бо Артс в Париж.

Но Лора първа призна, че няма таланта на майка си и въображението на художник и като ученичка за нея рисуването бе по-скоро развлечение, отколкото призвание. Въпреки всичко реши да се занимава с изкуство. След като се дипломира в Сорбоната, преди да се прибере в Щатите, тя работи с няколко галерии в Париж. Като се върна в Ню Йорк, отново се захвана с галериите, а след това бе четири години в Музея на изкуствата Метрополитън.

Един от шефовете ѝ в музея, впечатлен от безпогрешното ѝ око, превъзходен вкус и познания, я посъветва да стане арт консултант.

Така преди три години, на двайсет и осем, тя и Алисън Мейнард, нейна колежка от Метрополитън, основаха своя собствена компания, наречена „Художествени придобивки“. Двете имаха огромен успех. Купуваха произведения на изкуството за редица богати клиенти и им помагаша да си съставят стойностни колекции. Лора харесваше кариерата си, тя бе най-значителното в живота ѝ след съпруга ѝ Дъг и рода Валиънт.

Бе пристигнала в Париж преди няколко дни с надеждата да намери картини за един от важните си клиенти, канадски вестникарски магнат. За съжаление досега не бе намерила нищо подходящо и по телефона се договориха с Алисън да остане още известно време. Имаше още няколко ангажимента и се надяваше, че през следващата седмица ще открие нещо интересно и ценно.

Лора ускори крачки, зави по Рю Бел, където се намираше Мюзее Д'Орсе — недалеч от Айфеловата кула. Стигна по-бързо, отколкото очакваше. Когато влезе вътре, пак изпита вълнение — щеше да види някои от любимите си произведения.

Музеят беше празен и Лора беше доволна. Тя не обичаше тълпи, когато гледа картини. Този следобед наистина бе мъртвило, толкова тихо, че муха да бръмне, ще се чуе. Единственият шум идваше от тракането на токчетата ѝ — стъпките ѝ кънтяха, докато вървеше към залата с картините на Реноар.

Стоя дълго пред „Голо тяло на слънчева светлина“. Реноар я бе създал през 1875 година, а изглеждаше като че я бе нарисувал вчера. Колко красива беше, никога нямаше да ѝ омръзне да я гледа. Неравномерните перлени и розово-червени тонове на лицето на модела бяха невероятни. Положени до бледите, едва загатнати синкави сенки над раменете ѝ, те сякаш отразяваха зеленината наоколо.

Реноар беше истински майстор. Картината излъчваше светлина — искряща светлина. Сякаш творецът бе потапял четката си направо в слънцето. Влюбен в живота, в жените, Реноар бе най-чувственият художник и това личеше от картините му, изпълнени с пулсираща жизненост.

Лора направи няколко крачки и спря, за да разгледа едно по-голямо платно. „Танци край воденицата дьо ла Галет“. Изобразяваше веселие и младежка любов. Толкова много неща можеха да се видят — лицата на танцьорите, щастливите млади мъже, прегърнали красиви

девойки. Колко точно Реноар беше уловил радостта им от живота. Бе използвал великолепни багри: синьото и зеленото за дърветата, синьо, крем и розово по дрехите на момичетата, меко изчистено жълто за сламените шапки на мъжете и...

— Здравей, Лора.

Завладяна от усещането, че е насаме с Реноар, Лора подскочи, щом чу името си. Стреснато се обърна. По лицето ѝ се изписа изненада, после замръзна.

Мъжът, който стоеше на няколко крачки от нея, продължи:

— Аз съм Филип, Лора, Филип Лавилар. — Той се усмихна и пристъпи напред.

Тя се сви в себе си. Не го харесваше и изпита яд.

Мъжът ѝ подаде ръка и продължаваше да се усмихва.

Неохотно Лора докосна пръстите му и после отдръпна ръката си. Този мъж винаги носеше със себе си нещастие и неприятности. Не можеше да повярва, че така ѝ се натрапи.

— Не си ли в Заир? — успя да изрече най-последно, чудейки се как да се отърве от него. — Клер ми каза, че живееш в Африка.

— Вярно. Пристигнах в Париж преди няколко дни. Всъщност тръгнал съм за Щатите. Отивам да се срещна с шефа на ЦКЗ.

— ЦКЗ? — повтори озадачено тя.

— Център за контрол на заболяванията. Намира се в Атланта. Имам някои срещи там.

— Клер ми спомена, че работиш върху ебола в Заир.

— Както и върху други вируси.

Лора кимна и се опита да се отдръпне.

— Дълго ли ще останеш в Париж, Лора?

— Не.

— Как е знаменитият Дъг?

— Добре е, благодаря.

— Това е едно от любимите ми платна — започна Филип Лавилар, взирайки се в „Танци край воденицата дьо ла Галет“. — Харесвам го, защото носи положително излъчване. Кипи от живот, има много щастие, не мислиш ли? Толкова надежда и очакване са изписани на лицата им, настроение, дори невинност... — Внезапно той спря и се загледа надясно.

Лора проследи погледа му и видя, че една жена върви към тях. Когато се приближи, тя изведнъж позна майката на Филип — късокрака жена на средна възраст с лилава вълнена рокля и черно палто, праметнато през раменете. Под мишница стискаше бележник, в ръка държеше рекламна торбичка от „Галери Лафайет“. Вървеше с отмерени крачки.

След секунда Роза Лавилар стоеше вече до сина си и наблюдаваше Лора с неприкрито любопитство.

— Нали помниш Лора Валиънт, мамо? — рече Филип.

— Да, разбира се — отвърна хладно Роза Лавилар. — Добър ден. — Набръчканото лице на Роза беше безизразно, непроницаемо, бледите ѝ очи гледаха смразяващо, в държането ѝ се усещаше враждебност.

— Добър ден, госпожо Лавилар, отдавна не съм ви виждала — каза Лора и си спомни за последния път, когато я видя — беше на сватбата. В стремежа си да бъде любезна, добави: — Надявам се да сте добре.

— Да, благодаря. В отпуск ли сте? — попита Роза.

— Не, в командировка съм.

— Лора е арт консултант, мамо — обясни Филип и сведе очи. — Помага на хората да си избират и купуват картини.

— Разбирам. Значи харесвате Реноар? — тихо продума Роза.

— Много. Той е един от любимите ми художници и се старая да се отбивам тук винаги, когато съм в Париж — каза Лора.

— Каква красота — отбеляза Роза. — Всички тези творби на Реноар... те подхранват душата, успокояват сърцето. Вдъхват увереност... показват ни, че освен грозотия, има и нещо друго. Да, каква красота... Тя ни помага да преодолеем жестокостта. — Махна с ръка почти разсеяно, погледна Лора и попита: — Харесвате ли Ван Гог?

— О, да. И Дега, и Сезан, и Гоген — той е другият ми любимец.

— Неговият примитивизъм е измамен. Всичко изглежда просто, но съвсем не е така. Нещата са комплексни. Обича хората. — Роза поклати глава. — Явно, импресионистите ви допадат.

— Да, в тази сфера съм специалистка. Както и в постимпресионизма.

— И аз ги харесвам. Ако имах много пари, точно това щях да правя в живота си — щях да колекционирам картини от импресионистичната школа. Но съм само една бедна жена, затова се задоволявам да ходя по музеите.

— Както повечето хора, мамо — изтъкна ѝ Филип внимателно.

— Така е — съгласи се Роза, извърна се и докато се отдалечаваше, подхвърли през рамо. — Радвайте се на Реноар.

— Непременно — каза Лора. — Довиждане, госпожо Лавилар.

Роза не отговори.

Филип наклони глава настрана, полуусмихна ѝ се и изрече с неудобство:

— Би било чудесно да те видя отново, Лора. До скоро.

Тя кимна, без да отговори.

За миг той впери очи в нейните. Изглежда я с остър, пронизващ поглед, после последва майка си в съседната зала.

Лора стоеше и ги наблюдаваше как се отдалечават. Двамата Лавилар развалиха настроението ѝ. Неочакваната им поява наруши усамотението ѝ, събуди много спомени и повечето от тях — неприятни. Изведнъж се почувства нервна, неспокойна, не можеше да се съсредоточи върху Реноар. Но още не ѝ се тръгваше от музея. Докато е в Париж, едва ли би ѝ се удал друг подобен случай.

Огледа се и забеляза малка пейка до отсрещната стена. Седна, продължавайки да мисли за семейство Лавилар. Роза Лавилар беше странна жена. Изведнъж Лора се сети за някои неща, които Клер ѝ беше разказала — например, че Роза е непредсказуема, нестабилна, била е за дълго по болнични заведения. Клер не беше ли споменала за клиника за душевно болни?

Доколкото си спомняше, животът на Роза е бил труден... Имала е тревожно детство във Франция по време на войната, изгубила бе семейството си при съюзническите бомбардировки. По-късно идва нещастният брак с Пиер Лавилар, после емиграцията в Щатите през 1950 г., където бе роден Филип. Единственото им дете. Докторът. Известният вирусолог, когото в медицинските среди смятаха за гений.

Веднъж в момент на яд Клер бе казала, че Роза е луда и трябва да я изпратят в лудница. Тогава тя много настояваше.

Лора затвори очи, мислите ѝ се пренесоха към Клер Бенсън: най-добрата ѝ приятелка и довереница, нещо като по-голяма сестра,

достойна за подражание. От няколко години Клер живееше в Париж и една от причините Лора да идва тук, бе за да се вижда с нея.

Започна да се разхожда из дългата зала, като се опитваше решително да отхвърли всички мисли за майка и син Лавилар. След малко ги забрави и продължи да се възхищава на картините на Реноар. Скоро красотата на картините я омая и тя потъна в мисли за тях.

Обаче усети, че отново не бе сама. Неочаквано Клер застана до нея и я хвана за ръката.

— Какво правиш тук? — възкликна Лора учудена. Появата на приятелката ѝ я обезпокои. Да не би Клер да се е сблъскала с майка и син Лавилар? Надяваше се не, те обикновено я разстройваха. Изглежда внимателно Клер, нямаше вид на разтревожена.

— Каза ми, че след обяд ще дойдеш в музея, затова реших и аз да намина. — Тя изгледа Лора. — Какво има? Гледаш ме странно.

— Няма нищо, добре съм — отговори Лора. — Просто ме изненада, това е. — Отдъхна си, понеже Клер бе спокойна, явно се бяха разминали със семейството. Но може би само за малко. Усмихна се и продължи: — Хайде тогава да вървим заедно.

Клер хвана Лора под ръка.

— Обичам да гледам картините през твоите очи. Когато съм с теб, изпитвам по-голямо удоволствие.

Двете тръгнаха. Любуваха се на шедьоврите по стените и известно време не разговаряха. След малко Лора се застоя пред платно с майка и дете и леко се смръщи.

Клер, която винаги разбираше приятелката си, каза:

— Защо гледаш толкова озадачено?

Лора поклати глава и отвърна:

— Напоследък често се питам дали някоя от тези творби не е открадната...

— Открадната ли! Какво искаш да кажеш? — прекъсна я Клер.

— Хиляди и хиляди картини са плякосани от нацистите през войната и сега висят по стените на музеите в целия свят. Ограбени са били от най-големите колекционери — например Ротшилд, Кан, Пол Розенберг, който някога е притежавал една от най-престижните галерии в Париж.

— Напоследък четох нещо за това. Сигурно наследниците им трудно биха си върнали оригиналите, ако не разполагат с

доказателства.

— Точно така. Толкова много документи са загубени по време на войната. Или са били унищожени по нареждане на нацистите. — Лора се намръщи. — В доста музеи са наясно за истинските собственици, защото на гърба на повечето платна има код. Всичко това вони. Не е морално. Но я се опитай да си вземеш обратно картината от някой музей. Просто няма да ти я дадат... Но напоследък някои започнаха да нервничат.

— Не могат ли собствениците на оригиналите да осъдят музеите? — попита Клер.

— Теоретично да — отвърна Лора. — Но само ако имат доказателства, че картината е тяхна. И успехът им пак е съмнителен.

Клер кимна.

— Сега си спомням, че Еркюл знае нещо. Неотдавна ми говори на тази тема. Негов клиент е наследник на картина, която нацистите са откраднали от семейството му през 1938 година.

— Така ли, кой е той?

— Не знам, не ми каза.

— Голяма част от похитените картини са в частни колекции и едва ли някога ще бъдат върнати, понеже за тях са платени милиони... През следващите години ще се вдигне голям шум, защото вече всичко излиза наяве.

— Същото ми каза и Еркюл. Вероятно трябва да поговориш с него.

— Ще се радвам.

— Може да се съберем в края на седмицата. Ти да не би да представляваш някого, чиято картина е била задигната? — попита Клер с любопитство.

— В момента не, но може да ми се наложи в близко бъдеще.

Продължиха да обикалят мълчаливо музея. Бяха доволни, че са заедно, както в детството. Лора, която винаги се тревожеше за приятелката си, я изгледа крадешком. Откакто живееше в Париж, Клер обичаше изискания френски шик. Този следобед беше с тъмнорвено вълнено палто до прасците, пристегната в талията с колан, с панталон и поло. Пурпурното подчертаваше големите ѝ зелени очи и кестенявите ѝ къдрици. Кръглите златни обици и винената чанта през

рамо бяха единствените допълнения. Изглеждаше стилно. Лора се възхищаваше на вродения ѝ вкус.

Клер се спря и каза:

— Радвам се, че си в Париж. Липсваш ми, Лора.

— Ти на мен — също — бързо отвърна Лора.

Клер погледна часовника си и продължи:

— По-добре да се връщам във фотографското студио. Нали знаеш, че правя снимки за списанието. И Еркюл ще дойде по-късно — имам нужда от съвета му за някои неща.

— Вие двамата много се сприятелихте, нали? — отбеляза Лора.

— Да, но той не е най-добрият ми приятел. Това си ти, Лора Валиънт. Никой не може да заеме твоето място.

Лора стисна ръката на Клер.

— Нито пък твоето — каза.

През шума на водата в банята, Лора чу телефона да звъни и се пресегна за слушалката на стената.

— Ало?

— Здравсти, сладка.

— Дъг! Здравей, скъпи. — Тя седна на малкото столче до тоалетната масичка. Беше шест часът. Пладне в Ню Йорк.

— Звъних и по-рано, но те нямаше — каза съпругът ѝ. — След няколко минути отивам на обяд с клиент и исках да ти се обадя, преди да си излязла отново.

— Чувам те, сякаш си в съседната стая — възкликна тя щастлива.

— Де да бях.

— Слушай, имам страхотна идея. Защо не дойдеш? Утре е петък — не можеш ли да си вземеш свободен ден и да долетиш? Би било чудесно, Дъг.

— И аз искам, но не мога — отговори той. Тонът му леко се промени, стана по-делови. — Утре заминавам на Западното крайбрежие. Трябва да се срещна с адвокатите на Ааронсън. Все пак ще има сливане.

— О, не е ли малко неочаквано?

— Сигурно, но какво да правя, като имат нужда от мен?

— Все пак щеше да е чудесно да дойдеш в Париж, макар и за няколко дни.

— Съжالياвам, скъпа. Кога смяташ да се върнеш?

— Имам срещи в началото на седмицата, Дъг. Така че вероятно ще бъда в Ню Йорк в четвъртък или петък.

— Страхотно! Следващият уикенд ще бъдем заедно. Ще гледам да не се бавя в Ел Ей.

— Къде ще отседнеш?

— В „Пенинсула“ на Бевърли Хилс, както обикновено.

— Дъг?

— Да?

— Наистина ми липсваше тази седмица.

— И ти на мен, скъпа, но ще си наваксаме. Нали знаеш какво казват: „Раздялата размеква сърцето“.

Тя се усмихна.

— Сигурно. Вече го усещам. Искан ми се да беше тук... — чу се отново веселият ѝ, заразителен смях.

Той избухна заедно с нея.

— Трябва да вървя, скъпа.

— Кога тръгваш утре?

— Полетът ми е в девет сутринта и щом си оставя багажа, веднага влизам в заседание. Ще ти се обадя.

— Довиждане, скъпи.

— Довиждане, Лора. Целувам те — каза Дъг, преди да затвори.

Лора лежа във ваната по-дълго от обикновено. Когато двете с Клер напуснаха музея, наблизо нямаше таксита и те извървяха пеша целия път до хотела.

Във ваната Лора се затопли и отпусна, наслаждава се известно време на пяната. Мислеше за Дъг. Омъжи се за Дъглас Касън, когато бе на двацет и пет години, а той — на двацет и седем. Бяха идеална двойка, разбираха се, подхождаха си във всичко. Но по-късно Дъг започна да работи твърде много. Тя се усмихна на себе си. Нали и той казваше същото за нея.

Според него и двамата бяха работохолици и това сякаш му допаднаше. Дори да беше вярно, Лора не обичаше особено тази дума.

Навяваше ѝ вманиаченост, а беше сигурна, че никой от тях не беше такъв. Не беше точно.

Както и да е, Клер винаги казваше, че най-важното е да можеш да работиш усилено и продължително — тъкмо това отличавало жените от момичетата.

Обаче Лора смяташе и любовта за изключително важна. Нали някъде бе писано, че любовта и работата са единствените значими неща в живота. Вярваше, че е така. Но Клер вече не бе убедена — беше се опарила в любовта. „И при това получих трета степен изгаряния“, казваше. Много време ѝ бе нужно, за да заздравеят раните ѝ. „Сега съм изградила черупка около себе си и няма вече да горя. Черупката ме предпазва. Никой и нищо не може да ме засегне.“

Лора обичаше Клер. Изпитваше и дълбоко състрадание към нея заради всичко, което ѝ се бе случило. Много добре съзнаваше, че в душата на Клер раната не бе напълно заздравяла. Но ѝ се искаше приятелката ѝ пак да се отвори за любов. Животът на жената става крайно скучен, ако в сърцето ѝ няма любов, ако няма мъж, когото да боготвори.

Напоследък винаги, когато повдигаше този въпрос, Клер само я поглеждаше с празен поглед и отговаряше незабавно:

— Имам Наташа, за мен само тя е от значение. Сега тя е моят живот, не ми трябва мъж.

Но само едно четиринайсетгодишно момиче не стига, нали? — мислеше си Лора. Особено за такава нежна, пламенна и интелигентна жена като Клер.

Клер. Най-милата ѝ и все още най-близката ѝ приятелка, която обичаше силно, макар и сега да живееха толкова далеч една от друга. Приятелството им имаше дълга история, бяха неразделни още от малки.

Беше петгодишна, когато Клер и родителите ѝ, Джек и Нанси Бенсън, дойдоха да живеят в апартамента срещу техния в прекрасната стара сграда на Парк Авеню и Осемдесет и шеста улица. Тя веднага се влюби в нея така, както малко момиче може да се влюби в много по-голямо. Още от самото начало боготвореше Клер, ревностно ѝ подражаваше. След като двете семейства се запознаха, Клер взе Лора и Дилън под свое покровителство, грижеше се за тях, беше им като сестра и довереница.

Киси, гувернантката на семейство Валиънт, бе изцяло заета с Дилън — по това време само на две години и много непослушен. Така че Клер бе добре дошла за семейство Валиънт. Като единствено дете на нея ѝ харесваше да бъде част от това голямо семейство, особено в присъствието на дядото и бабата на Лора — Оуен и Мегън Валиънт. Те ѝ помогнаха да се чувства като привилегирован член на фамилията.

Тъй като Клер ходеше в училището на госпожица Хюит, Лора също я записаха там. Полека-лека петте години разлика във възрастта им престана да се забелязва. Като тийнейджърки те станаха още по-неразделни, отколкото като деца. Бяха ако не по кръв, то сестри по дух.

Клер се омъжи млада — на двайсет и една, а дъщеря ѝ Наташа се роди след година. След още две заедно със съпруга и детето се преместиха в Париж. Но нищо — нито разстоянието, нито роднините — не можеше да застане между приятелството им. Много просто — те се обичаха и, както казваше Клер, щяха да си останат сестри, каквото и да се случеше.

Тъжното бе, че преди седем години животът на Клер тръгна ужасно накриво. Бракът ѝ се разпадна и тя се разведе; за няколко седмици родителите ѝ починаха един след друг; а малко след това кола блъсна и рани сериозно Наташа. Благодарение на грижите на Клер момичето се оправи удивително бързо.

Лора се надигна и излезе от ваната. Размисли се за миналото, а трябваше вече да е облечена.

Нямаше време да се разтакава.

2.

— Не ти ли харесва стаята, Еркюл? — попита Клер Бенсън, застана до мебелите в стил Луи XV и сложи ръка върху един стол. — Не си доволен от столовете ли? Да не би да смяташ, че са неподходящи? Няма ли да свършат работа? — Зададе му всички тези въпроси, загледана в сребристите мотиви на дървената рамка, а после отмести очи към сребърносивата тапицерия. — Заради столовете е, нали? — рече отново, повдигайки извитите си вежди.

Французинът се засмя.

— О, Клер, изстрелваш въпросите — пат-пат-пат — и после се шегуваш, а?

— Не, питах те сериозно.

— Стаята изглежда великолепно. Наистина забележително. Имаш прекрасен вкус. Мебелите, тапицерията, която си избрала, килима, всичко е идеално. Само че...

— Какво? — прекъсна го тя.

— Мила, нещо липсва. Една стая никога няма цялостен вид...

— Без предмети на изкуството — довърши тя и се развесели, като видя изражението на лицето му и блясъка в очите. Трябват ми картини за тези стени, Еркюл, знам. Но какви? Затова исках да те видя, да ми помогнеш. Дали да са от Пикасо? Или от Гоген? Някоя модерна работа да речем на Лари Ривърс? А Ван Гог? Или може би Реноар? От друга страна, мога да потърся нещо наистина старо, например две картини на Каналето.

— Ван Гог или Гоген ще придадат много силен акцент на стаята, а смятам, че той не ти е нужен, Клер. В никакъв случай Каналето. Идеалният избор би бил някой мек рисунък, може би в пастелни тонове. Би подчертал спокойствието, усещането за тишина, което си постигнала. Освен това трябва да е нещо въздушно леко. Определено Реноар. Да, точно така.

— Чудесно, съгласна съм. Но откъде да намеря? Кой би ми го отстъпил за снимките? Обикновено притежателите не изпускат картината си от очи.

Еркюл Жуно се усмихна.

— Имам възможност да ти помогна. Преди няколко месеца видях произведение на Реноар, предназначено за продажба... — той замълча, сви леко рамене, разпери ръце типично по галски. — Е, не знам, мила, може вече и да е продадено.

— Ако не е, мислиш ли, че ще се съгласят да ми го дадат? — попита тя, а на лицето ѝ се четеше нетърпение.

— Разбира се. Собственичката е моя приятелка, бивша клиентка... С удоволствие ще говоря с нея. Ако все още е при нея, ще ми позволи да го взема назаем. За няколко часа, в случай че толкова време ти е достатъчно, Клер. Тъй като картината е много скъпа, тя сигурно не би искала да я остави през нощта тук.

— Аз също не бих желала да поемам такава отговорност, макар че ще я застраховаме, естествено, дори и да престои тук само часове. Иначе е твърде рисковано. — Клер отстъпи от декора и отиде при Еркюл Жуно, който стоеше на вратата на ателието. — Кога ще говориш с твоята приятелка?

— С удоволствие ще ѝ телефонирам още тази вечер.

— Нали знаеш, че разполагам с три или четири месеца, трябва да успея за мартенския брой. Ще бъде снимка за корицата.

— Ако не я е продала, сигурно ще я даде назаем. Защото ако картината на Реноар се появи на снимка в списанието, собственичката би могла да постигне целта си.

— Добре, че се сети. Хубава ли е картината? — Клер се усмихна. — Всъщност притрябвало ми е да знам, Реноар си е Реноар.

Лицето на Еркюл грейна при мисълта за творбата.

— Разбира се, че е красива. Къпеща се полугола жена, седнала на камък. Но не е голяма, Клер. Може да се окачи само над камината или над конзолата. Ще ти трябва и нещо по-мощно — за стената, където е диванът.

— Сигурна съм, че вече го имам. Моята асистентка е намерила картина от Съора и галеристите са готови да ни я дадат.

— Чудесно. Съора ще стои добре в едно помещение с Реноар. Утре ще ти се обадя, след като поговоря със собственичката. — Той взе тъмното си палто, оставено на облегалката на дървен стол. — Трябва да се връщам в офиса, Клер. Искаш ли да дойдеш с мен? Да те откарам ли до редакцията? Или ще останеш тук?

— Свърших за днес, Еркюл. Преди малко се обадох на колегите, които правят друг декор, затова ще тръгна с теб. Ще се радвам, ако ме придружиш до „Плаза-Атене“, нали си в тази посока?

— Няма проблеми, Клер.

Клер познаваше Еркюл Жуно от дванайсет години. Бяха се видели за пръв път, когато тя току-що бе пристигнала в Париж, седяха един до друг на някаква официална вечеря. Прочутият възрастен мъж и никому неизвестната млада жена си допаднаха веднага. Той я намери за дръзка, жизнерадостна, предизвикателна и арогантна. Познанията ѝ в областта на изкуството и старинните предмети, съчетани с журналистическата ѝ дарба да разказва различни истории, силно го впечатлиха. От години не бе срещал толкова интересна и забавна събеседничка, която да му прави компания на вечеря. За него беше истинско удоволствие да общува с нея.

Еркюл Жуно, вече седемдесет и шест годишен, беше един от най-прославените специалисти по вътрешен дизайн в света — заедно със Стефан Буден, също парижанин, и италианеца Ренцо Монярдино. Известен бе с елегантните си и пищни интериори, имаше изискан вкус, огромен талант, усет за красота и критично око, и минаваше за един от най-изтъкнатите експерти на фината френска мебелировка. Освен това бе познавач на импресионизма и най-вече на картините на Ван Гог и Гоген — последният беше любимият му художник.

Вместо да намалява с напредването на годините, работата му като че ли процъфтяваше повече от всякога. Непрекъснато го търсеха онези, които оценяваха необичайната му дарба да създава с много вкус стилна и впечатляваща уредба, изпълнена с много уют и комфорт; онези, които имаха достатъчно пари да платят антиките и картините от най-висока класа, които той залагаше в скиците си.

Когато се срещнаха, Клер се намираще на кръстопът в кариерата си. Искаше да продължи да работи като журналистка, но сякаш повече я привличаше светът на декоративното изкуство.

При тази тяхна първа среща на вечерята тя сподели с него притесненията си, чудейки се накъде да поеме. Еркюл реши, че трябва да ѝ помогне по някакъв начин.

На сутринта той проведе разговори с някои влиятелни хора, пусна в ход връзките си и така успя да ѝ намери работа в „Декоративни изкуства и дизайн“ — лъскаво списание, популярно във Франция, а и в чужбина. Собственикът му беше негов приятел, който отдавна му дължеше услуга.

Клер започна от най-ниското ниво — пишеше текстовете под снимките, но при нейния талант и енергия след осем години работа се издигна до върха.

Преди четири години стана издател и главен редактор и се отчиташе единствено пред собственика. Съвсем естествено, Еркюл Жуно се гордееше с успеха ѝ и с името, което си е създала.

Във времето след първата им среща, толкова плодотворно за нея, двамата си останаха приятели, а Еркюл се превърна в неин консултант. Клер се уповаваше на преценката му за всичко от света на дизайна и винаги го търсеше, когато изпитваше съмнения за някой свой проект — за да ѝ каже мнението си и да ѝ даде съвет.

Такъв бе случаят и днес. Изведнъж тя изгуби усет за декора — нещо, което много рядко ѝ се случваше — и затова се принуди да го покани във фотографското ателие, за да си каже мнението.

Беше хвърлила много труд, за да измисли и изкусно да подреди мебелировката. Но когато видя крайния резултат, бе необичайно критична към собствената си работа. Изведнъж изпита колебание и прояви нерешителност около предметите на изкуството, които трябваше да придадат завършеност на стаята.

Еркюл се впечатли от красивия официален салон и прекрасния ѝ избор. Хареса го много повече, отколкото даде да се разбере. И сега се питаше дали не бе сгрешил. Вероятно трябваше по-многословно да изрази възхищението си. Докато пътуваха с мерцедеса, Клер бе мълчалива, замислена — съвсем нетипично за нея.

Еркюл леко въздъхна, облегна се на кожената седалка и се загледа през стъклото. По-рано валя сняг, но сега леките снежинки се бяха разтопили, тъмните улици бяха мокри и лъщяха. Под ярките светлини на булевард „Дьо Монпарнас“ платното изглеждаше като огледало. Трябваше да кара внимателно при такова натоварено движение на левия бряг.

Ако някога бе съжалявал за Клер чисто професионално, то бе само защото през всичките тези години не бе я привлякъл за своя

асистентка. Щеше да му бъде като дар от Бога, като дясна ръка. Тя притежаваше усет и вкус, а сега уменията ѝ на дизайнер се прахосваха, влизаха в действие само когато проектираше стая, която да снима за някоя от кориците на списанието. През останалото време изпълняваше традиционната си роля на журналист. „Жалко — каза си — моя грешка.“

Еркюл съжаляваше за още нещо по отношение на Клер и то бе съвсем лично. Когато преди седем години тя се раздели със съпруга си, имаше огромно желание да я ухажда. Искаше му се да го направи, но... се страхуваше. Да, боеше се да не ѝ се стори глупав... или пък да бъде отхвърлен... и така да развали приятелството им. По-добре Клер да присъства в живота му като приятелка, отколкото изобщо да я няма.

Не трябваше да забравя и възрастта си. Беше четири десетилетия по-възрастен от нея. Какво би могла да желае от него? Задаваше си този въпрос безброй пъти. Вероника — покойната му съпруга, винаги казваше, че годините не му личат, и той ѝ вярваше. Беше здрав и се поддържаше, за щастие не изглеждаше толкова стар, колкото повечето мъже на негова възраст. Вярно, косата му беше бяла, но съвсем не бе опадала. Освен това сексът не представляваше никакъв проблем за него.

Поначало не започна да преследва Клер, не беше настойчив. Защото по време на развода тя бе много разстроена — изпадна в особено състояние. Стори му се странно, тъй като тя твърдеше, че ненавижда съпруга си. Така мина много време, случиха се други неща и той проспa момента. Свързваше ги близко приятелство и Еркюл не знаеше как да промени положението, без да притесни Клер.

Вероника бе починала преди петнайсет години. Нямаше ден, в който да не усещаше липсата на жена си. Въпреки това, когато Клер се разведе, знаеше, че тази млада американка много лесно би могла да запълни празнината. Вероника също бе американка, това бе общото помежду им. Но приликата свършваше дотук. Вероника бе висока, дългокрака, руса, синеока и извънредно слаба. Беше една от най-известните манекенки в Париж след войната, представяше моделите на Кристиан Диор в Ню Йорк. Снимаха я на кориците на всички модни списания по света. Когато я видя за първи път, сякаш го удари гръм — влюбиха се изведнъж и бяха щастливи до последния ѝ ден.

Еркюл крадешком погледна Клер и пак си помисли, че тя не изглежда добре. Имаше синкави торбички под очите, а късата ѝ къдрава кестенява коса, която толкова му харесваше, бе загубила обичайния си блясък.

Когато влезе в ателието следобед, се учуди, че извънредно много бе отслабнала. Винаги е била стройна, но сега бе по-слаба от всякога. По дяволите. Приличаше му на безпризорно дете. Такъв вид ли имаше миналата седмица, когато обядваха заедно? Не, не бе възможно, щеше да забележи. Дали не е болна, замисли се той. Не, едва ли, в ателието бе проявила обичайната си енергия.

Някакви тревоги от друго естество? За пари? Ако това бе проблемът, то изобщо нямаше проблем. Беше готов да ѝ даде толкова, колкото ѝ трябват. Еркюл веднага отхвърли мисълта, че Клер се нуждае от пари. Самото предположение бе абсурдно. Съпругът ѝ изпращаше издръжка за Наташа, а в списанието ѝ плащаха добре. Дали Наташа не ѝ причиняваше някакви главоболия? Не, това също не можеше да бъде. Момичето беше необикновено, много разсъдливо и практично, сякаш по-голямо от възрастта си. Когато беше загрижена за дъщеря си, Клер споделяше с него и той ѝ даваше съвети. Понеже никога не бе имал дете, му бе малко непривично. Но въпреки това, колко мило, тя винаги оценяваше интереса му към Наташа.

Започна да съчинява въвеждащо изречение. Искаше да ѝ постави някои въпроси. Колко силно желаше да разсее това, което не ѝ даваше покой. Знаеше, че може да го стори. Ако тя му позволеше. Обичаше я. От години я обичаше. Винаги щеше да я обича и искаше да отхвърли неприятностите от плещите ѝ. Ако все пак, разбира се, му разрешеше да го направи. Жените са пълни с толкова противоречия. Той беше французин и познаваше природата им твърде добре.

Клер винаги се чувстваше изключително комфортно с Еркюл Жуно, в отношенията им се усещаше непринуденост. Затова не изпита неудобство, че потъна в мислите си, докато колата му си пробиваше път към авеню „Монтен“ през натовареното вечерно движение.

Тя смяташе този по-възрастен мъж за най-добрия си приятел в Париж и двамата никога не се превземаха един пред друг. За Клер тишината помежду им бе напълно нормална, в реда на нещата. Тя

никога не се чувстваше задължена да поддържа разговор с него, да го развлича. Знаеше, че и той се отнасяше така към нея.

Тя си мислеше за Лора — щяха да вечерят заедно. За нея Лора беше част от семейството ѝ — също като Наташа. Родителите ѝ бяха мъртви, леля ѝ Фльор почина, все едно че и съпругът ѝ бе умрял. За миг лицето му се яви пред очите ѝ, но тя пропъди образа. Не искаше да мисли сега за него, щеше да развали вечерта ѝ.

На излизане от музея двете с Лора планираха уикенда. Искаха да се забавляват. Наташа се беше развълнувала не по-малко от нея от неочакваното пристигане на Лора в Париж, този път без Дъг. Не че имаха нещо против него. Но да са само с Лора бе специална привилегия.

— Тревожи ли те нещо, Клер? — попита Еркюл, прекъсвайки мислите ѝ.

Клер се обърна, изгледа го и възкликна:

— Разбира се, че не, Еркюл! Какво ти хрумна?

— Откакто сме в колата, се смълча — отбеляза той и я хвана за ръката. — Трябва да ти кажа, че следобед бях поразен. Отслабнала си, Клер. Приличаш на... недохранено дете.

— Еркюл, ще ти доверя, че съм на диета. Искам да бъда стройна и шик за новогодишното ти парти.

— Ти си привлекателна млада жена, нямаш нужда от диети. Гладуване, гладуване, гладуване, само за да се пъкнеш в рокля по-малък размер. Погледни се, можеш да минеш през иглени уши.

— По-лесно е камила да мине през иглени уши, отколкото богаташ да влезе в царството небесно — промърмори тя, усмихна се и стисна ръката му. — За пръв път чух този цитат от Библията в онзи стар филм с Джийн Тиърни, Ан Бакстър и Клифтън Уеб.

— „Острието на бръснача“ — подсказа той. — Никога няма да го забравя. С теб сме го гледали стотина пъти.

— Е, не чак стотина — разсмя се тя. — Иначе наистина съм добре, Еркюл, не те лъжа. Слушай, исках да поговорим за картината на Реноар. Ако не е продадена, Лора може да прояви интерес. Ще я купи за един от клиентите си. Знаем, че си е наумила Матис или Бонар, ако намери, разбира се, но защо да не е Реноар? Нейни клиенти са няколко големи колекционери.

— Чудесна идея, Клер. Имам чувството, че картината все още е в дома на моята приятелка. Сигурен съм, че щеше да ми каже, ако я беше продала. — Усмихна ѝ се широко и кимна доволен. — Ще съобщя на графинята, че има шанс.

3.

— През почивните дни ще бъде както едно време — каза Лора. — Както когато учех в Сорбоната, а ти току-що бе пристигнала с мъжа си и бебето. Как се забавлявахме тогава, нали?

Клер се засмя.

— Знаеш ли как е „бебето“ сега! Израснала е по-висока от нас двете. То е грим, то са дрехи, момчета. Ще се стъписаш като я видиш, Лора. През последните няколко месеца Наташа наистина се източи.

Лора се облегна на стола и отпи от шампанското си.

Двете жени седяха в хотелската стая и пиеха аперитива си преди вечеря. Докато половин час разговаряха разгорещено за Реноар, времето се промени драстично. Преди да тръгнат за „Беноа“ — любимото им бистро — завая силен сняг и по думите на портиера задухал леден вятър. Затова решиха, че много по-разумно би било да останат в хотела и да използват рум сървис.

— Какво ти се яде? — попита Лора и взе менюто от ниската масичка. — Каквото и да си поръчам, ще бъде с пържени картофи. Нали знаеш, че тук ги правят най-добре — ухили се. — Ако взема много ястия, ще започна да пълнея. Но просто не мога да устоя.

— Разбирам те. Аз избирам морски език на скара и... пържени картофи.

— И аз искам същото. Преди това искаш ли нещо, Клер?

— Само зелена салата. Еркюл смята, че съм заприличала на недохранено дете, била съм много слаба. Ти какво мислиш? Нали не е вярно, а?

— По-слаба си от обикновено, но изглеждаш прекрасно, Клер, и много шик. Пурпурното много ти отива. Подчертава косата ти.

— Благодаря ти. Трябва да ти призная, че съм на диета, за да мога да се побера в роклята си за новогодишното парти на Еркюл — сви рамене тя. — По пътя от ателието насам ми изнесе лекция. За килограмите, искам да кажа.

— Тревожи се за теб, сигурна съм. Значи те обича.

Клер я изгледа и вдигна въпросително вежди.

— Да, като баща, знам.

— Не, в никакъв случай. Като мъж, по-скоро като потенциален любовник или съпруг.

— Ти май се шегуваш! — възкликна Клер и отклони очи. — Еркюл и аз. Не ставай глупава.

— Не, винаги съм знаела, че той си пада по теб, Клер. Изписано е на лицето му. Дори Дъг го е забелязал.

— Значи аз последна научавам, така ли? — Клер енергично поклати глава. — Обичам го като човек. Винаги се е отнасял чудесно с мен, той е най-добрият ми приятел в Париж... но нямам интерес към него... в смисъл любовен.

— Защото е много по-възрастен ли?

— Не, възрастта няма значение. Всъщност, макар да е на седемдесет и шест, той е много по-млад по дух от доста трийсетгодишни мои познати. Вече не се интересувам от мъже. От дълго време ти го повтарям. Ще поръчваме ли вечерята?

— Да, хайде. Аз ще изпия още една чаша шампанско. Ти какво искаш? Още мартини?

— О, не, ще се напия. Едно ми е достатъчно.

Лора отиде до телефонния апарат, набра номера на „Обслужване по стаите“ и даде поръчката. После продължи предпазливо:

— Ако веднъж не ти е провървяло, това не значи, че трябва да се покалугериш. Еркюл не те интересува, добре. Но сигурно съществува друг мъж, който ще ти подхожда и за когото би могла да отвориш сърцето си, Клер. Стига да му дадеш възможност...

— Не! — рече тихо, но решително Клер. — Мъжете не ме интересуват. Бракът е сражение и белезите ми го доказват. Спечелих битката, като се оттеглих от бойното поле, но нямам намерение отново да се излагам на картечен огън. — Засмя се глухо. — Никак не е приятно да си под обстрел.

— Не е задължително бракът да е бойно поле — възрази й Лора. — Моят не е.

— Имаш голям късмет, Лора. Срецна Дъг, влюби се в него и всичко тръгна като по вода. Никакви разправии и караници, нямате големи различия в разбиранията си. Двамата действате в пълен синхрон, щастливи сте.

— От описанието ти изглежда ужасно скучно! — възкликна Лора. — Съвсем не е лесно човек да живее с Дъг и ти го знаеш. Той е претенциозен, перфекционист, в някои отношения упорит като магаре. Нямах представа как обича да мърмори! Не спира да ми натяква, че още не съм забременяла... Не е честно — Лора сви устни. На лицето ѝ се изписа огорчение.

— Причината може да е у него. Защо обвинява само теб?

— Не знам, но го прави. Последния път дойде заедно с мен. Отново се подложихме на тест, и на двамата нищо ни няма. Обаче така и не забременявам.

— Наистина ли искаш бебе, Лора? — попита Клер внимателно.

— Винаги съм желала да имам дете. Но съм само на трийсет и една. Така че времето е пред нас. Не съм престаряла.

— Вероятно Дъг много се ядосва — предположи Клер със замислен вид. — Често се случва. Някои хора се притесняват прекалено много и това им пречи.

— Аз не се притеснявам.

— Ти не, но Дъг — със сигурност, скъпа.

— Може би. Напоследък е доста раздразнителен.

— Трябва да се научи да се отпуска.

Лора се засмя.

— Разправяй ги на старата ми шапка. Отпускане, Господи! Та той е кълбо от нерви, непрекъснато е в движение, тича насам-натам. Неотдавна баба Мегън ми каза, че Дъг изобщо не се спира, за да направи дете.

Клер избухна в смях.

— Милата стара баба Мегън! Да ти призная, липсва ми нейният рязък и точен език и прямотата ѝ. Такива страхотни неща измисля.

— Онзи ден рече, че възрастта ѝ ѝ позволявала да говори всичко, каквото си мисли. И на когото си иска.

— Типично за старите хора. Понякога стигат до положение, в което вече не им пука от нищо. А прямотата им е забавна. — Клер пощипна леко ръката на Лора. — Ей, спомняш ли си какво крояхме, когато бяхме малки? Че като остареем и приключим с мъжете и с всички тези глупости, ще отидем да живеем заедно на френската Ривиера. Ще седим на плажа с широкополи шапки, облечени в кафтани, а някой млад красив жиголо ще лакира ноктите на краката ни.

Лицето на Лора светна.

— Какво ли не измисляхме тогава!

— Знаеш ли, пак можем да го направим — каза Клер развеселена. — Ако стигнем до дълбока старост. — Отпи от мартинито си и смени темата. — Нямам търпение да видиш Наташа. Нали ти казах, че в последно време израсна, а понеже не си я срещала от лятото, ще забележиш, че и лицето ѝ се е променило. Изглежда по-стройна, вече не прилича на дете. Станала е много, много красива.

— Прилича на майка си.

Клер само се засмя.

— Чудесна е, Лора. Макар че е моя дъщеря, не мога да го отрека. Има нещо особено у нея, чаровна е.

— Може бракът ти да е приличал на битка, но все пак си спечелила нещо, нали?

— Да, не отричам. Всичко си струваше заради Наташа, но пораженията от войната наистина са значителни. А момичето е истински бисер и страшно го обичам.

— Гласът на Клер стана извънредно нежен, когато продължи: — Нямам представа за какво е този свят, в който живеем, и по-специално моят живот, но детето ми му даде смисъл. То е най-голямото ми богатство. Всеки ден благодаря на Бога, че го имам и че е при мен. Наташа е много мила, понякога се отнася с мен така, сякаш аз съм детето.

— Винаги съм я смятала за разумна — изрече тихо Лора. — Баща ѝ вижда ли я въобще?

— Не. — Клер направи гримаса. — Всъщност срещат се, но не много често. За нея вече няма значение. По-рано ѝ беше мъчно, но вече свикна. — Въздъхна леко и добави: — Но не мога да отрека, че той редовно праща издръжката. Парите пристигат всеки месец и досега нито веднъж не е пропуснал.

— Мисля, че я обича — Лора спря, щом видя изражението на приятелката си.

— Х-м-м. — Клер завъртя чашата с мартини за тънкото ѝ столче, очите ѝ пак гледаха замислено. Взираше се в питието.

Лора реши да не говори повече за бащата на Наташа. Темата винаги е била болезнена за Клер.

След малко келнерът почука на вратата. Лора отиде да му отвори.

— Вечерята пристигна, Клер. Да поръчам ли напитките?

— Благодаря, ще изпия чаша бяло вино с рибата — отвърна Клер. — Защо не вземеш една малка гарафа наливно, хубаво е. Няма да можем да се справим с цяла бутилка.

Известно време двете се хранеха мълчаливо, после Лора подхвана:

— Еркюл спомена ли някаква предполагаема цена за картината на Реноар? Всъщност колко иска приятелката му?

— Не. И да ти кажа право, не съм сигурна дали изобщо знае.

— Няма да е евтина — смънка Лора, вдигна очи от чинията си и се взря в Клер. — Реноар си е Реноар, ако използвам думите на Гертруд Стайн.

— Слушай, Еркюл би могъл да ти помогне. Много негови клиенти са колекционери и сигурно ще искат да продадат нещо. Ще бъде в твой интерес, ако ти предложат творба от Матис или Бонар. Нали каза, че твоят клиент държал да има картина от тези двама художници.

— Права си, но имам и друг клиент, който казва, че би дал дясната си ръка за Гоген — поне така се изрази.

— Знаеш, че Еркюл е голям експерт по Гоген. Каквото и да изникне, той ще го знае. Трябва да говорим с него. В края на седмицата ще го поканя на вечеря.

— Еркюл ми харесва и обичам да си говоря с него за изкуство. Всъщност за всичко. Той е много интересен човек.

— Тогава да го поканя на вечеря в събота. — Клер остави вилицата си и се облегна на стола. — Забравих да ти съобщя, че видях Дилън наскоро.

— Така ли, как е братчето ми? — попита Лора изненадана.

— Непокорен както винаги, дори малко заядлив, честно казано. Заведе ме на вечеря в „Еспадон“. Беше отседнал в „Риц“, изглеждаше настървен и имаше желание да се сбие с келнера. Отначало се почувствах малко неудобно, но след като го ритнах през пищялките под масата и го оципах по ръката, той се успокои. Не ми е приятно, когато дразни хора, които не могат да му отвърнат.

— Колко жалко, че още не се е отървал от този свой отвратителен навик. Всъщност как е той? Ама наистина. Мама смята,

че най-после е започнал да се държи като човек и че му върви. Но както знаеш, той умее да мами.

— Според мен наистина е успял, Лора, колкото и изненадващо да ти звучи. Откакто живее в Англия... как да го кажа? Улегнал е, да, точно така, станал е по-дисциплиниран. Мисля, че е намерил себе си. Твърди, че е доволен от работата си в „Тайм“ и аз му вярвам.

— Радвам се да го чуя. Обзалагам се обаче, че съвсем е объркал личния си живот.

Клер се усмихна.

— Самият Дилън твърди, че е истинско бедствие — това са негови думи. Приятелката му Минерва го зарязала, а той се безпокоеше, че може би е бременна и по този начин иска да му отнеме детето. Предишната му любов Нина пак го преследвала. Току-що се беше запознал и с друго момиче — Инга, шведка, и бе намислил да ѝ предложи да се пренесе при него. А, да, купил си и ферма в Уелс.

— Всичко може да се очаква от него — заяви Лора и се разсмя. — Двете с теб бяхме прави, когато още като малки вдигнахме ръце от Дилън. Той просто е лошо момче, както обича да казва баба. Знаеш и какво е отношението му към нас. Ненавижда ни заради дружбата ни. Никога няма да ни прости, че го гонехме и не му разрешавахме да играе с нас. Нали си спомняш и какви го прихващаха. Този мой брат е ужасно смахнат.

— Като че ли ние не сме. — Клер предпазливо изгледа Лора.

— Сигурно е така. Всички Валиънс вероятно са сбъркани — както и много други хора.

— Хубаво, че баба Мегън не може да те чуе, иначе...

— Ще ми свети маслото — каза Лора.

— Въпреки всичко се радвам, че ми даде възможност да се почувствам част от вас.

Лора се взря в Клер, ясните ѝ сини очи я изгледаха въпросително.

— Какво искаш да кажеш?

— Че бях част от това сбъркано, лудо и чудесно ваше семейство. Ако не беше фамилия Валиънт, може би щях да бъда съвсем различна.

— Например здравомислеца.

— Не, обикновена и досадна.

— Ти — обикновена и досадна, никога! Ти си изключителна още от раждането си, Клер, повярвай ми. Доволна съм, че беше част от нашето семейство, част от нас. Твоята привързаност към фамилия Валиънт бе чудесна. Особено към мен.

Лора се събуди стресната.

Беше обляна в студена пот. Нощницата ѝ бе полепнала по тялото. Надигна се и седна, отхвърли завивките и провеси краката си от леглото, като в същото време запали лампата.

Докато вървеше към банята, се питаше дали не се разболява. Не бе нормално така да се поти, не би могло да бъде грип или настинка. Не можеше да си позволи да се разболе — имаше твърде много работа, а само след няколко седмици идваше Коледа.

След като свали нощницата и обтри тялото си, Лора облече хавлията и се върна в стаята. Вече разсънена, подреди възглавниците и легна.

Включи телевизора, намери CNN. Изпи чашата сода, която бе сложила на нощното си шкафче вечерта. Отпусна се — взираше се в екрана, благодарна за потока новини от Атланта. Поне в ранните часове на деня можеше да гледа нещо прилично.

Тогава си спомни странния сън... Роза Лавилар. Видението я уплаши, чувстваше се потисната. С Роза се намираха в голяма сграда в непознат град. Загубиха се по коридорите, които приличаха на лабиринт, но явно не водеха доникъде. Бяха безкрайно дълги, с много врати от двете страни. Всеки път, когато отваряха някоя от тях, непознат човек изненадано вдигаше очи, поглеждаше ги и им отговаряше, че изходът е в края на коридора. Но не беше така. Другата врата водеше единствено към друг коридор. Нервна и отчаяна, Лора изпита страх, а Роза Лавилар — не. По-възрастната жена запази спокойствие.

— Винаги се намира изход — повтаряше Роза, но въпреки всичко не можеха да открият вратата, която да ги изведе навън... към свободата.

В коридорите без прозорци ставаше все по-топло, Лора се сгорещи, измори се. Но Роза бе непоколебима, стоически решена по някакъв начин да излезе от този лабиринт. Последната врата се отвори

към улей, Роза я бутна в него и Лора попадна в пълна тъмнина. Докато се плъзгаше в бездънната шахта, чу Роза да пее на френски, но не можеше да разчлени думите й... Неочаквано самата Роза полетя надолу и докато се премятеше, продължи да пее с пълно гърло.

Точно в този момент Лора се бе събудила. Обляна в пот, изплашена и стресната.

Какво би могъл да означава кошмарът? И защо бе сънувала Роза Лавилар, която почти не познаваше? Отговорът беше сравнително прост. През деня се бе сблъскала с майка и син Лавилар — явно нещо бе останало в подсъзнанието й.

Докато пиеха кафе след вечеря, Лора се канеше да съобщи на Клер, че ги е срещнала в музея. Но пропусна момента. Клер се заприказва за Реноар, за Еркюл, за плановите в края на седмицата. Трябваше да й кажа, упрекна се Лора и изведнъж се почувства виновна. Помисли си, че премълчаването е равносилно на лъжа.

Продължи да разсъждава още малко за майката и сина, после се сети за брат си Дилън.

Знаеше, че е редно да му позвъни в Лондон, ако не за друго, поне да му каже здравей. Но се боеше да го направи и отлагаше за последните дни. Причината бе ясна. Двамата неизменно стигаха до кавга. Брат й имаше заядлив характер и тя ни най-малко не се изненада, когато Клер й разказа, че бил готов да се сбие с келнера в „Риц“. Той обичаше да се кара, с когото му попадне. Беше объркан, обзет от демони. Като че ли другите не бяха! Прекрасните им дядо и баба винаги твърдяха, не, по-точно се хвалеха, че били по-различни, защото били келти. И Лора им вярваше, поне до известна степен.

Но тя бе достатъчно умна, за да знае, че двамата с брат си бяха странни, объркани, дори малко сбъркани — поради странната си майка. Тя ги обичаше, но ги бе изоставила, за да посвети цялото си време на съпруга си и на рисуването. Баща им се мъчеше да компенсира отсъствието й и ги задушаваше с обичта си. За баба имаха известна актриса, която ги обграждаше със своята театралност, чудатости и митични разкази за древния Уелс.

Лора се усмихна. Беше такава, каквато я бяха създали. И знаеше коя е всъщност. Валиънт. Гордееше се с този факт.

4.

— Радвам се, че намери време да се срещнем, Лора — каза Еркюл Жуно, посрещайки я с топла усмивка. — Моята приятелка заминава следобед за замъка си на Лоара и три часа е единственото време, когато можеше да ни приеме.

— Няма проблем, Еркюл, с нетърпение очаквам срещата и много се вълнувам, че ще видя произведение на Реноар. Колко хубаво, че още не го е продала.

— Късмет имахте и ти, и Клер. Но хайде да не губим време. — Хвана я за лакътя и тръгнаха заедно към изхода на „Плаза-Атене“.

— Колата ме чака отвън. Приятелката ми живее във Фобур Сен-Жермен, в седми район, не е много далеч.

— Това е любимият ми квартал в Париж — сподели Лора на улицата. След като се настаниха удобно на задната седалка, Еркюл ѝ отвърна:

— Разбирам те, самият аз харесвам седми район. Може би защото е различен, а и много красив... Там аристократите живеят в красивите си къщи, обитават го и студенти, художници и писатели.

— Докато учех в Сорбоната, Еркюл, обичах да се разхождам из седми район — рече Лора. — Ако не бях в музея на Роден, отивах в кафене „Дьо Фльор“ или в „Дьо Маго“, или поемах към Зданието на инвалидите, където е гробът на Наполеон.

— Знам, че той ти харесва — каза Еркюл. — Клер ми е казвала колко се възхищаваш от нашия известен император.

Лора се усмихна.

— Наполеон и Уинстън Чърчил са любимите ми държавници.

— А не Линкълн или Джордж Вашингтон?

— И те, но някак е по-различно. Най-много ценя Уинстън Чърчил, след него — Наполеон. Дядо ми, който е от Уелс, смята, че Чърчил е спасил от загиване западната цивилизация. Да не говорим, че е измъкнал цяла Европа от бедствието на Втората световна война. До последния си ден дядо ми, Оуен Валиънт, твърдеше, че Чърчил е най-великият мъж на дваисети век. Аз мисля същото.

— А как стигна до Наполеон, великия диктатор?

— За такъв ли го смяташ — за диктатор?

— Не аз. Нито пък повечето французи. Може би останалата част на Европа. — Еркюл сви рамене и разпери ръце. — Мислят го за чудовище, но според мен не е така.

— Съгласна съм с теб. Както знаеш, аз обичам Франция. Докато живеех тук като студентка, попаднах на чудесната биография на Наполеон, написана от Венсан Кронин — тогава той направо ме очарова. Според мен е бил гений.

Еркюл кимна.

— Наполеон трябва да се мери с голям аршин. Него или го обичат, или го мразят. Лора, сега искам да ти разкажа за жената, с която ще се запознаеш след няколко минути. Казва се Жаклин дьо Антоан-Сен Люсиен. Познавам я от дълги години. Покойният ѝ съпруг Шарл бе мой близък приятел и той събуди у Жаклин тази голяма страст да колекционира картини. Има страхотен вкус... — Замълча, целуна върховете на пръстите си. — Чудесен вкус... превъзходен. Колекцията ѝ е великолепна. След няколко минути ще видиш някои от най-известните картини на света.

— Защо иска да продаде Реноар? — попита Лора от любопитство.

— Не е споделяла нищо за причините, но познавам фамилията им замък близо до Лох и знам, че гълта много пари. Миналата година продаде едно платно от Ван Гог.

— Само ако знаех!

— И аз, Лора. Ако бях чул, незабавно щях да ти съобщя. От онова, което по-късно ми каза Жаклин, разбрах, че дори не го е обявявала за продан. Някой видял картината на Ван Гог, предложил ѝ цена и тя се съгласила — ей така. — Той щракна с пръсти. — Разбирам, че не е имала намерение да го продава, но сумата била толкова щедра, че не могла да откаже.

— Любимата ми творба на Ван Гог е „Бели рози“.

— А, да, много е красива. И отново е във Франция, поне засега.

— Да, но в американското посолство.

— И следователно на американска земя, технически казано — отговори той. — Всъщност се намира в резиденцията на посланика.

— Какво ли не бих дала да я видя.

— Вероятно би могло да се уреди. Познавам посланичката Памела Харимън.

— Но това е чудесно, Еркюл. Между другото, колко иска твоята приятелка за картината на Реноар? Или не знаеш.

— Снощи, когато разговарях с нея, тя спомена за четири милиона или нещо такова.

— Долара?

— Да, долара. А, ето че стигнахме, Лора. В тази къща живее Жаклин. Семейна собственост от дълги години.

Голямата частна къща бе една от няколко подобни сгради на тази известна улица. Беше скрита зад висока каменна ограда. Миг след като шофьорът натисна звънеца, мъж в униформа отвори огромните дървени врати, боядисани в тъмнозелено и украсени с ковано желязо.

Докато мерцедесът навлизаше по павираната алея, Лора забеляза отдясно къщата на портиера, водоскок в средата на двора, както и два прекрасни стари кестена, които се издигаха на фона на обраслите с бръшлян стени. Повечето листа бяха опадали от дърветата и в този декемврийски следобед изглеждаха някак печално.

Еркюл помогна на Лора да излезе от колата и двамата стигнаха до широките стъпала на къщата. Те водеха към двойни врати от дебело стъкло, поставено в рамка от ковано желязо с орнаменти. Преди да са натиснали звънеца, вратите отвори иконом, облечен с тъмен костюм и с папийонка.

Еркюл поздрави:

— Добър ден, Пиер.

Икономът кимна.

— Господине, госпожо, моля, заповядайте. — Докато изричаше тези думи, той отвори още по-широко вратите към дълго антре. В края му имаше френски прозорци, които гледаха към двора. Лора хвърли бегъл поглед през тях и докато Пиер ги водеше, видя морава, заобиколена от дървета, а в средата ѝ — същия водоскок като в предния двор.

— Госпожа графинята ви очаква в зеления салон — обяви икономът.

Лора се усмихна приятно на Жаклин, графиня дьо Антоан-Сен Люсиен. Тя бе най-крехката и хубава дребна жена, която бе виждала. Не беше по-висока от метър и петдесет, бе слабичка, с големи яснозелени очи, стилно подстригана руса коса. И с ангелско лице, по което нямаше почти никакви бръчки. Нещо момичешко личеше у нея, макар Лора да прецени, че бе около седемдесетгодишна.

Жаклин стоеше пред камината в салона със светлозелени стени. Тя се усмихна на Лора и направи няколко крачки, за да ги посрещне.

— Еркюл! — възкликна. — Колко мило, че дойде и доведе приятелката си.

Еркюл я целуна по двете бузи:

— Щастлив съм да те видя, Жаклин. Искам да ти представя Лора Валиънт. Лора, това е графиня дьо Антоан-Сен Люсиен.

— Радвам се да се запознаем, госпожице — каза Жаклин и стисна ръката ѝ.

— Аз също, графиньо — отвърна Лора, усмихвайки се на тази дребна жена, облечена съвършено и елегантно.

— Да ви предложи нещо? Кафе, чай или някакво питие?

— Не, благодаря — отвърна Лора.

Еркюл поклати глава.

— За мен също нищо, Жаклин, благодаря ти.

— Тогава да седнем — предложи графинята и любезно ги поведе към няколкото удобни кресла, разположени близо до камината.

Почти веднага Еркюл заговори за замъка близо до Лох в долината на реката Лоара, където ремонтирали покрива. Така Лора имаше възможност да се огледа.

Очите ѝ бързо зашариха из стаята, по светлозелените стени и тапицерията на креслата и дивана, по пердетата от тафта в същия тон. Светлозеленото на стените представляваше мек и подходящ фон за картините на Бонар, Дега и Сезан. Разбира се, и за картината на Реноар.

Лора едва се сдържаше да не стане, да се приближи и да я разгледа, но възпитанието ѝ не го позволяваше.

Еркюл изведнъж се изправи и каза:

— Жаклин, нали може отново да хвърля поглед на картината на Реноар?

— Разбира се, Еркюл — отговори графинята. — Моля, вие също, госпожице Валиънт. Идете и я разгледайте.

— Ела, Лора — подкани я той. — Знам, че нямаш търпение.

— Прав си — призна си тя.

Приблжиха се към творбата на Реноар, спряха и я загледаха, удивени от красотата ѝ.

— Виждал съм я много пъти през годините, Лора — каза Еркюл, — но трябва да ти призная, че никога няма да ми омръзне. Както и двамата знаем, Реноар е голям майстор.

— Тази е просто великолепна — изрече тихо и с благоговение Лора. Въпреки всичко се замисли дали канадският ѝ клиент няма да сметне, че картината е твърде миниатюрна. Бе останала с впечатлението, че колекционерът предпочита по-големи платна. От друга страна картината представляваше малко бижу. Тенът на момичето излъчваше перлен блясък, жената наистина изглеждаше като жива, както и пейзажът, и вирът близо до скалата, на която бе седнала. Лора се надяваше, че нейният клиент ще я купи.

Еркюл се застоя още малко пред Реноар, после хвана Лора за ръка и я поведе из стаята. Спряха първо пред картината на Дега, после при тази на Бонар и най-накрая — пред Сезан. И трите работи бяха перфектни. Лора се чудеше дали са за продан, особено „големият“ Сезан.

Върнаха се при графинята до камината. Лора се обърна към нея и каза:

— Реноар е прекрасен, а и другите платна, графиньо. Невероятно преживяване е да си в домашна обстановка сред четири шедьовъра.

— Благодаря, госпожице Валиънт, много сте мила. Трябва да ви кажа, че винаги когато ги погледна, тези картини ме правят щастлива. Не обичам неща, които биха ме натъжили или потискали. Изпитвам необходимост изкуството да ме изпълва със светли чувства.

— Точно така! — възкликна Еркюл. — Съгласен съм с теб, Жаклин. Сега бих искал да заведа Лора в трапезарията, за да ѝ покажа Гоген. Той е един от любимите ѝ художници. Нали, Лора?

Тя кимна.

Жаклин се изправи.

— Ще ви придружа.

Стените на трапезарията бяха в пастелно розово и този тон представляваше прекрасен мек фон за картините. Три изумителни примитивистични творби на Пол Гоген — всяка със свое собствено място. Едната бе на дългата централна стена, а другите две — на съседните. Четвъртата стена на стаята бе с прозорци, които изпълваха помещението с естествена светлина, идеална за този вид картини.

И трите представяха тъмнокожи таитянки — било край морето, било сред екзотичния пейзаж на полинезийските острови. Тенът им се подчертаваше от сламените полички около бедрата, от ярко оцветената растителност и от необикновените коралово розови багри, които Гоген често използваше за земята и бреговете на Таити. Пепеляво-розовата трапезария хармонираше на кораловите нюанси на пясъка и по този начин тъмнокожите хубавици изпъкваха още повече.

Лора ги гледаше като хипнотизирана. Никога не бе виждала картини на Гоген извън музей, беше впечатляващо. И трите платна бяха големи, превземачи окото, точно по вкуса на друг неин важен клиент, Марк Табарт, който би дал дясната си ръка за тях, както често повтаряше.

— Великолепни са — възкликна тя, погледна графинята и без много да му мисли, каза: — Бих купила коя да е от тях или и трите заедно, ако решите да ги продадете.

— Това наистина са легендарни произведения на Гоген — изрече Жаклин. — Нарисувал ги е в една и съща година — 1892 — и са изключителни образци от неговото творчество. Обаче дори да имах желание или нужда да ги продам на висока цена, боя се, госпожице Валиънт, че не съм в състояние да го направя. Картините принадлежаха на моя съпруг и той ги завеща на нашия син Арно и на жена му Натали. Аз ще им се радвам до края на живота си, но те не са мои.

— Завиждам ви, че живеете с тях — каза Лора. — Толкова са красиви, направо замайващи.

— Бихме могли да поговорим за Реноар — намеси се Еркюл. — Както знаеш, Жаклин, Лора има клиент, който би могъл да се заинтересува от творбата, а Клер Бенсън иска в понеделник да я снима.

— Хайде да се върнем в зеления салон — предложи Жаклин. — Там ще се настаним удобно и ще обсъдим всичко.

По-късно същия следобед, когато Еркюл изпращаше Лора пред хотела, тя му благодари, после каза:

— Ще се обадя на моя клиент в Торонто и се надявам до понеделник да дам отговор на графинята, а може и по-рано.

— Чудесно, Лора — отвърна Еркюл. — Ако имаш време ще вляза с теб за малко. Искам да поговорим за две неща — за картините и за Клер.

Лора се стъписа.

— За Клер ли? Какво има? Много странно говориш.

— Може би по гласа ми познаваш, че съм разтревожен. Всъщност хайде да не стоим тук. Да идем в хотела да изпием по чаша чай или нещо друго.

— Добре — каза тя вече загрижено.

Влязоха заедно във фоайето и Лора предложи:

— Ще пийна нещо силно. Хайде да отидем в бара, Еркюл?

Продължиха да вървят мълчаливо. Когато най-накрая се настаниха на една малка масичка в полутъмния „Бар Англе“, Лора започна да го разпитва:

— Защо се безпокоиш за Клер? Моля те, кажи ми, Еркюл.

— Когато му дойде времето. Едно по едно. Какво искаш? — Чаша бяло вино.

Еркюл направи знак на келнера, поръча вино за Лора, а за себе си поиска скоч със сода. После се облегна на черния кожен стол и каза:

— След малко ще стигнем и до Клер. Първо нека поговорим за картините. — Спря за момент, после каза: — Нещо сериозно за картините.

Тя го изгледа изненадано.

— Кажи какво има, Еркюл.

— Отнася се за картините на Гоген. Много е важно да ми съобщиш, ако някоя от тях се появи на пазара в Щатите. В случай че научиш, докато работиш за свой клиент. Искам да го направиш заради твоята собствена сигурност.

— Естествено, че ще ти кажа. Защо?

— Има няколко произведения на Гоген, които... са под въпрос. Знаем, че много се интересуваш от него като художник и го харесваш,

но не бих искал да направиш неволна грешка, не бива да взимаш окончателно решение, без да се посъветваш с мен.

— Мислиш, че има и фалшификати?

— Ще ти разкажа една история за Гоген, която ще те заинтригува. — Замълча и я изгледа напрегнато. — Лора, това е поверително. Само за твоя информация, искам да си остане между нас. Поне засега.

— Няма да го споделям с никого — увери го тя. Изгаряше от нетърпение и го гледаше в очакване.

— Имало едно време... един колекционер... — започна бавно и внимателно той.

Историята беше интересна. Лора поглъщаше всяка дума.

Когато свърши, Еркюл добави:

— Сега за Клер. Според мен тя не е добре. Всъщност бих казал, че е болна.

Лора го зяпна, после рече:

— Тя ми каза, че си й изнесъл лекция за килограмите.

Той кимна.

— Много е отслабнала. Твърди, че била на диета. Обаче не само загубата на тегло ме безпокои. Тревожи ме видът й...

Лора се смръщи:

— Не разбирам.

— Вчера в ателието в един момент Клер ми говореше за декора и... — Замълча, загледа се в пространството, сякаш се опитваше да си спомни нещо. — Имаше чезнещ вид, не, не е точно така. Търся подходящата дума... Изглеждаше притеснена... измъчена... кожата на лицето й беше опъната. — Пое дълбоко дъх и добави много тихо: — Лицето й беше като смъртна маска и това ме уплаши, Лора.

— Еркюл! Но това е ужасно! Ужасно е да се каже — извика тя и потрепери.

Келнерът донесе питиетата и те изчакаха да се отдалечи. Тогава Еркюл продължи:

— Имам много лошо предчувствие за нея. Не мога да го обясня точно. Знаеш ли, аз я обичам... — Замълча и объркан втренчи очи в Лора.

— Знам, Еркюл — вметна тя бързо, — забелязах го преди известно време. Няма защо да изпитваш неудобство или да се

стесняваш от мен. Хубаво е, радвам се, че я обичаш и че толкова се тревожиш за нея.

Той си отдъхна.

— Добре, че го признах пред теб, и ти благодаря за разбирането.
— Вдигна чашата и отпи от уискито.

Лора го попита след малко:

— Какво искаш да кажеш с тези предчувствия?

— Според мен Клер е зле, но не мога точно да обясня това си усещане. След като бяхме в ателието, дълго мислих, тя наистина беше енергична както винаги. Но... — Отново замълча, облегна се назад, отпивайки от скоча. Очите му гледаха загрижено, раменете му бяха напрегнати.

Лора забеляза колко е разтревожен, изчака го да събере мислите си и изрече бавно:

— Мислиш, че е болна, но от какво?

Той разпери ръце.

— Уви, не знам, Лора. — Въздъхна и продължи: — Старая се да не се притеснявам както в случая с Вероника. Но тази мисъл ме гложди отвътре. Клер доверила ли ти е нещо?

Лора поклати глава и отвърна тихо:

— Тя още е много огорчена от несполучливия си брак, от мъжете — или по-точно от един мъж. Огорчението сякаш я разяжда отвътре. Вероятно е само това — яд, разочарование. Плюс усилена работа и честа умора. — Лора сложи ръка върху неговата. — Опитай се да не се безпокоиш толкова. Според мен Клер не е болна, Еркюл.

От думите ѝ той като че се отпусна и напрежението в погледа му изчезна.

— Надявам се да си права. Когато човек обича една жена, той се тревожи, особено ако вижда, че има промяна у нея.

Този път Лора беше решителна:

— Защо не ѝ кажеш какво изпитваш към нея, Еркюл? Защо не ѝ кажеш, че я обичаш?

— Не мога да го направя, Лора. Никога. Клер няма същите чувства към мен. Боя се. Да, признавам, Лора, боя се да ѝ го кажа. Разбираш ли, не бих искал да я загубя, а това е възможно да стане, ако тя... узнае какви са истинските ми чувства. За мен има голямо значение, че съм неин приятел и съм част от живота ѝ.

— Все пак би трябвало да разговаряш с нея. Може да се изненадаш от реакцията ѝ.

— Лора, как тъкмо ти ми го казваш? Боже мой! Та нали току-що ми спомена, че е огорчена от провалилия ѝ се брак. Не, в живота ѝ няма място за мен, колкото и да ми се иска.

Всяка от тихо изречените думи като че ли я удряше и тя трепна. Облегна се на стола и се замисли колко тъжно беше това, че Клер бе толкова жестока към себе си, и се наказваше донякъде безпричинно. Няма място за мен в живота ѝ. Повтаряше си наум думите му, изречени преди малко, и се убеждаваше, че бяха верни. Това представляваше истинска трагедия. Еркюл беше доста по-възрастен от Клер, но с добре развито тяло, висок, силен като бик, и беше любящо същество. Той би се грижил за Клер, би я защитавал, би ѝ дал много от себе си.

— Вероятно тревогите ми са напразни — каза той. — Това ли си мислиш?

Тя поклати глава.

— Колко е тъжно, че Клер има такова отношение към живота.

— Значи не смяташ, че е болна?

— Не. Всъщност сигурна съм, че не е. Поне не в общоприетия смисъл. Нищо ѝ няма физически.

— А душевно ли? — попита той и я изгледа напрегнато.

— Не, не е. Нашата Клер е здравомислеща. Но тя е измъчена жена, Еркюл, и не знам как да ѝ помогна. От години се опитвам.

— Според теб тя обича ли бившия си съпруг?

— По-скоро го мрази.

Еркюл мълча известно време, хванал чашата в ръка. Най-последно вдигна глава и погледна Лора с просълзени очи.

— Ужасно. Колко е трагично да се самоизолираш, да се откажеш от възможността да обичаш.

— Прав си — промълви Лора.

По-късно след лека вечеря в хотелската стая, Лора се опита да поработи над книгата си. Не успяваше да се съсредоточи — нещо, което много рядко ѝ се случваше. Най-накрая остави писалката и се замисли.

Тревожеше се за Клер.

Не така, както Еркюл, не за физическото ѝ здраве, а за душевното. Клер изпитваше неприязън към Филип при развода, а може би и отпреди това. Но сега антипатията ѝ бе прераснала в ненавист и Лора не можеше да си обясни защо.

През последните шест месеца Клер се бе променила. Когато през лятото бяха с Дъг в Париж, тя беше много по-спокойна, някак си в съгласие със себе си. Сега Лора си даде сметка, че Клер беше напрегната, с опънати нерви, настроението ѝ се променяше непрекъснато.

Нямаше как Лора да не си зададе въпроса откъде идваше тази промяна. Няма мъж и е самотна, помисли си тя, изправи се и отиде до прозореца. Разтвори завесите и погледна надолу към вътрешния двор. Пролет и лете устройваха там ресторант-градина, а сега, когато бяха прибрали цветята и масите, бе обикновено павирано пространство, обляно от светлината на прозорците на стаите, които гледаха към него. Пусто, студено, непривлекателно. Като в живота на Клер. Само ако можеше да срещне някого. Някой свестен мъж на подходяща възраст, в когото да се влюби, а може би и да се ожени. Но Лора инстинктивно усещаше, че това е невъзможно — Клер нямаше да го позволи. Тя е враг на самата себе си, промърмори Лора. Обичаше приятелката си, но от известно време възприемаше постъпките ѝ с безпокойство и критичност. Искам да ѝ помогна, а не знам как да го направя, каза си Лора, като си спомни колко трудно ѝ се удаваше това дори в детството. Клер се стараяше да бъде независима и смела, но Лора още тогава имаше усещането, че тя изпитва страх. Клер беше... плаха. Тази дума най-добре я разкриваше. Баба ѝ веднъж беше казала: „Клер е наранено дете, не мислиш ли? Тя е плаха и нерешителна.“ Лора често си мислеше от какво би могла да се бои Клер. Попита я веднъж-дваж, но Клер не отговори. Имаше нещо, което от време на време изплуваше в паметта на Лора. Баба ѝ всъщност никога не е харесвала родителите на Клер. Твърдеше, че майка ѝ била некадърна, а баща ѝ — Дон Жуан. Но това не бяха основания за страх, нали?

Лора се извърна от прозореца с въздишка, съблече се и легна. Включи на CNN и гледа около час. Тъкмо беше изгасила телевизора, когато телефонът иззвъня.

— Здравей, скъпа — чу се гласът на Дъг.

— Искане ми се да си тук — рече Лора.

- Мога да дойда, ако пожелаеш.
- Но няма да е достатъчно бързо.
- Какво ще кажеш за три секунди?
- Три секунди? Какво говориш?
- Качвам се — отвърна той и се засмя. — Във фойето съм.

5.

— Какво правиш в Париж? — попита Лора усмихната, когато Дъг влезе. — Нали трябваше да бъдеш в Лос Анджелис?

— Нямах никакво намерение да отивам там. Искях да те изненадам, скъпа.

— Успя — каза тя и се хвърли в прегръдките му. Затваряйки вратата с крак, Дъг я притисна към себе си, после се наведе и я целуна. Когато най-накрая се отдръпна, каза:

— Помислих си, че и за двама ни би било чудесно да прекараме уикенда в Париж. И ето ме тук.

— Много съм развълнувана, прекрасно е — само това мога да ти кажа.

Той вървеше из стаята, прегърнал я през раменете.

— Ще трябва да отмениш всичко, което си планирала. Искам да си само с мен.

— Радвам се, и аз го искам. Няма какво да отменям. Имам само две срещи в галерии, но те не са толкова важни. А, да, обещах на Клер утре да вечеряме у тях. Това не мога да го отменя.

— Няма защо, понеже обичам Клер. Ще се радвам да видя и скаридката.

Лора се засмя.

— Бях забравила, че наричаш така Наташа. Обаче тя вече не е скаридка. По-скоро прилича на... златен саламандър.

— Х-м-м-м. Значи става красива, така ли?

— Точно така.

Почука се.

— Багажът ми — каза Дъг и отиде да отвори вратата.

Носачът остави куфар, малко куфарче и палто, благодари за бакшиша и си тръгна.

— Гладен ли си? — попита Лора. — Сигурна съм, че „Рьоле Плаза“ още е отворен. Ще се облека и ще слезем.

— Не се притеснявай, скъпа. Вечерях в самолета. Но бих искал да пийна нещо. Бяло вино би било чудесно. — Наведе се към нея,

целуна я по бузата, после си свали сакото и вратовръзката. — Ще си взема душ и идвам при теб. Поръчай бутилка „Пюйи Фюме“, любима.
Продължи да се съблича, а Лора отиде до телефона.

Тя седеше облежната на възглавниците в леглото и пиеше минерална вода, когато Дъг излезе от банята, увил хавлиената кърпа около тялото си като тога.

— Виното е върху бюфетчето — каза Лора. — Помолих келнера да го отвори.

— Благодаря. — Той я погледна въпросително. — Ще пиеш ли с мен?

— Разбира се.

Дъг наля вино в две чаши и ги отнесе до леглото. Подаде едната на Лора, заобиколи и се облегна на възглавниците като жена си. Обърна се към нея, погледна я, вдигна чашата си и докосна нейната.

— За уикенда ни заедно, скъпа — каза и се усмихна.

Лора се засмя в отговор.

— За уикенда. И за теб, скъпи. Наистина си луд, за да прелетиш такова разстояние само за два дни. Но аз съм доволна.

След няколко глътки Дъг остави чашата си върху нощната масичка, притисна се до Лора и я целуна по бузата, после по врата.

Лора веднага извърна тялото си към него и след малко той вече я държеше здраво в обятията си. Продължи да я целува — по врата, по раменете, по голите ѝ ръце, докосна нощницата ѝ и започна да я гали чувствено по гърдите.

Лора се притисна до него, дръпна хавлиената кърпа, с нежни кръгови движения ръката ѝ стигна до плоския му корем, пръстите ѝ се плъзнаха надолу.

Дъг лежеше напълно неподвижен, стиснал очи, наслаждаваше се на допира ѝ, потънал в чувственост. Усети леко раздвижване, когато Лора се изхлузи извън леглото и се надвеси над бедрата му. Неочаквано влажните ѝ устни го обхванаха — той издаде дълбока въздишка, когато тя го пое изцяло в устата си. Изведнъж той се възбуди. След секунда-две тя спря, вдигна глава, целуна го по корема, пъкна се в леглото и го целуна.

Дъг все повече се възбуждаше. Отвърщаеше на пламенните ѝ целувки и рязко се извъртя така, че да легне върху ѝ. Не преставаха да се целуват. Езикът ѝ се плъзгаше по неговия, след миг на напрегната близост Дъг изви дългото ѝ слабо тяло под себе си. Най-после бе достатъчно твърд, за да влезе опитно в нея с лекота. След малко двамата се движеха в ритъм, повдигаха се и се отпускаха, движенията им станаха забързани, почти неистови. Краката ѝ се вирнаха високо зад гърба му, докато той потъваше все по-дълбоко в топлотата ѝ.

След малко Дъг усети как попада в тъмносиня вода, потъва надолу и надолу, пропада в бездънното тъмносино езеро. Вълните се плискаха над него, връхлитаха го. Още по-здраво стисна очи. Затанцуваха видения... Докато изпадеше в пълен екстаз, в съзнанието му се появи онова лице и сякаш се загнезди там...

— Дъг, Дъг! — извика Лора. — Моля те. Моля те, не спирай, скъпи.

Гласът ѝ стигаше до него някъде отдалеч. Но бе ясен и остър, глас, който познаваше много добре. От него като че ли му се подкосиха краката. Изведнъж ерекцията му прекъсна. Виденията се разпръснаха. Дъг се отпусна върху нея. Дишаше тежко, цялата му енергия се изпари. Почувства се покосен.

След малко Лора попита:

— Защо спря? Какво стана?

— Не знам — прошепна в отговор той. — Минутка и ще се оправя. — Но не се получи. После легна по гръб до Лора, като продължи да диша тежко.

— Добре ли си, Дъг? — попита тя загрижено.

— Добре съм — отвърна той едва чуто. Чувстваше се смазан, без никакви сили.

Ръката на Лора го докосна; тя започна да го гали с надеждата да го възбуди отново. След малко, когато го покри с целувки, той разбра, че опитите ѝ ще бъдат напразни. С нея все по-често му се случваше в последния момент да загуби сили и енергия. Дъг стана и отиде в банята.

Щракна лампата, заключи вратата, приближи се до огледалото и се погледна. Какво му ставаше, по дяволите? Защо не можеше да доведе един любовен акт до край? Винаги се бе гордял с качествата си на любовник и със способността си да издържа дълго.

Напоследък изпитваше странно усещане — сякаш се разпада — и не можеше да стигне до оргазъм. Обхвана го паника. Така ли щеше да бъде занапред? До края на живота? Завинаги ли щеше да си остане бездарен любовник, мъж, неспособен да задоволи собствената си жена? Изведнъж Дъг изпита силно смущение. Беше прелетял толкова дълъг път, за да се люби с нея, а не успя.

Тогава си помисли: Всичко идва от съзнанието, разбира се. Оттам започва, там и свършва.

6.

Лора винаги се бе смятала за съзерцател. Обичаше да седи и да гледа, не говореше много, предпочиташе да слуша. Имаше какво да види и чуе, независимо дали наблюдаваше размирния си брат Дилън, баща си — композитора и диригента, или майка си — художничката.

Вглеждаше се и в баба си Мегън — някогашната звезда на музикалната сцена, и в дядо си Оуен — театрален мениджър и заклет поклонник на Уелс. И в Клер Бенсън — нейната героиня, образец за подражание и най-добра приятелка.

Всеки от тях представляваше индивидуалност, сложна личност и следователно бе достоен за изучаване.

Най-много се забавляваше да наблюдава старците. Те имаха огромно влияние върху живота ѝ, а тъй като много ги обичаше, Лора ги приемаше безкритично. До голяма степен разбиранията ѝ за живота се дължаха на дядо ѝ и баба ѝ, включително представата ѝ за романтична любов.

Дядо ѝ Оуен обичаше да се хвали:

— Една от най-големите любовни истории, които изобщо са се случвали някога, е нашата. Влюбих се в Мегън, когато за пръв път я чух да пее в катедралата на Порт Толбът и оттогава я обичам.

Винаги, когато го казваше, а това се случваше честичко, баба ѝ се изчервяваше като момиче и се усмихваше на Оуен с обожание.

— Вярно е, Лора. Сякаш ангели ме целунаха в мига, в който видях очите на дядо ти. Денят на срещата ни бе най-щастливият в живота ми.

Като малка Лора съзнаваше, че родителите ѝ също се обичат. Обаче, за разлика от Оуен и Мегън, които никога не се караха, Ричард и Маргарет често се заплитаха в бурни разпавии.

Родителите ти изпадат в крайности — обичаше да казва баба ѝ. — Или се прегръщат и целуват, или се хващат за гушите. За Бога, никога не съм виждала други хора като тях.

Баща ѝ и майка ѝ имаха навика след всяка редовна разгорещена караница да заминат нанякъде за седмица-две.

— Пак са на меден месец — заявяваше Клер и поемаше ролята на майка — нейна, и на Дилън. Подпомагаха я Мей — икономката, бавачка на Дилън, и баба Мегън, която още с пристигането се заемаше с пълна сила да командва домакинството.

Клер също бе упражнила важно влияние върху живота ѝ, тя гледаше най-близката си приятелка с любящи очи и почти не откриваше недостатък у нея.

— Лора, ти си вечният наблюдател — казваше често прекрасната ѝ баба, после продължаваше с предсказанията си, че някой ден любимата ѝ внучка ще стане писателка. Лора не стана писателка, разбира се, но продължи да се държи като съзерцател, гледаше какво става и си правеше заключенията.

Точно това правеше и сега, докато седеше на стол в кухнята, където Клер и Наташа приготвяха вечерята. Като местеше поглед от майката към дъщерята, тя усети огромната обич и приятелство между двете. Тази хармония правеше Лора щастлива. Никога нито тя, нито Клер, не са били толкова близки със своите майки — факт, който често натъжаваше Лора. Но от друга страна имаше баба Мегън, а и Клер. Те пък имаха нея.

Всичко, което Клер беше казала за Наташа в началото на седмицата, бе вярно. Лора не бе виждала кръщелницата си почти пет месеца, а през това време тя бе загубила детинските си черти и се бе източила. Също като майка си, Наташа имаше кестенява коса. Само че нейната бе дълга и бухнала, докато Клер бе късо подстригана. Блестящите ѝ къдрици ѝ придаваха вид на момиче, сякаш излязло от ренесансова картина. Големите ѝ очи бяха с особен златистокафяв цвят — по-скоро кехлибарен — и на Лора винаги ѝ се е виждало странно, тесният ѝ нос бе обсипан с лунички. Кремавата ѝ кожа бе безупречна.

Наташа имаше къс торс и дълги крака. Както Клер бе споменала, бе станала по-висока от тях двете, макар и само на четиринайсет. Ще бъде истинска красавица, помисли си Лора, после загледа Клер.

Противно на мнението на Еркюл, Лора бе напълно убедена, че приятелката ѝ не беше болна. Тази вечер тя преливаше от обичайната си енергия, лицето ѝ бе зачервено, очите ѝ блестяха, а късите кестеняви къдрици бяха като ореол около хубавото ѝ лице. Не, наистина нищо ѝ няма, реши Лора и изведнъж изпита голямо

облекчение. Най-близката ѝ приятелка бе олицетворение на доброто здраве.

Клер беше с червена вълнена туника, смееше се весело, докато умело приготвяше агнешко рагу със зеленчуци. Заедно с това довършваше друг свой специалитет — ягоди Романоф.

Клер готвеше прекрасно. Това бе единственото, за което Лора ѝ завиждаше, понеже самата тя нямаше никакъв талант в тази област. Макар че в други отношения Клер упражняваше огромно влияние върху нея, Лора така и не успя да възприеме поне част от готварските ѝ умения.

От друга страна Клер ѝ беше показала толкова важни неща — как да полага грима си, да скубе веждите си и да лакира ноктите на краката си. От Клер научи елегантната походка с високи токове — още беше прекалено млада и най-важното: как да флиртува с момчетата.

Да флиртува с момчетата. Лора се усмихна вътрешно като си помисли, че не след дълго и Наташа вече щеше да го прави. Едва не се засмя на глас, напълно бе възможно тя вече да се занесе с момчета.

— Дайте ми да правя нещо. — Лора погледна към Клер и Наташа. — Чувствам се излишна.

Клер се засмя.

— Всичко е под контрол, уверявам те. Така че си стой спокойно и ни прави компания, преди да е дошъл Еркюл — после можеш да го забавляваш, докато ние приключим.

— Добре. Но нали ще ми кажете, ако трябва да се обели някой картоф, да се нареже нещо или да се свърши каквото и да е.

— Това вече сме го свършили с мама — отбеляза Наташа и я погледна развеселена. После продължи да подрежда шоколадовия сладкиш.

— Наистина мирише много хубаво, Клер — похвали я Лора. — Обичам твоето агнешко рагу повече, отколкото известните специалитети на Дина Цукърбърг.

При тези думи Клер избухна в смях, Лора също, и гласовете им отекнаха в кухнята.

Озадачена от неочакваната им веселост, Наташа попита:

— Коя е Зина Дукърбърг?

— Не Зина Дукърбърг, а Дина Цукърбърг — поправи я Лора. — Живеехме в същата сграда в Ню Йорк като малки и тя винаги ни

канеше на вечеря, ако майка ѝ отсъстваше.

— Неизменно „готвеше“ едно и също — пица от „Рейс Пица“ и готов крем ванилия — обади се Клер, започна отново да се смее, а след нея и Лора.

Наташа поклати глава, усмихна се снизходително на двете жени, които се държаха като луди, и побърза да смени темата:

— Лора, ще ти намеря работа. Иди и попитай Дъг дали има нужда от още лед.

— Чудесно — каза Лора и стана. Намери мъжа си на дивана пред камината с чаша в ръка.

— Трябва ли ти още лед, Дъг?

— Не, скъпа, в кофичката се намира достатъчно.

Лора се огледа и отново се възхити на стаята. Клер я бе подредила с много усет и явно леко подпомогната от Еркюл. Лора веднага познаваше неговата намеса тук-там, например при пердетата от тафта на прозорците. Наричаше ги „танцуващи рокли“, защото най-горе бяха стеснени, а се разперваха като пола, преди да стигнат пода. Големите копринени абажури, вазичките с клонки и листа също издаваха характерния почерк на Еркюл.

Стаята беше старовремска, в стила на традицията, разкриваше простор, или по-скоро изключително чувство за мярка. Дървеният под хармонираше с чисто белите стени, с полиците с книги, които стигаха до тавана на дългата стена срещу камината.

По останалите стени бяха закачени големи постери в рамки. Всичките — цветни репродукции на танцуващите кан-кан момичета в „Мулен Руж“ от Тулуз Лотрек. Кремав килим с червени, черни и зелени шарки покриваше част от тъмния дървен под, имаше и два големи дивана в кремаво кадифе, както и няколко кресла, умело аранжирани така, че да образуват кът за седене.

От дълги години Клер събираше френски стари мебели и дървото им блестеше на меката светлина, внасяйки елегантност и топлина. Беше подредила красиви порцеланови фигурки върху някои от старинните шкафове и масички, а отстрани — много фотографии в сребърни рамки. Лора се вгледа отново в познатите снимки на семейство Валиънт, на които беше и тя. Наташа, Клер и родителите ѝ също бяха уловени в различни пози.

Въздухът благоухаеше от аромата на свежите цветя, подпурите^[1] и свещите Риго, „запазена марка“ на Клер. Стаята беше прекрасна по всяко време, но особено вечер, когато горяха свещите, абажурите сякаш излъчваха възторжен пламък, а огънят стопляше сърцето. Топлина и силна доза любов се усещаха тук.

Лора се приближи до един от високите прозорци, загледа се в площад дьо Фюрстемберг, който според нея бе едно от най-колоритните малки площадчета в Париж. Навън беше студено. Мастиленосиньото небе бе ясно, безоблачно, само с няколко звезди. Сърпът на луната хвърляше сребърна светлина върху тъмния квадрат.

Точно под прозорците на апартамента се издигаше самотен стар електрически стълб с пет глобуса, който единствен озаряваше площадчето, освен отблясъците от прозорците на съседните апартаменти. Лора винаги го оприличаваше на очарователен малък часовей, застанал вярно до старото китайско дърво.

Тя познаваше района много добре, особено това очарователно площадче със старовремска атмосфера. Преди седем години тъкмо тя беше намерила апартамента на Клер — малко след развода ѝ. Той принадлежеше на мадам Соланж Пюи, баба на старата ѝ приятелка от Сорбоната Мари-Луиз Пюи.

Мари-Луиз бе наследила жилището си и тъкмо се канеше да го предложи за продан. За късмет, точно по това време Лора беше в Париж и веднага каза на Мари-Луиз, че Клер сигурно ще иска да го купи.

Трите се срещнаха в апартамента и Клер веднага се влюби в него. След няколко месеца всички формалности бяха уредени и най-после семейната собственост принадлежеше на Клер. Щом получи нотариалния акт, тя веднага започна с подредбата. Както винаги, Еркюл даваше съвети и идеи и двамата създадоха това, което Клер наричаше „първият ми истински дом, откакто съм пораснала“. Лора най-напред призна, че наистина е красив.

В деня, когато приятелката ѝ я покани да ѝ покаже апартамента, Лора се зарадва, като видя Клер така щастлива. Възбудата около новия ѝ дом поне за известно време бе заличила яда и болката.

— Лора.

При гласа на Наташа тя се извърна.

— Да?

— Червилото ти... Мисля, че цветът му не е много подходящ. Донесох ти едно от моите. Ще ти стои доста по-добре. — Наташа се приближи.

Лора механично го взе, както винаги смутена от прямотата на момичето. То беше трогателно искрено, дори малко прекаляваше — като всички четиринадесетгодишни.

— Какво му е на моето? — попита Лора след малко.

— Много е силно за теб. Яркочервеното вече не е модерно. Погледни това. Пак е червено, но малко кафеникаво и даже розовее, сега това се носи. Питай мама. Сега тя използва едно от моите — кафяво. Червеният цвят определено е неприемлив.

— Много ти благодаря, скъпа. Едно време майка ти ми даваше съвети, сега ти.

— Нали не ми се сърдиш, Лора?

— Разбира се, че не — отвърна тя и се засмя, леко развеселена от сериозността на момичето и от загрижеността му за нейното червило.

На вратата се позвъни.

— Еркюл, той винаги е точен! — извика Наташа. Погледна към часовника над камината. — Седем и две минути само — каза и се втурна към входната врата.

Лора я последва бавно.

Дъг се изправи пъргаво и опъна сакото си.

Наташа отвори.

— Еркюл, ние... — Не довърши изречението си. Стоеше като замръзнала и се взираше в спътника на Еркюл. Беше Филип Лавилар.

Лора също се закова на място, втренчи очи във Филип като безмълвната Наташа.

Филип гледаше ту едната, ту другата, после пристъпи към прага. Явно искаше да каже нещо, понечи да заговори, но после се отказа. Думите му останаха недоизказани.

Кухненската врата широко се отвори с трясък и Клер засмяно се втурна в хола.

— Еркюл, ето те и теб, точен... — Щом видя Филип Лавилар, и тя прекъсна изречението наполовина. — Какво, по дяволите, правиш тук? — попита, но все едно че изръмжа.

— Срегнахме се долу на вратата — започна Еркюл, усетил неловкостта на момента. Искаше нещата да се развият цивилизовано,

макар да знаеше, че е невъзможно — Клер и Филип бяха враждебно настроени един към друг. — Качихме се заедно — довърши той някак неубедително и сви рамене.

Клер се взря в стария си приятел, без да промълви и дума, после примигна няколко пъти, сякаш изведнъж бе получила нервен тик. Очите ѝ се спряха върху Филип.

— Какво искаш? — запита с писклив глас.

Лора забеляза, че Клер си търси повод за разpravия и се замисли как да я предотврати. Обърна се към Дъг, той я изгледа многозначително.

— Знаеш какво — тихо отвърна Филип на Клер.

— Това, което искаш, и онова, което ще получиш, са две съвсем различни неща. Не може просто да се появиш тук най-неочаквано и да ми излагаш претенциите си. Знаеш го много добре — срязва го тя, измервайки го с леден поглед.

— Имам право да видя Наташа.

— Така ли? Наташа изобщо не те интересува. Ако не беше вярно, нямаше да се заровиш в дълбините на Африка, за да се грижиш за туземци и да ги лекуваш от чума и всичките им ужасни болести. Щеше да си останеш в Париж, щеше да бъдеш близо до дъщеря си, винаги когато тя има нужда от теб. Вместо това, ти си на хиляди километри, повечето време човек не може да влезе във връзка с теб поради смъртоносните ти вируси. Безполезен си и за нея, и за мен, в случай че спешно ни потрябва подкрепа.

— Знаеш, че ако се случи нещо, ще дойда възможно най-бързо, щом ме повикаш. Освен това имам право да видя дъщеря си — отвърна той с хладен тон.

— Отказа се от тези права, още когато ни напусна!

— Не съм избягал, Клер, знаеш. Освен това не забравяй, че имам право на посещения.

— Ти не забравяй, че на мен е присъдено попечителството и контролът над посещенията ти. Както аз реша, така ще бъде. Така каза съдията. Ти прие уговорката и тогава не каза и дума.

— Не искам да се караме, Клер — отвърна той. Въздъхна леко, съдържа гнева си. Беше наясно, че нямаше никакъв смисъл да спори с нея. Яростта ѝ винаги се превръщаше в ужасно словесно насилие и

това го плашеше, защото не знаеше докъде би я довело. Той повтори отново: — Искам да видя Наташа за малко.

— Но тя не иска. Нали, Наташа? — Клер се обърна и изгледа напрегнато дъщеря си.

Момичето не отговори веднага, но след малко рече тихо:

— Не, мамо.

— Виждаш ли? — извика победоносно Клер и се усмихна самодоволно. — Настроил си срещу себе си дори собствената си дъщеря, не че те познава като баща. Всъщност тя никога не е имала баща. Тебе винаги те нямаше, непрекъснато пътуваше, все беше някъде. За нея ти си непознат.

— Не е вярно — отвърна веднага Филип. Изпитваше желание да се махне по-далеч от нея. — Няма защо да въвличаме миналото — продължи той с твърди нотки. — Искях да прекарам известно време с Наташа, да бъдем само двамата. Тук съм за няколко дни.

— Сега? Веднага? Защо идваш точно сега? Няма да те поканя на вечеря, ако това е намерението ти.

— Аз и не желая да остана. Искам да видя дъщеря си.

— Не може. В момента не може. Трябваше да се обадиш по телефона. Така трябваше да направиш.

— Знаех, че ще ми откажеш или ще затвориш.

— Сега ти го затварям. Тук не си добре дошъл. Моля те, иди си.

— Клер, прояви разум — помоли се той с тон, с който сякаш я увещаваше. — Моля те, съгласи се да...

— В никакъв случай — прекъсна го тя рязко. Омразата й към него се четеше в погледа й, по лицето й. Той я усети и трепна.

— Нека да се видим утре, Клер — рече той. — За малко, ще я заведа на обяд, какво ще кажеш?

— Не.

— Тогава сутринта някъде на кафе? Или тук в апартамента. Може и навън. Както кажеш.

— Моля те, върви си, не те искам в моята къща — почти извика Клер и тропна с крак.

Лора не само се изуми, а и се обезпокои много. Никога по-рано не беше виждала Клер да се държи по този начин.

Еркюл се обади:

— Може би е по-добре да проведете този разговор вътре. — Направи голяма крачка и внимателно затвори външната врата. В същото време леко побутна Филип към стаята. После съблече палтото си и го окачи на закачалката.

Филип започна да я увещава:

— Позволи ми да прекарам утре един час с Наташа. Друго не искам.

Наведнъж събра смелост и се приближи към бившата си жена.

Клер отстъпи.

Двамата се взираха един в друг.

Взаимната им неприязън се изливаше на вълни и изпълваше стаята.

Това е чиста омраза, помисли си Лора. Изпитват само ненавист един към друг. Колко ужасно, че завършиха така. Едно време толкова се обичаха, имаха общи стремежи и мечти, градяха планове за бъдещето чак до края на живота си. Сега не могат да се гледат.

Наташа също усети колко враждебно се държат родителите ѝ. Както винаги, това я озадачи и разтревожи, но успя да смекчи положението:

— Добре, мамо. Утре ще излезем на кафе.

— Не! — извика Клер. — Наташа, не искам да го правиш, само за да му угодиш.

Наташа отиде до майка си и я прегърна през раменете — Клер изглеждаше много дребна пред нея — притисна я така, сякаш се мъчеше да я защити. Не можеше да понесе, че майка ѝ приема нещата толкова болезнено. Това късаше сърцето ѝ.

— Мамо, нямам нищо против, честна дума, така е по-добре.

Клер не отговори, само се опря на дъщеря си, успокои се от допира с нея, от топлината ѝ и любовта, която излъчваше.

Като се обърна към баща си, Наташа продължи:

— В десет часа ще съм готова. Може да отидем в кафенето на ъгъла.

Филип кимна и неочаквана усмивка се разля по сериозното му лице.

— Чудесно, благодаря ти, Наташа. — Погледна Клер.

— Съгласна ли си? Утре няма да има проблеми, нали?

— Всичко ще бъде наред — отговори бързо Наташа, която като че ли изведнъж пое нещата в свои ръце. — Обещавам ти.

Филип малко се отпусна. За момент спря погледа си върху Лора.

— Радвам се, че се видяхме онзи ден — изрече тихо и после кимна на Еркюл. Тъй като знаеше, че е препоръчително да изчезне, преди Клер наистина да е намерила повод да забрани срещата с дъщеря му, той си отиде без повече шум.

В мига, в който си тръгна, Клер се отскубна от Наташа и се извърна към Лора. Намръщи се и попита озадачено:

— Значи си го видяла онзи ден?

— Срегнахме се случайно в Мюзее Д'Орсе, малко преди ти да дойдеш. Той гледаше картините на Реноар.

— Но ти не ми каза, не ми спомена, че е в Париж. Защо?

— Скъпа Клер, канех се да го направя, но после размислих. Разбрах, че си в неведение за престоя му тук, иначе щеше да споделиш. Честна дума, не исках да те разстройвам. Когато спомена името му пред теб, все едно че развявам червена мантия пред бик и просто... Е добре, чаках ти да ми кажеш, че той ти се е обадил по телефона. Но след като не сподели нищо подобно, реших, че е по-добре да не знаеш.

— Спестяването на истината е лъжа — заяви Клер и се нацупи. — Не мога да го повярвам — добави тихо.

— Клер, не приемай изключенията по този начин — възкликна Лора. — Не съм те излъгала, като съм спестила истината. — Прокашля се. — Е, не съвсем — искаше ѝ се да каже, но си спомни, че преди две вечери самата тя беше стигнала до същото заключение. — Разбираш ли ме, Клер?

Обаче Клер не отговори.

— Не исках да споменавам Филип — продължи Лора, — да ти казвам, че съм го срещнала неочаквано. Щях ли да постигна нещо добро с това? Още повече щеше да се разстроиш от това, че е в Париж, а не ти се обажда и не проявява желание да види Наташа.

— Добре, сега се разстроих.

— Мамо, не си го изкарвай на Лора. Тя не е виновна за нищо — каза внимателно Наташа.

— Напълно права си, мила — съгласи се Еркюл. — Не знам как е с вас, но на мен ми се допи. — Пристъпи навътре и погледна Лора. —

Имам нужда от едно, а вие?

— Чудесна идея, Еркюл. Ела, седни тук, аз ще ти наляя — Лора отиде до бара. — Скоч и сода, както винаги ли?

— Да, благодаря.

— За теб какво, Клер? — попита тя, докато слагаше лед в две чаши. — На себе си наливам водка — за разнообразие.

— Не желая нищо, благодаря — отвърна Клер, вече с нормален тон. — По-добре да отида да видя какво става с вечерята.

— Идвам с теб — избърза Наташа и се втурна след майка си.

— А ти, Дъг? Искаш ли нещо за пиене? — попита Лора.

— В момента не, благодаря. Довършвам си бялото вино.

Лора отнесе чашите до дивана пред камината, подаде скоча на Еркюл и седна на отсрещния стол.

— Наздраве — каза и вдигна чаша. Дъг взе своята и ѝ се усмихна.

— Наздраве — отвърна Еркюл и отпи глътка. Облегна се назад на дивана, тапициран с кремаво кадифе, и за миг се взря в огъня. Имаше отнесен вид.

Лора седеше и го наблюдаваше. Остави го на спокойствие няколко минути, за да събере мислите си и да се отпусне.

Най-накрая изрече тихо и загрижено:

— Никога не съм виждала Клер да се държи по този начин, макар че толкова години я познавам.

— Ужасна сцена — съгласи се Еркюл и поклати голямата си лъвска глава. — Аз също не съм бил свидетел на подобно нещо. Лора, трябва да ти кажа обаче, че тя изпитва неистова омраза към Филип.

— Така и не мога да разбера защо, Еркюл. Много бракове се разтрогват и хората се развеждат, но рядко стигат до подобна ожесточеност.

— Права си, почти не съм присъствал на случайни срещи между Клер и Филип, но Наташа ми каза, че винаги се карат и Клер постоянно се нахвърля върху Филип. — На лицето му се четеше объркване. — С годините тя сякаш го намразва все повече. Много странно.

Лора не отвърна, просто не можеше да намери думи. Обаче дълбоко в душата си знаеше, че Еркюл е прав. Изведнъж се смути, стомахът ѝ се сви и тя изрече бавно:

— Надявам се това да не развали вечерта. Клер беше толкова весела, преди Филип да се появи. Макар че... — Замълча и отпи от водката.

— Какво? — Еркюл я изгледа въпросително. — Какво?

— Щом Филип Лавилар се появи, винаги стават неприятности, ето защо никога не ми е бил симпатичен.

— Лора, според мен той съвсем не е лош човек — намеси се Дъг. Еркюл ѝ се усмихна.

— Вероятно го гледаш през очите на Клер, а не през своите, мила.

— Може би — с готовност се съгласи Лора.

Еркюл се разсмя, загледа се в огъня, после лицето му отново стана замислено.

— Какво има? Защо се смееш?

— Контролираме много неща в собствения си живот, но не можем да контролираме онова, което казват и правят другите около нас. Техните действия и думи ни се отразяват ужасно. Затова, Лора, от нас зависи по-малко, отколкото ни се иска.

— Да, вярно е — рече Лора.

— Повтори го — настоя Дъг.

---

[1] подпури — ароматизиращи сухи листа и цветя. — Б.ред. ↑

7.

Наташа видя, че баща ѝ стои на отсрещния край на площад дьо Фюрстемберг и изтича.

— Здравей — каза той, когато тя спря пред него, прегърна я и я притисна към себе си.

— Здравсти, татко — поздрави момичето и отвърна на прегръдката. — Хайде да прием кафе някъде другаде, не тук на ъгъла, а после може и да се разходим.

— Ами майка ти... — започна той, после млъкна, изгледа дъщеря си и изведнъж тъмните му очи станаха тревожни. — Дали ще те чака да се върнеш след един час?

— Всичко е наред, татко, наистина — увери го Наташа. — Казах на мама, че искам да прекарам по-дълго с теб и тя се съгласи.

Филип Лавилар продължи да се взира в дъщеря си, размишлявайки над думите ѝ. Въпреки че не я познаваше така добре, както му се искаше, бе съвсем сигурен, че Наташа не би го излъгала. Клер добре я бе възпитала.

— Добре — прие той най-после. — Щом майка ти няма нищо против, нека първо да се поразходим и да решим къде да закусим. Още нищо не съм хапвал, а ти, скъпа?

Наташа му се усмихна. Вплете ръката си в неговата и тръгнаха с бързи крачки. Тя обичаше баща си и не го смяташе за чудовище, каквото го изкарваше майка ѝ. Смущаваше се от вечния ѝ гняв и от това, че не ѝ разказваше нищо за отношенията им с Филип по време на брака. Всъщност възрастните доста смущаваха Наташа, понякога ѝ се струваше, че са, меко казано, странни, особено когато се касаеше за връзките помежду им.

— Имам намерение да зарежа Африка — обяви Филип най-неочаквано.

Изненадана, Наташа възкликна:

— Но защо, татко? Нали ти харесваше работата там?

— Да, свърших доста неща, но вече ми се ще да се върна. Уморих се, Нати. Освен това искам да бъда близо до теб, да мога да те

виждам често. Ще бъдеш ли доволна? — попита той и изведнъж се изпълни с трепет. Винаги беше вярвал, че и тя го обича, и сега се надяваше да е бил прав.

След като не отговори веднага, той попита:

— Добре, как би се чувствала, ако съм по-наблизо?

— Ще съм доволна, наистина — искрено му отвърна Наташа. — Тогава мама по-често би ми разрешавала да се виждаме, нали?

— Сигурен съм, Наташа. Майка ти се сърди на мен, а не на теб и ако ти я помолиш, ще се съгласи.

— Тя защо ти се сърди, татко? — попита Наташа, изричайки гласно въпроса, който през последните години тормозеше съзнанието ѝ.

— Мисли, че съм я разочаровал, предполагам.

— Има ли нещо такова? — попита момичето, втренчило очи в него.

Филип въздъхна.

— В много отношения ние взаимно се огорчавахме и в резултат на това ти страдаше. — Усмихна се смутено. — При развод децата винаги се измъчват.

— Сигурно. — Наташа се поколеба, после попита направо: — Вярно ли е това, което казва? За другите жени?

— Разбира се, че не. Клер винаги се е отнасяла подозрително към мен, особено когато заминавах в командировки.

— Но защо, татко? Не мога да разбера защо не ти вярва?

Той поклати глава и отново въздъхна.

— Не знам, Нат. Но тя така смяташе, вярваше си и се сърдеше истински. Съвсем искрено се сърдеше. — Няколко минути повървяха мълчешком, после Филип подхвана: — Имам чувството... — Замълча нерешително, не знаеше дали да продължи.

— Какво искаше да кажеш, татко?

— Имам чувството, непонятно защо, че тя няма никакво доверие на мъжете. Струва ми се, че това е вкоренено у нея и затова аз се превърнах в жертва. Не казвам, че нямам никаква вина за разпадането на брака ни, но тя често ме е обвинявала в неща, които не съм вършил.

Наташа кимна енергично.

— Знам, че не си негодник, за какъвто мама те представя. Всъщност... — Тя внезапно спря, вдигна очи към него и се усмихна.

— Мисля, че мама още те обича, татко.

За миг Филип се стъписа, после възкликна:

— Съмнявам се, Нати! Имаш романтично въображение и то ти прави номера.

— Не е така, татко, чувствам го. — Наташа сви рамене и се намуси. — Смяташ, че така ми се иска, но не си прав.

Той не отговори, а тя побърза да продължи:

— Значи, затова мама толкова ти се сърди — че не си тук и не живееш с нас. Татко, уверена съм, тя още те обича.

— Е, в известен смисъл аз също.

— Това вече е нещо. Не мислиш ли, че трябва да опитате да се съберете отново?

Филип изведнъж се закова на място, хвана дъщеря си за ръката и я обърна към себе си. Каза ѝ много нежно:

— Иска ми се да имаше такава възможност, Нат, и то заради теб, но не става. Да говорим направо, майка ти едва ли би желала пак да е с мен. Казах ти, че в известен смисъл не съм престанал да я обичам, но подобна любов не е достатъчна за брак. Нека се коригирам — много съм привързан към майка ти заради някогашната ни любов и заради теб. Виждаш ли, има огромна разлика.

— Знам.

Продължиха да вървят.

Наташа го хвана под ръка, започнаха да крачат в унисон. Двамата много си приличаха, Наташа бе висока почти колкото него. Никой, който ги видеше, не би се усъмнил, че са баща и дъщеря. Филип бе слаб, с елегантна външност — ненатрапчива хубост, чувствено слабо лице, тъмнокафяви очи, които излъчваха доброта и съчувствие. Наташа осъзна, че майка ѝ и баща ѝ никога нямаше да се съберат, нещо, за което често си мечтаеше. Но се надяваше в бъдеще поне да имат по-приятелски отношения. Вероятно ако баща ѝ дойдеше да работи в Париж, майка ѝ би го видяла в по-добра светлина, би станала по-отстъпчива.

— Искаш ли да работиш отново в Института „Пастьор“, татко? — попита тя.

— Да, Нати, но не знам дали е възможно. Оттам обаче настояват да разговарят с мен. Всъщност утре ще се срещна с директора.

— Ти си такъв блестящ вирусолог, че не може да не те вземат пак, татко. Сигурна съм.

Той се засмя.

— Благодаря ти, Наташа. Радвам се, че си на моя страна.

— Наистина вярвам в теб, татко.

— Искаш ли да влезем тук? — предложи той, като спря пред едно кафене. — Помня това заведение. Правят чудесни кроасани и най-хубавите пържени яйца. Хайде, ела да ги опитаме.

Вътре Наташа свали зеленото си палто с пухена подплата, Филип го закачи заедно със своето късо кожухче. След като поръчаха, той каза:

— Другата седмица заминавам с баба ти за Ню Йорк.

Наташа го изгледа изненадано.

— Как е тя?

— Много добре, Нати. Копнее да те види отново. — Той сви устни. — Може би един ден ще се опознаете.

— Възможно е, ако живееш в Париж — рече Наташа, без да скрива нетърпението в гласа си. — Мисля, че сигурно ще идва да те види, а също и мен. Какво ще кажеш?

Филип кимна. Беше доволен, че събра сили и предишната вечер се отби при Клер и Наташа. Въпреки изблика на Клер, резултатът бе по-добър, отколкото очакваше. Сега вече бе сигурен, че дъщеря му го обича, а някога би могла да обикне и майка му. Това му достави, огромно удоволствие.

— Извинявай, че те безпокоя, Лора — каза Филип, като й позвъни от фойето на хотела. — Надявах се да се срещнем, макар и за няколко минути. За да си поговорим за Наташа, а и за Клер.

— Един момент, Филип — отвърна Лора.

Въпреки че бе покрила микрофона с ръка, той дочу, че тя каза нещо на Дъг, а после отново му се обади.

— Добре. Ще слеза след няколко минути. Ако искаш, почакай ме в дългия салон.

— Чудесно. Благодаря — рече той и затвори.

Филип Лавилар прекоси фойето и се насочи към галерията, където сервираха чай и напитки, намери свободна маса. Свали палтото

си, метна го на един стол, седна и зачака Лора Валиънт.

Тя винаги му беше харесвала, смяташе я за истинска и добра приятелка на Клер. Много пъти му се щеше да я попита дали знае нещо за миналото на Клер, което би обяснило недоверието ѝ към мъжете и специално към него. Но в последния момент все губеше кураж.

Изведнъж Лора застана пред него, облечена елегантно с тъмночервено сако и черен панталон. Красива както винаги, каза си той, скочи и протегна ръка.

След като се ръкуваха, Лора попита:

— Добре ли прекарахте с Наташа?

— Винаги е чудесно, когато сме заедно. Тя е невероятно момиче, много зряла за възрастта си. Разходихме се, закусихме, после пак се разходихме в Люксембургската градина. Приятно ни беше да сме двамата.

— Радвам се. Наистина, Филип, тя е прекрасна — каза Лора. — Всичко това се дължи на Клер.

— Права си, Лора. Аз първи бих подкрепил думите ти.

Тя го изгледа и попита учтиво:

— Искаш ли чай? Или някакво питие?

Той поклати глава отрицателно.

Благодаря, всъщност не желая нищо друго, освен да поговорим няколко минути за Клер.

— Какво по-точно? — попита предпазливо Лора.

Филип се наведе напред и ѝ довери тихо:

— Слушай, Лора, искам да виждам по-често Наташа, тя — също. Но нали знаеш колко е ожесточена Клер, решила е да ни държи далеч един от друг.

Лора се замисли, после отговори:

— Имам чувството, че според Клер ти си виновен за създаването се положение. Понеже работиш в Заир.

— Знам, но смятам да се откажа. Може би ще ми е необходимо известно време, докато напусна и си намеря друга работа, но съм решил да живея в един и същи град с дъщеря си. Ако е възможно, естествено.

— Разбирам — каза Лора. — Снощи наистина беше отвратително. Трябва да ти призная, че малко се стъписах от гнева на

Клер. Никога по-рано не съм я виждала такава.

— Нито пък аз, честна дума. Тя отдавна ми се сърди. Признавам, че сме се ожесточили един към друг, но снощи тя се прояви много зле. Клер изобщо не приличаше на себе си. Дори се замислих дали нещо друго не я яде отвътре. Така ли е?

— Не знам — отвърна Лора и на момента се сети колко загрижен бе Еркюл за здравето на Клер. Обаче се въздържа да сподели това с Филип. Все пак той вече нямаше нищо общо с живота на Клер.

— Щом се върна в Париж — рече той, — се надявам да си подобрим отношенията с нея. Смяташ ли, че е възможно?

За миг Лора замълча, размишлявайки върху въпроса му. Най-после каза:

— Вероятно.

— Като че ли не си много сигурна.

— Боя се, че не съм. От друга страна, тя все се оплаква, че си далече — чак в Заир. Така че като се върнеш, тя може би ще разбере колко сериозно се отнасяш към Наташа, че ще се грижиш за възпитанието ѝ. Защото такива са намеренията ти, нали?

— Точно така. Освен това бих искал да се сближи с майка ми. Наташа не е виждала баба си от няколко години, а това не е хубаво, Лора. Ти по-добре от всички други можеш да го схванеш.

Лора само кимна, но вътрешно призна, че беше прав. Започна и да разбира колко искрено бе желанието му да промени живота си заради Наташа. Съвсем очевидно бе, че искаше да бъде с нея, да се виждат по-често. Тя обичаше Клер, обаче както всички хора, и приятелката ѝ не бе безгрешна. Предишната вечер Еркюл каза, че винаги е гледала Филип през очите на Клер. Дори Дъг не го намираще за чак толкова лош. Сигурно беше така. Тя постепенно започна да променя мнението си за Филип Лавилар.

— Наистина смятам, че е важно Наташа да се сближи с баба си. Все пак всички имаме нужда от семейство — каза Лора. — Но майка ти не живееше ли в Ню Йорк?

— Да, но често идва в Париж. Известно ти е, че е родена тук. Ако аз живеях тук и работех в този град, тя би ме посещавала по-често. — Той млькна и погледна Лора напрегнато. — Знам колко сте близки с Клер и много се колебаех дали да те помоля, но... не можеш ли да кажеш добра дума за мен пред нея? Съвсем сериозно ти говоря, искам

отношенията ни с Наташа да са по-близки, да бъда край нея в тези важни години от живота ѝ.

— Разбирам. Но Клер ще се зачуди защо започвам да се бъркам във вашите работи.

— Можеш да споделиш, че сме се срещнали.

— Сигурно ще го направя.

— Лора, ти като че ли още се колебаеш, обаче не бих искал да те поставям в неудобно положение пред Клер. Помисли си, поговори с нея, след като се преместя тук, тогава и тя може да прояви разбиране.

— Да, така ще направя, Филип. Ясно ми е колко важно е това за теб, а и за Наташа. Тя трябва да познава баща си. — Лора кимна. — Добре, ще говоря с Клер, но чак когато се преместиш в Париж и ще имаш възможността да се виждаш с Наташа по-често.

Той се усмихна и тъмните му очи светнаха.

— Благодаря ти, Лора. Много, много ти благодаря.

8.

На Лора ѝ се струваше, че последните ѝ дни в Париж направо отлитат, преди да се усети. Така и не разбра кога стана петък и до последната минута бързаше да свърши някои неща.

Докато стигне до „Бар дез Театр“ срещу „Плаза-Атене“, стана един и петнайсет, вече бе закъсняла за обяда с Клер.

Но когато започна да ѝ се извинява, Клер само се усмихна и рече мило:

— Няма значение, знам какво е, когато не ти стига времето. Хайде, скъпа Лора, съблечи си палтото и сядай.

Лора се съгласи да изпие чаша шампанско, после се облегна на стола. Пое дълбоко дъх и каза:

— Всичко ми се струпа наведнъж, но е за добро! Най-накрая тази сутрин се оформиха много неща.

— Значи престоят ти е бил успешен? — попита Клер и вдигна въпросително кестенявите си вежди.

— Много даже. Нашият канадски клиент се съгласи да купи предложеното от Матис и Сезан, а после един мой познат, частен галерист, ми показа картина на Бонар. Това е направо прекрасно. Сигурна съм, че същият канадец ще купи и нея. А друг клиент от Ню Йорк ще вземе „онзи“ Реноар, на графинята.

— Чудесно! Еркюл ще се зарадва, и графинята също. Явно парите ѝ трябва за ремонт на замъка на Лоара — каза Клер. — Макар че не съм сигурна защо ѝ е този замък. Еркюл твърди, че бил огромен. Според мен трябва да го продаде.

— На мен ми каза още нещо. Замъкът принадлежал на семейството от стотици години, освен това синът на графинята е наследил титлата и имението. Сигурна съм, че къщата е част от него. Това е тяхно наследство, всъщност негово.

— Сигурно — съгласи се Клер. Неочаквано се разсмя. — Майка ми обичаше да казва, че една къща е същински крадец — поглъща всичките ти пари. Не го забравяй.

— Как бих могла! Когато баба Мегън ми подари дома в Кънектикът, страшно се зарадвах. Но едва по-късно разбрах, че изсмуква страшно много средства. Като имаш предвид, че много неща Дъг прави сам. Нали знаеш колко добре си служи с всякакви инструменти.

— Предай поздрави на знаменития Дъг. Много се зарадвах, че дойде за края на седмицата.

— Непременно. — Лора отпи от шампанското, което току-що ѝ донесоха. Смръщи се и попита: — Защо всички го наричат знаменития Дъг?

— Не знаех. Мислех, че само аз му казвам така — отвърна Клер, после изгледа Лора с любопитство.

— Ами Филип изрече същото онзи ден... — Лора млъкна, мислейки си дали не направи гаф.

— Филип ти е казал „Предай поздрави на знаменития Дъг“, когато си го видяла в музея? — промълви Клер озадачена.

— Не, не точно. Попита как е знаменитият Дъг? Въпросът ми е защо и двамата го наричате така.

— Мисля, че аз първа започнах. Когато се запознахте, ти толкова много говореше за Дъг — как изглеждаше, колко умен бил, какви мускули имал. — Клер се разсмя. — Беше луда по него, описваше го като филмова звезда — оттам и „знаменитият“. Той наистина е много хубав — висок, тъмнокос, има вид на герой, нали?

Лора се разсмя заедно със старата си приятелка.

— Едно време направо ми беше завъртял главата. Според мен бе най-прекрасното същество на два крака, което съм виждала. Всъщност още е.

— Е, поздрави го.

— Сигурна съм, че и той храни същите чувства към теб. Винаги си била неговата любимка.

Клер изглеждаше доволна от чутото, но не каза нищо повече. След малко попита:

— Какво искаш? Аз ще ям омлет с подправки и зелена салата.

— И аз същото, Клер, не съм много гладна.

След като поръча обяда, Клер каза:

— Много се радвам, че беше тук, Лора. Ще ми липсваш, на Наташа също. Нали знаеш, че тя има само теб на света. След мен,

разбира се.

— А нейният... — Лора се закашля и покри устата си с ръка. След като се успокои, довърши: — Има Еркюл... — Даваше си сметка колко глупаво щеше да прозвучи, ако кажеше, че Наташа си има баща.

— Готвеше се да кажеш, че си има баща, нали? — попита Клер.

Лора усети как се изчервява. След малко кимна.

Клер продължи веднага:

— Но тя никога не го е имала. Той никога не е бил добър родител. Нито пък добър съпруг. Работата и другите жени неизменно са били на първо място за него. Беше прекалено независим, правеше каквото пожелае. Освен това беше голям егоист. Не обръщаше внимание нито на мен, нито на Наташа.

Изведнъж се оказа, че водят разговор на тема, която Лора нямаше намерение да повдига. Всъщност желаше да я избегне на всяка цена. Замисли се какво да отговори, боеше се да не разстрои Клер с някоя неволно изгървана дума. Затова в края на краищата не каза нищо.

Клер се взря в тревожното лице на Лора.

— Ужасно съжалявам за онази вечер. Да не беше се случвало. Държах се гадно и това, което направих, бе грозно и съвсем ненужно. Но и Филип не биваше да идва, без да се е обадил предварително. Знае, че ме разстройва, когато го прави. Винаги успява да създаде проблеми.

— Знам колко обидена и ядосана беше и че още не ти е минало, Клер — призна Лора съчувствено. — Искан ми се да можеше да не мислиш за тези неща и да му обърнеш гръб. Филип вече не е част от живота ти, освен че вижда Наташа от време на време. Когато се ядосваш, това още повече действа на нервите ти, скъпа.

Клер въздъхна.

— Бих го направила, Лора, но не мога да забравя какви ужасни неща ми е причинявал. Сигурно съм огорчена.

Келнерът пристигна с храната и спаси Лора от необходимостта да отговори. Отдъхна си, защото и без това не знаеше какво да каже. Лора беше наясно колко опасно е да таиш озлобление — в края на краищата то поражда още по-силна болка. Но как да накара Клер да разбере? Дори беше безполезно да опитва.

Лора сметна, че е по-разумно да не реагира, взе вилицата си и опита салатата, после си отрязва от омлета.

Известно време се хранеха мълчаливо. Най-после Клер наруши тишината:

— Странно, за някои неща се чувствам раздвоена по отношение на Филип. Искам да се виждат с Наташа, да се държи като баща, а от друга страна ми се ще изобщо да не се връща в Париж и да не се опитва да се среща с нея. Тогава на всеки от нас ще му е ясно кой къде е. Вероятно би трябвало да му го кажа. Ти какво мислиш?

— Още ли е тук? — попита тихо Лора.

— Не знам. Когато се видят с Наташа, не споделя много за себе си. Какво ти каза в музея?

— Само че минавал през Париж на път за Атланта, за да се срещне с ръководителя на Центъра за контрол на болестите.

Клер кимна.

— Ясно. Както винаги на първо място стои великият учен.

Лора искаше да напомни на Клер, че Филип Лавилар е извършил колосална работа и е направил значителни открития в своята област, но предпочете да замълчи. Вместо това рече:

— Слушай, Клер, през последните дни мислих за нещо и искам да го споделя сега с теб. Защо не дойдете за Коледа в Ню Йорк? Почточно в Кънектикът. Ти и Наташа, даже и Еркюл, ако ще му бъде приятно. Ще прекараме чудесно... — Замълча, после се разсмя. — Ще бъде както едно време. Мама също ще дойде, ще доведе баба Мегън. Приятелят на Дъг Робин Нокс ще пристигне с годеницата си Карън. Домашна атмосфера, топло и весело. Всички ще са щастливи. Какво ще кажеш?

Лицето на Клер грейна и Лора разбра, че идеята ѝ е харесала. Но после приятелката ѝ поклати глава.

— Точно сега не мога да се откъсна, освен това обещах на Еркюл, че ще му помагам като домакиня на неговото новогодишно празненство.

— Но дотогава можеш да се върнеш. Днес е едва тринадесети декември.

— Петък тринадесето число — прекъсна я Клер и направи гримаса.

— И какво? — възкликна Лора пренебрежително. — Ако тръгнеш следващия уикенд — това е събота, двадесет и първи, или неделя, двадесет и втори — можеш да останеш една седмица, дори

осем дни, и да се върнеш за празненството на Еркюл на тридесет и първи. Опитай, Клер! Само си помисли колко ще ѝ е приятно на Наташа. Да не говорим за мен. Всички ще се радваме да дойдете.

— Ще си помисля — каза Клер и си взе от салатата. — Искан да те попитам нещо, Лора. — Клер се подвоуми, после продължи: — Може ли с Наташа да прекараме лятото в къщата? Просто не знам какво да правя с нея тогава — във Франция имат много дълга ваканция. Обикновено Еркюл ни води в Бретан и там му гостуваме, но само за няколко седмици. Какво ще кажеш?

— Страхотна идея! Разбира се, че ще дойдете. Но не искам да пропускате и Коледа. Обещай, че ще говориш с Еркюл.

— Добре, ще видя какво ще измисля. Естествено, че ще му предам поканата ти. — Клер поклати глава. — Само че имам толкова много работа — довърши тя загрижено.

— Разбирам те, аз също съм претрупана. Макар че трябва да замина за Палм Бийч, за да видя къщата на една клиентка и да преценя какви предмети на изкуството ще отговарят на обстановката, май няма да успея преди Коледа — обясни Лора. — Ще отида през януари.

— Предполагам, че баба Мегън все още притежава онази хубава къщичка на Айлънд Драйв в Палм Бийч?

Лора кимна.

— Мама обича да прекарва в нея януари и февруари. Твърди, че рисувала добре там. Но баба вече не ходи, не е стъпвала от години. Нямам обяснение. Според мен топлото време би ѝ се отразило добре.

— Права си, но нали я знаеш. Никой не може да нареди на баба Мегън какво да прави.

Лора се усмихна.

— Знам само, че е чудесна.

Разговориха се за Мегън Валиънт, която и двете обичаха. После си припомниха годините в Ню Йорк и в къщата в Кънектикът като поголеми момичета. Спомените им бяха изпълнени с обич, топлота и голяма доза носталгия.

Никак не им се искаше да се разделят, толкова дълбоко бяха свързани една с друга. В желанието си да останат по-дълго заедно, изпиха и по едно кафе. Най-накрая Клер сложи точка на обяда, като заяви, че трябва да се върне на работа.

Двете жени пресякоха улица „Монтен“ увлечени в разговор, постояха пред хотела няколко минути. Най-накрая се прегърнаха.

— Моля те, опитай се да дойдеш за Коледа — каза Лора и стисна ръката на Клер.

— Непременно, Лора, обещавам — отвърна Клер, после се усмихна малко вяло и тръгна бързо по улицата, без да се обръща назад.

Наистина ужасно ще ми липсва, помисли си Лора, гледайки как Клер се отдалечава. Обърна се, влезе в хотела, качи се на асансьора и стигна до стаята си. Беше време да подреди багажа и да довърши някои делови неща.

9.

Дъглас Карсън бе доволен от свършеното. Беше събрал листата в средата на терасата и сега му оставаше само да ги прехвърли в количката. Тъкмо започна, когато неочаквано духна силен вятър. Листата се завихриха около краката му. Изруга тихо и разбра, че напразно се е трудил. После се разсмя на себе си, хвърли греблото и седна на парапета.

По дяволите, промърмори, не мога да се съревновавам с вятъра. По-късно щеше да се оправи с листата. Всъщност какво значение имаше? Никакво.

Продължи да седи на ниския парапет, който обграждаше терасата, за миг се наслади на зимното слънце и чистия въздух. Денят беше студен, мразовит, но небето бе ясносиньо.

Дъглас не се заседя дълго. Твърде бързо усети студа през пухеното яке, изправи се, хвърли лопатата в количката и я откара до градинския навес.

Малко след това се върна в къщата и застана пред огъня в големия салон, за да се стопли. Времето лъжеше. През прозорците денят изглеждаше прекрасен, но когато човек излезеше, измръзваше до кости. Въздухът беше леден — Лора го бе предупредила. Ден, в който не се седи дълго навън — така му беше казала.

Трябваше да я послуша, тя винаги беше права относно времето в Кънектикът. Нали бе израсла в тази стара колониална къща в Кент, прекарвала бе с дядо си и баба си много съботи и недели, както и Коледа, Великден, летните ваканции.

Оставяли я бяха на Мегън и Оуен, мислеше си той сега, докато родителите ѝ пътували по свои си работи. Никога не беше виждал двама души толкова заплени един от друг, както майка ѝ и баща ѝ. Струваше му се, че те едва си даваха сметка за съществуването на Лора и Дилън. Обаче веднъж, когато го каза на жена си, тя му възрази: „Татко винаги беше край нас, щом имахме нужда. Признавам, че той ни посвещаваше повече време от мама, но тя ни обичаше не по-малко от него.“

Дъглас се съмняваше. Според него Маргарет Валиънт беше доста егоистична жена, но той не се осмеляваше да изрази мнението си пред Лора. Защото каквото и да рече, тя винаги защитаваше майка си. Такава е човешката природа, нали? Детето може да критикува родителите и семейството си, но Господ да е на помощ на чужд човек, ако го направи. Ще бъде жестоко наказан.

Но той знаеше, че е точен в оценката си за майката. Единствено рисуването и съпругът ѝ имаха истинско значение за нея. Не че бе свидетел на детството на Лора, но самата Меги веднъж му го беше доверила в момент на слабост, когато един на друг си споделяха разни неща. Осъзна, че след това тя съжالياва, позна го по израза на тъмните ѝ очи.

Замисли се какво ли е да обичаш някого толкова силно. Той не беше го изпитвал. Разбира се, че обичаше Лора, но не до такава степен, че да изключи всичко останало от живота си.

Тревогата, с която живееше от известно време, в момента сякаш се усили и обзе изцяло душата му. Изведнъж му примая. За сетен път Дъг осъзна, че не е добре. Това усещане ту се появяваше, ту изчезваше. Чувстваше, че никога няма да отmine напълно и започна да се натъжава.

Отиде до едно кресло и се отпусна тежко, после опря глава на тъмночервената кадифена тапицерия и затвори очи.

Бракът му се намираше в беда.

Знаеше го отдавна. Но не бе сигурен дали Лора бе доловила, че имат проблеми. Не знаеше как да ѝ го съобщи, нямаше никаква идея как дори да започне разговор на тази тема.

Проблемът нямаше нищо общо с неспособността им да заченат дете. Този въпрос вече не го занимаваше. Проблемът по-скоро имаше връзка с тях, с отношенията им, с общото им бъдеще. Напоследък прекарваха доста време разделени, тъй като всеки пътуваше по своята работа. Не се ли отдалечаваха по този начин? Емоционално и физически. Вярваше, че става точно така, но беше съвсем сигурен, че Лора изобщо не се замисля по въпроса. Не защото не беше интелигентна — тя бе сред най-умните хора, които познава. А понеже той вече бе по-различен, беше се променил.

— Дъг, можеш ли да дойдеш да ми помогнеш?

Гласът на Лора прозвуча от стълбището в другия край на големия салон, той рязко отвори очи и веднага скочи.

— Разбира се, какво искаш да направя?

— Трябва да закачиш щората на прозореца за пантите или за... не знам как се казват. Беше се извадила и падна.

— Идвам, мила.

Лора го наблюдаваше как върви към нея, мина ѝ през ума колко добре изглеждаше тази сутрин с кремав дебел пуловер и тъмносин кадифен панталон. Бузите му се бяха зачервили от студа и това подсилваше момчешкия му вид. Черна коса, зелени очи, ръст метър и осемдесет и седем, тяло на атлет. Висок, мургав и хубав, както Клер се бе изразила преди повече от седмица в Париж. Несъмнено Дъг бе изключително привлекателен мъж и изглеждаше много по-млад от човек на трийсет и три. По-скоро приличаше на двадесет и пет годишен, реши тя, докато той вървеше към нея с бързи крачки.

— Извинявай, че те безпокоя, докато си почиваш — рече тя, когато той изкачи стълбата, взимайки по две стъпала наведнъж, — но трябва да свърша всичко, преди да са дошли Робин и Карън.

— Няма проблем, убивах си времето и се мъчех да се стопля след неуспешния си опит да събера листата. — Усмихна се малко накриво и обясни: — Много е трудно при силен вятър. — Облегна се на парапета на стълбището.

Лора се разсмя, сините ѝ очи се присвиха в ъгълчетата.

— Листата могат да почакаат.

— Знам. Не е ли време да приготвя нещо за обяд, докато ти се занимаваш с коледната украса до последната минута? Майка ти и баба Мегън ще бъдат утре тук и преди да се усетиш, ще си отрупана с работа.

— Ще приключа още днес. Не прави нищо сложно за обяд, Дъг. Един сандвич ще ми стигне.

— На мен също, но какво ще кажеш и за някаква супа? Готова пилешка супа от кухнята на „Кнор“?

— Звучи добре — отвърна тя и тръгна с бързи крачки по дългия коридор към една от четирите стаи за гости, разположени в самия му край.

— Този прозорец — посочи Лора, като влезе в жълтата стая, където имаше легло с балдахин, пъстър старовремски юрган и

репродукции на картини по огретите от слънцето стени.

На Дъг му бяха необходими само няколко минути, за да навие щората и да я пъхне в жлебовете от двете страни на прозореца.

— Готово! Какво друго да направя за теб?

— Нищо. Свършихме добра работа. Искам да обсъдим коя стая да предложим на Робин и Карън.

— Кой ще спи тук? — попита той и се огледа. Винаги бе харесвал тази стая, защото бе много весела, цялата в светложълто и розово.

— Мислех да я дам на мама, но ако кажеш, ще настаним тях.

— Не, не, нека да е за майка ти. Предполагам, че както обикновено, си определила за баба си старата ѝ спалня.

— Тя е нейна, докато е жива, нали знаеш. Прекарала е в нея почти шейсет години, другаде сигурно ще се обърка.

— Права си.

Лора излезе от жълтата спалня и каза през рамо:

— Мислех да предложим на Робин и Карън стаята в синьо и бяло, там е толкова свежо. Или пък апартаментчето най-горе. Какво мислиш?

— Апартаментчето на тавана! То е много уютно и приятно, Робин ще подскочи от радост. Там се усеща нещо френско, а той обича всичко френско, истински франкофил е. Нека да хвърля един поглед.

Двамата се изкачиха по тясната вита стълба. Дъг се разходи из трите стаи, които всъщност представляваха стария таван. Гостите щяха да разполагат със спалня, малко холче, тесен кабинет — будоар и баня. Лора бе решила всичко в червено и бяло — червените тапети по стените се съчетаваха с покривката на леглото. Карирана червено-бяла тъкан бе метната върху няколко фотьойла, а големият диван от червено кадифе бе в хармония със светлочервения килим.

— Да, определено Робин ще хареса апартамента — заяви Дъг, оглеждайки всичко. — Също и Карън — сети се да добави той. — Освен това тук горе ще бъдат сами.

— Ще останат ли и след празниците? — поинтересува се Лора.

Дъг кимна.

— Да. Робин си е взел няколко дни отпуск от банката, а Карън е затворила магазина до януари. Очертава им се дълга почивка.

— Ще им донеса някои книги и нови списания — предложи Лора, докато слизаха надолу. — Може да сложа и купа с плодове.

— Хайде да го направим следобед — предложи Дъг. — След като се нахраним, ще ти помогна.

В края на краищата обядът се проточи по-дълго от очакваното, защото Дъг реши да приготви нещо по-солидно от готова супа и сандвичи с риба тон. Вместо това той направи яйца по бенедиктински, препечени хлебчета с масло и канадски бекон, а за десерт предложи един от специалитетите си — карамелизиран грейпфрут и сладолед ванилия.

— Не беше толкова лошо, нали? — попита Дъг в края на обяда, вдигайки наздравица заедно с Лора.

— Направо бе великолепно. Можеш да ми готвиш по всяко време — каза тя, а ясносините ѝ очи грееха.

— Доколкото си спомням, винаги съм го правил — отвърна ѝ той и се засмя. Всъщност това бе стара семейна закачка — шегуваха се с факта, че тя не умее да готви, а той най-много обича да се върти около печката в голямата кухня.

— Мисля, че трябва да довършим подреждането на таванския апартамент — рече тихо Лора и отново вдигна чашата към устните си.

— Ще ти помогна, но първо да допием виното, остана още съвсем малко. Срамота е да хвърляме „Пюйи Фюме“ — каза Дъг и изпразни бутилката. После я изхвърли в кофата.

Когато се върна, продължи:

— Лора, смятам, че на Коледа все пак ще бъдем десет души. Родителите ми искат да дойдат, а Малкълм и Глория Мейсън най-накрая приеха поканата. Вчера се обадиха. Забравих да ти кажа.

— Чудесно, ще бъде весело. Знам, че семейство Мейсън харесват Робин и Карън. — След последната глътка вино, Лора се изправи. — Предполагам, че ще приготвиш известната патица с пълнеж и така нататък, а аз ще ти помогна, доколкото мога. Но за менюто ще говорим по-късно, нали?

— Има много време — отговори той. — Ще купим продуктите чак в началото на другата седмица.

Лора прекоси кухнята и отвори бюфета. Върху голям дървен поднос сложи чаши, чинийки, салфетки, ножове и вилици, напълни голяма купа с ябълки, банани и грозде.

— Нали това стига, какво ще кажеш? — Погледна към Лъг.
Той също стана от масата.

— Ще отида в кабинета си за някои списания и книги — купих ги миналата седмица. Искаш ли да взема подноса? Или сама ще се справиш?

— Ще се справя, скъпи. — Докато говореше, Лора вдигна таблата. — Ще занесем водата по-късно.

— Идвам след малко — обяви Дъг.

Лора се задъха, докато стигне до таванския етаж и след като остави подноса върху скрина, се отпусна на големия червен диван.

Минута по-късно Дъг влезе с купчина списания и новоизлезли книги. Разсмя се, когато видя Лора на дивана, все още запъхтяна.

— Много е високо — обясни тя. — Три етажа. Малко ми се зави свят.

Той ѝ се усмихна и я загледа. Следобедните слънчеви лъчи подчертаваха скулите ѝ и нежното ѝ лице; тя сякаш се къпеше в прозрачна светлина. Жена му действително беше красива. Желаше я, искаше да се люби с нея.

Дъг остави книгите на стола и седна на дивана до Лора. Прегърна я, целуна я нежно по устните. После, когато тя откликна и започна да го гали по лицето, целувките му ставаха все по-страстни. Седяха притиснати, възбудата им постепенно нарастваше. Дъг вече я целуваше много пламенно, в миг на дълбока интимност езикът му потърси нейния. На двамата им се струваше, че се разтапят един в друг.

Дъг продължи да целува лицето на жена си, клепачите ѝ, челото, врата. Ръцете му опитно стигнаха до гърдите ѝ — бяха се втвърдили под памучната ѝ блуза.

Той спря и прошепна:

— Хайде да си намерим някое легло. — Хвана я за ръцете, помогна ѝ да се изправи. Прегърнати влязоха в съседната стая.

След секунди и двамата бяха голи и лежаха върху стария юрган.

— Нали не ти е студено? — попита Дъг тихо.

— Не. Тук винаги е било топло. Всъщност съм се разгорещила.

Аз също, помисли си той, но не ѝ отговори, а просто зарови глава между гърдите ѝ. Прехвърли единия си крак върху Лора, притисна

тялото си до нейното. Бавно галеше ръката, а после и бедрото ѝ. Наистина беше гореща, усещаше, че цялата излъчва топлина.

Обгърна я с двете си ръце и се завъртяха — тя остана върху него. Лора механично коленичи, за да го люби както той обичаше.

След малко обаче той я придърпа. Толкова бързо влезе в нея, че тя леко извика. После двамата започнаха в познатия ритъм.

Бяха отнесени от взаимната си страст. Издигаха се, летяха все по-високо и по-високо, носеха се във въздуха.

Сякаш някъде отдалече Дъг чу слаб шум. Отвори очи и погледна към вратата.

Робин Нокс стоеше там и ги гледаше втренчено със сините си очи, лицето му бе преbledняло. След миг той изчезна.

Дъг примигна. Дали си беше въобразил неочакваната поява? Сигурен бе, че го видя.

Лора се отпусна върху него и го попита едва чуто:

— Защо спря? Има ли нещо? Какво стана?

— Нищо — отвърна той. Но не беше така.

Последва дълго мълчание. Той се прокашля.

— Вероятно е от виното — излъга, с надеждата, че тя ще му повярва.

ВТОРА ЧАСТ
ЗИМАТА И ПРОЛЕТТА НА 1997-А

10.

Лора излезе от офиса си на Шейсет и осма улица и закрачи бързо по Медисън Авеню. Едно от най-ценните ѝ качества бе умението ѝ да се съсредоточава. Освен това имаше способността и да разграничава по важност проблемите, за да може да се справи с най-наболелия в момента. Тази ѝ дарба да фокусира вниманието си върху едно нещо, като изключва всичко останало, да вижда само онова, което се намираще право пред погледа ѝ, бе сред най-силните ѝ отличителни черти. Докато бързаше за срещата си, съзнанието ѝ бе обременено с трудното положение, в което бе сигурна, че щеше да изпадне.

Лора мислеше за Марк Табарт — един от най-интелигентните и преуспели американски финансисти. Принадлежеше към новите мегабогаташи, хиените в големия бизнес, живеещи на широка нога. През последните две години ѝ беше клиент и въпреки че бе неумолим, безочлив, прекалено самоуверен и властен, до този момент двамата се радваха на добри отношения, основаващи се на разбирателство и взаимно уважение към способностите на другия. В повечето случаи той приемаше съветите ѝ и се прекланяше пред по-добрата ѝ преценка, но тя имаше неприятното усещане, че това няма да е за дълго.

Лора и Алисън минаваха за едни от най-добрите в бизнеса — самоуверени, със сериозни познания за импресионистичното изкуство и международния пазар. С тяхна помощ си бяха създали колекции от картини изтъкнати бизнесмени и изявени личности, които държаха да вложат парите си в изкуство. Всички те изслушваха внимателно Алисън и Лора и приемаха препоръките им, доверявайки се на тяхната професионална преценка, компетентност и опит. В края на 90-те години репутацията им бе безупречна на художествения пазар, и това им доставяше огромно удоволствие.

Когато Лора за пръв път бе представено на Марк Табарт от други свои клиенти, той я попита защо изобщо се налага да използва подобни услуги — нейните, или на друг специалист.

— Нали и аз имам очи, знам дали харесвам една картина и мога да прочета името на художника върху платното. Тогава за какво ми е

нужен експерт?

Лора му отговори с въпрос.

— Вие бихте ли подписали юридически документ, обвързващ две страни на стойност милиони долари, без преди това да се обърнете за съвет към адвокат? Дълбоко се съмнявам.

— Права сте, не бих го направил — отвърна той. Окуражена от неговата откритост, Лора продължи и повдигна друг въпрос.

— Значи сте съгласен, че е глупаво да се купува скъпа картина, без да послушате съвета на човек, който знае много повече за изкуството и за състоянието на пазара в момента?

— Съгласен съм — приключи Табарт и още същия ден стана неин клиент.

През следващите години Лора помогна на бизнесмена да си създаде изискана колекция. Тя му намери творби на големите френски импресионисти и постимпресионисти — включително Сезан и Матис; на такива американски художници като Джон Сингър Сарджънт и Франк Бенсън; както и две платна на мадам Лора Найт — британска постимпресионистка.

Досега не бе успяла да задоволи желанието му да притежава Гоген. Най-неочаквано той сам си бе намерил негова картина, предложена за продажба.

Лора научи за това преди четири дни, когато Табарт ѝ се обади от Аспен, задавен от щастие заради изключителния си късмет. Уговориха се да се срещнат днес. Във фоайето на сградата, където се помещаваха службите на Табарт, тя си помисли, че сигурно ще се наложи да спори с него. Докато асансьорът се издигаше към четиридесетия етаж, Лора пое дълбоко дъх и се стегна.

Марк Табарт я караше да го чака вече двадесет минути, но на Лора ѝ бе известно, че това не означаваше нищо специално или неблагоприятно. Във всеки случай нямаше никаква връзка с нея. Той бе изключително зает човек, времето му бе запълнено до последната секунда. Не за пръв път висеше на рецепцията, докато той довършва нещо делово.

В момента, в който вадеше клетъчния си телефон, за да позвъни на Дъг в службата, изненадващо откъм специалния вход се появи

помощникът на Марк — Алек Фулъм. Тя веднага прибра телефона в чантата си и се изправи.

Алек притича и започна да се извинява:

— Съжалявам за закъснението. Марк водеше много сложен разговор. Току-що приключи.

— Няма нищо — отвърна Лора. Мълчаливо го последва по коридора към кабинета.

Когато влязоха, Марк Табарт стоеше прав и гледаше през прозореца. Беше нисък, слаб, жилест, с младежко лице и оредяваща коса, не особено привлекателен на вид. Но бе изключително добър бизнесмен и колегите му го смятаха за финансов гений. Беше се съблякъл по риза — както обикновено, докато работеше на бюрото, тъмното му сако бе праметнато на облегалката на стола.

Той се извърна и живо тръгна към нея по дебелия килим, за да я поздрави. Изразът на лицето му моментално се промени — стана сърдечен, обаче топлата усмивка не рефлектира в светлосивите му очи, които гледаха студено и преценяващо.

След като я целуна по двете бузи и си размениха любезности, Марк отиде до бюрото си, взе няколко фотографии и започна:

— Искам да видиш тези снимки на...

— „Таитянски мечти“ — довърши Лора вместо него. Прекъсна го в желанието си да получи предимство, за да му докаже познанията си. — Нарисувана от Пол Гоген през 1896 година. Представлява портрет на таитянка в звездна нощ на фона на мастиленосиньо небе и едри бели звезди. Жената се е облегнала на дърво, до нея има купа с плодове, виждат се неясните очертания на кон под едно дърво, а отдясно таитянец я наблюдава. Великолепните свежи багри на Гоген са повече от показателни — наситеното червено на ветрилото в ръцете ѝ, топлите коралови тонове, които той често използва за земята, различните тъмнозелени нюанси за дърветата зад нея, синьото на небето... Жената е гола, парче жълта коприна покрива бедрата ѝ. Тя много прилича на жената от картината на Гоген „Вайрумат“, която се намира в Мюзее Д’Орсе в Париж, но обстановката напомня на неговата „Те Арии Вахине“, изложена в Пушкинския музей в Москва. Между другото, Гоген е нарисувал „Таитянски мечти“ при второто си пътуване до островите.

Марк Табарт замълча. Просто стоеше и се взираше в нея.

Без да мигне, Лора отвърна на погледа му. Знаеше, че има предимство, защото в момента познанията ѝ го бяха впечатлили. След като той не промълви и дума, тя попита:

— Правилно описах картината, нали? — и вдигна вежди въпросително.

Той кимна почти рязко.

— Явно, че я познаваш, добре — отбеляза най-накрая кисело, а бледите му прозрачни очи я гледаха напрегнато.

— Вярно е.

— В такъв случай трябва да ти е известен и собственикът ѝ.

— Да. Норман Грант притежава „Таитянски мечти“.

— Норман ми каза, че картината е на пазара от около три месеца. Ти знаеше ли, че „Таитянски мечти“ се продава?

— Да, Марк, много хора от света на изкуството го знаят.

— Тогава защо не си ми казала? Защо не ми я препоръча? — попита той озадачено.

— Прецених, че картината не е за теб — изрече Лора тихо.

— Защо да не е? Знаеш колко много желая да имам Гоген и че от години търся негова картина.

— Около тази има проблеми. На никого не бих я препоръчала.

Марк се намръщи.

— Какво искаш да кажеш с „проблеми“? Не е копие нали?

— Не е — отвърна тя бързо и поклати глава. — Нямах предвид нещо подобно. Според мен тя е една от най-хубавите творби на Гоген и бих дала всичко, за да можех да ти я препоръчам. Но не смея. Моля те, забрави картината, тя не е за теб.

Март Табарт я изгледа втренчено, после сведе студените си сиви очи и се вторачи във фотографиите. Не обичаше да осуетяват плановете му и неочаквано извика с хладен тон:

— Искам я, Лора! Имам намерение да предложа цена на Норман Грант.

— Според мен не би трябвало да го правиш. Моля те, не искам да имаш нищо общо с тази картина, тя ще ти донесе само проблеми.

Марк хвърли двете снимки на бюрото си, заобиколи го и се отпусна тежко на стола, без да сваля очи от нея.

Тя продължаваше да стои в средата на стаята.

— Лора, седни срещу мен и ми разкажи всичко.

Тя кимна.

— Хайде сега, моля те да ми обясниш. Кажи ми защо да не я купя. — Неочаквано се ухили. — Не е открадната, нали?

Лора се подвоуми, после отговори решително.

— Открадната е.

Усмивката изчезна от лицето му, той се наведе напред.

— Не говориш сериозно, нали?

— Боя се, че е съвсем сериозно.

— Но Норман Грант е човек с добро име, с положение. Няма да ми предложи открадната картина.

— Точно това е направил, Марк. Преди четири дни, за да бъдем точни.

— Но това е чудовищно и аз...

Лора го прекъсна:

— Искаш ли да ти обясня, за да разбереш?

Марк Табарт пак се облегна на стола и я изгледа с нетърпение.

— Моля те — изрече рязко той.

— „Гаитянски мечти“ е в опасност и в близко бъдеще очаквам около нея да се вдигне голям шум. Затова се опитвам да те накарам да се откажеш.

— Кой от кого я е откраднал? — запита Марк. — Откъде знаеш?

— Аз съм професионален съветник в областта на изкуствата, Марк, работата ми е да знам тези неща. Всеки ден на бюрото ми пристига куп информация от целия свят. Неотдавна картината привлече вниманието ми. „Гаитянски мечти“ има странна история и между другото собствениците ѝ тихомълком са се сменяли няколко пъти.

— Знам. Норман Грант ми разказа за произхода ѝ — изтъкна той раздражено.

— Предполагам. Норман Грант я е купил преди пет години от жена на име Антея Марголис от Бостън. Тя от своя страна я е купила петнайсет години преди това от някого. От някой си Джошуа Лестър от Ню Йорк или по-точно от вдовицата на господин Лестър. Семейство Лестър притежавали картината около осемнайсет години, преди да я продадат на госпожа Марголис. Господин Лестър пък купил картината от Артър Мариът, който живеел в Лондон и я имал от...

— 1950-а година! — изтърси Марк, вече ядосано. — Слушай, знам всичко това. Погледна листовите в ръката си и ги размаха пред очите ѝ. — Тук са записани всички години.

— Тогава, Марк, моля те продължи да четеш и ми кажи от кого Артър Мариът е купил картината през 1950-а — отвърна Лора, размърда се на стола си и кръстоса елегантно дългите си крака.

— Не пише. Пише само, че е собственик от посочената година. И какво от това? Сега е януари 1997-а. Минали са четиридесет и седем години. Какво повече искаш?

— Четиридесет и седем години не са кой знае колко, след като знаеш, че Гоген я е нарисувал през 1896-а. Точно преди сто и една. Къде смяташ, че е била в продължение на петдесет и четири години преди това? Преди да отиде при този господин Артър Мариът?

— Нямам представа — отвърна студено Марк. — Какво значение има?

— Има за теб, щом като смяташ да я купиш.

— Според справката, която Норман Грант ми даде, мисля, че е достатъчно добра за мен — отвърна той и отново я изгледа.

— Позволи ми да ти предоставя още малко информация — тя отвърна на студения му поглед. Той още не бе успял да я сплаши. — Артър Мариът е бил търговец на картини в Лондон и е купил творбата от виенската галерия „Херман Зелцер“ — продължи Лора. — Галерията я получила година преди това — тоест през 1949-а — от някой си Йозеф Шилер. Той бил генерал от СС, нацист, от висшия ешелон на Хитлер. Всъщност лейтенантите на Шилер конфискували платното от колекцията на Зигмунд и Урсула Вестхайм. Зигмунд произхождал от богато еврейско семейство от Берлин. Банката „Вестхайм“ — частна търговска банка — била известна, не по-малко известна била и колекцията с картини на семейство Вестхайм. Началото положил дядото на Зигмунд, Фридрих, в края на деветнадесети век — непосредствено след историческата първа изложба на импресионистите в Париж през 1874-а година. Фридрих Вестхайм жадно събирал картини и така се добрал до изключителни образци на изкуството. Купил произведения на Реноар, Матис, Мане, Вуилар, Ван Гог, Сисли, Съора, Моне и Дега, както и скулптури от Дега и Роден. Той упорито колекционирал и примитивистичните картини на Гоген. Именно Фридрих Вестхайм купил „Таитянски

мечти“ малко след като била представена в Париж през 1897-а година или горе-долу по това време. Във всеки случай, скоро след като Гоген я докарал с кораб от Таити заедно с други свои картини. Фридрих станал близък приятел с Клод Моне, често посещавал художника и от него се снабдил със забележителни картини. Може и да не си чувал, но в средите на художниците колекцията „Вестхайм“ е много прочута. Тя е била най-голямата сбирка на импресионисти и постимпресионисти, която някога е съществувала. Няма друга такава — нито в частни ръце, нито в музей. Изчезнала напълно между 1938 и 1939 година.

Лора замълча, изглежда внимателно Марк и завърши:

— Била е конфискувана от нацистите. Разбира се, конфискувана е синоним на открадната.

— Ясно. — Табарт кимна разбиращо. — Значи затова Гоген на Норман Грант е в опасност.

— Точно така. Не знам дали ти е известно, но Комисията за издирване на художествени ценности към Световния еврейски конгрес е твърдо решена да си възвърне предметите на изкуството, които нацистите са откраднали от собствениците евреи. Независимо къде и при какви обстоятелства ще ги открият и кой претендира да ги притежава.

— И за „Таитянски мечти“ има претендент! — възкликна Марк. — Разбира се. Точно така. Ще се появи наследник на Вестхайм, който ще докаже, че картината е принадлежала на семейство Вестхайм. Прав съм, нали?

— Да. На бял свят излязоха нови документи, според които не остава никакво съмнение за това.

— При това развитие на нещата какво ще стане с Норман Грант?

— Норман Грант ще се изправи пред проблем. Възможно е да загуби платното...

— Според мен той е невинен участник.

— Вероятно. От друга страна, картината е била открадната и следователно принадлежи на истинския си собственик — на човека, от когото е била отнета.

— Хей, Лора — каза Марк раздражено, — следите се губят през 1938 или 1939-та, тоест преди петдесет и девет години. Имаш ли ум.

Тя енергично поклати глава.

— Не бива да се разсъждава по този начин. Чуй ме. Ако дойда в твоята къща и открадна нещо — независимо дали е ценност или дреболия — и после го продам на друг, то си остава твоя собственост. Ти не си го продал. Аз съм го продала... крадецът го е продал. Права ли съм?

— Да. Но това не важи в случая. Тук има смекчаващи вината обстоятелства, Лора.

— Според мен няма. Нацистите незаконно са отнели картината, следователно по право тя принадлежи на наследника на семейство Вестхайм. Същото се отнася и за останалите картини и предмети на изкуството от колекцията Вестхайм. Както ти казах, от тях няма и следа.

— Не знам... — Марк започна и млъкна. Изражението му се промени и стана нерешителен. Вече не изглеждаше така самоуверен, както в началото. — Половината свят ще се хване за гушата, ако наследникът на Вестхайм реши да заведе дело — промърмори той. — Ще се отвори кутията на Пандора, нали?

— Може би. Но аз твърдо вярвам, че е престъпно да криеш произхода на откраднат предмет, за да не бъде извършено щателно разследване. А точно това се е случило през всичките тези години. Проблемът ни връща към Артър Мариът, който е трябвало да разпита, не, да изиска от галерия „Херман Зелцер“ данни за истинския произход на картината, когато през 1950-та година е купил „Таитянски мечти“.

— Ти какво мислиш — дали собственикът на галерията би му ги предоставил? — попита Марк скептично.

— Не знам, но смятам, че генерал Йозеф Шилер сигурно е разполагал с много фалшиви документи, за да докаже, че по законен път се е сдобил с произведението. Вероятно галерията няма вина в това отношение. Но съществува нещо, в което съм абсолютно убедена и то е, че наследникът на Зигмунд и Урсула Вестхайм е истинският собственик и че картината трябва да се върне на семейството независимо у кого е в момента.

Марк се замисли за миг и потърка брадичката си с ръка. После я изгледа с присвити очи и каза:

— Вероятно си представяш поредица от съдебни дела, нали?

— Изобщо не знам какво ще се случи. Но положението може да стане опасно.

— Ще се осмеля да направя предположение — изрече замислено той. — Норман Грант ще трябва да съди жената, от която е купил „Таитянски мечти“, тя ще трябва да направи същото и така нататък и така нататък. Сега разбирам защо не ми препоръчваш да взема картината.

— Радвам се, Марк.

— Норман Грант знае ли за наследника на Вестхайм?

— Нямам представа. Но слухът вече се разпространява — поне в средите на художниците. Сигнал е до мои познати. Но не смятам, че вече са предприети някакви официални стъпки. Имам предвид наследника на Вестхайм. Чух, че прави издирвания, проучвания, опитва се да проследи дългия път на картината през годините. Затова съм сигурна, че му е известно, че неин притежател в момента е Норман Грант.

— Откъде знаеш толкова много за случая?

— Както ти обясних преди малко, при мен идват много материали, работата ми е да ги изчитам всичките. Освен това, един приятел от света на изкуството ми разказа доста неща и ме запозна с цялата история на тази картина. Той знае колко обичам творчеството на Гоген. Искаше да ми даде сигнал.

— Съмнявам се, че Норман Грант знае нещо. Не трябва ли да го предупредим?

— Аз не бих могла да го направя. Както и ти. Стой настрана, Марк.

— Знаеш ли, Лора, във всичко това има нещо сбъркано. — Марк се настани удобно на стола. — Толкова години картината се е смятала за изгубена. Наследникът на Вестхайм би трябвало да се е примирил, а не да търси компенсация или да иска да си върне творбата. Има и друго. Не забравяй, че Норман Грант напълно законно е платил доста пари за нея, а сега ще го съдят, би могъл и да загуби картината, която му е коствала милиони. Той самият не е направил нищо нередно.

— „Таитянски мечти“ е присвоена от нацистки генерал, член на СС. Не е морално да се каже, че тя принадлежи на Грант. Той е купил откраднатата картина и сега истинският ѝ собственик си я иска обратно.

— Но Грант не знае, не е знаел, че е била открадната — възрази Марк, отново ставайки нетърпелив.

— Доколкото ми е известно, не — отвърна с леден глас Лора.

— Обзалагам се, че Норман няма да се откаже толкова лесно — обяви той и се изсмя сухо. — Не го познавам, но ми изглежда много решителен, а наследникът ще трябва да го съди, ако иска да получи „своя“ Гоген. Трябва да ти призная, че до известна степен съчувствам на Норман. Никой не желае да го изиграят с милиони долари.

— Преди малко останах с впечатлението, че сме на едно и също мнение — изрече бавно Лора, — но явно, така ми се е сторило. — Наведе се напред към бюрото му и се смръщи. Не мислиш ли, че да придобиеш предмети на изкуството от осъдените да загинат в лагерите на смъртта, без да платиш — нито на тях, нито поне на семействата им — е неприемлив начин да си създадеш колекция?

— Казано по този начин, да, съгласен съм с теб. Но слушай, положението се е създало още от 1950-а в онази галерия във Виена. Галерията е продала картината на невинен човек, който не е знаел нищо за произхода ѝ.

— Не бъди чак толкова сигурен, Марк. По онова време хората, живеещи в света на изкуството, са знаели какво е съдържала колекцията „Вестхайм“ преди войната. Говорим само за дванайсет години по-късно — от 1938 до 1950. И не забравяй, че онзи, който е купил произведението от галерията „Зелцер“, е бил търговец на картини.

— Разбирам те, но говорим за настоящето. Между другото, само от любопитство, кой е наследникът на Вестхайм?

— Сър Максимилиан Уест.

— Британският индустриалец?

— Да.

— Променил е името си — отбеляза Марк.

— Не, направил го е да звучи по английски. Заминал е в Англия като дете, израснал там и след Втората световна война станал британски гражданин.

— Ясно.

Двамата помълчаха известно време, Марк Табарт заговори пръв.

— Как така досега нищо не е направил за картината?

— Според моята информация съвсем неотдавна е открил у кого е „Таитянски мечти“. Освен това, явно също неотдавна, е изнамерил семейни документи, които напълно потвърждават правото му на притежание.

— Разбирам.

— Да се обадя ли на Норман и да му кажа, че се отказваш от Гоген?

Марк я изгледа накриво с крайчеца на окото си, хвърли поглед и на снимките и отговори, без да мигне:

— Не, аз сам ще говоря с него.

— Като твой консултант нямам нищо против аз да свърша това.

— Казах, че сам ще се оправя — сряза я Табарт и се надигна. Многозначително погледна часовника си. — Извинявай, Лора, но сега ме чака друга среща.

11.

Лора беше ядосана.

Вървеше към офиса си с бързи крачки, но вътрешно кипеше. Нямаше никакво съмнение, че Марк Табарт практически я изгони от своята светая светих и то толкова безцеремонно, че поведението му граничеше с грубост.

Може наистина да е имал друга среща, но никога не бе я избутвал в чакалнята толкова бързо и по този начин. Изведнъж като че искаше да се отърве от нея. Дали за да се обади по телефона на Норман Грант, питаше се тя. Не можеше да бъде сигурна, но съществуваше голяма вероятност.

Мина ѝ през ума, че Марк нямаше да последва съвета ѝ. Беше убеден, че е безгрешен. Може би в своя бизнес, но не и в нейната област. Той почти нищо не знаеше за света на изкуството. Какво да прави? Как да го накара да разсъждава като нея? Мислите ѝ препускаха.

После изведнъж се закова на място. Ненадейно ѝ хрумна, че трябва да се отърси от гнева си. И то незабавно. Нелепо бе да се сърди на Марк, че не се вслуша в съвета ѝ. В края на краищата той щеше да постъпи така, както желаше, защото такъв му беше характерът, пък и парите си бяха негови. „Трябва да се успокоя“, каза си, продължи да върви по Медисън Авеню и трепереше от вечерния студ. „Гневът блокира всички разумни мисли, а аз трябва да разсъждавам разумно. Точно това трябва да правя сега. Трябва да се опитам да защита Марк Табарт от самия него. Ако той, разбира се, ми позволи.“

Когато Лора влезе в апартамента, който държаша със съдружничката си, и затръшна вратата зад себе си, Алисън Мейнард отиде да я посрещне в приемната. Хубавото лице на Алисън имаше въпросително изражение, очите ѝ сякаш питаха какво бе станало.

Слабичка и дребна, с къса руса коса, Алисън Мейнард правеше впечатление на деликатна и нежна, но тя съвсем не бе крехка. Беше

жилава, силна жена, с установено мнение за нещата и също като Лора се гордееше със своята честност. Също като нея умееше да сключва сложни сделки, знаеше към какво се стреми, познаваше силните си страни, както и недостатъците си. Двете жени съставляваха добър отбор, допълвайки се една друга.

— Как мина? — попита Алисън. — Аха, няма нужда да питам, така ли? Познавам по израза на лицето ти, че разговорът ти с Марк е бил труден.

Докато сваляше палтото си и го закачваше в гардероба, Лора отговори:

— Не мисля, че труден е точната дума. По едно време беше доста противен. Зададе ми много въпроси... и то направо предизвикателно. Естествено, за него Норман Грант е невинен участник.

— Практически наистина е такъв, Лора — напомни ѝ Алисън.

— Знам, че не е откраднал картината от колекцията „Вестхайм“, направил го е нацистки генерал. Обаче Грант не ме интересува. Ще се опитаме да предпазим Марк, ако той ни разреши.

— Да го предпазим от самия себе си! — възкликна Алисън. — Слушай, и двете сме наясно, че е тиранин и се смята за най-великия бизнесмен. Но вярвам, разбира се, че ако купи картината, ще се забърка в голяма каша, не е ли така?

— Казах му го съвсем ясно.

— Ние сме негови консултантки, как ще го измъкнем, Лора? Ако това се случи?

Лора поклати глава и последва Алисън в кабинета ѝ. Беше замислена, а дори разтревожена.

Кабинетът представляваше голямо квадратно помещение с висок таван и с два прозореца, които гледаха към малък вътрешен двор. Старинните мебели, предимно от махагон, прилягаха по-скоро за мъжки кабинет, а стените бяха украсени с постери от 20-те и 30-те години.

Алисън заобиколи старото си бюро в стил крал Джордж V, седна на стола с висока облегалка, тапициран със стара дамаска и се взря в Лора с очакване.

Лора се отпусна на кожения стол от другата страна на бюрото и започна да обяснява:

— Останах със силното усещане, че Марк ще се обади на Норман Грант в момента, в който си тръгна. Той практически ме избута от кабинета си. Нямах търпение да си отида.

— Смяташ, че е искал да позвъни на Грант и да приеме офертата за „Таитянски мечти“? Или да му каже, че ще се забърка в голяма каша?

— Не съм сигурна — призна Лора искрено и се облегна назад, прехапа устната си и се замисли за малко. После додаде бързо: — Не мисля Марк за толкова глупав, че да купи картината сега. Той е финансов гений, страшно умен, а като бизнесмен изпитва дълбока почит към парите. Няма да ги хвърли на вятъра. Знае, че производението има лоша история. Убедена съм, че вече не се интересува от него. Но може би се чувства задължен да предаде на Норман Грант онова, което му каза, да му обясни за Максимилиан Уест и за произхода на творбата.

— Възможно е. Всъщност много е вероятно. Но според Еркюл Жуно сър Максимилиан всеки момент ще съобщи на Норман Грант, че като наследник на Вестхайм е истинският притежател на „Таитянски мечти“ и очаква Норман Грант да му я върне. Не е ли така, Лора?

— Доколкото знаем, това ще стане много скоро, ако вече не се е случило. Когато вчера разговарях по телефона с Еркюл, той рече, че няма причина да не обясня положението на Марк, тоест мога да му кажа всичко. Иначе не бих го направила, след като съм му дала дума, че ще си мълча по въпроса.

— Като се замислиш, положението е доста особено — прошепна Алисън, облегна лакти върху бюрото и подпря брадичката на ръцете си. — Вярно, че Норман Грант е купил картината по законен начин и съвсем добронамерено. Сега бедният се оказва в центъра на огромен скандал.

— Малко съжалявам за него, но основната ни грижа трябва да бъде нашият клиент — изрече тихо Лора.

Алисън кимна.

— Марк не би извършил някоя глупост — продължи Лора. — След като се успокоих, вече го осъзнавам. Но бях бясна, когато излязох от кабинета му. Понякога е толкова надменен и се прави на всезнайко.

— Такъв си е Марк.

Лора се засмя.

— Макар и да го знаем, да разбираме номерата му, остава си трудно поносим — отвърна ѝ тя. — Все пак продължавам да мисля, че той е наш важен клиент и заради работата ще трябва да преглътна. Както и ти. Естествено, може и да се опарим.

— Трябва някак си да отвлечем вниманието му — обяви Алисън и се усмихна широко на партньорката си. Разполагам с нещо подходящо.

— Така ли? Какво?

— Малка бронзова статуетка. Балерина.

— Не е на Дега, нали? — попита Лора изненадана.

— Точно така, истински Дега.

— Боже мой! Къде е? — Лора се въодушеви и лицето ѝ светна.

— Докато говорим, тя пътува насам от Бевърли Хилс. Изпратена е до Елен Равенел, която ще ни я пази. Заради нас се съгласи да я приеме и да я държи в галерията.

— Но това е фантастично! Ама ти си толкова потайна. Защо не ми каза?

— Първо исках да се уверя, че ще я получим. През последните няколко години тази статуетка е сменила притежателите си няколко пъти и не беше сигурно дали изобщо ще се съгласят на продажба. Освен това исках да те изненадам. Когато чух за нея, Лора, си помислих, че може да я предложим на Джон Уелс, но не смяташ ли, че е идеална, за да отвлечем вниманието на Марк?

— Напълно си права. Каква си умница. Страхотна си.

Алисън се разсмя, също и Лора.

— Представям си как ще потекат лигите на Марк. За Дега.

— Вместо за Гоген. — Алисън бутна стола назад и се изправи. — За съжаление трябва да тръгвам. Обещах на сестра ми да се срещнем в „Карлайл“ за по едно, а вече закъснявам.

Лора също пое към вратата.

— Аз пък ще отида да видя баба си. Имам да прегледам някои неща, които ме чакат на бюрото, но до половин час ще свърша. Така че аз ще заключа. — Обърна се и изпрати въздушна целувка на партньорката си. — До утре.

— Поздрави баба Мегън и от мен и ѝ предай, че ни служи за прекрасен пример.

Лора кимна.

— Непременно.

Тя се усмихна. Наистина каква забележителна жена е била и продължаваше да бъде баба ѝ. Винаги изпитваше гордост, че ѝ беше внучка.

Мегън Морган. Красивото, темпераментно талантливо момиче от долината Ронда Фах в Южен Уелс, дошло в Америка през 1922-а на осемнайсет годишна възраст, за да се омъжи за любимия ѝ още от детските години Оуен Тюдор Валиънт от Порт Толбът, Уелс. Кръстен бе на легендарния Оуен Тюдор от Уелс, пращадото на трима велики английски монарси от династията на Тюдорите — Хенри VII, Хенри VIII и Елизабет I.

От завода за стомана в Порт Толбът Оуен Тюдор Валиънт беше отишъл в стоманените заводи в Питсбърг, за да търси късмета си и подобър живот. В края на краищата ги намери в Ню Йорк, където улиците не бяха павирани със злато, а с възможности. Съобразителните бързо ги намираха.

Напускайки стоманените заводи завинаги, с много настроение и оптимизъм Оуен се премести в Манхатън, уверен в своите способности и в таланта на скъпата си съпруга, неповторимата Мегън.

Обичайки музиката както само тя може — нали още от малка пееше по три пъти на ден всяка неделя в църквата в Порт Толбът — а и предприемчива по природа, младата Мегън използва артистичните среди, за да завърже приятелства и да улесни съдбата, докато са в Питсбърг. Явяваше се на местни състезания по пеене, участваше в аматорски театрални представления, на рецитали изпълняваше свои любими песни, повечето от тях уелски. Усилията ѝ бяха възнаградени с хвалебствени статии във вестниците. Всички обичаха Мегън, очаровани от красивата ѝ външност, изпълнени с благоговение и развълнувани от чистотата на гласа ѝ.

И така, един ден през 1923-а Оуен Валиънт — двацет и три годишен, пълен с енергия, хъс и силна амбиция — взе бързо решение. Това бе третата важна и решителна стъпка в живота му. Първата направи, когато предложи на Мегън да се оженят, преди да напусне Ронда, втората беше емигрирането му в Америка. Сега следваше третата — щяха да се преместят в Ню Йорк и да потърсят късмета си в този блестящ град на небостъргачи и тълпи от хора, сред светлините на

Бродуей, където всеки таи мечти за слава, в центъра на света, както си мислеше Оуен Валиънт.

Не бе имал никакви съмнения, че ще успеят, че Мегън ще покори Бродуей, че не след дълго името ѝ щеше да блести в лъскавите реклами над някой театър. Всъщност надеждите му не само се оправдаха, а дори бяха надминати. След като игра второстепенни роли и дублираше водещи актриси, само за две години Мегън си създаде име. Големият ѝ шанс, късметът на живота ѝ дойде, когато бе навършила двацет и една години, през май 1925-а. Актрисата, която заместваше, заболя сериозно и се наложи Мегън да играе дълго време на нейно място. Мегън Морган стана звезда.

— Защото има прекрасен тембър — обичаше да казва Оуен за завладяващия глас на съпругата си, който вълнуваше и очароваше всички, които го чуеха.

Тъй като самият той имаше музикална дарба, двамата с Мегън решиха да стане неин агент и мениджър. Бяха прекрасна комбинация, чудесен екип, изградиха си щастлив живот, отгледаха четири деца и всяко от тях бе родено между хитовете на Мегън на Бродуей.

Едно от тези четири деца бе Ричард, бащата на Лора. Тъкмо от него — както и от дядо и баба — Лора и брат ѝ бяха чували толкова интересни истории за рода Валиънт от Порт Толбът и за първите години на семейството в Америка. Бяха ги забавлявали с извънредно весели случки от Уелс, бяха разказвали с увлечение, невероятно цветисто и доста преувеличено. Винаги изпълнени с много героизъм и мистика, тези прекрасни истории възвеличаваха уелския дух над всичко останало.

— Няма такива като нас — хвалеше се Оуен, като имаше предвид по-скоро семейство Валиънт. Докато Лора и Дилън растяха, попивайки уелските легенди и митове, бяха приучени да изпитват гордост от келтския си произход. Тъкмо той ги е направил „различни“, бързаше да изтъкне дядо Оуен. Под това понятие той разбираше по-специални, по-добри.

Баща ѝ беше композитор и диригент, жънеше успехи. Беше известен, ценяха го, търсеха го, но не получи популярността на прочутата си майка, която бе голямата музикална звезда от 30-те, 40-те, 50-те, чак до 60-те години. Славата ѝ пред публиката не намаляваше, хората я обичаха. Обичаха я половин век.

Ако Оуен се хвалеше с Мегън, тя омаловажаваше всичко, свързано със самата нея, винаги казваше, че била „просто момиче от долините на Уелс, което имало късмет да бъде родено с нелош глас“.

Удивително, че баба ѝ бе още жива, пъргава деветдесет и две годишна жена със забележително ясен ум, здрава. Ходеше по гости в Манхатън и се обличаше шик както винаги. Оуен почина през 1989-а на осемдесет и девет, но за радост на семейството Мегън продължаваше да се държи, бореше се с годините.

Дядо им и баба им бяха доминиращата сила в живота им, бяха грижовни и упражняваха огромно влияние върху тях. Баща им винаги беше наблизко, когато имаха нужда от него — до деня, в който почина през 1994-а на шейсет и четири години. Неочаквано бе повален от сърдечен удар, без преди това да е имал каквито и да е проблеми със сърцето. Отиде си твърде млад.

12.

Навън беше много студена мразовита вечер, духаше и вятър. Тя съдеше за това по замръзналите тгли на стъклата и от вида на Ийст Ривър — буйна, с пенещи се вълни. Над водата с мастилен цвят небето беше черно, без нито едно облаче. Звездите светеха ярко, имаше пълнолуние. Беше една от онези ясни януарски зимни вечери, каквито тя обичаше, в които всичко изглежда девствено.

Очите ѝ, някога яркосини като синец, а сега с по-меки бледи нюанси, се спряха на хеликоптера, който прелиташе наблизко. Заприлича ѝ на летяща чиния, сякаш се носеше право към нея, сякаш целта му бе таз стара сграда, в която живееше.

В последния момент, или на нея така ѝ се стори, хеликоптерът смени посоката си.

После небето отново остана празно — с изключение на студените бели звезди и рекламата на пепси-кола, която се издигаше като червен неонов часовой на границата Куинс. Тази реклама бе част от живота ѝ в течение на много години, тя знаеше, че щеше да ѝ липсва, ако изведнъж изчезнеше оттам. Моят попарт, наричаше я тя.

Мегън Морган Валиънт се извърна от прозореца на библиотеката си и тръгна към камината в другия край на стаята. Беше висока слаба жена с осанка на кралица, леко прошарената ѝ тъмнокестенява коса бе модерно подстригана, а по лицето ѝ все още си личеше забележителната красота от младостта ѝ.

Мислеше си колко е хубаво да си жив. Толкова нейни познати вече си бяха отишли. Тя бе на деветдесет и две години и устояваше на превратностите. Имаше късмет в сравнение с повечето хора и то в много отношения — беше достатъчно богата, за да не променя начина си на живот, имаше свободата да прави всичко, каквото пожелаеше. Беше щастливка, че бе почти здрава — само болки тук-там, артрит на краката и нещо с едното ухо. Въпреки всичко, чуваше чудесно, когато пожелаеше, дори хората да шепнеха. Нямаше и следа от остеопороза, проклятието за толкова много възрастни жени, нямаше Алцхаймер. Действително беше късметлийка.

Надживя любимия си съпруг Оуен — вече осем години го нямаше и двете си големи деца — синовете Ричард и Емлин. Само дъщерите Рианон и Кара й оставаха. Както и внуците — децата на Ричард и Меги. Ричард. Любимецът ѝ. Една майка не би трябвало да има любимци, но винаги така се получава. Човешката природа е такава, но децата не бива да го усещат. Не е нужно да наранява останалите. Вторият ѝ син Ричард беше нещо специално. Необичайно бе, че брат му Емлин и сестра им Рианон нямаха деца. Кара имаше две — Марвин и Лидия, но Марвин умря само на дванайсет години при трагичен инцидент в езерото Уарамог в Ню Престъп. Истинска трагедия. Мисълта за нея измъчваше семейството в продължение на години. Никога не е било леко да понесеш загубата на дете. Сестра му Лидия така и не можа да се оправи от загубата. Омъжи се млада и замина за Австралия, като че ли искаше да живее далеч от семейството и спомените.

Мегън спря до страничната масичка, върху която в сребърни рамки бяха подредени фотографии на семейството ѝ. Семейство Валиънт... Оуен и тя, Рианон и Кара, Ричард и Емлин, толкова много снимки, правени през годините, имаше и на внуците. Децата — когато бяха малки, подрастващи и вече големи. Интересно, помисли си тя, можеш да ги познаеш още по снимките им като бебета. След това не се променяха кой знае колко много. Лицата им оставаха същите.

Взе своята снимка, където бе на дващест и две, и я разгледа внимателно. Беше направена в годината, когато за една вечер стана звезда. Слава Богу, лицето ѝ си оставаше същото под бръчките. Не че имаше много. Остаряваше приемливо, макар и тя да си го казваше. Лесно се познаваше, че всички са от едно семейство. Всички бяха с черна коса, сини или зелени очи — мургави келти от Уелс, семейство Валиънт.

Странни, мистични, сякаш от друг свят, докосната от магията — това бяха думи на Марлин от „Камелот“ за уелсците, които други наричаха изгубеното племе на Израел. Част от магията бе в гърлото, в езика, в любовта към пеенето, в любовта към езика — говорим и писан. Актьори, писатели и певци — такива бяха. Надарени, както Оуен казваше.

Гласът ѝ бе нейната магия. Дар от Бога, така смяташе тя. Винаги бе омаловажавала успехите си, но гласът ѝ бе осигурил късмета и

бъдещето им. В известен смисъл всеки член от семейство Валиънт дължеше почти всичко на нейния талант. И на способността на Оуен да бъде мениджър, на съобразителността му като бизнесмен. Той натрупа състояние за фамилията.

Оуен ѝ липсваше. Щеше да ѝ липсва до деня, в който отхвърли тленната си обвивка и отиде при него.

Но още е рано, промълви тя. Имаше още много неща да свърши тук, на земята. Беше сигурна, че той би я разбрал.

Мегън сложи снимката върху масичката, наведе се напред, взря се във внука си Дилън. Въздъхна леко. Ричард и Маргарет бяха го разгледали. Оуен и Лора — и те понякога. Но не и аз, рече си. Никога не съм го глезила и няма да го глезя.

До Дилън стоеше фотографията на Лора, там тя бе на двацет и две години. Мегън се усмихна, очите ѝ грейнаха, лицето ѝ сякаш засия. Лора бе най-добрата от всички. Силна, можеш да разчиташ на нея, предана и здрава като скала. По възпитание и издръжливост приличаше на състезателен кон. Един ден бих заложила парите си на нея, промълви Мегън. Приблужи снимката на Лора, после погледна своя образ от 1925-а година. Огромна прилика, каза си, Лора е също като мен, когато бях на нейната възраст.

Мегън се приближи до камината и затопли ръцете си над пламъците. Лили, икономката, знаеше колко харесва огън, особено през зимата. Той придаваше веселост на стаята. Седна, облегна глава назад на стола в син копринен брокат, а очите ѝ се спряха на картината от срещнатата стена.

Беше пролетна сцена на нийоркски площад, нарисувана от Чайлд Хасам през 1896-а година и бе едно от най-хубавите ѝ притежания. „Ще я подаря на Лора за рождения ден през май. Или може би тя ще предпочете да си избере някоя друга. Ще я оставя тя сама да реши. Да, точно така ще направя. Така е най-добре.“

Сега Мегън отмести очи към портрета, който висеше над камината. Беше на трийсет и една години, когато я рисуваха. В разцвета на младостта си. На същата възраст, на която бе Лора сега.

Мегън затвори очи. Спомени, спомени, толкова много спомени. Те изпълваха сърцето ѝ. Понякога ѝ се струваше, че по душа е на осемнайсет години. Обаче разумът и беше като на стар мъдрец. Изпълнена с познание, с толкова много познание, тя често си мислеше

за хората и за техните странности, за човешката природа с всичките ѝ недостатъци и слабости, със силните ѝ страни... Потънала в мисли и спомени, Мегън се унесе.

— Здравей, бабо — каза Лора, когато влезе в библиотеката.

Мегън се сепна и примигна, после се усмихна, щом видя внучката си.

Живи очи, гъста коса, ярка личност, пълна с живот. Любимата ѝ внучка. Лора се наведе, целуна я по бузата и я хвана за рамото. Тя много обичаше баба си, бяха много близки, откакто се помни. Винаги я беше чувствала по-близка, отколкото майка си или някой друг.

— По дрехите ти подушвам колко е студено навън, Лора — каза Мегън. — Надявам се, че не си дошла пеш.

Лора се изсмя и погали баба си по бузата — нежно с един пръст.

— Да измина пеша целия този път от Шейсет и осма и Медисън до Петдесет и Втора и Първо Авеню, и то в ледена вечер като тази? Навярно се шегуваш. Взех такси.

— Добре. Много по-топло е. А също и по-безопасно. Шишето с шерито е там, скъпа, на обичайното си място. Налей и на двете ни и се разположи удобно. Знаеш колко обичам да си бъбрим.

— Шерито идва, бабо — каза тихо Лора през рамо, докато отиваше към кръглата маса в ъгъла на стаята.

След малко се приближи с две чаши. Даде едната на Мегън, седна на отсрещния стол, вдигна наздравица и каза:

— За теб, бабо Мегън. Да посрещнеш още една Нова година, а след нея и още много.

— И аз се надявам на това, мила Лора, още не искам да напускам света. Още много поразии имам да правя. Много — засмя се тя.

Лора се разсмя с нея.

Като отпи от шерито, Мегън попита:

— Майка ти по-добре ли е? Стори ми се малко унила на Коледа.

— Наистина беше странна, но сега се чувства добре. Мисля, че откакто отиде във Флорида, настроението ѝ се приповдигна.

— Как е къщичката ми?

— Очарователна както винаги, бабо.

— С дядо ти я купихме преди тридесет и пет години, още не беше се родила ти. Хубаво място е моята къщичка край морето, там си почивах и се връщах към себе си.

— Защо не отидеш за една-две седмици, бабо? Времето е топло, много по-топло, отколкото в Ню Йорк. Ще ти се отрази добре. Мама ще се зарадва, защото ще си има компания. Моля те, помисли си. Ако искаш, ще те заведа.

— Мога и сама да отида, благодаря ти, скъпо момиче! Но нямам желание, Лора, не искам да стоя там без дядо ти. Тази къща винаги е била нашето място, нашето много специално кътче, и ми навява прекалено много спомени, натъжавам се.

Лора я изглежда изненадано.

— Но с дядо Оуен живяхте и в този апартамент, защо...

— Къщичката беше нашата особена територия. Харесваше ни да избягаме, да бъдем там двамата... — Мегън сви рамене. — Не знам как да ти го обясня, скъпа. Колкото обичах къщата едно време, толкова сега изобщо не искам да я виждам. Един ден, когато си отида, ще бъде твоя и на брат ти.

— Мразя да говориш така, бабо.

— Знам. Но трябва да бъдем реалисти. Някога ще умра.

— Не го отричам — изрече тихо Лора.

Мегън се загледа замислено в огъня.

— Навършват се три години от смъртта на баща ти. Не смяташ ли, че майка ти трябва да започне нов живот? Само на шейсет е.

— Тя се опитва, бабо. Затрупана е с работа.

— Трябва да излиза повече и да си намери друг мъж.

— Бабо, все едно че ми говори някой друг! — възкликна Лора.

— Но това е истината, на шейсет още е млада. От позицията на моята възраст така ми изглежда. Както и да е, какво стана с онзи от Бахамските острови? Чийто таван щеше да рисува.

— Остави го, бабо, той е много стар. На осемдесет и две години е.

— Бащата да, права си. Имам предвид Хари Лайтфут, сина. Запознах се с него, много приятен е. Майка ти няма да сбърка.

— Той на колко е?

— Петдесет и пет, петдесет и шест, нещо такова. Точно за Маргарет.

— Мама ще каже, че е твърде млад.

Мегън поклати глава, отпи от шерито, замисли се малко, после заяви:

— По-младият мъж помага на жената да остане млада.

Лора вдигна въпросително вежди.

— От опит ли говориш, бабо?

Мегън прояви добрата воля да се засмее.

— Не, но мога да си представя. Между другото, говоря ти съвсем сериозно. Мисля, че майка ти трябва да си намери друг — приятел или съпруг, няма значение. — Мегън спря мъдрите си стари очи върху Лора. — Маргарет е здрава, жизнена, пълна с енергия, хубава жена. Освен това е остроумна. Всеки мъж ще бъде щастлив да я има до себе си до края на живота си.

— Съгласна съм, бабо, но се опитай ти да й го кажеш.

Лора млъкна, после кимна с глава решително. — Ще й предам съвета ти.

— Добро момиче — каза Мегън.

Лора кимна, отпи от шерито си мълчаливо.

След малко Мегън отбеляза:

— Мило момиче, причината да те поканя не е майка ти. Искам да поговорим за колекцията картини. Мислех си дали да не я продадем.

Лора се смръщи, живите й сини очи загледаха тревожно.

— Да не би да си затруднена, бабо? Да нямаш проблеми? Мислех, че парите, които дядо ти остави...

— Не, не, нямам проблем с парите! — извика Мегън, прекъсвайки внучката си. — Просто си помислих дали няма да е по-практично да продадем картините сега. Напоследък чета за аукциони. Добри цени дават на картините. Хората имат средства. Ако смяташ, че трябва да ги продадем, защо не?

— Не искам да взимам прибързани решения, бабо. Смятам да оценя всяка твоя картина и след това да говорим с Джейсън. Нали го помниш — дадохме му за оценка „малкия“ Сезан и Сисли.

— Чудесно. Той е много приятен млад мъж. Тогава ти ще вземеш решението и ще направиш каквото е необходимо.

— Добре.

Мегън се усмихна на внучката си, която обичаше толкова много и с която се гордееше.

— Междувременно, скъпа, да изпием по още едно шери — каза.

Лора изпълни молбата ѝ, напълни чашите с шери и ги донесе до камината. Подаде едната на баба си, върна се до стола и каза:

— Клер чака с нетърпение да стане август, за да дойде в Кънектикът, бабо, и се радва, че и ти ще бъдеш с нас.

— Ще ми бъде много приятно да съм с теб, Клер и Наташа. Беше ми много мъчно, като не дойдоха за Коледа. Чаках ги и когато съобщиха, че няма да дойдат, наистина ми стана много тъжно, Лора. Другата Коледа може и да ме няма.

— Не говори така, бабо.

— Но е вярно, скъпа, неизбежно е.

— Дилън също не дойде. Понякога е голяма гадина.

— Ох. Дилън е просто едно глупаво момче. Никога няма да порасне. Грешка на родителите ти. Те го разглезиха, особено майка ти. Казвала съм го и по-рано, и пак ще го кажа... има възпитание, но не е издръжлив. Лесно се огъва.

— Може би ако се ожени и се установи малко, ще порасне — предположи Лора и погледна баба си. — Имам предвид, че трябва да поеме някаква отговорност, за да възмъжее.

— Ами! Не ставай глупава, Лора. Отговорността няма да промени брат ти. Той ще избяга от нея при първа възможност. А колкото до това да се ожени — горкото момиче, което направи подобна глупава стъпка.

— Май му се сърдиш.

— Да, в известен смисъл. Но още го обичам. Мой внук е, макар и понякога да проявява глупост. Още не мога да се съвзема, след като купи онази стара ферма в Уелс.

Мегън поклати глава и направи гримаса. — Трябва да му се промие мозъкът.

— Съгласна съм. Трябваше да вложи парите си в банката, както каза на Коледа. Но Дилън е такъв — връща се при корените си, така твърди. Връща се в митичния Уелс, в света на легендите, бабо. Нали винаги ни казваше да си създаде дом в Уелс.

— Разбирам, обвиняваш ме, че съм напълнила главата му с разни приказки, а също и дядо ти... — Мегън се загледа в огъня за миг, после вдигна уморените си сини очи към Лора и додаде: — Обаче и ти си чувала същите истории, а си здравомислеща и практична като мен.

Смятам, че това се дължи на характера, скъпо момиче. А като говорим за брак, изненадвам се, че Клер още не се е омъжила след толкова години. Не е ли срещнала някого?

— Как да го срещне, когато самата тя не го иска — каза Лора и млъкна. Поклати глава. — Може да прозвучи лошо, а не бих искала.

— Знам колко я обичаш. Значи още е огорчена, така ли?

Лора изгледа Мегън изненадано.

— Откъде знаеш? Не си я виждала от години.

— Тогава беше огорчена и просто предположих, че още е, щом не обръща внимание на никого. Колко жалко наистина, такава добро момиче. Много се обичаха с Филип, мислех си, че така ще бъде до края.

— Всички така мислехме.

— Чудя се как е майка му, Роза.

— Ама, бабо, ти помниш името ѝ.

— Винаги съм имала добра памет. Как мислиш, че съм учила репликите си, когато бях актриса, мило дете? Искам да знаеш, че паметта ми все още е добра, по-добра, отколкото на много хора, които са на половината на моите години. Не съм изкуфяла, Лора.

— Знам, бабо. Не се впрягай.

— Не се впрягам — каза Мегън тихо, отпи от шерито и се настани удобно на стола.

— Странно, че се интересуваш от Роза Лавилар — каза Лора, — защото я видях, когато бях в Париж.

— Така ли? На гости на Клер ли дойде?

Лора поклати глава.

— Не, това никога няма да се случи. Клер не я обича много.

— Защо?

— Клер смята, че е... — Лора се замисли за точната дума и продължи: — особена. Точно така. Клер смята, че Роза е странна.

— И тя щеше да бъде странна, ако имаше живота на Роза Лавилар и особено детството ѝ. Бедната жена. Ако някой беше преживял това, което на нея ѝ се е случило, щеше да бъде в лудница. Роза е много смела жена. Куражлия.

Лора зяпна баба си и попита:

— Ти откъде знаеш какво е било детството на Роза Лавилар?

— Тя ми разказа.

— Кога?

— Преди Клер и Филип да се оженят. Не си ли спомняш, че ги поканих на вечеря. След вечерята двете седнахме точно в тази стая и говорихме дълго. Вие бяхте в хола, пиехте кафе и ликьор.

— Разбира се, че си спомням вечерята. Какво ти разправи тогава, бабо?

— Разказа ми за годините на войната във Франция, какво е било да растеш в нацистка окупация. Съчувствах ѝ, разбирах я, защото и аз съм ходила да развличам войниците. Беше през 1944 и 1945 година. Дядо ти не искаше да ме пусне, но аз смятах, че трябва да направя нещо, макар и дребно, за да помогна. Тези бедни момчета се биеха на фронта и рискуваха живота си за нас, бореха се за свободата. Затова и отидох. В края на краищата и дядо ти дойде. Не искаше да ме пусне сама, защото се страхуваше, че нещо може да ми се случи.

— Да, разказвала си ми как си ходила да пееш пред войниците по време на Втората световна война. Сигурно е било много вълнуващо, бабо.

— Донякъде. Но там сърцето на човек може да се скъса... Беше направо ужасно да видиш умрелите и умиращите. Но съм сигурна, че помогнахме на ранените. Развеселихме ги, успяхме да ги ободрим, да им покажем, че съдбата им не ни е безразлична, че милеем за тях. Та те бяха още момчета. Войниците винаги са толкова млади, че направо се чувстваш съкрушен.

— Знам или поне се опитвам да си го представя. Тогава на колко години си била, бабо?

— Трийсет и осем, трийсет и девет. Някъде там, но все още в разцвета на силите си, красива, можех да танцувам и да пея.

— Не си се променила много — каза Лора, наведе се напред и стисна ръката на баба си. — Винаги си била най-добрата.

— Това е хубаво, скъпа, благодаря ти. Но да се върнем към Роза, тя е изстрадала много като малка. С очите си е видяла толкова много жестокости и злини. По онова време във Франция е било ужасно — глад, непрекъснати бомбардировки, гестаповци на всеки ъгъл. Тогава Франция е била под обсада и Роза е преживяла какво ли не.

— Онази вечер ли ти разказа всичко това?

— Каза ми някои неща, които се отнасяха до живота ѝ. Но аз знам какво е представлявала Франция по онова време, скъпа.

— Защо мислиш, че на Роза ѝ е било особено тежко?

— Защото родителите ѝ са били убити. Останала е съвсем самичка.

— Колко голяма е била?

— Не съм сигурна. Малка е била, Лора, може би на девет, но на не повече от десет или единадесет години. Обаче ми обясни всичко без никакво самосъжаление. Говореше почти делово, и то само защото я помолих да ми разкаже нещо за себе си. Знаех, че е родена във Франция и че двамата със съпруга си са емигрирали тук след войната.

— Разбирам. Много тъжно.

Мегън изгледа напрегнато внучката си.

— Каза го много странно. Като че ли не вярваш на историята на Роза. Уверявам те, че всичко е истина.

— Вярвам ти, бабо. Само си помислих колко е жалко, че Клер не може да го разбере. Вероятно, ако знаеше повече неща, би могла да проявява по-голямо съчувствие.

— Филип не може да не е разказал на Клер за майка си и за онова, което е преживяла.

— Казал ѝ е, но не всичко. Знам, защото веднъж Клер ми го разказа. Струва ми се, че това не е всичко.

— Вероятно не е. — Мегън се канеше да сподели с Лора цялата история на Роза Лавилар, но после промени решението си. Историята беше толкова покъртителна, че изведнъж ѝ се стори, че тази вечер няма сили да го направи. Вместо това рече: — Ако някога пак видиш Роза, предай ѝ поздрав от мен. Харесва ми.

— Непременно. Клер никога няма да се разбере с Роза. Не ти ли се струва чудно, като се има предвид твоето мнение за Роза?

— Ако ми кажеш, че някоя жена искрено се разбира със свекърва си, ще изям шапката си.

Лора се разсмя на този израз, който ѝ прозвуча много странно в устата на баба ѝ, и отбеляза:

— Мама се разбира с теб.

— Не знаеш ли, че аз съм изключение от правилото, скъпо момиче?

— Знам.

Мегън се разсмя.

— Шегувам се, Лора. Майка ти и баща ти бяха толкова заплени един от друг, че не забелязваха никого наоколо. Нито нейната майка, нито мен, нито дядо ти, нито дори теб и Дилън. А когато не знаеш, че някой съществува, той не може да те дразни, нали? Сигурна съм, че ако някога отправех критична дума към нея или изразях недоволствие от нещо, след това баща ти никога не би ми проговорил. Много обичах Ричард и не бих могла да го понеса. Искях само да бъде щастлив. А майка ти го направи щастлив.

— Разбирам. — Лора се облегна назад и се загледа през прозореца, откъдето се виждаха тъмното вечерно небе и черните води на Ийст Ривър. Замисли се за Роза Лавилар и Филип. Изненадващо и за себе си, тя довери на Мегън: — Напоследък Клер толкова е намразила Филип, че е неприятно да се окажеш близо до тях. Докато бях в Париж, той се отби без предупреждение и тя направи ужасна сцена.

— Много жалко, защото това разстройва Наташа. Децата винаги страдат от развода на родителите си, а Клер винаги е била човек на крайностите. И, разбира се, много независима.

— Какво искаш да кажеш с това „човек на крайностите“?

— За Клер има само ляво и дясно, тя не знае какво е среда. При нея нещата са или черни, или бели — никога сиви. Такава беше като малка и не вярвам много да се е променила. — Мегън въздъхна. — На Клер ѝ липсва умението да прави компромиси. Ти поне го знаеш, Лора.

— Знам го, но като че ли не му обръщам внимание. Никой не е съвършен, още по-малко аз.

— Не съм сигурна — отвърна Мегън шеговито.

Лора се усмихна на баба си и отпи от шерито.

Помълчаха известно време, но мълчанието им беше приятно. Двете с баба си бяха на една и съща вълна, още когато Лора беше малка, и се разбираха чудесно. Дядо ѝ Оуен често казваше, че Лора приличала на баба си повече от собствените им дъщери, и това си беше самата истина. Двете имаха сходни възгледи.

Неочаквано Мегън попита:

— Всичко ли е наред между теб и Дъг?

Изненадана, Лора изгледа баба си.

— Как върви бракът ти? Всичко наред ли е? — попита Мегън.

— Не знам, бабо — успя да отговори Лора. Тя винаги казваше истината и сега бе съвсем искрена. — Мисля, че нещо не е наред, но не

знам точно какво. Но има нещо, не е както преди.

— Досетих се.

— Така ли? — Лора изглежда озадачено баба си. — Да не би на Коледа да си забелязала нещо?

— Дъг беше доста замислен, разсеян, стори ми се, че е някъде много далеч, не беше с нас.

— Но въпреки всичко беше много мил с мен, с теб, с мама.

— Вярно. Обаче имаше моменти, в които мислеше, че никой не го наблюдава. Тогаваше се отпускате и изглеждаше много нещастен. Като че ли изобщо не искаше да бъде вкъщи.

— Ох, бабо...

— Трябва да поговориш с него, Лора. Това е проблемът на повечето хора — никога не споделят какво изпитват.

— Ще трябва да издебна подходящ момент.

— Сигурно ще го намериш. Но не го отлагай много. Не оставяй онова, което го тревожи, да продължава да го измъчва.

— Няма, бабо, обещавам.

13.

— Значи не съм разбрала погрешно.

Обърна се, изгледа Алисън и продължи:

— Когато каза бронзова статуетка на танцьорка, веднага си помислих за „Малката четиринайсет годишна танцьорка“ на Дега и бях права. Тя е от неномерирана серия от поне двацет и пет статуетки, излети през 20-те години. В музея Шелбърн има една и ако не ме лъже паметта, миналата година е била продадена на търг от Сотбис — за единайсет милиона долара.

— Точно така. В момента си остава тайна кой е неин притежател — отбеляза Алисън, после добави: — Някой сериозен колекционер би я грабнал, какво мислиш? — Продължи да разглежда бронзовата статуетка на Дега, която ѝ бяха изпратили от Калифорния. Тя беше поставена на централно място в галерията на Елен Равенел на Медисън Авеню, осветяваше я насочена от тавана лампа.

— Повторна отливка, направена след смъртта на Дега по оригиналната му восьчна фигура. Изработена е в леярната Еблар от известния леяр Албино Палацоло под зоркото наблюдение на приятеля на Дега — скулпторът Албер Бартоломе — каза Лора по памет.

— Абсолютно точно. Сертификатът за произхода на статуетката пристигна с пощата тази сутрин. Оставих го върху бюрото ти. Можеш да го прегледаш по-късно. Е, какво мислиш?

— Невероятна е, Алисън, съвършена и красива. Погледни само как си личи колко мръсна и скъсана е рокличката ѝ. Сигурна съм, че Марк ще пожелае да я купи. Макар че в момента нямаме реална причина да отвличаме вниманието му, смятам, че трябва да му я покажем.

Алисън се разсмя, светлосивите ѝ очи грееха весело.

— И двете не сме ли идиотки, като си мислим, че въпреки предупрежденията ни, той ще се втурне към Гоген, затънал в проблеми. Достатъчно умен е да не го направи.

— Грешката е моя. Аз го казах. Излиза, че съм сгрешила.

— Знаем, че не е изявил желание да купи картината, но смяташ ли, че е казал на Норман Грант за Максимилиан Уест?

— Повече от вероятно е. Всъщност, сигурна съм. Обаче това няма значение, тъй като Сър Максимилиан е изпратил съобщение на Норман Грант в деня след срещата ни с Марк. С други думи, вече не е било тайна.

— Какво смяташ, че ще стане с картината на Гоген?

Лора сви рамене.

— Не знам. Вероятно ще се стигне до задънена улица. Всеки от двамата твърди, че „Таитянски мечти“ е негова.

— Това положение е ужасно, би могло да се проточи с години — смънка Алисън, после вниманието ѝ отново бе приковано от статуетката на Дега. — Какво ще кажеш за Джон Уелс? Мислиш ли, че ще я хареса, ако Марк не я пожелае?

— Да, разбира се. Джон ще подскочи от радост. Не забравяй и новата ни клиентка Оливия Гарднър от Палм Бийч. Тази статуетка би подходдала идеално за антрето на новата ѝ къща на Саут Оушън Булевард. Представям си я на стара красива кръгла масичка, разположена в средата на фойето. Във всеки случай Елен ми каза, че проявява интерес самата тя да я купи, ако не я пласираме на нашите клиенти.

— Действително се интересувам — обади се Елен Равенел, приближавайки се към тях. — При това много.

Известно време трите жени стояха и разговаряха за скулптурата. После Лора погледна часовника си и каза:

— Закъснявам за обяда с Еркюл. Добре, че срещата ни е в „Карлайл“.

— Поздрави го от мен — каза Алисън, когато Лора тръгна с бързи крачки към вратата на галерията.

— Непременно. Ще се видим в офиса, Алисън. Елен, благодаря ти за всичко.

Галерията Равенел бе само на няколко пресечки от хотел „Карлайл“ и Лора забърза. Не след дълго зави по Източна Седемдесет и шеста улица, където бе входът на известния хотел.

След като даде палтото си на гардероб, тя влезе в ресторанта. Дидие, метр д'отелът, я поздрави с усмивка и я поведе към масата на Еркюл Жуно.

Еркюл веднага стана, посрещна я с усмивка, целуна я по двете бузи и ѝ предложи да седне до него.

— Щастлив съм да те видя отново, Лора — каза той, все още усмихвайки се. — Радвам се, че успя да намериш време да обядваш с мен, макар че те предупредих толкова късно.

Лора също му се усмихна.

— Аз също се радвам. Беше прекрасна изненада, когато вчера ми се обади. Докога ще останеш?

— Тук ще съм най-много една седмица. Дойдох да се видя с една клиентка. Тя ме помоли да декорирам къщата ѝ в Саутхемптън и в събота заминавам с кола при нея. Ще прекарам деня там, като разглеждам къщата. Лора, какво ще пиеш? Искаш ли чаша шампанско?

— Не, благодаря, Еркюл. Обикновено приемам, но ме чака много работа — трябва да свърша всичко днес. За мен, ако може, сок от грейпфрут.

След като поръча напитките, той продължи:

— Моята клиентка спомена, че иска да купи някои нови картини и си търси съветник по изкуствата. Веднага се сетих за теб, Лора.

— Благодаря ти, много мило от твоя страна, Еркюл.

— Докато седях и те чаках, ми хрумна една идея... В събота сутрин можеш да дойдеш заедно с мен в Лонг Айлънд. Ще тръгнем рано — около осем, ще се срещнем с госпожа Нюсъм, моята клиентка, и ще поговорим какви картини предпочита. Дватамата с теб ще разгледам къщата.

Лора се подвоуми.

Еркюл веднага забеляза и бързо додаде:

— Да не би да си заета в събота, мила?

— Всъщност не. Обаче с Дъг практически се виждам само в края на седмицата, в работните дни сме много заети и...

— Но той може да дойде с нас — прекъсна я Еркюл. Домът на клиентката ми се намира на дюните и ако времето е хубаво, Дъг може да се разходи по брега, докато ние разглеждаме къщата и разговаряме с госпожа Нюсъм. Дума да не става, тя с радост ще ни покани на обяд. Няма проблеми, мила, никакви проблеми.

Лора продължи да се колебае, но най-накрая кимна и се усмихна широко на Еркюл.

— Сигурна съм, че Дъг ще поиска да дойде. Благодаря ти, че си се сетил за мен, Еркюл. Както знаеш, винаги се интересувам от срещи с перспективни клиенти.

— Алисън ще пожелае ли да пътува с нас?

— Не, в никакъв случай, убедена съм. Тя винаги прекарва края на седмицата с близначките си и не позволява нищо да я отдалечи от тях и от съпруга ѝ Тони.

— Разбирам. А, ето и напитките — каза Еркюл, докато келнерът поставяше чашите пред тях. Той вдигна тост с шампанското: — За твоё здраве, Лора.

— И за твоё, Еркюл.

Поговориха малко за къщата на клиентката в Саутхемптън, заради която бе пристигнал. После той предложи да поръча обяда.

— Тъй като за теб е работен ден, Лора, сигурен съм, че не желаяш да се задържаш.

Лора му се усмихна, взе листа с менюто и му хвърли един поглед.

— Искам студени аспержи винегрет, а след това морски език на скара.

— Аз пък ще започна със стриди. Най-хубавите стриди са в Ню Йорк, а не в прекрасната Франция.

Много по-късно, когато привършваха обяда, Еркюл неочаквано каза заговорнически:

— Искам да ти предложа един проект, който би се оказал доста доходен за теб, ако решиш да участваш.

— Знаеш, че винаги се интересувам от бизнес, Еркюл. Какъв е проектът?

— Сър Максим Уест. — Еркюл се усмихна и разпери ръце. — Бих искал да те запозная с него. В понеделник пристига в Ню Йорк и може да се срещнем в кабинета му. Той иска да възстанови колекцията си в пълния и вид, Лора, и смятам, че ти най-добре ще можеш да му помогнеш. Познавам го отдавна, от дълги години, мой клиент е и го разбирам. Напоследък гледа да не бие на очи и около него да не се вдига шум. Смятам, че двамата с него ще си допаднете. Много ще си допаднете.

Макар и малко изненадана от предложението на Еркюл, Лора се въодушеви и възкликна:

— Еркюл, с най-голямо удоволствие ще се срещна с него! Чудесно от твоя страна. Алисън няма да си намери място от радост, когато ѝ кажа, че може да имаме двама нови клиенти.

— Ще се радвам да ти помогна, мила, а твоите познания ще се отразят добре и на мен — отвърна той много доволен. — Сега, след като се разбрахме по този въпрос, кажи какво става с теб, Лора. — Усмихна ѝ се топло и мило и се облегна назад.

— Няма много за казване — отвърна тя, поемайки последната хапка от морския език. После остави вилицата в чинията си и също се облегна. — Бизнесът върви добре, както снощи ти казах по телефона, други новини няма.

— Нали ти съобщих, че Сър Максим е уведомил Норман Грант за дългата история на „Таитянски мечти“, по-точно неговите адвокати са го направили. Сега остава само да чакаме и да видим какво ще стане. Ако ме питаш за моето мнение, ще ти кажа, че според мен нещата няма да вървят гладко. Много се съмнявам, че господин Грант ще отстъпи и ще предаде картината на Сър Максимилиан без никакви възражения. Защо ще го прави?

Лора кимна.

— От морална гледна точка би трябвало да го направи, естествено. Но съм съгласна с теб, че няма да бъде толкова просто. Напълно съм на страната на първоначалния ѝ собственик, защото това произведение на изкуството му е било отнето. Независимо кой какво казва и какви доводи привежда, смятам, че не е правилно да се прикрива произходът на откраднати вещи, за да не бъдат разследвани. По право „Таитянски мечти“ трябва да бъде върната на притежателя ѝ или, ако той е починал, на неговите наследници. — Лора млъкна, после довърши: — Ще се разгори битка. Винаги има изход от всичко, Еркюл, макар че в случая не виждам разрешение на тази дилема. Поне засега.

Той я изгледа продължително и замислено.

— Ако ти хрумне разрешение, моля те, съобщи ми го незабавно. Сигурен съм, че Сър Максим ще пожелае да го чуе.

— Дъг те търси — каза Алисън, излизайки от кабинета си в приемната, когато Лора се върна в „Художествени придобивки“. — Опитва се да те намери в „Карлайл“, но ти тъкмо беше тръгнала. Пак

позвъни тук да каже, че пътува към летище Тетърборо. Ще се обади от колата.

— Защо отива на летището? — Лора изглежда озадачено партньорката си.

— Изпращат го, има...

— Как така, в последната минута — прекъсна я Лора като още с влизането хвърли палтото и чантата си на един стол в кабинета си. — Каза ли още нещо? — попита тя през рамо със сърдит глас.

— Само, че имало нещо спешно. Каза да ти предам, че минал през вас, хвърлил няколко неща в една чанта и сега пътува към Ню Джърси. „Ааронсън Интернешънъл“ са изпратили самолета си да го отведе в Ел Ей.

— Разбирам. — Лора седна зад бюрото си и погледна Алисън, която се бе облегла на рамката на вратата. — Спомена ли за колко време заминава?

Алисън поклати глава.

В този миг телефонът иззвъня и Лора грабна слушалката.

— „Художествени придобивки“.

— Здравсти, Лора, аз съм. Не успях да те намеря преди малко — каза Дъг.

— Алисън току-що ми предаде. Защо те пращат там без никакво предупреждение, Дъг? Какво толкова спешно има?

— Уил Лакстън беше там и се занимаваше с обединението на Ааронсън, но получил сърдечна криза. Затова ме изпращат.

— Боже, колко ужасно. Бедният Уил, той не е... — Лора млъкна, пое дълбоко дъх, но преди да продължи, Дъг довърши изречението ѝ.

— Не, слава Богу, не е умрял. В интензивното отделение на болницата е. Ще се оправи. Няма да работи известно време, но казват, че бързо ще се възстанови.

— Радвам се да го чуя. За колко време заминаваш? Ще се върнеш ли до края на седмицата?

— Съмнявам се, Лора. Днес е четвъртък, така че само утре е работен ден. Като се заема в понеделник, сигурен съм, че ще се изниже цялата седмица. Има още много работа да се свърши.

— Защо трябваше да изпратят теб? Не можеше ли Питър Пикъринг да замести Уил?

— Пит също е там, мила, знаеш колко много сделки са това за една фирма. Пет-шест души вече ги подготвят. Пращат ме на мястото на Уил — да ръководя групата.

— Разбирам. Съжалявам, не исках да ти утежнявам още повече живота. Просто... — не довърши изречението си.

— Просто какво?

— Напоследък все се разминаваме, Дъг.

— Двамата работим усилено, затова. Хайде, Лора, радвай се за мен. Това, че ме изпращат на мястото на Уил, е голямо доверие. При обединението на Ааронсън се борави с милиарди долари.

— Радвам се за теб, Дъг — побърза да отговори тя и осъзна колко ревниво, дори детински, се държа преди малко.

— Ще ти се обадя довечера. Ще бъда в „Пенинеула“, както винаги — съобщи ѝ той безгрижно, почти весело.

— Пожелавам ти приятен път и да свършиш успешно работата. Покажи им на какво си способен, Дъг.

— Непременно. Дочуване, скъпа — отвърна Дъг и затвори, преди тя да успее да каже още нещо.

Лора се взря в телефона, смръщи се, после стана и отиде да намери Алисън — тя се бе прибрала в своя кабинет, когато започна разговорът с Дъг.

Още от прага Лора каза на партньорката си:

— Мисля, че ще имаме още двама нови клиенти. Благодарение на Еркюл Жуно.

— Влез и ми разкажи всичко! — зарадва се Алисън.

Понеже нямаше належаща причина да бърза за вкъщи, Лора работи до късно. След като Алисън и двете секретарки Лин и Джони си тръгнаха, тя се задълбочи в книгата, натрупани върху бюрото ѝ.

В осем часа най-после спря, остави уморено писалката и се облегна на стола, оглеждайки стаята. Също като кабинета на Алисън, нейният гледаше към малкия заден двор и бе подобен по големина, с висок таван. Лора го бе обзавела със стари английски мебели и бе окачила по стените репродукции на стари картини в изключително красиви рамки. Но докато стените при Алисън бяха бели, тя бе

оцветила нейните в прекрасно жълто, което правеше стаята по-светла и весела.

Откакто дадоха под наем партерния етаж на къщата на Източна Шейсет и осма улица, Лора откри, че ѝ беше приятно да работи в кабинета. Обаче тази вечер изведнъж усети, че ѝ омръзва. От друга страна, мисълта да се върне в празния апартамент не ѝ се нравеше, а беше доста късно, за да покани някоя приятелка на вечеря или да мине да види баба си.

Сандвич и чаша вино, това ще бъде менюто тази вечер, изрече на себе си Лора, докато загасеше лампите кабинета си. Излезе в приемната, за да вземе палтото си, неочаквано се уплаши, сама не разбра от какво.

Тогавя си помисли: „Заради Дъг е. Някакси постепенно се отдалечава от мен и не мога да проумея защо.“

14.

Беше ветровито и жестоко студено. Но на безоблачното небе грееше ярко слънце. Затова Лора, примамена от ясения ден, навлече червеното си пухено палто и излезе на двора.

Докато вървеше по павираната пътека, която водеше към дюните, тя забеляза колко безжизнена изглеждаше местността. Листата бяха опаднали от стволите на дърветата и те се очертаваха като тъмни скелети на фона на лазурното небе. Моравата бе сиво-кафява, тук-там осеяна с парчета стар замръзнал сняг. Запустелите градини през зимата, където и да се намираха, я депресираха, натъжаваха я безкрайно. Градината на госпожа Нюсъм в Саутхемптън, Лонг Айленд, не правеше изключение.

Лора ускори крачки, искаше да излезе по-бързо от изоставеното място. След секунди пристъпи върху дюните. Сви се в палтото, пъхна ръце в джобовете му и тръгна по наклона към морския бряг.

Макар тази февруарска сутрин да бе сковаващ студ, Лора се радваше, че е на океана, вдъхваше острия мирис на сол и водорасли, а свежият въздух я ободряваше.

Атлантическият океан беше бурен, пенести вълни връхлитаха една върху друга. Но на нея ѝ се стори красив като през летните месеци, когато обикновено бе много по-спокоен. Близостта до водата ѝ се отрази успокоително, след минути се почувства по-добре. Част от напрежението, което се бе трупало в продължение на седмица, сякаш започна да се изпарява. За нейно голямо облекчение. Лъчезарна по природа, тя мразеше дните, когато се чувстваше унила.

Нямаше определена причина да бъде заедно с Еркюл в Саутхемптън, макар Сандра Нюсъм да ѝ беше станала клиентка след срещата в събота. Но когато Еркюл я покани да го придружи дори само заради разходката край брега, така каза той, тя прие без никакво колебание. Нямаше какво друго да прави, а не ѝ се искаше да прекара целия ден сама. Освен това така ѝ се удаваше възможност отново да огледа прекрасната стара къща.

Сандра Нюсъм се впечатли от препоръчителните писма на Лора и след като я посети в сряда в нюйоркския ѝ офис, нае „Художествени придобивки“ да купуват картини за нея.

— Няма да стана най-важната ви клиентка — каза тя на двете с Алисън, — защото не разполагам с милиони за харчене. Но бих желала да колекционирам действително добри картини и вашите съвети ще бъдат безценни за мен. След като намерим нещо за къщата край брега, ще започнем да търсим картини за нюйоркския ми апартамент. Много се запалих. Дали няма да открием някой нов голям талант?

Двете с Алисън харесаха Сандра Нюсъм и веднага забелязаха, че е пряма, земна, у нея нямаше и следа от претенциозност.

— Слава Богу, че не е като госпожа Джойс — каза Алисън, след като Сандра Нюсъм си тръгна. Имаше предвид клиентка, на която се наложи да откажат по-нататъшните си услуги, защото беше пълна противоположност на Сандра. Лора направи гримаса, спомняйки си госпожа Джойс, претенциите ѝ за превъзходство, заядливия ѝ характер и остър език.

Докато се разхождаше покрай брега, Лора продължаваше да мисли за работата си. Двете с Алисън напредваха изключително бързо, дори по-бързо, отколкото очакваха. С всеки изминал ден бизнесът им ставаше все по-успешен. Двете си даваха сметка, че биха могли да наемат още един специалист — изкуствовед — да работи заедно с тях, макар и на непълнен работен ден. Спечелиха повече клиенти, отколкото бяха мечтали, задоволяваха желанията им, но намирането на точно определен предмет на изкуството можеше да се превърне в проблем.

— Хайде още няколко месеца да се въздържим от наемането на нов човек — беше казала Лора на Алисън предишната вечер. — Мога да работя допълнително, така че не се тревожи — аз ще оставам вечер до по-късно и ще пътувам. С удоволствие ще го направя.

Алисън ѝ беше благодарна, защото обичаше да прекарва колкото се може повече време с близначките, особено в края на седмицата. Освен това вече не ѝ се искаше да прехвърча от самолет на самолет, да обикаля света, за да се срещне с някой клиент или да му търси картина. Тони много мърмореше, когато тя заминаваше, затова Алисън винаги пътуваше загрижена и с обременено съзнание. Лора смяташе, че това би могло да се отрази зле на бизнеса им.

В замяна Алисън предложи да поеме основните дейности в офиса и по-голямата част от писмената работа, която, обясни тя на Лора, може, ако се наложи, да се върши и през почивните дни вкъщи.

Лора не бе сигурна какво щеше да каже Дъг, когато откриеше, че се е съгласила само тя да пътува служебно. Мислите ѝ веднага се насочиха към съпруга ѝ и тя усети как някаква голяма тежест я притиска и почти я смазва. Опитваше се да я отхвърли, но напразно.

Вече десет дни той беше в Лос Анджелис и щеше да остане поне още седмица. Като си помисли за това, ѝ стана още по-тъжно. Преди няколко дни я бе помолил да му изпрати още дрехи, тъй като бе взел много малко неща на тръгване през януари. Тя приготви куфара, портиерът дойде да го вземе, за да го предаде на адвокат от Ааронсън. Младият мъж бе повикан от Дъг да подсили екипа, който работеше по обединението на фирмата.

Дъг ѝ се обаждаше всеки ден, но нямаше какво особено да каже. Не споделяше много за работата си, а това бе необичайно за него. Сега ѝ се струваше, че дежурните му реплики бяха „Здрасти, мила! Как си? Бързам. Дочуване.“

Странно, мислеше си Лора сега, но през последните няколко месеца той значително се промени. Това се усещаше дори в разговор по телефона. Той обикновено ми разказваше толкова дребни забавни неща, споделяше това-онова, доверяваше ми се, а сега си служи само с банални изрази и, разбира се, прекъсва разговора колкото може по-бързо.

Изведнъж всичко ѝ се проясни и тя замръзна на място, защото осъзна точно какво се беше случило. Дъг се обаждаше всеки ден по задължение, защото искаше всичко между тях да е мирно и тихо или поне така да изглежда.

Няколко пъти, докато той беше в Лос Анджелис, тя се опитваше да го накара да поговорят за съвместния им живот, за пътя, по който бе поел, за проблемите им. Но той бързо приключваше, казваше ѝ, че няма какво да обсъждат, че всичко между тях е наред. И затваряше, преди тя да успее да му възрази. Но между тях не всичко беше наред. Той може да не го знаеше, но тя го усещаше.

Веднъж да се прибере вкъщи, тя щеше да го принуди да я изслуша, да го накара да разкрие мислите и чувствата си. Вероятно

тогава той би споделил онова, което толкова го тревожеше. Каквото и да бе, то забиваше клин в отношенията им.

Дъг имаше грижи. Дори баба й го бе забелязала на Коледа, но Лора си спомняше, че това бе започнало не през декември, а по-рано, всъщност миналата година още през пролетта.

Баба Мегън го бе забелязала, не само защото беше умна стара хрътка, на която не й убягваше нищо, но също и понеже обикновено Дъг бе весел и безгрижен мъж, който винаги можеше да те развесели. Каквито и грижи да имаше, заличаваше ги само с едно намигване и весел смях и продължаваше напред.

— Животът трябва да се изживява пълно, човек да се радва на всеки миг. Защото никой от нас не знае колко ще остане на тази земя — обичаше да казва той и повтаряше това толкова често, че се бе превърнало в негово мото. Такъв си бе по природа, беше такъв, още когато се запознаха.

Лора въздъхна, направи един кръг и тръгна по брега обратно към къщата на семейство Нюсъм. Макар да не й се искаше да го признае, Дъг се бе превърнал в загадка за нея. Едно време смяташе, че го познава до дъното на душата му, но се оказа, че не е вярно. Изобщо не го познаваше. Всъщност до каква степен можем да познаваме друг човек? — замисли се тя и си каза, че практически е невъзможно. Повечето хора представляват загадка за околните, а често дори и за себе си.

Когато се върна в къщата, намери Еркюл в библиотеката да разговаря по телефона. Искаше да го остави сам, понечи да тръгне, но той й направи жест да остане. Лора се усмихна, кимна и седна пред огъня на огромния, отрупан с възглавнички диван. Взе едно списание и разсеяно започна да го разгръща.

След малко Еркюл отиде при нея до камината. Седна на стол наблизо и обясни:

— Попитах в хотела дали няма съобщения за мен и открих едно от Сър Максимилиан Уест. Тъкмо разговарях с него, когато ти влезе. След неочаквано забавяне най-после е пристигнал в Ню Йорк. Кани ни утре на обяд. Ще можеш ли да дойдеш, Лора? Или си заета, мила?

— Не, не съм заета и както знаеш, с нетърпение очаквам да се срещна с него.

— Ще ми се обади утре сутринта в девет часа, а той винаги е много точен. След като се чуя с него, ще ти кажа къде ще се срещнем.

— Добре, Еркюл. Каза ми, че се познавате отдавна, но всъщност от колко години?

— Да, имаш право да знаеш. С Максим се запознах преди около трийсет години. Представи ме моята приятелка и клиентка Марго Деревенко. Дъщеря ѝ Анастасия беше омъжена за него. По-късно те се разведоха, а когато през 1990 година отново се ожениха, всички се зарадвахме.

— Всеки обича нещата да свършват добре — каза тихо Лора и се загледа в огъня, а на лицето ѝ се изписа болка.

Еркюл, който винаги бе много наблюдателен, забеляза мимолетното страдание, което се изписа на лицето ѝ, и се замисли за нея. На няколко пъти се видя с Лора през тези десет дни и тя му изглеждаше тъжна и разсеяна. Трябваше да остане по-дълго, отколкото възнамеряваше, за да уговори със Сандра Нюсъм обзавеждането на къщата, затова Лора го бе взела под крилото си. Заведе го на вечеря при баба си, ходиха на кино, обядваха няколко пъти заедно.

Нямаше как да не забележи колко е самотна — липсваше ѝ съпругът ѝ, който бе по сделки в Лос Анджелис. Сега си зададе въпроса дали бе само това. Дали нещо друго не я тревожеше? Надяваше се да не е така. Тя беше толкова прекрасна млада жена, толкова хубава и умна, а и изключително находчива в бизнеса. Освен това тя бе една от най-начетените консултанти по изкуствата, които бе срещал. Макар да смяташе себе си за ценител на импресионизма и постимпресионизма, осъзнаваше, че до известна степен това бе суета от негова страна. Макар да я превъзхождаше в познанията си за творбите на Гоген, тя бе много по-осведомена от него за други художници от този период, а паметта ѝ бе изумителна. Можеше да изрови факти и цифри, без много да се замисля, или поне на него му се струваше така. Освен това тя имаше набито око и изискан вкус по отношение на картините. Притежаваше съвършен вкус.

Еркюл знаеше, че Лора и партньорката ѝ жънат все по-големи успехи в света на изкуството. Какво му беше казала Клер неотдавна?

А, да, че на Лора „акълът ѝ много щрака“. Необичаен израз, но му хареса.

Сега, докато седеше облеган на стола и я изучаваше внимателно, той искрено се надяваше бракът ѝ да върви така добре, както бизнесът ѝ. Жалко, през годините беше забелязал, че жените, които жънеха успехи в работата си, невинаги бяха щастливи в личния си живот.

Лора се обърна към Еркюл и забеляза загрижения му поглед. Усмихна му се чаровно.

— Чакам Клер да дойде другия месец — каза. — Опитвам се да я убедя да остане една седмица, след като приключи снимките за списанието.

— Да, една почивка ще ѝ се отрази добре — съгласи се Еркюл. — Тя работи много и е много напрегната. Но такава си е по характер. С каквото се захване Клер, тя му отдава всичките си сили, сърце и душа.

Не се е променила, Еркюл, такава си беше от малка. Изключително съсредоточена.

Той ѝ се усмихна, поклати глава и неочаквано се развесели.

— Лора, мила, и двете сте такива.

— Разбрах, че ако не си съсредоточен, нищо не можеш да свършиш. — Лора се изправи и огледа стаята. — Между другото, какво стана с Ив? — попита за помощника на Еркюл, който в началото на седмицата пристигна от Париж, за да му помага.

— Горе е, измерва прозорците, а Сандра отиде на обяд. Смятам, че и ние трябва да направим същото, когато Ив свърши. Не си ли гладна, Лора?

— Гладна съм. Разходката край брега изостри апетита ми.

В този момент Ив Патон влезе в библиотеката с жълта папка с щипка. Обърна се към Еркюл на английски:

— Готвачката иска да знае дали ще обядваме, мосю.

— Ще бъде по-просто, ако отидем до града. Хайде, Ив, облечи се, и ти, Лора, и да тръгваме. Умирам от глад. На излизане ще разменя някоя и друга дума с готвачката, за да не се обиди.

15.

Еркюл настоя Максимилиян Уест да бъде негов гост на обяд в неделя и сега Еркюл и Лора седяха в ресторанта на хотел „Карлайл“ и го чакаха да пристигне.

Еркюл ѝ разказа някои неща за Максим, за да има представа с какъв човек ще се срещне и вероятно ще работи.

— Получи званието от кралицата преди няколко години заради приноса си към британската индустрия — обясни Еркюл. — Напълно го заслужава. Но не си придава важности, съвсем обикновен човек е като други истински велики хора — скромен е и състрадателен. Съвсем земен човек, непретенциозен.

— Онзи ден ми каза, че за втори път се оженил за първата си съпруга. Междувременно е имал и други, така ли да разбирам? — попита Лора.

— Няколко. Камила Галанд — английската актриса, която загина трагично при катастрофа. След нея Максим се ожени за Адриана Маклин, известната американска бизнесменка, но по-късно се разведоха. Винаги съм смятал, че най-много е обичал Анастасия. Всички се смаяха, когато тя го напусна. Той много тежко го преживя, беше разстроен. Никой от нас не разбра защо го направи тя тогава, но човек никога не знае какви са отношенията между двама души, когато са насаме. Еркюл отпи глътка шампанско и продължи: — Когато през 1990 г. Анастасия и Максим отново се ожениха, всички приеха новината радостно, особено децата им Аликс и Майкъл. Ще се увериш, че с Максим е много приятно да се общува. Той обича да предразполага събеседниците си, да им даде възможност да се чувстват удобно. А, ето го и него.

Докато Максимилиян Уест вървеше към масата им, Лора забеляза, че е хубав и представителен мъж. Беше виждала негови снимки по вестници и списания, но на тях не ѝ бе направил такова впечатление. Беше висок, черната му коса бе леко посребряла на слепоочията, черните му очи блестяха на загорялото му лице. Беше с безупречен костюм, ушит по поръчка — карирано спортно сако в

кафяво и бежово, светлосиня риза, тъмносиня; вратовръзка и сив панталон. Тя си помисли: „Боже мой, та той е прекрасен, нищо чудно, че жените си падат по него“.

След като си размениха поздравления и Еркюл ги представи един на друг, Максим се обърна към Лора, заговори я за изкуство. Точно както Еркюл предрече, тя веднага се почувства удобно с него. След минути вече му говореше така, сякаш беше неин отдавнашен приятел. Между първото и второто ястие разговаряха за много неща — най-вече за неговата колекция от картини в Лондон.

Еркюл изучаваше листа с десертите, после го остави на масата, обърна се към Максим и каза:

— Когато ми спомена, че си попаднал на нови сведения за картината на Гоген, ти не се доизказа, Максим. Само сподели, че били стари документи. — Еркюл вдигна въпросително белите си вежди. — Трябва да призная, че съм любопитен да науча повече.

— С удоволствие ще ти разкажа — отвърна Максим. — Всъщност, за да бъда честен, не аз попаднах на тях, Еркюл. По-точно леля Ирина ги намери.

Максим млъкна, погледна Лора и като че ли усети, че трябва да обясни:

— Всъщност тя не е моя леля. В продължение на много години Ирина и родителите ми са били неразделни, аз я познавам от малък. Името ѝ е принцеса Ирина Трубедкой.

Лора, заинтригувана от този очарователен мъж, кимна. Но преди да каже каквото и да било, Еркюл възкликна:

— Познавам се с Ирина. Необикновена жена. Преди години с нея, естествено, ме запозна семейство Деревенко. Тя, надявам се, е добре, здрава ли е?

— Да, благодаря, добре е, Еркюл. Изключително здрава за своите осемдесет и пет години, същинско чудо. Сега си спомням, че ако не ме лъже паметта, си я срещал дори няколко пъти.

— Точно така. Но моля те, продължи историята си, Максим. Извинявай, че те прекъснах.

Максим кимна.

— Добре. Както знаеш, Ирина живее в Берлин, но преди няколко месеца ми дойде на гости за една седмица в Париж. Един следобед, в желанието си да ми купи подарък, тя тръгна по левия бряг. Както

много добре знаеш, Еркюл, там има чудесни книжарници. Повечето време прекарала в една от тях на кея Сан Мишел, най-вече защото в книжарницата има огромен избор от книги, посветени на изкуството, каталози, както и томове на френските класици — подвързани с кожа и с позлатени ръбове. Тя знае, че аз колекционирам стари първи издания и други редки книги за изкуство. Докато се ровела из тях, забелязала името Вестхайм на гърба на една книга. Златните букви били доста изтъркани, затова не могла да прочете какво още пишело, но тъй като името означавало нещо за нея, тя, естествено, я дръпнала. Изумила се, когато видяла корицата. Заглавието било изписано със златни букви: „Колекция Вестхайм“. Автор бил моят дядо Ернст Вестхайм. Когато отворила книгата на титулната страница, сърцето ѝ подскочило, така ми каза по-късно. Книгата била осъвременена от моя баща Зигмунд. Но онова, заради което в действителност затаила дъх, била следващата страница. Там било написано името на майка ми Урсула Вестхайм и още по-забележителното е, че подписът бил собственоръчен. Ирина веднага го познала, макар мастилото да било избледняло. Както можете да си представите, тя се развълнувала. Купила книгата и веднага се върнала в апартамента ми. Едва дочакала момента, за да ми я даде. Леля Ирина беше обляна в сълзи. „Какво съкровище, Максим. Книгата на майка ти“, каза тя, докато аз я прелиствах. „Кой би си помислил, че ще намеря в Париж нейния личен екземпляр от книгата за семейната колекция.“ На мен самия ми беше трудно да повярвам, че тя се появи в Париж по този начин.

— Наистина, каква чудесна, съдбовна находка за теб — възкликна Еркюл.

— Нали? — отвърна Максим, а очите му светнаха. — Изумително, като си помислиш само. Както и да е, книгата е била издадена от семейството ми и раздадена само на приятели, а подписът действително е на майка ми. Сравних го с писмата, които пазя от нея.

— Кога е отпечатана? — попита Еркюл.

— В средата на 20-те години, но явно баща ми е поискал да отпечатат ново издание през 1938 година. Ето какво притежавам сега.

Лора бе смаяна от историята. Шансът да се открие книгата е бил едно на милион. Наведе се напред и попита:

— Вие познахте ли я, Сър Максим?

— Не — отвърна той. — Никога по-рано не бях я виждал. Поне не си спомням да съм я виждал, когато съм бил малък. Бил съм само на четири години, когато баща ми я е препечатал. Обаче по-късно същата вечер леля Ирина започна да си припомня някои неща. Смътни спомени започнаха да изплуват... повечето от 1935 година... за баща ми... как работи над книжа, свързани с колекцията от картини. По същото време й казал, че почти свършил с описанието на колекцията.

— Само това ли си спомня тя? — попита Лора.

— За съжаление, да. Тогава е било много трудно време, Лора — обясни Максим. — Германия бе в ръцете на най-големите престъпници, които светът познава. Смъртта, безредиците и страхът са били ежедневие за хората. Баща ми се мъчеше да ни изведе от нацистка Германия на някое по-безопасно място. Това бе основната му цел тогава, а Ирина му съдействаше, като помагаше на германското нелегално движение, в което участваше.

— Разбирам — отвърна Лора. — Излиза, че дядо ви и баща ви са направили каталог на колекцията.

— Точно така. Но в книгата има стотици снимки на картините и скулптурите от колекцията.

— Сред тях е снимката и на „Таитянски мечти“ на Пол Гоген — потвърди Еркюл и усмивка на задоволство се появи в ъгълчетата на устата му. — Това е чудесно, Максим.

— Вярно. Картината и цялата колекция „Вестхайм“ са изчезнали малко след второто издание на книгата — според мен това несъмнено показва, че Гоген не е бил продаден, а все още е притежание на семейство Вестхайм.

— Колко жалко, че книгата не е била открита по-рано — изрече тихо Лора. — Но както и да е, сега имате доказателство за произхода на цялата колекция, ако нещо от нея неочаквано се появи на пазара.

— Права сте. — Максим поклати глава. — Изумително е, като си помисли човек, че тази книга се е запазила. Вероятно е единствената, която съществува сега. Съвсем сигурен съм, че в дома на родителите ми имаше няколко, но предполагам, че са унищожени. Нашата къща се намираще на Тиргартенщрасе и върху нея падна бомба. Освен това, когато в края на войната маршал Жуков влезе победоносно в Берлин, той пусна в действие дващест и две хиляди оръдия срещу града, който вече бе разрушен от войските на съюзниците, и срина до основи

всичко, което стърчеше над боклука и прахта. Градът бе изравнен със земята. Никакви вещи не биха могли да устоят на подобно разрушение.

— Чудя се как ли е стигнала тази книга до Париж? — разсъждаваше Еркюл. — И тя сигурно има интересна история.

— Дали майка ви не я е подарила на някого, Сър Максим? — предположи Лора. — Смятате ли, че такъв би могъл да бъде отговорът?

— Възможно е, разбира се. Лично аз смятам, че я е взела със себе си, когато замина за Париж през 1939 година. — Максим млъкна, тъмните му очи изведнъж станаха напрегнати и замислени. След малко той обясни: — Майка ми беше довела и Теди с нас — приятел на семейството, която ми беше и гувернантка, и през март 1939 година ни изпрати заедно с нея в Англия, за да бъдем в безопасност. Самата тя се върна в Берлин.

Лора кимна и хвърли поглед към Еркюл.

Той ѝ даде знак с очи да внимава и да не задава повече въпроси. Лора разбра, че бяха навлезли в опасна емоционална територия, затова и тя млъкна. Максимилиян Уест стана доста напрегнат и нервен.

Той рязко се облегна назад на стола и се загледа в пространството, стиснал челюсти. После продължи тихо:

— Имам собствена теория и Ирина е съгласна с нея. Вярвам, че баща ми е имал намерение да изнесе някои картини. Как — не знам. Той остана в Берлин след нас, очаквайки визи. Най-после ги получил и се готвел да тръгне с баба ми, лелите ми и чичо, когато мама се върнала — да му помогне за баба, която боледуваше и бе много слаба. Не мога да повярвам, че той не би се опитал да измъкне някои картини. Явно е бил много находчив. Не е трудно да се пренесат навити платна, а несъмнено адмирал Канарис му е помогнал. Адмиралът е бил началник на Абвера — германското военно разузнаване, но по произход, по възпитание, традиции и убеждения е ненавиждал Хитлер и всичко, което той символизира. Канарис и неговите хора са работили срещу Хитлер вътре. Едно от нещата, с които се е занимавал генералът, било да помага за спасяването на хора, застрашени от нацистите, и да ги извежда от Германия. Той помогна на Теди и на мен да избягаме. Впоследствие той заплати с живота си за убежденията си. Беше обесен през 1944 година в концентрационния лагер Флосенбург — довърши Максим, отново се облегна и млъкна.

Лора мълчеше, Еркюл също. Двамата съзнаваха, че Максимилиан Уест е изпълнен от покъртителни спомени и искаха да му дадат време да се съвземе.

Неочаквано Максим продължи с по-ведър тон:

— Убеден съм, че майка ми е взела книгата със себе си в Париж, за да я покаже на търговците на картини. Какъв по-добър начин да представи колекцията „Вестхайм“, в случай че баща ми успее да изнесе едно-две платна. Може да я е оставила в галерията.

— Теорията ти е напълно приемлива, Максим — съгласи се Еркюл. — Напълно е възможно.

Максим кимна, вдигна чашата си и отпи от виното Монтраше.

— Това ми се струва най-вероятното обяснение на факта как книгата се е озовала в Париж, макар че никога няма да разберем докрай. За мен е направо изумително, че все пак е била запазена. Нацистите ограбваха предметите на изкуството, собственост на евреи, не само в Германия, но и във Франция и в други европейски страни. Те са изземвали и каталозите, записките и всякаква друга документация. Много от тези художествени предмети и съпътстващата ги документация са били изпращани на Гьоринг и Хитлер в Германия. Обаче, доколкото разбирам, голяма част от документацията е била унищожавана от нацистите моментално — и във Франция, и в Германия. Така произходът на много предмети остава заличен.

— Колко ужасно е, че се е случило подобно нещо. По този начин са изгубени много ценности, а впоследствие са потънали в забвение. Ако знаете къде се намират вашите картини, в чии ръце са днес, бихте могли да направите постъпки да си ги върнете. Понеже вече разполагате с тази книга — каза Лора.

— Вярно е, но се съмнявам, че някога ще успея да намеря всичките. Това е непосилна задача и я смятам за практически невъзможна. Открих, че „Таитянски мечти“ е у Норман Грант, само защото той я предложи за продан. Щом се появи на пазара, дъщеря ми веднага я позна.

— Тя с изкуство ли се занимава? — попита Лора.

Максим поклати глава.

— Не точно. Тя се занимава с търговия на художествени творби и старинни предмети и работи предимно с английски и европейски дилъри. И тя живее тук, в Ню Йорк. Така че ѝ е известно какво става,

както — сигурен съм — и на вас. Естествено, тя знаеше, че ние сме истинските собственици на картината на Гоген и че едно време тази картина е била част от колекцията „Вестхайм“, защото аз съм ѝ го разказвал. Сега знаем много повече за колекцията. Самият аз не помня нищо, понеже съм бил много малък, когато съм напуснал Германия. Обаче леля Ирина и Теди си припомниха много неща и сега си правят бележки по години. И двете познаваха къщите на родителите ми в Берлин и Ванзее, както и дома на баба ми в Грюневалд. Така, помагайки си една на друга, успяха да събудят спомените. Но очевидно не можех да претендирам за собственост върху „Таитянски мечти“, макар вече да знаех у кого е, ако нямах доказателство, че е била притежание на семейството. Докато Ирина не попадна случайно на книгата.

— Как успяхте да проследите историята на картината чак до генерал Шилер? Вероятно чрез галерията „Херман Зелцер“ във Виена, така ли? — попита Лора.

— Да, точно така. Аликс отиде да види картината и, естествено, като на потенциален купувач ѝ е бил показан произходът ѝ. После по телефона тя ми разказа подробности и аз отскочих до Виена и посетих галерията „Херман Зелцер“. Самият той отдавна е починал, но внукът му Пол много любезно ми показва всички записки, свързани с Гоген. За да ми помогне, той доста се порови. Документите за произхода на картината свършват до генерал Шилер. Не се споменава никакъв предишен собственик. Пол Зелцер ми каза, че на гърба на картините, крадени от нацистите, удряли печат с малка свастика, а до нея изписвали първите две букви от фамилията на притежателя и номер. Но те не подпечатвали всички картини по този начин — особено онези, които са откраднати за собствено облагодетелстване, такъв бил и случаят с Шилер. Той държал при себе си „Таитянски мечти“ до края на войната. После я продал на виенската галерия, явно не е било необичайно. Според Пол Зелцер това често се случвало в Париж и Швейцария през онези дни.

— Да, системно са крали и продавали картини — както във Франция, така и в Германия — намеси се Еркюл.

— И защо не? За нацистите това е бил извънредно доходен бизнес.

— Разбира се — каза Максим и взе менюто. — Смятам, че е време да поръчаме десерт. Последният половин час прекарахме в разговори и не се сетихме за десерта. Какво искате, Лора?

— Не знам — отвърна тя и му се усмихна. — Като че ли от всичко се пълнее.

— Не се безпокойте — каза Максим и отвърна на усмивката ѝ.

— Аз смятам да си взема нещо — смънка Еркюл. — Искам шоколадов мус. Прекрасен е.

— И аз ще си поръчам същото — каза Максим.

— За мен плодова салата, моля. — Лора се изправи. — Извинете ме за малко. Тя избърза към тоалетната.

Щом останаха сами, Еркюл се наведе към Максим и му довери:

— Лора е много точна в преценките за изкуството, което вероятно се дължи на големите ѝ познания. Всъщност тя знае повече от всеки друг, когото познавам. Смятам го за изключително качество, защото е много млада.

— На колко години е? — попита Максим.

— На трийсет и една.

— Всъщност изглежда още по-млада. Изглежда много интелигентна и сигурно ще е разумно да се занимава с оформянето на колекцията ми. — Неочаквано Максим се разсмя. — Всъщност като че ли не ѝ направи особено впечатление, когато казах какви творби сме притежавали. Мисля, че ако я наема, след това ще ме посъветва да продам повечето от тях.

Еркюл също се засмя.

— Да, съгласен съм, че е открита.

— Еркюл, стари приятелю, тя има право. И аз смятам, че би трябвало да се разтоваря от повечето картини, с изключение на Лора Нйтс — обичам нейните картини. Между другото, смятам, че приятелката ти може да ми помогне и в друго отношение.

— Какво искаш да кажеш?

— Както знаеш, имам намерение да съдя Норман Грант, за да ми върне картината на Гоген. Преди да съм навлязъл в скъпи съдебни процедури, реших, че мога да използвам заобиколен път.

— Какъв например?

— Лора. Докато разговаряхме, ми хрумна, че тя може би има повече познания, за да преговаря с Грант, отколкото моите адвокати.

Няма да го сплаши толкова, не мислиш ли?

Еркюл се усмихна и го изгледа многозначително.

— Имам определеното усещане, че Лора може да го сплаши толкова, колкото и решителен адвокат.

Максим отново се засмя.

— Може би. Изобщо не бих се изненадал. Знаеш ли, жената винаги има предимството, че може да бъде много по-мека от мъж, особено когато пусне в действие очарованието си.

— Прав си, Максим.

— Сериозно смятам да ѝ предложи да поеме работата около картината на Гоген, Еркюл, и освен това да преработи колекцията ми в Лондон. Тя е представителна млада жена, явно много умна. От онова, което ми каза за нея, разбрах, че има доста големи познания за изкуството.

— Това е вярно, добре образована е и е дипломатична. Едва ли бих могъл да ти я препоръчам по по-добър начин.

16.

Дъг се прибра от Лос Анджелис в края на следващата седмица и още в мига, в който влезе в апартамента, Лора инстинктивно разбра, че бракът им е приключил.

Той беше весел и чаровен както винаги, но като че ли мислеше за нещо. Изглеждаше някак си далечен и чужд и й мина през ума, че може би го занимаваше нещо друго. Не за пръв път през последните няколко месеца тя отново се замисли дали в живота му не бе замесена жена. Това определено бе възможно и би обяснило промените, които ставаха с него.

Въпреки че и по-рано бе разсъждавала на тази тема, тя се разстрои. Затова се извини и остави Дъг в спалнята, където той разопаковаше багажа си. Отиде в кухнята, облегна се на плота и се загледа през прозореца към задния двор на отсрещната тухлена сграда с надеждата да се почувства по-добре.

Беше студена сива съботна вечер в края на февруари и светлината от прозорците на тухлената сграда се отразяваше в голите клони на едно дърво и градинската ограда. Картината беше мрачна, навяваше чувство за пустота. Пусто беше и в душата на Лора. Тя леко потрепери, обзе я дълбока тъга, гърлото ѝ се сви. Чувствата напиреха в нея. Силно стисна очи, за да възпре напирещите сълзи. Няма да плача, просто няма да заплача, каза си. Ще се държа като зряла жена.

Във всички разговори, които водиха по телефона с Дъг, докато цял месец беше в Лос Анджелис, тя усещаше, че той е раздвоен. Не проявяваше истински интерес към нея и работата ѝ, бързаше да каже „довиждане“ и да прекъсне линията. Тя беше достатъчно умна, за да заподозре, че вероятно имаше някаква връзка. Замисли се дали да не го попита направо, но веднага реши да не го прави. Рано или късно, той щеше да ѝ каже, беше сигурна в това, а точно в момента искаше да го остави на спокойствие.

Отвори вратата на хладилника, извади бутилка газирана вода и изпи една чаша, преди да се върне в спалнята. Седна на един стол и започна безцелен разговор с Дъг, докато той подреждаше нещата си.

Като прибра куфара в килера, Дъг ѝ каза, че има няколко важни и неотложни разговора по служба, които трябвало да проведе. Извини се с лека усмивка и отиде в малкия кабинет в дъното на апартамента.

След като прекара един час на телефона, той най-после излезе от кабинета и я намери в хола — тя работеше на бюрото си. Лора вдигна очи, когато той се появи на вратата и се облегна на рамката ѝ в безгрижно настроение, сякаш нямаше никакви житейски грижи.

— Запазих маса в „Льо Рефюж“ — обяви той и се усмихна самодоволно. — За девет часа. Ще отида да си взема душ и ще се преоблека.

Тя му се усмихна в отговор и кимна.

— Изненадвам се, че са ти дали маса, след като е събота вечер — отвърна тя. — Радвам се. Аз почти съм готова. Остава ми да си сложа червило и да се среща.

— Изглеждаш чудесно, Лора — каза той, обърна се и се отдалечи по коридора.

Лора го наблюдаваше, мислейки колко добре изглежда. Беше слаб и енергичен, лицето му беше загоряло, сякаш доста време бе прекарал на слънце. Е, нали беше в слънчева Калифорния? Явно, че не е стоял зад бюрото си през всичкото време, както често намекваше. Висок, тъмнокос и хубав... така се изрази Клер в Париж пред декември и това си беше истина. Точно това си бе помислила, когато го видя за пръв път.

Отидоха пеша до ресторанта. Той се намираше на Източна Осемдесет и втора улица, веднага след Лексингтън Авеню, недалеч от апартамента им на Осемдесета улица и Парк Авеню. Вечерта беше приятна, не много студена, луната грееше ярко от тъмното небе.

— Виж луната, Лора — каза Дъг, като вдигна очи нагоре. — Наистина има пълнолуние, идеално кръгла е! Можем да се обзаложим, че тази вечер всички луди са навън.

Лора не отговори. Вместо това, го хвана под ръка, опитвайки се да върви в крачка с него, но той винаги правеше широки крачки. Искеше да му каже, че се радва, че се е прибрал, но се възпря. Беше късно. Женската ѝ интуиция ѝ подсказваше, че е загубила Дъг или поне част от него. През пролетта бе започнал да се променя — почти

цяла година бе изминала оттогава — сега беше станал доста по-различен мъж от онзи, за когото се бе омъжила преди шест години. Скоро щяха да станат седем, а й се струваше, че няма да отпразнуват годишнината. Обаче едно беше сигурно. Каквото и да се случеше с тях оттук нататък, винаги щяха да си останат добри приятели и тя винаги щеше да го обича.

„Льо Рефюж“ бе приятно малко френско бистро, любимото им заведение, и Лора бе доволна, че Дъг го е избрал. Докато той отваряше вратата и влизаха, ги лъхна топъл въздух и аромат на деликатесни ястия, усетиха тихото шумолене около масите и суетнята на келнерите, които бързаха насам-натам.

След като съблякоха палтата си, ги заведоха до уютна ъглова маса. Дъг се настани на стола и я погледна.

— Искаш ли шампанско? Кир Роял? Бяло вино? Какво ще искаш?

— Мисля чаша бяло вино, Дъг — отговори Лора и огледа ресторанта, преди да седне.

— И аз ще пия същото — каза той и направи знак на келнера. След като поръча, Дъг продължи: — Разкажи ми повече за новите си клиенти. Ти май ще станеш истински магнат в света на изкуството, така мисля аз.

— Знаеш за Оливия Гардънър в Палм Бийч, тъй като с нея подписахме договор през ноември. Сега наша клиентка стана тази прекрасна жена Сандра Нюсъм. Еркюл ще обзавежда къщата й в Саутхемптън. Вдовица е и въпреки че няма намерение да дава милиони за изкуство, ще ни бъде ценна, постоянна клиентка, това мога да ти кажа. Сигурно е приятно да се работи с нея, но най-важен, разбира се, е Сър Максимилиан Уест.

Дъг кимна.

— Знам. Много силно впечатление ми направи, когато ми каза, че искам да те наеме. Нае те, така ли?

— Вчера подписахме договора — отвърна Лора, осъзнавайки, че той наистина я беше слушал внимателно по телефона. — Ще прередя колекцията му в Лондон. Ще го освободя от някои картини, които не му трябват, ще купим други. Ще бъде интересно.

— Добре звучи. Алисън сигурно е на седмото небе.

— Вярно. Разбрахме се тя да работи повече в офиса и да се занимава с документацията заедно с Джони и Линдзи. Аз ще прекарвам повече време навън, ще се срещам с клиенти, ще търся подходящи картини и ще пътувам, когато е необходимо.

— Тони ще бъде щастлив, понеже не обича тя да пътува много. Предпочита да стои край него.

— Така е. Но аз пък съм доволна, Дъг. Нали знаеш, че много повече предпочитам да контактувам директно с клиентите. Най-важното е, че Алисън се радва, че така се споразумяхме, аз също.

— Разбирам. Еркюл наистина ти създава чудесни бизнес контакти, нали? Освен това е добър приятел.

— Точно така, той е прекрасен човек, мислещ и грижовен.

Келнерът постави чашите пред тях. След като се чукнаха, двамата отпиха и Лора продължи:

— Направо щях да падна, когато Еркюл ми каза, че ме е препоръчал на Сър Максим. Човек наистина може да се гордее с такъв клиент, добре е и за фирмата.

— И аз мисля така. — Дъг я погледна и отбеляза: Името му е много известно. Как изглежда?

— Приятен, практичен. А също и авторитетен, представителен. Любезен, очарователен, изглежда изключително добре. Висок, тъмнокос и хубав — също като теб, макар да е по-възрастен, някъде към шейсетте. Най-добре облеченият мъж, когото съм срещала. Безупречен.

— Чудесна характеристика му направи — каза Дъг и се засмя. — Той има страхотна репутация като бизнесмен, преговорите с него не са лесна работа, сключва много изгодни сделки. През седемдесетте и осемдесетте години оказваше много силен натиск върху корпорациите, и то с голям успех. Но според мен напоследък синът му ръководи компанията, не е ли така?

— Не точно. Еркюл ми каза, че Майкъл е много способен, но Сър Максим още не се е оттеглил от бизнеса. Мисля, че заедно управляват империята.

— Голям отбор са — промърмори Дъг и отпи от виното. Дватамата получиха листите с менюто и Дъг попита: — Избра ли си вече?

Лора сви рамене и започна да чете внимателно.

Дъг я наблюдаваше, а зелените му очи грееха развеселено.

— Обзалагам се, че ще позная. Ще си поръчаш пастет по селски с двойна порция корнишони, след това морски език на скара, а най-накрая — крем карамел. Както обикновено.

— Точно така — отвърна тя и му се усмихна. — Винаги знаеш как ще постъпя.

— Винаги, що се отнася до ресторантите. — Сдържайки смеха си, Дъг направи знак на келнера и поръча вечерята, после поиска листата с вината. След като я прегледа внимателно, извика келнера, каза му кое вино предпочита, после пак се обърна към Лора. — Робин и Карън са се разделили, развалили са годежа — обяви той.

Лора се смая, изправи гръб и се взря в него. Изненадата се изписа на лицето ѝ и тя възкликна:

— Боже мой! Кога е станало?

— Преди около седмица, но бях толкова потънал в делата на Ааронсън, че забравих да ти кажа. Излязло ми е от ума.

— Какво се е случило, Дъг? Мислех, че са много влюбени и щастливи заедно. Доста си подхождаха. Поне на мен така ми изглеждаше.

— Какво се е случило ли? — Дъг сви рамене и поклати глава. — Не знам, Лора. Робин ми позвъни в Лос Анджелис и ми каза, че годежът е развален, че Карън го напуснала. Казала му го на вечеря един ден, а на следващия му върнала годежния пръстен по специален пратеник. Можеш ли да повярваш, дори не му го върнала лично.

Лора все още беше поразена от новината за раздялата им и ѝ бяха необходими няколко минути да се осъзнае. Най-накрая отбеляза:

— Предполагам, че не е искала да го вижда отново. Поне му е върнала пръстена, някои и това не правят.

— Така е — отвърна той и поклати глава. — Трябва да ти призная, Лора, че и аз самият бях смаян, както ти сега.

Лора помълча малко замислена. После изрече бавно:

— Щом Карън смята, че не бива да се женят, по-добре да се разделят сега. Поне по-късно няма да се развеждат.

Дъг я изгледа особено и понечи да каже нещо. Но точно в този момент им поднесоха ястията. Беше пропуснал момента.

Когато няколко часа по-късно се прибраха вкъщи, Дъг влезе в хола, наля коняк в две кристални чаши и подаде едната на Лора.

— Хайде да пийнем преди лягане.

Макар Лора да не пиеше много, не се поколеба, както би направила друг път.

— Добре — съгласи се и пое чашата. — Защо не? Не сме се виждали почти цял месец, имаме много да наваксваме.

— М-м-м-м — беше единственият отговор, преди очите му да зашарят из стаята. — Знаеш ли, наистина си направила чудеса с тази стая, Лора. Много е хубава. След отсъствието ми тя пак ми изглежда прекрасна.

Лора проследи погледа му, огледа всичко по-критично от обикновено — бледокремавите стени и кремавите копринени пердета, диваните и столовете в същия тон, мебелировката Арт Деко в черно и старинния килим на пода. Стая, в която човек да се отпусне. Съжаляваше единствено за това, че картините им не бяха по-добри. Хубави бяха, разбира се, и тя ги харесваше, но не бяха от любимите ѝ френски импресионисти. Обаче само клиентите ѝ, които разполагаха с милиони, можеха да си ги позволят.

Най-накрая Лора каза:

— Стаята изглежда добре, Дъг. Подредбата е класическа и затова никога не остарява. — Седна на кремавия диван и сложи чашата си на ниската масичка, но внимаваше да я постави върху хартия, а не направо върху дървото.

Облегна се назад на възглавниците и си помисли: „Моментът е подходящ да си поговорим“. Изведнъж реши да засегне проблемите, които я притесняваха. Много просто, налагаше се да се проясни атмосферата, да разбере какво е положението. Не можеше да продължават повече по този начин. Това действаше на нервите ѝ, разстройваше я.

Дъг седна на стола до камината и като че ли бе прочел мислите ѝ. Започна предпазливо:

— Има някои неща, за които бих искал да си поговорим, Лора. Трябваше да ти ги кажа по-рано, но по телефона винаги ми е трудно да говоря, а и бях претрупан с работа.

— Знам. Трябва да поговорим, Дъг. Чувствам, че доста си се отчуждил и не беше особено разговорлив. — Поклати глава, сви устни и добави: — Имах чувството, че ми се обаждаш само по задължение.

— Е, хайде, Лора, не говори така!

— Не съм глупава, Дъг. Винаги, когато ми се обаждаше през последните седмици, само чакаше момента да ми кажеш довиждане и да затвориш.

— Бях притеснен. Сливането на Ааронсън си остава много сложно. Още не е свършило.

— Значи пак трябва да се върнеш в Лос Анджелис, така ли? Това ли искаш да ми кажеш?

— Да, трябва да се върна обратно, за да довършим работата. — Вдигна чашата с коняка, помириса Курвоазието, отпи малка глътка, после се загледа в кехлибарената течност. Когато вдигна глава, той спря очите си върху Лора и каза: — Получих много сериозно предложение за работа в друга адвокатска фирма.

Макар че Лора се изненада, тя се усмихна и възкликна:

— Но това е чудесно, Дъг! Много се радвам за теб. Коя е фирмата?

Той се подвоуми малко и каза:

— Фирмата е в Лос Анджелис, Лора.

— О! — Тя се облегна назад и се взря в него. Значи все пак не е някаква връзка, помисли си. Мислел е за бизнес. Тя се смръщи и веднага попита: — Това означава ли, че трябва да се преместиш в Лос Анджелис? Или ще бъдеш в нюйоркския им офис? Ако имат такъв, разбира се.

— Имат офис тук, но ме искат в Лос Анджелис.

— Разбирам. Коя е фирмата?

— „Арнолд, Матюс и Маккол“ — много престижна фирма. Освен това ми предложиха да стана техен партньор. Това наистина е много важно предложение за мен.

Тя помълча малко, впери очи в него и каза:

— Приел си, нали?

Дъг не отговори веднага. Изгледа я пронизващо, както тя — него, и се прокашля няколко пъти. Най-накрая смотолеви:

— Не точно. Дадох им да разберат, че желая мястото, но всъщност още не съм приел, поне официално.

— О, Дъг... — започна Лора, но гласът ѝ секна. Отпи от коняка и се взря в картината на отсрещната стена. С тежка въздишка продължи: — Разкъсваш се. Ясно ти е, че искаш тази работа и че ще я приемеш. Хайде, кажи си, всъщност става дума за мен.

Дъг прехапа долната си устна, като че ли се засрами, после се наведе към нея, пресегна се и я хвана за ръката.

— Смятам, че ме познаваш по-добре от всички, Лора.

Тя кимна.

— Така си мисля. Е, дотолкова, доколкото можеш да познаваш друг човек. — Като че малко се подвоуми, после изрече тихо: — Но напоследък не те познавам, Дъг. В някои отношения си като чужд човек.

Той кимна.

— Лора, трябва да ти призная, че аз самият също понякога не мога да се позная. Мисля, че в последните месеци доста съм се променил.

— През последната година — поправи го тя. — Всичко започна през пролетта.

Той пусна ръката ѝ, облегна се назад на стола, после се наведе напред и с бързо движение взе чашата си с коняка. След като отпи голяма глътка, от която се разкашля, каза:

— Наистина ли започна тогава? Имам предвид промяната в мен.

— Така ми се струва, Дъг. Докато беше в Лос Анджелис, доста мислих по въпроса и ми се струва, че е оттогава. По-ясно се прояви около Коледа, дори баба Мегън го е забелязала и го сподели с мен.

— Така ли? — Той като че ли се изненада и изразът на лицето му стана загрижен.

— Ами да, трябва да знаеш, че тя не пропуска нищо. Каза, че сякаш не си бил с нас, че си бил разсеян, дори останала с впечатлението, че ти се искало да бъдеш другаде. — Лора се наведе към него и се взря в лицето на съпруга си. Остро попита: — Наистина ли искаше да си някъде другаде? С друг човек? С друга жена?

Той енергично поклати глава.

— Не съм искал да бъда другаде. Нито пък с другиго. Но аз самият вече не бях същият. По Коледа не бях доволен от самия себе си. Оттогава и досега. Това усещане не ме напуска. Само че бях много зает, за да разсъждавам дълго по този въпрос.

— Знаех си — изрече тя тихо. — Просто разбрах, че ти вече си друг, различен човек, не си същият.

Лора рязко се облегна на възглавниците и затвори очи. Когато ги отвори след малко, го изгледа напрегнато и попита:

— Напоследък бракът нещо ти пречи, а, Дъг?

Докато се взираше в яркосините ѝ очи, толкова сини, че почти го заслепяваха, Дъг усети, че не му достига въздух. Гърлото му толкова се бе стегнало, че не можеше, поне за момента, да говори. Обичаше я, тя щеше да му липсва, но краят на техния брак наистина бе настъпил.

Той стана и отиде до дивана, прегърна я, сълзи замрежваха очите му. Като я притискаше към себе си, искаше да се съвземе. Беше разстроен, и то много повече, отколкото очакваше. Преди да се прибере, Дъг си бе представял, че още щом се върне, щяха да проведат този разговор с Лора и дори изпита неприятно чувство. Но не си беше давал сметка колко щеше да се разстрои.

Най-накрая се овладя, дръпна се полека от нея и още веднъж се взря в очите ѝ.

— Обичам те, но не достатъчно, за да бъдем женени.

— Знам. Мисля, че още по Коледа го разбрах — отвърна Лора. — Предполагам, че просто не съм искала да го приема.

Дъг отново я прегърна и тя се притисна към него. До бузата му тя промълви:

— Бъди честен с мен, Дъг. Имаш ли някаква връзка? Друга жена ли има?

— Не, няма друга жена. Не те лъжа. В живота ми няма друга жена.

— Тогава какво стана с нас, с брака ни?

— Не знам.

— Защото нямахме деца ли?

— Боже мой, не! Разбира се, че не.

— Тогава защо?

— Просто не знам. Обичам те, Лора, наистина те обичам, но нещо вече липсва.

— Искрата вече я няма — прошепна тя, изведнъж разбра и въздъхна. — Обичаш ме, но не си влюбен в мен, така ли?

— Не знам.

— Аз пък знам. Признай си, няма да ти се сърдя. Дъг, тези неща се случват. Променил си се, това е. Хората се променят, съзнавам го.

— Сигурно си права — съгласи се той най-накрая. — Може би наистина искрата вече я няма.

Лора не отговори. Отново изпита познатата тежест, която смазваше раменете ѝ. В душата си усещаше студ и празнота. Като смазана съм, помисли си. Съкрушена съм от дълго време. Също като вдовица скърбях по него, защото от месеци знаех, че завинаги си е отишъл от мен.

Дъг въздъхна, усещайки болката ѝ. Не знаеше как да я утеши, всъщност нямаше начин. Затова мълчеше.

Двамата мълчаха. Никой от тях не смееше да продума, за да не нарани другия.

Най-накрая Лора намери сили да изрече думите, които се въртяха в главата ѝ от седмици.

— Смятам, че трябва да се разведем, Дъг. — Ето, най-накрая изрече думите, от които се опасяваше. Те като че ли увисваха във въздуха.

След миг на пълна тишина той отговори тихо:

— Не, да се разделим пробно.

— Така само ще отложим неизбежното. Слушай, може би аз също съм се променила.

— Не си. Не, Лора, ти никога няма да се промениш. — Отдръпна се от нея и я изгледа внимателно. Сърцето го болеше, съжаляваше за много неща, но вече не можеше да промени нищо. Беше твърде късно. Зарът бе хвърлен. В известен смисъл беше хвърлен отдавна. С един пръст нежно докосна лицето ѝ и го прокара по бузата ѝ, както често бе правил в миналото, после се опита да ѝ се усмихне, но не успя.

Този стар интимен жест като че ли ѝ дойде много. Тя се взря в очите му, изхълца и се притисна към него.

Докато той я прегръщаше и притискаше към себе си, тя се разплака без никакви задръжки, сякаш сърцето ѝ се късаше. Това донякъде бе вярно. Тя плачеше за провала на брака им, за децата, които бяха искали, но така и не създадоха, за бъдещето, което нямаше да преживеят заедно.

По едно време преодоля мъката си, отдръпна се от Дъг и бързо излезе от стаята разплакана. Изтича до спалнята, затвори вратата и се облегна на нея, притискайки очите си с ръце. Напипа кутията с кърпичките до леглото, взе една и издуха носа си. Щом се съвзе, се върна в хола.

Когато влезе, мина покрай масичката в ъгъла и там се спря, хвърли поглед на подредените върху нея снимки на семейството и приятелите. Сред тях изпъкваше една, на която бяха Дъг, тя, Карън и Робин. Бяха се снимали предишното лято в Мартас Вайнярд, където четиримата бяха на почивка.

Лора винаги бе смятала, че Робин и Карън идеално си подхождат — двама интелектуалци по душа, които обичаха театъра, музиката, изкуствата. В представата ѝ бяха красива двойка, и двамата руси, синеоки и хубави. Карън бе слаба като вейка, стилно и шик облечена, модна дизайнерка, която имаше собствен бутик в Сохо. Робин — слаб, изискан и елегантен, се грижеше за облеклото си със старомоден педантизъм. Денем беше сдържан и точен банкер, мъж, който рядко се усмихваше, а вечер се превръщаше в истински бохем, отдаден на удоволствията.

Да, но все пак се оказа, че не са идеалната двойка, след като са развалили годежа си. Когато по-рано Дъг ѝ съобщи, тя се смая, но сега, като премисли всичко внимателно, не беше чак толкова изненадана. Всяко нещо си идваше на мястото. Изведнъж ѝ просветна за какво става дума, разбра кой стои между тях.

Дъг седеше на дивана, облегал лакти на коленете си, хванал главата си с ръце.

— Добре ли си, Лора? — попита, когато тя се раздвижи из стаята, но не вдигна очи към нея.

Тя не отговори на въпроса му, а каза:

— Заради Робин, нали? Заради него е всичко. Робин е застанал между нас. Напускаш ме заради него.

Дъг не отговори.

Лора се приближи и седна пред него с гръб към камината. Тъй като той мълчеше, тя възкликна:

— Женени сме почти седем години, затова смятам, че трябва да ми кажеш истината. Поне това ми дължиш.

Той продължи да мълчи и това я вбеси. Извика:

— Знам, че отношенията ни са обтегнати, усещам, че се свиваш в черупката си, но в дъното на всичко стои Робин. Не се преструвай, че причината е друга, Дъг.

— Нямам намерение да се преструвам — каза Дъг и най-после вдигна глава. — Щях да ти кажа — продължи, но пак млъкна.

— Кога точно щеше да ми кажеш — попита тя. — Следващия месец или догодина?

— Не, разбира се, че не, не ставай глупава. Щях да ти кажа... — Поклати глава с огорчен израз на лицето. — Добре, преди малко няхах достатъчно смелост. Но щях да ти кажа, преди да тръгна за Лос Анджелис.

— Така ли? — попита тя тихо, с подозрение в гласа.

— Лора, аз все още те обичам, уважавам те, щях да ти обясня.

— Тогава защо не го направиш сега?

Той кимна.

— Винаги съм знаел..., че съм бисексуален. Докато бях в колежа, имаше един друг мъж, макар че излизах и с приятелки. Много исках да се ожения и да имам деца, но тогава не срещах жената, за която мечтаех. После срещнах теб. Ти ме покори и когато се влюбих в теб, помислих, че всичко ще бъде наред. Струваше ми се, че бракът ни е идеален. По-късно, всъщност, когато преди две години отидохме на почивка, срещнах Робин. Открих, че той много ме вълнува... емоционално и физически. Но нищо не се случи. Тогава сметнах, че само аз изпитвам това. Двамата с него станахме добри приятели, двете двойки много се разбирахме и толкоз. Лора, наистина се опитах да потисна чувствата си. Какво ли не направих, за да съсредоточа вниманието си върху теб, върху нас двамата, върху брака ни, но вътре в мен бушуваха други процеси. Чувствата ми към Робин се засилваха. Просто не можех да се откъсна от него. Миналото лято, в Мартас Вайнярд, един ден бяхме в лодката сами и тогава стана всичко. Просто се случи... вече бяхме заедно.

— Разбирам. — Лора седна на най-близкия стол, изумена от онова, което чу, и веднага попита: — По време на брака ни изневерявал ли си ми с друг?

— Не! — възкликна Дъг, гледайки я в очите. — Това е самата истина.

Тя кимна.

— Значи Робин също ще се премести в Лос Анджелис, така ли?

Сега Дъг кимна.

— Какво щеше да стане, ако имахме дете? Деца? — попита Лора. — Щяхме ли да останем женени?

Стреснат от въпроса ѝ, Дъг седна на дивана и се замисли как да ѝ отговори. Наистина как би постъпил? Би ли оставил съпругата и децата си, заради любовника си? Други мъже го правеха. Но за себе си не беше сигурен.

— Не знам, Лора, честна дума, не знам — отвърна.

— Като си спомня колко много се желаехме, когато се оженихме, после страстта сякаш постепенно намаляваше, а, Дъг?

— Да.

Тя замълча и се загледа в пространството. Изведнъж изпита усещане за поражение. Бракът ѝ, който започна толкова добре, по едно време потръгна не както трябва, Дъг се влюби в друг, мъж или жена, нямаше значение, защото резултатът бе един и същ. Беше предпочел друг пред нея. Изпита дълбока тъга и откри, че нямаше какво повече да каже.

— Съжалявам, Лора — каза Дъг.

Тя го изгледа безпомощно. Стоеше безмълвна.

— Не исках да става така, но ето, че стана. Не мога да променя нещата, Лора, те просто... са такива.

17.

— Всичко мина добре, бабо — каза Лора, поглеждайки Мегън, после се разсмя малко глухо и добави: — Ако може така да се каже за раздяла. Имам предвид, че постъпихме като възрастни цивилизовани хора. Дъг беше внимателен, наистина се прояви много добре.

— Дъг винаги е бил приятен млад мъж, а доколкото знам от опит, хората не се променят дори при развод — заяви Мегън. — Той пак се върна в Лос Анджелис, нали?

— Да. За да довърши сливането на Ааронсън. Предупредил е в адвокатската фирма „Коен, Травис и Норис“, че напуска, след като това стане или по-точно, когато свърши този етап. Каза, че ще си потърси апартамент, но засега все още е в хотел „Пенинсула“.

Лора се изправи и прекоси зимната градина, високите ѝ токчета прокънтяха по теракотения под. Допря се до френските прозорци и се загледа в моравата, която леко се спускаше надолу до няколко върби, наклонили клони над бавно течащата рекичка, минаваща през имота на къщата в Кент, щата Кънектикът. В смрачаващата се светлина на мъгливия следобед сиво-зеленият пейзаж изглеждаше нереален — като картина на Търнър.

След малко, сякаш на себе си, тя промълви:

— Взе всичките си дрехи.

Мегън чу думите ѝ и се обади тихо:

— Значи няма съмнение, Лора, че си е отишъл завинаги. Нали това искаш да кажеш, скъпа?

Лора се обърна с лице към баба си, имаше нещастен вид.

— Да. Сега се чувствам самотна, като че ли са ме изоставили на заснежен връх на патагонска планина сама да се оправям по-нататък.

Мегън не можа да се сдържи и се разсмя, въпреки мрачния тон на Лора.

— Понякога се изразяваш толкова колоритно, Лора. Винаги съм ти казвала да станеш писателка. Значи си е отишъл, а ти си тъжна и мрачна, ала това е естествено. Почти седем години Дъг е бил винаги до

теб. Няма как да не ти е мъчно, особено след като съм сигурна, че още го обичаш.

— Обичам го, бабо, и винаги ще го обичам. Но неотдавна осъзнах, че и аз съм се променила донякъде. Той вече не е влюбен в мен, но и аз не съм влюбена в него. — Поне мисля, че не съм, каза си, когато се върна и седна до Мегън. Взирайки се напрегнато в лицето на баба си, продължи: — Така както се влюбваме, така се и разлюбваме. Колкото и да ти звучи странно, бабо, искрено смятам, че може би самите ние сме се изхабили, докато се опитвахме толкова усилено да се сдобием с дете.

Мегън кимна.

— Представям си. Вероятно сексът става като задължение, престава да бъде романтичен, това ли искаш да ми кажеш?

— Горедолу. Все пак ще си останем приятели завинаги, в това съм сигурна. Двамата се разплакахме, когато миналата седмица той тръгна обратно за Лос Анджелис. Понеже взе много багаж, всичко изглеждаше толкова... като край. По едно време Дъг реши да не тръгва. Прегръщахме се толкова дълго, че най-накрая портиерът позвъни отново да каже, че шофьорът се тревожи, че Дъг ще изпусне самолета. Най-накрая се наложи буквално да го избутам, за да тръгне.

— Сигурно и на двамата ви е било трудно. От друга страна, Дъг не е на края на света. Просто е отишъл в Лос Анджелис.

— Знам, но има нещо ужасно в края на един брак или любовна връзка.

— Така е, знам го много добре. Само че той не е мъртъв. Ако някога имаш нужда от Дъг, той винаги ще бъде до теб, убедена съм. Той е такъв мъж.

— Да, и той ми каза така — че ако някога имам нужда от него, само трябва да му се обадя. Предложи да ми дава издръжка, но аз отказах. Защо да я взимам и да намалявам доходите му, когато и аз печеля прилично?

— Някои жени не са толкова алтруистично настроени — отвърна рязко Мегън.

— Но аз не съм като другите жени. Аз съм си аз.

— И слава Богу, не те обвинявам. Просто направих бележка.

— Разбирам, бабо. Дъг иска аз да взема апартамента. Както знаеш, купихме го двамата, но сега каза, че нямало нужда да му

връщам парите за половината. Ще си вземе само книгите, картините, които той е купувал, бюрото в стил крал Джордж и стола.

— Доколкото разбирам, вие двамата нямате никакви проблеми един с друг, що се отнася до финансовата страна на брака, а това наистина е забележително.

— Той се мъчи да се държи прилично, аз също.

— Ти си добро момиче и аз се гордея с теб заради начина, по който се справяш с това положение. — Мегън млъкна, размърда се леко на стола и изгледа пронизващо Лора. — Прощавай, но искам да те попитам нещо. Смяташ ли, че има друга жена в живота му? Да не се е влюбил в друга? Затова ли стана всичко?

— Дъг отрича. Попитах го, бабо. Твърди, че няма друга жена и аз му вярвам.

— Доверявам се на преценката ти. Помислих си, да не би да има нещо такова, след като е бил толкова внимателен и услужлив. Тъй като бракът ви е тръгнал накриво, смятам, че е добре да се разведете веднага, а не да го протакате. Ти още си достатъчно млада, за да започнеш отново, същото се отнася и за Дъг.

— Знам, но понякога е трудно — прошепна Лора и преглътна сълзите, които я задавяха. За нейно голямо унижение очите ѝ неочаквано се навлажниха, тя ги избърса с ръка и примигна бързо, после се прокашля.

Мегън, както винаги наблюдателна, забеляза внезапния прилив на чувства, но като видя колко добре се справи внучката ѝ, реши да не се меси. Вместо това каза:

— Разбира се, че е трудно, но и животът е труден и винаги е бил такъв. Не вярвай, ако някой ти каже обратното. Никога за никого не е бил лесен. Важното е сега ти да оправиш живота си и болката и мъката ти да минат. Винаги съм била убедена, че успешно ще се справяш с трудностите в живота — със стиснати юмруци. Жизненоважно е да се бориш и да побеждаваш. Ти си човек, който ще се пребори, скъпа, в това съм абсолютно сигурна. — Мегън кимна, мъдрите ѝ старчески очи гледаха нежно, с много любов. — За теб не се боя, Лора. Ти ще се справиш.

— Бабо, и аз се надявам.

— Ще се справиш, защото си истинска Валиънт. Така съм те възпитала. Както би казал дядо ти, крушата не пада по-далеч от

дървото.

Лора се усмихна, изпълнена с любов към тази чудесна възрастна жена, която ѝ бе дала толкова много обич и разбиране във всеки ден от живота ѝ. Какво бих правила без нея, замисли се изведнъж, след като майка ми все я нямаше.

— Не протакай нещата, колкото е възможно по-скоро започни постъпки за развод. Най-добре е, ако това стане бързо. Когато се бави човек, нещата се усложняват. Явно, че всичко сте уредили с Дъг като приятели, като големи хора, и това говори добре за теб.

— Всеки се опита колкото се може повече да улесни другия. Дъг каза, че той ще ми предложи адвокат за развода. По някое време следващата седмица ще ми се обади да ми каже името му.

Мегън кимна и се надигна от стола.

— Смятам сега да си почина, мила Лора. Между другото, обядът беше чудесен, благодаря ти, че си го приготвила.

Засмяна, Лора възкликна:

— Много добре знаеш, че само го разопаковах. Но пушената съомга беше чудесна, нали?

Мегън кимна.

— Наистина прояви екстравагантност. Това е още една черта, която си наследила от мен. — Намигна на внучката си и каза: — Сега се качвам в моята стая, за да сънувам миналото. Нали знаеш, че това правят старите жени. В сънища преживяват живота си отново. Прекрасен начин да прекараш следобеда, когато няма какво друго да правиш.

Лора прегърна баба си през раменете и я притисна към себе си.

— Искаш ли да ти помогна да се качиш? — попита.

— Гледай си работата, глупаво момиче! — реагира Мегън и сърдито се дръпна от Лора. — Непрекъснато ти казвам, че още не съм толкова грохнала. Сама мога да се оправя, независимо че съм на деветдесет и две години. Трябва да знаеш, че съм много жизнена.

Лора ѝ се усмихна с обич.

— Така и така трябва да се кача горе, за да проверя стаята на Клер. Фенис я е изчистила, но искам да се уверя, че Клер ще има всичко, от което ще се нуждае в края на седмицата.

— Радвам се, че идва за няколко дни, не забравяй да сложиш цветя в стаята ѝ. Лора, не се бави, хайде да се качваме.

Малко по-късно Лора обу зелените си гумени ботуши и тръгна надолу към реката. Небето се бе променило — беше станало странно, със зелени петна по краищата, изглеждаше студено и чуждо. Гаснещата светлина, съчетана с мъглата, която се вдигаше от реката, придаваше на градината особена мистичност. Преди малко, докато я гледаше през френските прозорци на зимната градина, ѝ се бе сторила нереална. Сега изведнъж определено стана призрачна.

Макар че не беше студено, Лора потрепери. Тръпки я побиха по тила.

Отдалечи се от брега на реката и плачущите върби и тръгна към горичката, където растяха предимно кленове и дъбове. Докато вървеше натам, едва не извика от изненада и радост. Стотици нарциси, които баба ѝ беше садила преди години, бяха израснали близо до стария зид. Тази година бяха подранили, нежните им зелени стъбла бяха пробили богатата тъмна почва. Жълтите им цветчета още не се бяха разтворили, но тя си помисли, че ако времето остане меко, още следващата седмица щяха да нацъфтят.

Преди години в края на горичката, близо до каменната стена, дядо ѝ беше сковал дървена пейка, беше я боядисал в зелено. Лора седна на нея, вдигна краката си на седалката и се сви в ъгъла, обвивайки с ръце коленете си. Замисли се за Дъг, за края на брака им, и въздъхна.

На баба си представи добре обмислена версия за всичко, което се бе случило. Не желаше да ѝ разказва за раздялата им, нито да я преживява отново. Затова съкрати историята и я заглади така, че всичко да изглежда съвсем приятелски. Не че се бяха карали на раздяла.

Дъг остана в Ню Йорк десет дни, докато си уреди нещата във фирмата и докато приготви багажа си. Вечер разговаряха, подлагаха миналото на критичен анализ, плачеха. Но най-накрая и двамата стигнаха до заключението, че наистина между тях всичко бе свършило. Нямаше начин да спасят брака си. Дълбоко в себе си Лора знаеше, че дори не иска да опита. Вероятно за известно време отношенията им биха се подобрили, но в края на краищата Дъг отново щеше да се изплъзне. Винаги щеше да се изплъзва, защото нямаше желание да

бъде женен. За когото и да било. Затвори очи за малко. Сигурно имаше желание да бъде с Робин.

Беше доволна, че той си тръгна, понеже изживяваше присъствието му изключително болезнено. Когато той беше вкъщи, се чувстваше сякаш на гребена на огромна емоционална вълна. Това я изтощи.

Очите ѝ се напълниха със сълзи и изведнъж си зададе въпроса дали вината не беше нейна. Дали не бе успяла достатъчно да го привлече към себе си? Веднага отхвърли тази идея. Разбира се, че вината не беше нейна. Желаше на Дъг само хубави неща. Надяваше се, че той щеше да бъде щастлив. Всеки заслужава щастие. Но много малко хора го постигат.

Пъхна ръка в джоба на якето си, намери кърпичка, избърса очите си. После се изправи и бавно тръгна обратно към бялата къща на височината. Клер пристигаше утре и щеше да остане няколко дни. А преди идването ѝ имаше да свърши толкова неща.

18.

Колко е хубаво, че съм тук, помисли си Клер и отново огледа стаята. Винаги бе обичала тази стая, още откакто се помнеше.

Когато дойде в Ронда Фах малко преди обяд, тя се почувства безсилна. Беше направо изтощена след завършването на по-голямата част от снимките за списанието в Ню Йорк. Задачата беше трудна. Всичко, което можеше да се случи, за да ѝ попречи, се случи, обаче тя някак си успя да заснеме двата апартамента на филм. Сигурна беше, че щеше да стане хубаво фолио на списанието. Но на каква цена? — зададе си въпроса тя, загърна кашмирената жилетка плътно около себе си, изправи се и отиде до огъня.

Все пак, след като прекара няколко часа тук с Мегън и Лора, които обичаше, в тази къща, която също обичаше, се почувства по-добре. Винаги когато идваше на това прекрасно място, имаше усещането, че то ѝ помага да възстанови силите си по-бързо. Тук гостуваше от десет годишна възраст, а тази стая бе известна като „стаята на Клер“. Тя наистина я смяташе за своя, тъй като през всичките тези години главно тя спеше в нея, макар от време на време да идваха и други хора.

След като събу обувките си, Клер отиде до балдахиненото легло, застлано със синьо-бели чаршафи, легна на него и пъхна крака под пухения юрган. Облегна се на купчината възглавници в снежнобели старовремски калъфки и огледа спокойно стаята. Оценяваше със задоволство всеки детайл.

Тук нямаше нищо ново, всеки предмет ѝ бе познат и обичан. Имаше чувството, че се е върнала у дома. Погледът ѝ се спря за кратко върху прекрасния стар шкаф от черешово дърво, върху хубавия френски скрин с дърворезба, където едно време Фенис подреждаше пуловерите и бельото ѝ. После отклони очи към колекцията от рисунки върху стъкло. Всички представяха китайски сцени, бяха много стари — така ѝ каза веднъж баба Мегън. Рисувани бяха от руски художници. Дядо Оуен ги беше купил преди около четиридесет години на Шепърдс Маркет в Лондонския квартал Мейфеър.

Нейният принос към стаята бяха тапетите в синьо и бяло. Мегън ѝ разреши да ги избере, когато ремонтираше някои спални преди около двайсетина години. Тапетите представляваха привличаща погледа рисунка на китайски бурканчета, букетчета портокалови цветчета, мъже, теглещи рикши, китайски дами в кимона, които държаха в ръцете си лютни. Всички тези фигури бяха оцветени в яркосиньо на чисто бял фон.

Когато за пръв път видя модела, баба Мегън заяви, че изглеждаше много претрупан, и неохотно поръча ролките. Но след като го налепиха по стените, тя се съгласи, че е очарователен и ефектен, както Клер по-рано бе твърдяла. И ѝ благодари, че го е избрала, каза ѝ, че има око на познавач.

Въпреки студената комбинация от синьо и бяло, тапетите придаваха известен уют в стаята. Фенис вече бе запалила сините порцеланови лампи с бели копринени абажури и камината. Огънят все още гореше весело в огнището и огряваше стаята със златиста светлина.

Докато гледаше горящите дърва, които съскаха и пламтяха зад решетката, ѝ се доспа и Клер затвори очи, отпусна умореното си тяло, радвайки се на уюта и топлината на тази много скъпа за нея позната обстановка.

Унасяше се, когато се замисли за Дъг. Веднага след пристигането ѝ Лора ѝ съобщи, че са се разделили. Клер не повярва на ушите си, сметна, че това е не само печално, но и доста озадачаващо. Сега се зачуди защо си е помислила, че е озадачаващо. Нищо, което се случва между мъж и жена, не би трябвало да я изненадва, и то тъкмо нея. Въздъхна. Ако мъжете са глупави, жените пък несъмнено са малоумни. Така че как можеха да направят нещо като хората?

Въпреки всичко, Клер изпита тъга, защото вярваше, че техният брак ще издържи. Лора ѝ каза, че нямала обяснение за срива, но вероятно Дъг имаше. В края на краищата Дъг губеше, Клер бе убедена в това. Лора щеше да спечели, защото беше позитивно настроена и оптимистка по природа, тя винаги щеше да се оправи. Според нея Лора имаше много по-голям шанс да намери щастие с някой друг, отколкото Дъг, макар и да не бе сигурна защо така ѝ се струваше. Но така си мислеше. Дъг беше прекалено... претенциозен. Да, тази дума точно му подходеше.

Докато се наместваше под юргана, Клер се мъчеше да намери удобна поза. Този ден я боляха костите — така обикновено се чувстваше при настинка, но знаеше, че не е от това. Да стои по цели дни на крак, без почивка, е истинско изтезание — затова тя се радваше, че няма да има повече снимки. Поне такива, които тя да режисира. Жизел Кравен щеше да надзирава останалите два сеанса, тя щеше да се погрижи за това.

През следващите пет дни щеше да остане в Ронда Фах, беше сигурна, че тук ще си почине чудесно... нямаше да върши нищо, само щеше да чете, да слуша музика, да се грее на огъня и да се радва на общуването с Лора и баба Мегън. Кратката почивка щеше да бъде повече от почерпка, направо лукс за нея.

Изведнъж се замисли кога да съобщи на Лора новината. Дали следобед по време на чая, който беше като ритуал за баба Мегън? Или да почака до по-късно? След като размисли малко, Клер реши: „Ще импровизирам, така е най-добре.“

Мислите на Клер я отведоха няколко седмици напред, започна наум да си прави списък какво ѝ предстоеше да свърши. Това ѝ беше стар задължителен навик, особено когато бе претоварена както сега. Имаше толкова неща да свърши преди лятото. Не беше сигурна дали ще успее. Но трябваше. Нямаше избор.

Плъзна се по-надолу под юргана, после се обърна настрани и престана да се бори със сънливостта, която бавно я овладя. След минути вече спеше дълбоко.

Дългата зелена долина бе обградена от тревисти хълмове, издигащи се към небето — половината от тях бяха покрити с шотландски бор, дъб и ясен. Цялата долина, заедно с нагънатите хълмове, заемаше около петстотин акра, които Оуен Валиънт бе купил преди около шейсет години — в средата на 30-те.

Двамата с Мегън се бяха влюбили в тази прекрасна плодородна долина в северозападната планинска част на Кънектикът. Бяха я нарекли Ронда Фах, което на уелски означаваше малката Ронда, кръстили я бяха на най-красивата и известна уелска долина, от която бяха дошли.

Къщата нарекоха Ронда Фах Фарм, но тя престана да бъде истинска действаща ферма от деня, в който дядо Оуен я купи. Той винаги се хвалеше, че бил джентълмен — фермер и го правеше с горда усмивка.

Както беше джентълмен — фермер, той създаде овощни и зеленчукови градини, където растеше всичко — тиквички и картофи, пащърнак и моркови, ябълки и круши. Имаше и една нива с царевица, големи площи бяха отделени за свежи цветя през пролетта и лятото. Всичко продължаваше да цъфти и да дава изобилие от зеленчуци, плодове и уханни растения. Пазачът Том Флин им отглеждаше пилета и се грижеше за оранжерии на баба Мегън, където растяха всякакви видове орхидеи. „Том добре се справя с кокошките, наистина имаме много яйца — обичаше да казва баба Мегън и веднага добавяше: — Но е гений по отношение на моите орхидеи. Има златни ръце.“

Старата бяла къща с черни капаци на прозорците и черен покрив е била малка, когато са я построили през 1790 година. През следващите десетилетия тя се бе сдобила с няколко крила и пристройки, които се разпростираха във всички посоки. Обаче къщата притежаваше прекрасна симетрия и грациозност, които подсилваха очарованието ѝ.

Беше сгушена сред зелените хълмове, а точно отзад имаше горичка с тъмнозелени борове, които ярко контрастираха с белотата ѝ.

Пред задната тераса гладка подстригана морава се спускаше към градините и рекичката, която криволичеше през имота. На другия ѝ бряг се простираха тучни ливади — там през лятото растяха диви цветя, а зад тях имаше гори, където под покритите с мъх дървета наред с диви зюмбюли, иглики и маргарити се срещаха и гъби.

От дясната страна на къщата бе разположен малък комплекс от сгради, сред които къщичката за Том, конюшната и няколко хамбара. Наблизо блестеше голямо изкуствено езеро — дядо Оуен беше поръчал да го направят още когато купи долината, и в продължение на години то даваше убежище на всякакви диви животни. В него се събираха канадски гъски, патици и други птици, понякога някоя синя чапла се разхождаше по бреговете му. Двойка бухали бяха свили гнездо сред дърветата недалече от езерото, а през лятото бледорозови водни лилии плуваха по повърхността му.

За Клер долината беше спокойно и красиво убежище, широка открита земя с огромно небе над нея, където нищо друго не се виждаше. На някои вероятно би се сторило самотно, но за нея беше спасение.

Като дете бе обикнала това място и по-късно нищо не бе променило отношението ѝ към него. Сега, докато вървеше към реката и плачущите върби, тя се надяваше през август Наташа също да усети очарованието му — както майка ѝ преди много години. Имението заемаше специално място в сърцето ѝ, за нея беше пълно със спомени... спомени от детството и ранната ѝ младост, от трудния пубертет, спомени, свързани с Лора, Мегън и семейството, което ѝ беше дало толкова много обич. Истинско чудо бе, че я бяха приобщили към себе си, бяха я накарали да се почувства желана, в известен смисъл като истинска Валиънт. Искаше ѝ се Наташа да изпита същата привързаност на семейство Валиънт.

Клер вдигна очи към следобедното небе. Беше ясно, яркосиньо, по него плуваха пухкави бели облачета, слънцето все още грееше силно. Какъв прекрасен мартенски ден, по-скоро приличаше на май — беше необикновено меко и топло за това време на годината. Но на обед Лора ѝ беше казала, че очаквали на другия ден времето да се промени коренно.

— Ще застудее — предупреди я. — Ще има и скреж. Том вече спомена, че се тревожи за нарцисите и другите ранни цветя. — Лора също като Том обръщаше голямо внимание на времето.

Клер направи кръг по моравата, тръгна към къщата, но спря. Беше стигнала до групата дървета на края на горичката, където старият зид се спускаше към реката. И където някога тя за малко не се удави.

Забеляза старата пейка на Оуен, седна на нея и се загледа в едно врабче на дървото. То веднага се скри сред по-горните клони и тя се усмихна вътрешно, спомняйки си за катеричките, които преди години идваха на задната веранда. Те моментално изчезваха, щом се появеше човешко същество. Въпреки всичко една от тях безстрашно се приближаваше и чакаше да ѝ дадат орехи или други ядки.

След известно време Клер се изправи и се приближи до зида. Остана загледала в потока, претрупаното ѝ с мисли съзнание най-после се успокои — поне за малко.

— Ехо-о-о! Ехо-о-о!

Усмихна се, защото знаеше, че това е Лора. Клер се извърна и ѝ махна с ръка, после седна на стената, изчаквайки най-близката си приятелка.

След малко Лора долетя зачервена и запъхтяна.

— Къде ли не те търсих, Кларабел — извика прякора ѝ от детинство. — Не може да те открие човек. Фенис ми каза, че те е видяла към хамбарите, Мегън — че си тръгнала към хълмовете, а аз те намирам до любимата горичка. — Поклати глава и се засмя.

— Тръгнах нататък, всъщност исках да стигна до езерото. Но после реших да се поразходя тук. Тук е толкова спокойно и предразполагащо. — Млъкна, поклати глава. На лицето ѝ се появи слаба усмивка, щом продължи:

— Старите навици не умират. Не си ли спомняш, когато бяхме малки, винаги идвахме тук да мислим, тук решавахме проблемите си.

— Как ще забравя? Колко пъти си ме намирала разплакана тук.

— Ти мен пък ме откри. Последният път така ме успокои, Лора, като че ли ми вля сили.

— Това беше когато ти се върна от Париж малко след раздялата ви с Филип. — Лора седна на стената до Клер. — Беше нещастна.

— Помня. Според теб жените не са ли глупави?

— Понякога. — Лора се взря в лицето на Клер и добави: — Ние двете май нямахме голям късмет. С мъжете, имам предвид. И двете не успяхме в брака, но ти поне имаш Наташа.

— Да. — Клер изгледа продължително Лора и стисна ръката ѝ. — През всичките тези години ти ми беше такава прекрасна приятелка. Не знам как бих живяла без теб, нито пък как да ти благодаря.

— Няма защо да ми благодариш, Клер. — Лора се усмихна с обич, после вдигна лице към небето. — Много се радвам, че дойде тук още днес, вместо да чакаш до утре. Времето е направо чудесно.

— Прекрасен ден — съгласи се Клер. Тя също погледна небето с насълзени очи. След малко се съвзе и беше благодарна на Лора, че не е забелязала. Обърна се към приятелката си, взря се в наситено сините ѝ очи и изрече тихо с равен глас: — Искам да ти кажа нещо.

Лора се смръщи, изгледа Клер напрегнато.

— Какво има? Много странно звучиш — отбеляза озадачено.

— Онзи ден се оплака, че не сме се видели в Ню Йорк, понеже съм била много заета със снимките и не съм намерила време дори за

едно кафе. Спомняш си, нали?

Лора кимна.

— Ако по телефона ми беше казала за Дъг, щях да намеря някоя свободна минута, за да се видим, Лора. Но ти не ми каза, а аз трябваше да свърша нещо жизненоважно. Нещо друго, освен снимките.

— С какво толкова си била заета? — попита Лора, все още намръщена. Изразът на лицето ѝ беше объркан.

— Правиха ми изследвания.

— Какво ти има? — запита Лора и я изгледа с разширени очи. — Да не си болна, Клер?

— Боя се, че да. — След малко промълви: — Аз умирам.

Лора се дръпна, изправи гърба си и примигна. Седеше като зашеметена, по тялото си усети леденостудени тръпки. Слънцето все още светеше ярко, небето продължаваше да е ясно и чисто, но светлината на деня като че ли угасна.

— Не разбирам... Как така умираш? Какво ти има? — попита разтревожено.

— Имам рак на гърдата. — Клер отговори тихо и спокойно, доколкото можеше. Стараеше се да не изпадне в истерия, както вече няколко пъти ѝ се случваше през последните дни, когато беше сама в хотелската стая.

Лора я зяпна. Не можеше да повярва, не бе в състояние да поеме страшните думи на Клер.

— Боже мой, Клер! Не е възможно, не може да умреш... — възкликна, но се спря по средата на изречението, задави се и не можа да продължи. Лицето ѝ пребледня и стана пепеляво сиво, а в сините ѝ очи се четеше страх.

Клер кимна.

— Обаче е вярно. През последните няколко дни ми правиха изследвания в онкологичния център Мемориъл Слоун-Кетъринг.

— И ти казаха, че умираш? — прошепна Лора, мъчейки се да не заплаче. Вътрешно трепереше.

— Е, не точно така — отговори Клер. — Те никога не казват направо, разбира се. Докторите искат да оставят надежда на пациента или поне да го накарат да се надява. Но знам, че няма да изкарам до края на лятото. Сигурно няма да бъда жива, когато... — огледа се и довърши едва чуто: — когато листата започнат да падат.

— О, Клер. — Лора поклати глава. Очите ѝ се насълзиха. — Просто не мога да повярвам.

— Трябва. Ще имам нужда от теб — да ми даваш сила, Лора. Важно е за всички ни.

— Ще бъда до теб, можеш да разчиташ на мен — отвърна Лора, сълзите се стичаха по страните ѝ. Наклони се към Клер, прегърна я и я притисна към себе си.

Най-накрая отчаянието и тревогата надвиха Клер и тя изгуби всякакъв контрол. Разплака се, притискайки се към Лора, защото имаше нужда от обичта и приятелството ѝ повече, отколкото през всичките години, откакто се познаваха.

19.

— Кога откри, че си болна? — попита Лора с тих загрижен глас.
— През декември, когато бях в Париж ли? Еркюл казваше, че не изглеждаш добре и беше много разтревожен за теб.

— Тогава не се чувствах зле, но явно вече съм била — отговори Клер и се облегна назад на стола. Затвори очи за миг с желанието болката в гърба и кръста ѝ да премине. През последните два часа тя не ѝ даваше покой, с огромно усилие изправи гърба си, наведе се напред и взе чашата с чай, която Лора ѝ бе донесла. Отпи с наслада. Чаят беше горещ, силен и сладък и ѝ напомни детските години. Дядо Оуен винаги правеше такъв чай. „Миньорски чай“ — така го наричаше. Човек се пристрастяваш; към него.

Двете жени не останаха много дълго в градината, след като Клер съобщи тревожната новина на Лора. Избърсаха сълзите си и се поуспокоиха, доколкото успяха, после се върнаха в къщата и се настаниха в зимната градина. Щом Клер се оплака, че не ѝ е добре и че костите ѝ болят, Лора веднага отиде в кухнята. След малко се върна с таблетки тиленол и с две чаши димящ чай.

Лора попита нерешително:

— Искаш ли да си поговорим още?

— Добре, може, Лора, питай ме всичко, за което се сетиш.

— Как го откри? Напипа бучка на гърдата си ли?

Клер поклати глава.

— Не. Под мишницата ми е. Открих я миналата седмица. — Клер направи гримаса. — Странното е, че имах една много малка бучица под същата мишница миналия месец, но после изчезна. Помислих, че са запушени пори след използване на дезодорант. Дори и не се замислих особено, след като много скоро изчезна.

— А когато се появи отново, ти веднага отиде в Мемориъл Слоун-Кетъринг, така ли? — попита Лора.

— Не, първо се обадох на приятелката си Нанси Бринкър. Нали я помниш, Лора? Онази хубава жена от Тексас, с която те запознах в Париж преди няколко години.

Лора кимна.

— Разбира се, че помня Нанси. Трите обядвахме в хотел „Риц“. Сестра й Сюзън Комен почина от рак на гърдата и тя основа фондация, за да помага на болните.

— Точно така, основа фондация „Сюзън Комен“. Използвайки най-различни начини, Нанси събра милиони. Както и да е, тя е единственият човек с огромни познания в тази област, когото познавам. Затова още щом напипах бучката под мишницата си, незабавно й телефонирах в Далас. Точно Нанси уреди да ме прегледат в клиниката Мемориъл Слоун-Кетъринг.

— Веднага ли ти направиха изследвания?

— Да, много изследвания. Докторът беше много внимателен. Когато напипа бучката, той се опита да вкара игла в нея и да направи пункция. Първо сметна, че е киста. — Изведнъж Клер рязко млькна и поклати глава. — Няма защо да ти разказвам всичко това, много потискащо е.

— Искам да ми разкажеш, Клер! Искам да знам всичко. Така ще разбера какво ти е и по-нататък ще мога да ти помагам.

Клер пое дълбоко дъх и продължи:

— След като не можа да аспирира бучката, докторът ме изпрати да ми направят мамограма и сонограма. Последва пункционна биопсия, снимки на костите, изследване на кръвта и черния дроб. След всичко това диагнозата беше напреднала форма на рак на гърдата с метастази. Аз съм в така наречения 4-ти стадий.

— Какво означава това?

— Има много малък шанс да оцелея. Всъщност около пет процента.

— Клер... — Лора се смая още повече, не можа да каже нито дума. Гърлото й се сви, усети как очите й се пълнят със сълзи. Но виждайки огромния кураж, който проявяваше Клер, тя се стегна и бързо изрече: — Много жени оздравяват след рак на гърдата.

— Вярно, ще ме подложат на интензивно лечение, но няма гаранция, че ще има подобрене. Резултатът може и да не бъде благоприятен.

— Лекарят препоръчва ли операция?

— Не. Химиотерапия. Лекарите в Слоун-Кетъринг искат да остана в Ню Йорк, за да ми правят няколко курса химиотерапия, но

другата седмица се връщам в Париж, както бях планирала. В американската болница там ще проведат същото лечение. Слушай, не мога да остана тук, Лора, трябва да се върна в Париж — заради Наташа и заради работата ми в списанието.

— Не е ли по-добре да останеш в Ню Йорк заради лечението в Слоун-Кетъринг? В моя апартамент има достатъчно място, тази къща също е на разположение. Може да останеш тук, ако желаете, само на няколко часа е от Ню Йорк. Наташа би могла да дойде. Ще ходи на училище в Манхатън и ще идва тук в края на седмицата. Или може да ходи на училище тук.

Клер поклати глава.

— Трябва да се върна. Благодаря ти, Лора, че ме подкрепяш.

— Моля те, помисли си. Остани в Ню Йорк за постоянно. За постоянно.

— Добре, обещавам.

— Другаде имаш ли болки, Клер?

— Не, само общата болка, за която ти казах. Усещането е както когато те хване грип. Болят ме костите.

— Дават ли ти нещо за болките?

— Само тиленол.

Двете жени млъкнаха, всяка потъна в своите мисли.

Клер се чудеше дали да продължи, да ѝ каже ли всъщност колко тежко беше положението ѝ, много по-тежко, отколкото го бе представила досега. Веднага реши да не го прави. Засега беше казала достатъчно. Не желаше да товари Лора повече. По-късно, когато се върнеше във Франция, щеше да ѝ разкаже останалото.

Лора се замисли за бъдещето. Главната ѝ задача бе да помогне на Клер да се справи с болестта. Тя упорито се осланяше на надеждата, че химиотерапията ще спре развитието на рака. По-голямата сестра на Алисън, Даяна, се бе преборила и бе победила. С химиотерапия разрушиха метастазите ѝ — доказателство, че на нея ѝ е подействала. Лора потрепери, въпреки че в зимната градина бе топло. Едва сега, когато шокът започна да отминава малко по малко, изненадата и неочакваната новина на Клер, нейната страховитост, които я бяха смаяли, породиха у нея чувство за безпомощност. Но знаеше, че за да помогне, трябваше да бъде силна и смела.

Най-накрая Клер наруши мълчанието и прошепна:

— Както можеш да предположиш, още нищо не съм казала на Наташа. Трябва да бъда при нея, когато ѝ го съобщавам, за да я успокоя и да ѝ вдъхна кураж.

— Да, така е най-добре — отвърна Лора, мислейки си как щеше да се разстрои Наташа. Преди да успее да се спре, попита: — Ами на Филип? Кога ще му кажеш, че си болна?

— Няма да му казвам. Поне засега.

Лора само кимна, макар че се замисли върху отговора на Клер. След като размисли малко, попита тихо:

— Може ли да кажа на баба Мегън? Смятам, че трябва да знае.

Клер се поколеба, постоя нерешително, после поклати глава.

— За нея ще бъде такъв шок, много ще се разстрои, не мислиш ли?

— Знаеш, че тя е устойчив характер. Освен това, когато ме види, ще отгатне, че нещо не е наред. Клер, трудно се скриват тревога и загриженост.

— Тогава ѝ кажи, добре, съгласна съм, че е по-добре да знае.

По-късно в стаята си Лора даде воля на чувствата си. Седна на дивана до прозореца и плака неудържимо за Клер. Беше силно шокирана, сърцето ѝ се късаше от мъка, така че предположи какво изпитва Клер. Даде си сметка какви страдания чакат приятелката ѝ — толкова много, че ѝ стана непоносимо, когато се размисли. Сърцето ѝ се сви, но си каза, че трябва да се овладее, за да помогне на Клер. Лора вече изпитваше силно усещане за загуба, дълбоко в душата си съзнаваше, че Клер можеше да не спечели тази битка. Няма гаранция, че лечението ще помогне, каза си.

Замисли се за Еркюл. Колко прав е бил през декември. Беше забелязал, че Клер не е добре, а на нея, както и на самата Клер, не ѝ беше направило впечатление. Беше го споделил с Лора, след като бе наблюдавал Клер във фотографското студио — каза, че в един момент лицето ѝ станало като смъртна маска. Тогава я побиха тръпки. Сега ѝ се искаше да бе завела Клер на лекар. Въздъхна и изтри очите си, помъчи се да се стегне. Плачът нямаше да ѝ помогне с нищо, нито пък на Клер. Трябва да бъде здрава и силна като скала, защото Клер щеше да има нужда от това.

Ще загубя моята най-мила и близка приятелка, помисли си Лора. Струваше ѝ се невъзможно, че един ден вече нямаше да я има, че двете нямаше да споделят живота си, че няма да остарееят заедно, както винаги си бяха казвали. Макар и да живееха в различни държави, те бяха запазили близостта си от детството, бяха почти като сестри.

Лора пое дъх, после се изправи и отиде в банята. Написка със студена вода обляното си в сълзи лице, среса косата си, сложи си малко червило, после и парфюм.

Няколко минути по-късно тръгна по коридора към стаята на баба Мегън.

Лора спря, когато стигна до края на коридора, загледа се през огромния прозорец, погледът ѝ стигна чак до далечните планини. Те се извисяваха величествено към небето, притъмнели в светлината на късния следобед, а зад тях кристални лъчи сякаш посребряваха контурите им. Такава красота има на този свят, помисли си. Но и толкова болки и трагедии. Лора отново усети ледени тръпки по тялото си и неволно потрепери.

Обърна се, почука на вратата на баба си, долепи ухо и се заслуша. Тъкмо се готвеше отново да почука, когато чу гласа на Мегън:

— Влез, Фенис.

— Аз съм, бабо — каза Лора, когато отвори вратата и влезе вътре. — Фенис трябва ли ти за нещо?

— Не, скъпо момиче, не ми трябва. Но обеща да ми донесе „Ню Йорк Таймс“. Сутринта не успях да го прочета — отвърна Мегън и се облегна на възглавниците.

— След малко ще отида да го взема. Фенис сигурно е забравила или вероятно приготвя следобедния чай. Нали знаеш какво представление прави, когато си тук.

— Права си. — Мегън изгледа Лора и после потупа леглото до себе си. — Имаш вид, сякаш си дошла да ми кажеш нещо сериозно, Лора. Или нещо важно.

— Откъде разбра, бабо?

— Познавам този израз. Изглеждаш като че ли гемиите ти са потънали. Разтревожена си, Лора. Да, нещо те яде отвътре. Хайде, казвай. Няма да е чак толкова лошо.

— Боя се, че е много лошо — каза Лора, седна на леглото, взе набръчканата ръка на Мегън в своята.

Баба й се взря в нея, избелелите й сини очи се свиха замислено.

— Казвай направо. Така се съобщават новини.

— За теб ще бъде шок. Искам да те подготвя.

— Свикнала съм да изживявам какво ли не, Лора. Така е било цял живот и както виждаш, оцеляла съм. Хайде, кажи.

— Отнася се до Клер, бабо. Тя е много болна. Има рак на гърдата. Смята, че няма да доживее до есента.

Мегън ахна, лицето й изгуби цвета си. Отново се отпусна на възглавниците и почти конвулсивно стисна очи. Когато миг по-късно ги отвори, бяха насълзени.

— Боже мой, бедното дете! Толкова млада е, та тя е само на трийсет и шест години.

Лора кимна.

— Ужасно е, бабо.

— Разкажи ми всичко — настоя Мегън и не отдели очи от Лора.

След като предаде всички подробности около болестта на Клер, Лора каза:

— Опитвах се да я накарам да се върне да живее постоянно в Ню Йорк, но тя не иска. Явно ще й направят химиотерапията в Американската болница в Париж.

— Чувала съм, че е добра болница — прошепна Мегън и се смръщи. — Съгласна съм с теб, много по-добре би било, ако дойде при нас. Всъщност в Париж си няма никого, нали?

— Еркюл.

— Е, да, разбира се. Той е чудесен човек, сигурна съм, че ще се опита да й помогне по най-добрия начин, но тук сме ние. Все пак ние сме единственото семейство, което Клер някога е имала.

— Пак ще се опитам да я убедя, бабо.

— Точно така, мила. Предполагам, че ще съобщи на Филип Лавилар и на Роза.

— Едва ли. Поне засега няма да им казва.

— Но тя е длъжна да им го съобщи! — настоя Мегън. — Те трябва да знаят заради Наташа. Може би ти трябва да им кажеш.

— Бабо! Не бъди глупава. Не мога да го направя, щом Клер не желае. Тя сама трябва да съобщи на Филип.

— Така е, права си. — Надигна се, понечи да стане и продължи:
— Клер ще слезе ли за чая?

— Мисля, че да. Разбрахме се първо да ти съобщя, че болна. Да ти помогна ли да станеш, бабо?

— Да, този път имам нужда от твоята помощ, дете.

— Как го прие? — попита Клер, взирайки се в Лора. Лежеше в леглото под юргана.

— С обичайния си стоицизъм — отговори Лора и леко се усмихна. — Според мен баба е като стар боен кораб. Свикнала е вълните да я удрят оттук и оттам, но тя успява някак да запази равновесие. Естествено, че се разтревожи, тя е много силно загрижена за теб, Клер. Съгласна е с мен, смята, че трябва да дойдеш при нас. Да бъдеш със семейството си, така каза.

Клер се трогна и се просълзи. Потърка очите си с ръка, примигна няколко пъти и каза:

— Лора, какво щастие е, че ви има с баба Мегън. Така успокоявате човека, вдъхвате му кураж. Но засега смятам, че трябва да се върна и да видя какво става в Париж.

— Добре, но не забравяй, обеща да си помислиш да се прибереш къщи. Слушай, баба искаше да знае дали ще съобщиш на Филип, че си болна.

— Не съм сигурна... нали ти казах. — Клер отхвърли юргана и стана от леглото, седна до огъня, взря се в пламъците. След малко вдигна очи и каза: — Ела, седни при мен за минутка. Искам да поговорим за нещо друго.

Лора изпълни желанието на Клер, настани се на другия стол до камината и попита:

— Какво има? Нещо си неспокойна, Клер.

— Вярно, че се тревожа, Лора. Тревожа се за Наташа. За бъдещето ѝ. През лятото ще стане на петнайсет години, всъщност още е малка, макар в някои отношения да се прави на голяма. — Клер отмести очи към Лора и попита: — Когато умра, ще вземеш ли Наташа? Ще отгледаш ли дъщеря ми вместо мен? Докато отрасне.

Лора се стресна за миг, после загледа Клер и възкликна:

— Разбира се. Ти знаеш, че обичам Наташа.

— Тя е добро момиче, Лора, няма да ти причинява неприятности, обещавам ти... — Клер не успя да изрече и дума повече. Примигна с очи и погледна настрани.

Лора, която също се развълнува, преглътна трудно, хвана ръката на Клер и я стисна. После стана и коленичи пред приятелката си, нежно докосна лицето ѝ и я погледна в очите.

— Смяташе, че ще откажа ли?

— Не, разбира се, моя предана Лора. — Клер въздъхна тихо. — Трудно ми е, като знам... че няма да ме има... Няма да мога да я наблюдавам как расте, как завършва училище, как се омъжва... Никога няма да видя внучетата си... — Гласът ѝ заглъхна.

— Клер, скъпа, моля те, дръж се. Трябва да се борим. Казах ти, толкова жени са се оправили.

— Аз няма да се оправя. — Гласът на Клер потрепери и тя отново спря, опитвайки се да се успокои. След малко пое на няколко пъти дълбоко дъх и успя да изрече: — Имам метастази на лимфните възли под мишниците. Двадесет и три лимфни възела са засегнати. Имам метастази в костите, в скелета. Скоро ще стигнат и до черния дроб... Казах ти, Лора, няма да мога да видя как ще опадат листата на дърветата... — Сълзи рукнаха от очите на Клер и потекоха по бузите ѝ.

Объркана, отчаяна и изплашена за най-близката си приятелка, Лора също се разплака.

Клер протегна ръце към Лора и, както в градината, двете се прегърнаха и се държаха една друга, опитвайки се да се успокоят. Останаха така дълго — плачеха тихо. И тогава Лора най-после осъзна, че Клер е обречена.

Най-накрая тя отиде в банята и взе оттам кутия с хартиени кърпички, избърса очите и лицето си, после занесе кутията при Клер, която бе останала до огъня.

След известно време Клер успя да се съвземе и каза:

— Лора, моля те, постой малко при мен.

Лора кимна и седна на стола.

— Сега ми кажи какво още те тревожи, скъпа.

— Другата седмица, когато се върнем в Ню Йорк, искам да отидем при адвокат, който ще подготви документите да станеш официално настойница на Наташа.

— Щом искаш, разбира се.

— Искам го.

— Ами баща ѝ?

— Той никога не ѝ е бил баща и няма да пожелае да ѝ бъде настойник. Повярвай ми.

— Но не е ли нужно разрешението му, за да стана аз официален настойник?

— Не. Родителските права за Наташа са присъдени изцяло на мен и посещенията му стават с мое разрешение. Във всеки случай, той няма да изрази негодувание. Не е такъв. Как може да гледа дъщеря си, когато е в Заир и половината от времето си прекарва в карантина? Освен това около него има много жени. Наташа ще наруши стила му на живот.

Лора не ѝ отговори.

Клер продължи:

— Ти ще се грижиш за нея вместо мен, нали, Лора? Няма да умра спокойна, ако не се съгласиш.

— Клер, моля те, не говори така. Знаеш, че не става дума за това. Обещавам, че ще се грижа за Наташа, докато тя има нужда от мен, всъщност през целия ѝ живот. Тя ще бъде като мое дете.

— Значи се разбрахме? — Клер впи зелените си очи в приятелката си.

— Разбрахме се — отговори твърдо Лора.

Клер се усмихна за пръв път от дни насам.

ТРЕТА ЧАСТ
ЛЯТОТО НА 1997-А

20.

Работата, която винаги носеше радост на Лора, сега се превърна в нейно спасение. Помагаше ѝ да потиска в подсъзнанието си тревогите за Клер. Беше много заета и толкова пътуваше, че нямаше свободна минута, за да разсъждава върху проблемите, които — знаеше го — не би могла да разреши. Тя точно това искаше.

— Просто трябва да продължавам, не бива да спирам — казваше на Алисън, която непрекъснато я съветваше да забави темпото. — По този начин не мисля за рака на Клер и за развода ми с Дъг. Ако спра да си поема дъх, ще изпадна в истерия и ще се скапя — възкликна тя.

Партньорката ѝ прояви мъдрост и след този разговор я остави да прави каквото иска. По-нататък Алисън се въздържаше от коментари, дори когато Лора изглеждаше претоварена и изтощена.

През април и май Лора четири пъти пътува до Лондон, за да се види с Максимилиан Уест, чиято колекция от картини преработваше, организираше и правеше по-хубава. Всеки път на връщане към Ню Йорк тя летеше през Париж и оставаше ден-два при приятелката си и Наташа.

Клер бе в период на лечение с химиотерапия и се опитваше да проявява кураж. Лора не спираше да се моли това лечение да ѝ помогне и метастазите да се свият.

Посещенията ѝ в Париж, колкото и да бяха кратки, даваха възможност на Лора да прекарва известно време с Клер и Наташа. Всеки път Лора се изненадваше и се изпълваше с възхищение към четиринайсет годишното момиче. Наташа се справяше с трагичната ситуация около смъртоносната болест на майка си изключително добре, беше се превърнала в крепост и източник на сила за майка си, както и в любяща и грижовна компаньонка — бдеше над нея денем и нощем. Но онова, което изуми Лора, бе практичността ѝ. Проявяваше голяма съобразителност в грижите около Клер и се справяше с ежедневието.

— Дори ще ти кажа, че тя е изключително делова — каза Лора на Дъг една вечер в началото на юни. Той бе дошъл в Ню Йорк по работа,

беше ѝ позвънил в офиса, за да я покани на вечеря, преди да си замине за Лос Анджелис. Насрочиха срещата си за последната му вечер в Ню Йорк.

Сега, докато вечеряха във „Фелидия“ — любимия им италиански ресторант — Лора му разказваше за Наташа и я хвалеше.

— Делова е особена дума — отбеляза Дъг, като изгледа Лора през масата. — Не съм сигурен какво точно искаш да кажеш, особено когато я употребяваш за четиринайсет годишно момиче.

— Много е земна, Дъг, а също и доста практична. Оправна. Според мен това направо е забележително. Грижи се за всичко: плаща сметките, ходи в банката на Клер, попълва всякакви книжа, плаща на икономката, дава ѝ инструкции. — Лора се усмихна. — Също като малка майка организира живота им. Имай предвид, че тя винаги е била зряла и като че ли по-голяма за възрастта си. Сигурно това се дължи на факта, че прекарва много време с възрастни и е единствено дете. Клер я е възпитала да бъде самостоятелна и независима и сега тя го доказва.

— Какви са... — Дъг бързо замълча, изгледа внимателно Лора, после продължи с топъл и любящ тон: — Какви са шансовете Клер да се справи, Лора?

— Боя се, че не са добри — отвърна Лора и веднага се натъжи. В гласа ѝ се долови известно примирение, когато додаде: — Моля се за подобрене, но още не се знае.

На Дъг не му убягна тонът ѝ, затова сложи ръка върху нейната и каза:

— Искрено съжалявам, че е толкова зле. Вие двете бяхте много близки. Знаем колко се тревожиш.

— Вярно е, но се гордея с Клер, Дъг. Ако я видиш, би изпитал същото. Тя е най-силният човек, когото съм виждала, забележително се справя с лечението. Химиотерапията е много тежка и дава неприятни странични ефекти.

— Доколкото съм чувал, те са ужасни.

— Клер много страда, защото ѝ прилошава и повръща, опадала ѝ е косата.

— О, не, красивата ѝ червена коса! Тя беше нейната гордост и радост. Много се радваше, когато я наричах Червенокоска.

— Знаем. Но Наташа и Еркюл ѝ купиха перука, чудесна кестенява перука. Косата е къса и къдрава, направена е от истински косъм.

Много ѝ отива. Изобщо не личи, че е перука. Купиха я от най-доброто място в Париж — от фирма, която прави перуки за актриси в театъра. Клер полага неимоверни усилия, опитва се да води нормален живот, доколкото може.

— Сигурно вече не работи в списанието? — попита Дъг.

— Почти. Собственикът ѝ е дал отпуск, но тя все пак работи в дните, когато усеща, че ще може да издържи — понякога остава половин ден. Иначе дава инструкции по телефона, редактира вкъщи. Подчинените ѝ се събират на съвещания в дома ѝ. Собственикът иска, щом тя се почувства по-добре, да се върне на пълен работен ден, но междувременно проявява разбиране. Слава Богу, още ѝ плаща заплатата.

— Как го понася Еркюл? — Дъг я погледна над чашата си с червено вино.

— Боже мой, Дъг, не питай. В началото беше като сразен. Нали знаеш, че я обича. Освен това жена му Вероника почина от рак. От лимфома, доколкото си спомням. Когато Клер му съобщи, той наистина беше напълно смазан. После се ядоса на себе си. През декември бе забелязал нещо странно у Клер, тогава ти казах — предполагаше, че е болна. Бил е съвсем прав. Еркюл изпитва такъв яд към себе си, понеже не я е накарал още през декември да отиде на лекар, че разбирам как се чувства. Аз също се ядосвам, че не го направих. Трябваше да я заведа на лекар, особено след като той сподели с мен тревогите си. Еркюл е прекрасен приятел на Клер. Грижовен, любящ, щедър. Все му се струва, че не прави достатъчно за нея. Спокойна съм, като знам, че е около нея.

— Той е добър човек. Ами Филип? Каза ли му е, колко е болна?

— Да. Аз я накарах с помощта на Наташа. Той има право да знае, затова я убедихме да му се обади в Атланта. Това беше миналия месец, през май. Бях останала при тях за няколко дни.

— Какво прави Филип в Атланта? Отново ли е на посещение в Центъра за контрол на болестите? — Дъг бе озадачен.

— Не, всъщност работи там от края на април. През декември разговаря с директора на Центъра, явно е било интервю. Сега заема много висок пост.

— Според мен е много по-различно, отколкото да е вирусолог в Заир — отбеляза Дъг.

— Прав си, така е. Мисля, че вече му е много по-леко, понеже е в Атланта. Така подразбрах от разговора ни по телефона онзи ден. Явно доста умора му се е натрупала. Каза, че бил изтощен.

— Разбирам го. Ами родителските права? Знае ли, че ти ще станеш официален настойник на Наташа?

— О, да. И за това настоях Клер да му каже. Редно е той да знае, баба Мегън беше на същото мнение. Все пак той е баща на Наташа.

— Той как го прие? — попита Дъг.

— Всъщност много добре. Виж какво, не разговаряхме очи в очи, а по телефона. Но не ми се стори да е огорчен. Прояви разбиране. Каза, че момиче на възрастта на Наташа има нужда от жена около себе си. Естествено, Клер му каза, че ще може да вижда Наташа, когато пожелае.

— Доволен съм, че го е направила... — Дъг отпи отново от червеното вино, после остави чашата си и се наведе напред. — Слушай, Лора, поемаш огромна отговорност. Ако Клер не се оправи, тогава ще се наложи да отглеждаш тийнейджърка. Това не е най-леката задача на света, особено в наше време.

— Знам. Но мога да го направя. Просто знам, че мога, Дъг. Тя е добро момиче.

— Ако това стане, целият ти живот ще се промени.

— Много неща променят живота, скъпи Дъг. Такъв е животът. — Лора го изгледа многозначително. — Разводът също променя живота. Във всеки случай промени моя.

Той я хвана за ръката.

— Съжалявам, Лора, много съжалявам, че не успяхме.

— Знам, че съжаляваш. Аз също.

— Тревожа се за теб.

— Недей, Дъг. Всичко ще бъде наред, сериозно ти говоря. Дори и да трябва да възпитавам Наташа, пак ще бъде наред. Ще се справя, Дъг.

— Сигурно ще се справиш. — Той я изгледа преценяващо и продължи: — Ти си много силна жена, куражлия си. Винаги съм се възхищавал на смелостта ти. Да знаеш, че няма много като теб.

Тя му се усмихна.

— Благодаря ти за милите думи, но смятам, че на този свят има много силни и смели жени, на които може да се разчита — предани и издръжливи. Например вземи баба Мегън — тя е несломима, да не говорим, че никой не може да я надвие.

— Така е. Но ти си нещо изключително. Забелязах го, още когато се запознахме.

— Знам. Казвал си ми го. Клер иска Наташа да бъде в семейство, да е част от семейство Валиънт.

На лицето на Дъг се изписа недоумение.

— Какво семейство — та ти си сама, Лора.

Лора го изгледа, без да отговаря, вдигна чашата си с кафе и отпи дълга глътка. После се облегна на стола, спря върху него яркосините си очи, без да мигне.

— Не съм сама. Имам майка и баба, както и Дилън. Да не говорим за двете лели — Рианон и Кара.

Дъг поклати глава озадачен.

— Дилън е в Лондон, работи в списание „Тайм“ и не може да се справи с жените около себе си. Отговорността едва ли е най-силното му качество. На майка си никога не можеш да разчиташ, тя си рисува картините на екзотични места. Никога не се срещаш с двете си лели, защото и двете са грохнали и живеят затворен живот. Баба ти е на почти деветдесет и три години. Оставаш сама, Лора.

— Но аз не се чувствам така, не съм сама. Просто не съм, Дъг.

Дъг поклати глава и въздъхна.

— Слушай, аз те обичам и ако имаш нужда, винаги ще ти помогна. Но не забравяй, че сега живея в Лос Анджелис. Не съм ти под ръка, за да ти помагам да отглеждаш Наташа.

— Има вероятност и да не го правя. Дори се надявам да стане така. Стискам палци Клер да победи болестта.

Две седмици по-късно Лора проведе подобен разговор с Филип Лавилар. Тъй като понякога тя работеше и в края на седмицата, един съботен следобед отиде в офиса си, за да прегледа каталозите за европейско изкуство, които я чакаха на бюрото ѝ.

Тъкмо бе преполовила купчината, когато острият звън на телефона я стресна. Пресегна се и вдигна слушалката.

— Ти ли си, Лора? Обажда се Филип Лавилар.

— О, здравей — възкликна тя, изненадана, че чува гласа му.

— Аз съм в Ню Йорк — обясни той и, както винаги, мина направо на въпроса. — Мислех си дали имаш няколко минути на разположение, за да се видим? Сигурно работиш, надявам се да не те прекъсвам.

Тя му отговори без никакво колебание:

— Не, няма нищо. Ако искаш, ела в офиса ми. — След като му даде адреса, продължи да чете каталозите.

Десет минути по-късно отвори вратата на Филип.

— Здравсти — поздрави го и покани Филип в малкото антре.

— Здравей, Лора — отвърна той, следвайки я към офиса ѝ. — Благодаря ти, че се съгласи да се видим.

Тя кимна и посочи един стол.

— Моля, заповядай. — Заобиколи бюрото си, седна на стола и попита: — За уикенда ли си в Ню Йорк?

— Само за днес. По-точно за тази вечер. Утре се връщам в Атланта. Днес имах работен обяд с мой колега. Не бях сигурен колко ще се забавя, затова по-рано не ти се обадох.

— Няма нищо — каза тя. — Предполагам, че искаш да поговорим за Клер и Наташа.

Той кимна.

— Главно за Наташа.

Лора настръхна и се взря в него.

— Какво за Наташа?

— Смятам, че трябва да ти кажа някои неща. — Облегна се назад на стола и замислено кръстоса дългите си крака.

Докато го гледаше внимателно и си мислеше какво ли му е хрумнало, на Лора ѝ направи впечатление, че той се чувства удобно като у дома си. Тя малко се отпусна, изчака го да продължи.

— Говорихме по телефона, след като... Клер се разболя. Искам да изясним някои неща, Лора, лично.

— Какви неща? — попита тя вече нащрек и присви очи.

— Искам да знаеш, че няма да ти създавам трудности около попечителството. Ако Клер не се оправя, така ще бъде.

— Моля се да има подобрение.

— Аз също. Но тя е в 4-ти стадий, а това не е добре за нея. Аз съм лекар, нека да гледаме нещата реалистично, Лора. Както и да е, Наташа е в такава възраст, когато има нужда от жена около себе си. Знам, че я обичаш и че ще направиш всичко за нея. Вярвам ти, Лора, но исках да ти го кажа. Освен това в момента животът ми е объркан. Още не съм се установил в Атланта и не знам къде ще ме отведе работата ми в бъдеще.

— Никога не съм смятала, че ще създаваш проблем! — отвърна Лора и леко се наведе напред. — Знам колко обичаш Наташа и искам да те уверя, че ще можеш да виждаш винаги когато пожелаеш. Ти си неин баща и съм сигурна, че и тя те обича.

— Благодаря ти, че го казваш, Лора — рече той и се усмихна леко. — Радвам се, че Нати ще бъде в Ню Йорк и ще продължи образованието си тук. Все пак тя е американка.

— Да — отвърна Лора и ѝ мина през ума, че той го каза така, че да прозвучи като предварително решен въпрос. Но както току-що спомена, той беше лекар и надеждата не го заслепяваше — той съдеше по фактите! Само след миг Лора продължи: — Ако стане така, че аз да се грижа за Наташа, бих искала ти да взимаш участие във всичко, свързано с живота ѝ, и особено с образованието ѝ.

— Непременно. И това ме води към следващия въпрос — средствата. Бих искал аз да я осигурявам финансово. Не желая тя да те обременява по някакъв начин. Ще поема и разноските по образованието ѝ. Надявам се, че всичко това се подразбира.

— Да, когато говорихме по телефона, ти ми го подсказа.

— Искам също да знаеш, Лора, че можеш да ми се обаждаш винаги, ако има нещо за обсъждане, свързано с Наташа.

Тя кимна.

— Смятам, че се разбираме, Филип. Радвам се, че имахме възможността да си поговорим не по телефона. Как е майка ти? Предполагам, че живееш при нея.

— Тя е добре. Да, в нейния апартамент съм. Как е Дъг?

Лора се взря в него, чудейки се как да отговори на въпроса му. Без да знае защо, изведнъж изпита неудобство.

— Ами ние двамата всъщност сме разделени, Филип — каза. — Развеждаме се.

— О, извинявай — успя да каже той изненадан. Какъв глупак трябва да е Дъг Касън, за да остави такава прекрасна жена като Лора Валиънт. Винаги я бе смятал за изключителна, интелигентна и състрадателна жена, която проявява разбиране. Дълбоко в душата си винаги го дразнеше това, че тя сякаш не го харесва. А при него беше точно обратното. Но той знаеше, че ѝ бе повлияла бурната емоционална представа на Клер за него.

Докато продължаваше да гледа Лора, Филип забеляза колко живи бяха очите ѝ. Тя беше красива жена.

И той не можа да разбере как му хрумна, но каза:

— Още ли ще работиш, Лора? — Погледна часовника си. — Почти четири часът е. Искаш ли някъде да изпием чаша чай?

Лора се поколеба за миг, после рече:

— Добре, защо не? С удоволствие, Филип.

Трябва да бъда любезна с него, помисли си, докато се изправяше. Все пак Наташа ще е връзката между нас.

21.

Лора бе свикнала магнати да я карат да чака и Норман Грант не беше изключение.

Тя седеше в огромната студена на вид чакалня на грамадните му офиси на Пето Авеню, недоумявайки защо бе позволил на архитекта да използва толкова много бял мрамор. Този материал бе крайно неподходящ за място с горещ климат и придаваше на чакалнята вид на мавзолей. Или може би на огромна тоалетна.

Докато безцелно прелистваше модно списание, тя се чудеше още колко ще трябва да го чака. Предишния път, когато идва, Грант я накара да чака почти половин час, докато я приеме.

Отвърщайки поглед от русата секретарка, която седеше зад бюро от стъкло и стомана, Лора се усмихна на себе си. Единственият човек, който не я караше да чака повече от няколко минути, беше Максимилиан Уест. Но пък той бе коренно различен от всички други бизнесмени, с които си имаше работа. Беше изключителен — джентълмен.

Като погледна часовника си, Лора забеляза, че седеше на този диван вече половин час. При други обстоятелства би си тръгнала, без да губи повече от ценното си време. Но днес не можеше да го направи. Стой спокойно, каза си. Днес трябва да победиш. Днес е последната ти възможност да успееш.

В момента, когато оставяше списанието на ниската масичка, секретарката на Норман Грант дойде да я посрещне. Без никакви извинения, поздрав или усмивка, след като веднъж вече беше идвала. Жената с мрачното лице просто каза:

— Той ще ви приеме сега — и я поведе по коридора към частните офиси чак в дъното.

Норман Грант — около шейсет годишен, с побеляла коса, с червендалесто лице, пълен, облечен с тъмносин костюм — се изправи иззад огромното си модерно бюро, когато тя влезе.

Кимна ѝ и ѝ посочи стола пред бюрото.

— Добро утро, госпожице Валиънт. Моля, седнете.

— Добро утро, господин Грант, благодаря — отвърна тя вежливо и седна.

— Не знам защо се съгласих да ви приема втори път, след като предишния път ви казах всичко, което имах за „Гаитянски мечти“ — заяви той. Без никакво предисловие минаваше направо към темата.

— Смятам, че бих могла да отговоря вместо вас, господин Грант. Днес се съгласихте да ме приемете, защото искате на всяка цена да избегнете съдебен процес.

Норман Грант я изгледа.

— Купил съм творба на Гоген по напълно законен начин. Няма да има никакъв съдебен процес — изрече той и се засмя.

— Ще има, господин Грант. Сър Максимилиан Уест възнамерява в края на седмицата да подаде молба за съдебен иск. Неговите адвокати от месеци са готови да го направят.

— Делото няма да бъде прието в съда, защото няма да бъде законно — отвърна й Норман Грант.

— Законно е. На бял свят излизат подобни случаи за предмети на изкуството, ограбени от нацистите, и вече са подадени молби за няколко такива дела. Не само в Европа, но и тук, в Съединените Щати. Един американски музей притежава картина на Матис, открадната от нацистите от еврейско семейство във Франция, и е готов да я върне на семейството, от което е била отнета, ако то успее да докаже, че я е притежавало. Както ви казах, когато дойдох тук преди няколко седмици, Сър Максимилиан Уест е в състояние да докаже, че семейство Вестхайм е притежавало картината на Гоген. Той може да докаже произхода ѝ, тъй като притежава каталога, който ви бе показан.

— Аз не съм музей. Освен това няма да му дам картината. Купил съм я и съм платил за нея. Тя е моя, госпожице Валиънт. Всеки разумен човек би се съгласил с мен.

— Наистина ли желаете да водите дълъг и досаден процес? Вие сте бизнесмен, господин Грант, това може да се окаже доста скъпо занимание. И губещо много време.

— Знам. Но както ви казах, на делото няма да бъде даден ход, защото не е законно.

— Аз смятам, че е. Същото мислят и адвокатите на Сър Максим, да не говорим за музейни експерти и съветници по изкуството. — Лора се облегна назад и кръстоса дългите си крака, гледайки Норман Грант.

Той най-накрая примигна, мислейки как да се отърве от тази необикновено красива жена в строг черен костюм, която го караше да се чувства неудобно. В нейно присъствие му беше неловко — да, трябваше да го признае — и се чувстваше по-посредствен.

— И двамата само си губим времето — изрече рязко той. — Направих грешка, като се съгласих отново да ви приема. Нямам какво повече да ви кажа. Няма да променя решението си. Така че не ме заплашвайте.

— Сър Максимилиан и аз обсъдихме този въпрос надълго и нашироко и той ме упълномощи да действам от негово име. Готова съм да ви направя едно предложение. Между другото, не ви заплашвам. Само искам да изтъкна, че той ще подаде молба за дело, ако ние, тоест вие и аз, не разрешим проблема днес.

— Какво е предложението?

— Ще ви дадем същата сума, която вие сте платили преди пет години, когато сте купили картината от Антея Марголис. Ще ви платим 6 милиона и 400 хиляди долара.

— Аз платих повече!

— Не и според госпожа Марголис. Аз се срещнах с нея в Бостън и тя ми показа документите.

Заловен в глупава лъжа, Норман Грант се изчерви.

— Няма да приема 6 милиона и 400 хиляди долара — отсеке той и се облегна на въртящия се стол. Нито мускулче не трепна по лицето му.

— Известно ми е, че искате тройно повече, отколкото сте платили, че искате да получите деветнайсет или двайсет милиона долара. Марк Табарт ми съобщи. Но такава сума ние няма да платим. — Лора го изгледа твърдо и продължително и довърши: — Няма и откъде другаде да я получите. Според мен тази картина вече не може да се продаде. Тя е опетнена.

Без да обръща внимание на последната ѝ забележка, той изрече с доверителен тон.

— Разбира се, че има пазар.

— И да има, в което се съмнявам, той скоро ще се стесни. Картината ще изгуби стойността си след моята пресконференция другата седмица.

— Пресконференция ли? Каква пресконференция?

— Другата седмица ще дам пресконференция от името на Сър Максимилиан Уест — обясни меко Лора. — Като негов съветник по изкуствата ще разкажа на света за колекцията „Вестхайм“ — как е било сложено началото ѝ, как незаконно е била конфискувана, как нацистите са я откраднали през 1939-а година. Ще разкажа за „Таитянски мечти“, ще назова притежателите ѝ един по един, ще обясня на журналистите как Фридрих Вестхайм е купил картината от Гоген през 1897-а, как генерал Йозеф Шилер от СС я е откраднал и незаконно я продал на галерията „Херман Зелцер“ във Виена. — Тя се усмихна и додаде: — От тази история ще стане страхотно четиво. Ще покажа и каталога, ще им разкажа как принцеса Ирина Трубецкой неотдавна го открила при букинист в Париж. Ще стане чудесно. На пресата ще ѝ се хареса.

— По каква причина ще давате пресконференция? Звучи ми абсурдно — смънка Норман Грант и я изгледа злобно.

— Не съм съгласна с вас. Тази история ще заинтересува обществеността и съм сигурна, че много хора ще изпитат съчувствие към Сър Максим. Да не говорим, че ще се появят най-различни мнения. Картината на Гоген ще стане известна, но никой вече няма да иска да я купи.

— Кого го интересува Гоген, освен нас и другите колекционери? — Той ѝ се изсмя. — Широката публика не се интересува от изкуство.

— Наистина ли смятате така? Защо тогава музеите са пълни с хора? Дали от липса на интерес от страна на публиката? — Лора се раздвижи леко, наведе се напред и продължи: — От морална гледна точка картината не ви принадлежи, господин Грант. Затова ще се наложи да вземете морално решение — не юридическо или финансово. Посочих на Сър Максим, че в известен смисъл вие също сте жертва и затова той прояви желание да плати за картината. Но ако имате съвест, вие не можете да искате печалба за произведение на изкуството, откраднато от неговите родители. Те са жертви на Холокоста и са загинали, защото са били евреи. Майка му е била измъчвана и бита до смърт в лагера Равенсбрук, а баща му хладнокръвно е бил застрелян в Аушвиц. — Лора млъкна. — Не, не можете да искате печалба от мъртвите, господин Грант.

— Няма да се споразумеем — каза той студено.

— Това не е разумна стъпка от ваша страна. Пресата ще ликува, особено когато научи, че сте еврейин.

Лицето на Грант стана тъмночервено.

— Какво казахте? — изрече на пресекулки той.

— Че сте еврейин, господин Грант. Може да посещавате обединената църква на Лексингтън Авеню, може и да сте променили името си... всъщност защо не? Няма причини да не го направите. Но вие сте роден като Норман Гратовски и сте израснали в Лоуър Ийст Сайд — като добро еврейско дете с родители евреи, които за щастие са избягали от Варшавското гето, преди да е станало късно.

Лора го изгледа предизвикателно и се облегна назад.

Грант мълчеше. Беше смаян.

— Как светът ще погледне на вас — еврейинът, опитващ се да извлече печалба от произведение на изкуството, което нацистите са откраднали от семейство, убито в лагерите на смъртта по време на Холокоста? Нямам представа дали това ще навреди на бизнеса ви, вероятно не. — Тя сви леко рамене. — Но човек никога не знае.

Норман Грант мълчеше. Седеше на въртящия се стол с натъжен вид.

Лора се изправи.

— Купили сте открадната картина. Истинският ѝ притежател си я иска. Готов е да плати цената, която вие сте платили... това не е ли справедливост във висша степен?

— Няма да се споразумеем — отново заяви Норман Грант.

В мига, в който чу външната врата да се затваря, Алисън излетя от офиса си и побърза да отиде в чакалнята.

— Какво стана? Имаше ли успех? — попита тя с очи, вперени в Лора.

Лора поклати глава.

— Още не.

— По дяволите — изпъшка Алисън и направи знак на Лора да я последва в кабинета ѝ. Когато и двете се настаниха, Алисън продължи: — Според мен стратегията ти беше блестяща, затова вярвах, че той ще се хване. Сър Максим също беше сигурен. Цялата тежка работа и

разследване на потеклото на Норман Грант... всичко отиде по дяволите.

— Не бих казала — смънка Лора и се размърда на стола. — Смятам, че ще спечелим. Нека да му дадем време да си помисли. На Норман Грант му предстои вътрешна борба, но имам чувството, че в края на краищата ще се съгласи.

— Не съм сигурна. Той е опасен човек и според мен няма да отстъпи. Иска да грабне много пари за Гоген. Явно, че ще има дело — изрече тихо Алисън с кисело изражение на лицето.

— Не, няма да има — отвърна бързо Лора. — Повярвай ми, Алисън. Първо той знае, че репутацията на картината вече е опетнена. Ако не си е давал сметка преди, сега вече го знае, защото аз му го изясних. Марк Табарт се отказа, понеже не желаше да си има проблеми, и Грант не може да не го разбира. Никой няма да купи „Гаитянски мечти“ за двайсет милиона долара или дори за 6 милиона и 400 хиляди долара след моята пресконференция другата седмица. Картината е изложена на риск. И още нещо — Норман Грант не желае да изпада в неловко положение, не иска светът да знае, че е евреин, при това безчувствен към жертвите на Холокоста, чиито произведения на изкуството нацистите са окрали.

Алисън поклати глава.

— Не съм съгласна с теб, Лора. Той е тъпанар и въобще не го интересува какво мислят хората за него.

— Ще поживеем, ще видим, Алисън. Да изчакаме спокойно.

— Няма ли да се обадиш на Сър Максим?

— Ще му се обадя след малко. От моя кабинет.

22.

Вместо камериерката, самата Мегън отвори външната врата на апартамента и Лора я изгледа изненадано.

— Къде е Лили? — попита, когато влезе в антрето и прегърна баба си.

— Тя има почивен ден — отвърна Мегън и после с предразполагаща усмивка добави: — Затова имам намерение да те заведа на вечеря.

— Ами! — възкликна Лора учудено и погледна баба си с любопитство. — Нали каза, че Лили приготвя любимата ми вечеря.

— Права си, така ти казах. Но, скъпо момиче, тази вечер няма да има пирог с риба и магданозен сос. — Мегън отново се усмихна подкупващо на Лора, после влезе бавно в хола и отбеляза: — Хайде да изпием по едно шери, преди да тръгнем. Още е малко рано.

— Нямам нищо против — отвърна Лора и я последва през хола в съседната стая — библиотека, като се питаше защо ли изведнъж изпита подозрение към Мегън. Тази вечер баба ѝ се беше накиприла, беше облякла черна рокля и сако от копринен шантунг и си бе сложила три реда перли на врата и перлени обици. Но всъщност това не означаваше нищо специално, защото Мегън Валиънт винаги се обличаше изискано, когато излизаше. Като връстничката си Брук Астър, тя се славеше в Ню Йорк със своя стил и шик.

След като напълни две чаши със сухо шери, Лора подаде едната на баба си и седна на дивана до нея.

— Наздраве, бабо — каза тя и докосна кристалната чаша на Мегън.

— Наздраве, скъпо момиче. — Мегън изгледа Лора и проследи погледа ѝ, който се беше спрял върху една картина. — А, да, на Чайлд Хасам. Подарих ти я за рождения ден, но ти така и не я взе. Искаш ли я?

— О, да, бабо, отново ти благодаря, много щедро от твоя страна, че ми я даде. Тя е прекрасен подарък. Но не мога да я взема, докато не

намеря какво да закача на нейно място. Иначе стената над другия диван ще остане гола.

— Не се безпокой за това, там може да се сложи каквото и да е.

— Ще ти донеса някоя красива литография, бабо. Знам какво обичаш. Между другото, оценката на картините ще стане другата седмица. Джейсън е подготвил цена за всяка картина, така че можеш да продадеш една или всичките наведнъж — както предпочиташ. Или пък да не продадеш нито една. Твоя воля.

— Ще си помисля. Благодаря ти, че го доведе. Такъв приятен млад човек. — Обърна се към Лора. — Женен ли е?

— Не е, бабо, но не се опитвай да ме сватосваш. Той не ме интересува.

— Много жалко — каза Мегън и после продължи: — Впрочем какво става с майка ти? Отдавна не си ми казвала нищо за нея.

— Още е по островите. Рисува.

— Най-вероятно прави стенописи. Меги е толкова добра художничка, би трябвало да рисува картини, а не стени.

— Тя има нужда от пари, бабо.

— Знам. Баща ти не ѝ остави много. Като стана дума за... искаш ли портрета ми, който е над камината? Нали знаеш, че съм го завещала на теб?

— Много се радвам, бабо, благодаря ти. Но засега предпочитам живата Мегън — тази от плът и кръв.

— Още нямам намерение да си отивам, дете. Но по-нататък, когато умра, ако не искаш портрета, винаги можеш да го продадеш.

— Мегън Валиънт, никога няма да направя подобна ужасна стъпка!

Мегън се усмихна и изрече тихо:

— Не знам дали някой друг би поискал портрета, освен тебе. — После попита: — Как е Дъг? Докъде стигна разводът? Напоследък нищо не си ми казвала за него.

— Дъг е добре, вчера говорих с него. Разводът ще приключи скоро. Що се отнася до работата му, справял се чудесно в адвокатската фирма в Лос Анджелис. Намерил е апартамент някъде в Сенчъри Сити, харесал му е и смята да го купи. Предполагам, че е доволен от сегашния си живот.

— И аз се надявам, нали затова се разведе с теб!

— Не беше точно така, бабо.

Без да обръща внимание на забележката на Лора, Мегън я подкани:

— По-добре да тръгваме на вечеря. Не искам да закъсняваме.

— Да се обадя ли за такси?

— Не, поръчала съм кола за вечерта. Лимузина.

— Охо. — Лора се смръщи. — Къде отиваме, бабо? В кой ресторант?

— Изненада. — Оставяйки празната си чаша върху старинната странична масичка, Мегън се изправи. — Само ще си взема чантата и можем да тръгваме.

Лора кимна, проследи с поглед баба си на излизане от библиотеката — изправена, елегантна, рядка жена. Чудеше се какво ли си беше наумила. Лора беше сигурна, че нещо се готвеше.

Приближи се до издадения навън прозорец и се загледа към Ийст Ривър. Беше чудесна вечер в средата на юни, по реката няколко лодки плуваха надолу към острова Манхатън. Каква красива гледка представляваха, а лятото тъкмо започваше.

— Готова съм, Лора — обади се Мегън от антрето, Лора се обърна и бързо излезе от хола.

Докато слизаха с асансьора, тя погледна Мегън и каза:

— Хайде, бабо, изплюй камъчето. Къде отиваме?

— Казах ти, че е изненада.

Лора въздъхна.

— Добре, изненада. Но не съм сигурна, че ти вярвам. Тази вечер си особена и не мога да преценя защо. Видът ти ми подсказва, че знаеш нещо, което аз не знам.

— Боже мой, мое момиче, наистина се надявам да знам повече от теб. Три пъти по-голяма съм и съм видяла доста повече.

Лора се засмя и я прихвана за лакътя, докато двете се приближаваха към колата, която ги чакаше отвън. Тя не беше виждала по-рано шофьора, но баба й като че ли го познаваше.

— Добър вечер, Питър — поздрави го Мегън и добави: — Това е внучката ми госпожица Лора Валиънт.

— Добър вечер, мадам — каза шофьорът, наклони глава учтиво и внимателно помогна на баба й да влезе в колата.

Лора реши да не задава повече въпроси, облегна се на седалката, загледа се през прозореца и се опита да не слуша баба си, която разговаряше с Питър за членовете на семейството му. Но забеляза, че се насочват към Първо Авеню и с известна изненада видя как шофьорът зави по Източна Петдесет и седма улица, а после продължи по Йорк Авеню. Нямаше представа къде отиват. Когато продължиха да се движат на изток и стигнаха до Ийст Енд Авеню, Лора вече предположи, че отиват някъде на гости.

Сърцето ѝ замря при тази мисъл. Надяваше се баба ѝ да не я сватосва отново, както направи преди няколко седмици. Боже опази, помисли си тя.

Лимузината най-после спря пред една голяма стара сграда отпреди войната на Ийст Енд Авеню и Източна Осемдесет и шеста улица. Питър, шофьорът, паркира, помогна на Мегън да излезе от колата, после Лора я хвана под ръка и я поведе към сградата.

Когато влязоха във фоайето, Лора попита с любопитство:

— Е, с кого ще вечеряме, бабо?

— С Роза Лавилар.

За миг Лора остана безмълвна, после възкликна:

— Защо направи това, бабо? Не мога да вечерям с нея.

— Защо?

— Клер би се ядосала. Знаеш, че не бива да я тревожа точно сега, когато тя се бори за живота си.

Мегън кимна със сериозен израз на лицето.

— Ясно ми е, тя проявява голям кураж. Но откъде ще разбере, че сме вечеряли тук, ако ти не ѝ кажеш?

— Съзнавам го, обаче аз ще се чувствам подла.

— Известно ми е колко си ѝ предана, скъпа Лора, но това е само една вечеря. Хайде да не стоим повече тук и да не правим представления.

— Бабо, наистина не мога...

— Лора — прекъсна я Мегън строго, — моля те, прояви разум и ме чуй за момент. Може да стане така, че много скоро да се наложи да гледаш Наташа. Всъщност бих казала, че това е по-вероятно и каквото и да си мислиш, тогава ще имаш нужда от помощ. Роза може да ти помага, както сигурно и Филип. Все пак аз няма да ти бъда от голяма

полза. Ти си разведена жена, която живее сама, и ще имаш нужда от други хора, които да те подкрепят.

— Но Роза Лавилар... бабо, не знам...

— Аз пък знам. Тя е много прилична жена, добра, отзивчива и има голямо желание да опознае внучката си. Ти обожаваш Клер, също и аз, но се боя, че Клер ти е дала погрешна представа за Роза. Тя не ѝ е враг, това да знаеш. Хайде, че закъсняваме. — С тези думи Мегън тръгна към асансьора с решителни стъпки и високо вдигната глава.

Лора нямаше друг избор, освен да последва баба си. Изкачиха се мълчаливо до шестия етаж и след секунди бяха пред апартамента на Роза. Тя им отвори.

— Добър вечер, Мегън... госпожице Валиънт — каза Роза и отвори вратата по-широко, после добави: — Моля, заповядайте.

— Съжалявам, че малко закъсняхме. Вината е моя — рече Мегън в антрето и подаде ръка на Роза.

— Добър вечер, госпожо Лавилар — каза Лора и също стисна ръката ѝ.

— Моля, предпочитам да ме наричате Роза.

— И аз предпочитам да ме наричате Лора.

Роза ги въведе в обширен хол, който гледаше към Ийст Енд Авеню и Ийст Ривър. Високият таван, многото прозорци и цялата мебелировка внасяха в стаята усещане за традиция. Лора набързо се огледа, докато следваше Роза и баба си, и забеляза, че старите мебели бяха предимно френски. Стаята изглеждаше прекрасно, обзаведена бе предимно в бяло и светли пастелни тонове. Красиви порцеланови лампи с бели копринени абажури, китайски бюфет със стъклени вратички, пълен със стари порцеланови фигурки и две френски огледала в позлатени рамки, говореха за изискан вкус. Като цяло холът напомняше на Лора за стара Европа. По стените му бяха закачени интересни литографии, както и няколко добри платна.

— Какво ще желаете? — попита Роза, като ги погледна, а после отмести очи към подноса с питиета, поставен върху тъмен махагонов скрин.

— За мен, ако може шери, Роза — каза Мегън.

— Същото и за мен, благодаря. — Лора седна на стол до големия кремав диван, върху който баба ѝ вече се бе настанила удобно и даже се бе облегла на бродирани възглавници.

След малко Роза им поднесе по едно сухо шери и седна до Мегън на дивана. Мегън изрече тост и после започна да изразява мнението си за пиеса, която бе гледала наскоро. На Лора веднага ѝ стана ясно, че двете жени се бяха виждали неотдавна, може би дори неведнъж. Между тях се усещаше близост, непринуденост, разбирателство, а това се появява между жени, които се харесват и са се сприятелили.

Когато в разговора се получи пауза, Лора се обади:

— Много пъти ли сте се виждали напоследък? — отправи въпроса си към Роза.

— Не много. С Мегън имаме общи интереси, особено към театъра. — Роза се поизправи на дивана. — Извинете ме за момент... — Побърза към кухнята, като подхвърли през рамо: — Трябва да проверя нещо във фурната.

— Значи имаш тайни от мен, а, бабо? — прошепна Лора и се наведе към Мегън, когато останаха сами.

Мегън изгледа внучката си продължително с пронизващите си избледнели сини очи и само се усмихна.

Лора реши да не настоява повече, но стигна до заключението, че двете жени бяха привързани една към друга. Беше съвсем сигурна, че именно баба ѝ е направила първата крачка, след много години се е обадила на Роза. Беше напълно възможно Мегън да е постъпила така.

Лора се изправи и се разходи из стаята, застана пред маслено платно, което висеше на стената между два прозореца.

— Каква прекрасна Мари Лоренсан — каза на Мегън.

— Да, така е — отговори Роза, която тъкмо влизаше в стаята. — Купих я преди много, много години в Париж и винаги съм я обичала.

Лора се извърна към нея и каза:

— Обаче предпочитате Реноар.

— О, да, но не мога да си позволя оригинален Реноар. Само репродукции. Сега, ако искате, да се преместим в трапезарията, вечерята е готова.

Трапезарията бе обзаведена в различни нюанси на синьо — от бледосиньото на лятното небе до аквамарина и тюркоаза на тропическото море. Лора сякаш се намираще на Карибските острови,

заобиколена от морска вода — тъй кристално бистра, че можеш да видиш дъното.

Ефектът беше невероятен, омагьосваше. Когато Роза отиде да донесе първото блюдо, Лора сподели това с баба си.

Мегън кимна в съгласие.

— Да, разбирам какво искаш да кажеш. Наистина човек като че ли е сред морето. Може би защото таванът е огледален. Цветовете на стените сякаш изплуват нагоре, а после той ги отразява надолу, върху стъклената маса.

Лора се бе загледала в репродукциите на Реноар на отсрещната стена и не бе забелязала игрите на огледалото. Тя веднага вдигна очи към тавана и кимна.

— Огледалото отразява всички сини тонове... много е хитро, бабо.

— Тя е съобразителна жена, самостоятелна, сама се издържа. Нали знаеш, че има антикварен магазин за порцелан. Харесвам Роза. Направо ѝ се възхищавам.

— Сама се издържа ли? — повтори Лора и въпросително вдигна вежди.

— Ами да. Струва ми се, че Роза е щастлива и сама. Като че ли няма нужда от никого.

— Дори от сина си? — попита пак Лора озадачена. — Мислех, че има собственическо отношение към него.

— Едва ли — отвърна Мегън и изгледа Лора особено. — Откъде ти дойде тази идея? А, да, сетих се. От Клер, нали?

— Признавам, тя не се изрази точно така, но само го загатна.

Мегън кимна, размърда се леко на стола и тъкмо се готвеше да каже нещо, когато вратата се отвори и Роза влезе откъм кухнята.

— Роза, супата мирише чудесно! — възкликна Мегън и се усмихна към вдигащата пара купичка с ароматна течност, която домакинята бе поставила пред нея. — Благодаря.

Лора позна, че Роза бе поласкана от похвалата на баба ѝ. Въпреки че не отговори и не се усмихна, очите ѝ блеснаха за миг и тя наклони глава, после бързо изчезна отново към кухнята.

— Опитвала съм тази супа и друг път — каза Мегън на Лора. — Бистра е и много вкусна. Ще ти хареса.

След малко Роза се върна и сложи купичка с пилешка супа на масата пред Лора.

— Благодаря — изрече тихо Лора.

— Веднага се връщам — каза Роза. — Моля ви, заповядайте.

Лора се взря в супата. Наистина беше съвсем бистра, златиста. Баба ѝ беше права, миришеше великолепно и Лора усети как апетитът ѝ се изостря.

— Моля, започвайте, Мегън... Лора — подкани ги Роза, когато най-после седна на масата. — Добър апетит — добави, взе лъжицата си и я потопа в супата.

Неочаквано Мегън обяви:

— Необходими са дванайсет пилета, за да се направи такава супа — после погледна към Роза и попита: — Не съм ли права, Роза?

— Права си, Мегън.

— Откъде знаеш, бабо?

— Знам много неща, които ти не знаеш — отвърна Мегън някакси загадъчно, после забеляза смущението на лицето на Лора и обясни: — По време на кариерата ми в театъра с дядо ти имахме един чудесен колега. Беше съпродуцент на много мюзикъли заедно с дядо ти. Казваше се Хърбърт Липсън, наричахме го Хърб, а майка му правеше най-хубавата пилешка супа на света — тя я наричаше еврейски пеницилин. Винаги когато отивахме във Филадельфия, тя ни канеше на вечеря и всеки път ни сервираше такава супа.

— Да, точно така, Лора, еврейски пеницилин. Защото като че ли лекува всичко — добави Роза.

Двете по-възрастни жени започнаха да обсъждат целебните свойства на специфичните за всеки народ храни, а Лора гребеше от супата и слушаше. От време на време вдигаше глава, за да изгледа Роза.

Още от мига, в който прекрачиха прага на апартамента, на Лора ѝ направи впечатление приятното и гостоприемно държане на Роза. За последен път я беше видяла в музея в Париж, когато гледаше Реноар. Тогава Роза се държа хладно, враждебно, предпазливо и малко странно. Тази вечер тя беше свършено друга жена. Вярно, че бе хранила резерви към нея, но Лора сега реши, че в момента вижда естественото ѝ държане, нейната истинска същност. Освен това преди

вечерята Роза много мило и с голямо внимание се въртеше около Мегън. Лора се трогна, стана ѝ приятно, че Роза явно обича баба ѝ.

Роза дори изглеждаше по-различно, по-добре — не толкова възрастна, както в Мюзее Д'Орсе, не толкова набита. Може би защото бе облечена в добре ушит изискан костюм от тъмночервена коприна, беше си сложила златни обици и златна брошка. Тази вечер тъмната коса на Роза бе стилно оформена и сивите кичури, които се забелязваха в Париж, вече не се виждаха. Бяха боядисани.

След като се вгледа в нея за миг, Лора реши, че лицето на Роза е много по-привлекателно, отколкото бе смятала. Имаше нужда само от малко грим, за да изпъкнат хубавите ѝ скули, лъчезарността, излъчвана от големите ѝ ясни сиви очи, наситеният кестеняв цвят на гъстата ѝ коса. Но вероятно това не я интересува или ѝ е все едно, помисли си Лора. Някои жени са доволни такива каквито са — без изкуствено разкрасяване.

Лора забеляза тази вечер, че две неща у Роза се набиват на очи — хубавите ѝ крака и гласът ѝ. Гласът ѝ беше дрезгав, дори секси, а френският ѝ акцент му добавяше специфично звучене.

Изведнъж ѝ се прииска да знае повече за Роза Лавилар. Неочаквано изпита любопитство към нея. Знаеше само, че е еврейка, родена и израсла във Франция по време на войната. След като се омъжила, се бе преместила в Америка, където се родил синът ѝ Филип. Лора направи сметка, че Филип е на четирийсет и една или две години, така че Роза вероятно бе на шейсет и няколко.

Съпругът ѝ, Пиер Лавилар, бе починал преди няколко години, Лора с нейната удивителна памет веднага си го спомни. Беше се запознала с него на сватбата на Клер. Висок, изискан мъж, с европейски чар. Спомни си, че той беше експерт по френски антични предмети и порцелани от целия свят — майсенски, дрезденски, лиможки и най-прочутите английски порцелани от Роял Уърстър до Роял Краун Дарби. Когато Клер и Филип се ожениха, той притежаваше магазин на Лексингтън Авеню и продаваше старинните предмети там.

Лора се беше замислила и малко се стресна, когато Роза обяви:

— Ще донеса следващото. — Тя бутна назад стола си и се изправи, взе купичката от супата на Мегън и своята.

Лора се опита да стане.

— Нека да ви помогна.

— Не, няма нужда, аз ще се справя. По-добре сама да го свърша, аз съм много организирана — настоя Роза и изчезна, преди Лора да възрази.

„Следващото“ беше шаран, който тя сервира с домашно приготвен сос от хрян и прясно опечена бяла франзела, последвани от печено пиле, поднесено направо от фурната — с хрупкава златиста кожа, а отвътре сочно. Роза го сервира с пюре от картофи, сос, задушени грах и моркови.

Най-накрая Роза донесе десерта. Беше най-прекрасният ябълков щрудел, който Лора бе опитвала. Върху него имаше разбита сметана и вишнев сироп. Винаги злояда, в края на вечерята Лора установи, че бе унищожила всичко, при това с удоволствие.

Като цяло вечерята бе простичка, но всяко блюдо бе сготвено великолепно, а това бе тайната на съвършенството. Лора го сподели с Роза и добави:

— Това бе най-хубавата ми вечеря от много време насам. Благодаря. Наистина много ми хареса.

— Да, беше прекрасна — каза Мегън и добави своите благодарности.

Роза изглеждаше доволна.

— Радвам се — каза. — Обичам да готвя. Сега ще сервирам кафето.

След като поднесе кафето в хола, Роза каза:

— Поздравления, Лора.

Лора се обърна към нея.

— Благодаря. Предполагам, че имате предвид връщането на картината на Гоген на Сър Максимилиан Уест?

— Точно така. Четох за вашата пресконференция в „Ню Йорк Таймс“ и си помислих колко е хубаво, че успяхте да се споразумеете с господин Грант.

Роза Лавилар се усмихна за първи път тази вечер и продължи:

— За вас беше истински триумф и той ми дава голяма надежда, че и други хора ще направят тази почтена крачка... и ако знаят, че притежават крадени картини, ще ги върнат на наследниците на онези бедни души, от които са били откраднати по време на войната.

— Някои ще го направят, други не — отвърна Лора. — Според мен това е въпрос на морал. Естествено, има и такива, които не са съгласни и пресмятат всичко в цифри. Те няма да се откажат от картините, за които са платили пари. В началото така бе решил да постъпи и Норман Грант. Той искаше тройно по-голяма сума от онази, която бе платил за „Таитянски мечти“, за да спечели много пари от картината. Но най-после аз го убедих, успях да го накарам да приеме предложението на Сър Максим за 6 милиона и 400 хиляди долара. Ако си спомняте подробности от историята, които отпечатаха във вестника, точно такава сума преди пет години е платил господин Грант за нея.

Мегън се обади между две глътки кафе:

— Ако беше умен, той не биваше да приема парите, а да върне картината на Максимилиан Уест. Ако бе проявил разум да го направи, щеше да се превърне в герой. Сега остави впечатление на алчно нищожество.

— Сигурно Сър Максимилиан много се е развълнувал, когато е получил картината след толкова години — подметна Роза.

— Вярно — съгласи се Лора и се усмихна. — Аз също се радвам за него. Като си помисля, това, което извърших, е равносилно на истинско чудо. Роза, забелязвам, че и вие обичате изкуството. — Лора се огледа наоколо. — Явно, че обичате красотата във всичките ѝ форми — личи си по всички прекрасни предмети, които сте събрали тук.

— Да, за мен красотата е много важно нещо. Светът е пълен с предостатъчно грозота и страдания. Както и с безкрайна жестокост. Красотата успокоява духа...

Лора не отговори. В ума ѝ като ехо прозвучаха думите на Роза, които каза в Мюзее Д'Орсе в онзи студен декемврийски ден миналата година. Тогава в гласа ѝ се таеше голяма тъга, която, прониза сърцето ѝ.

Мегън изрече бавно:

— Бащата на Роза е бил известен галерист в Париж, Лора. От него тя е наследила любовта към картините и особено към великите импресионисти. Вие двете имате един и същи вкус.

— Галерия в Париж ли — започна Лора, — как се е казвала? Къде се е намирала?

— Наричала се е „Дювал и синове“. Баща ми е бил от „синове“-те, тоест синът. При това дядо ми също е бил синът в галерията — три

поколения търговци на картини сме. Намирала се е на улица Ла Боети в осми район, който някои наричат френската Флоренция.

— Знам всичко за улица Ла Боети от времето на студентството ми в Сорбоната. Била е много известна, защото всички големи търговци на картини са имали галерии на тази улица — възкликна Лора.

— Точно така. Там са били братята Бернхайм-Жьон, които представяха вашия и мой любимец Реноар. Известният Пол Розенберг, Вилденщайн, Кайю, както и Йозеф Хесел. Тази улица е била център на изкуството през 20-те и 30-те години и, естествено, по време на окупацията натам се е насочил апетитът на Хитлер.

Лора кимна.

— Да, знам, че по време на войната нацистите са откраднали общо около двацет хиляди картини, рисунки и скулптури от Франция и са ги пренесли в Германия.

— Подпечатани с печат „Притежание на Третия Райх“ — каза мрачно Роза.

— Искаш ли да разкажеш на Лора нещо от живота си, Роза? — попита тихо Мегън. — Или смяташ, че това ще те умори?

Роза поклати глава.

— Не, Мегън, няма да се уморя толкова. Ще ѝ разкажа част от живота си... Смятам, че при сегашните обстоятелства може би тя би трябвало да знае нещо за онази Роза Дювал, каквато бях. — Роза погледна към Лора, прониза я с бледите си прозрачни очи и довърши: — Ако желаете да чуете нещо от живота ми.

— Да, бих искала — отговори Лора. — Но както баба ми току-що каза, само ако това няма много да ви умори.

— Не, не чак толкова, нищо няма да ми стане. Но мисля, че първо ще отида да си донеса чаша вода. Искате ли вода, Лора? А ти, Мегън?

— Студена вода ще ми се отрази добре — каза Мегън.

— Може би и още малко кафе. Благодаря, мила Роза.

— Аз също бих искала чаша вода, моля — рече Лора. — Нека да дойда да ви помогна.

Роза поклати глава.

— Сама ще се справя прекрасно. Идвам след малко.

23.

— Сега ще ви разкажа за живота си, когато бях малко момиче във Франция — каза Роза и съсредоточи вниманието си върху Лора. Облегна се назад на удобния стол, отпи малко вода и започна.

— Прекарах първите години от живота си в галерията на улица Ла Боети. „Дювал и синове“ беше нашият дом, там работеше баща ми. Моят баща, Морис Дювал, бе наследил галерията — всъщност цялата сграда — от баща си, който починал през 1934 година. На първия и втория етаж баща ми излагаше картините на импресионистите и постимпресионистите, имаше и малко модерно изкуство и скулптури. Баба ми Хенриета, майка на баща ми, живееше на третия етаж заедно с дъщеря си, леля Силви. Ние бяхме на четвъртия и петия етаж, а прислугата заемаше шестия. Всичко бе подредено чудесно, в духа на традициите на стара Европа, когато жилището на семейството винаги е било над магазина му, така да се каже.

Баба прекарваше много време с нас, а също и леля Силви, понеже не беше омъжена. Нашето малко семейство се състоеше от шест души. Мама, татко, братята ми Мишел и Жан-Марк и сестра ми Маргарита. Аз бях най-малката, любимото дете в известен смисъл, което всички глезеха.

Роза се загледа в пространството, сякаш виждаше нещо особено пред очите си, и лека усмивка се появи на устните ѝ.

— Баща ми ме наричаше „любимото ми момиченце“, той ме обожаваше. Тези години бяха прекрасни. Баща ми беше страшно общителен, деен, чаровен, гостоприемнен човек, даваше много от себе си за другите. В галерията забавляваше както клиентите, така и художниците, организираше прекрасни вечери. Пикасо беше любим гост, понякога идваше и Матис със своя модел Лидия Делекторская. Всички ми обръщаха внимание и аз никога няма да ги забравя.

Галерията на баща ми се смяташе за една от най-елегантните в този елегантен район, намираще се на ъгъл близо до улица Матиньон. Имаше прекрасни изложбени зали, които се изпълваха с необичайна светлина от прозорците, и стъклен таван на едно от помещенията. Това

бе мека, приглушена светлина, идеална за картините. Баща ми вярваше, че за да изпъкнат те, фонът трябва да е внимателно подбран, затова стените бяха покрити с червен копринен брокат и синя дамска. Залите приличаха на музей, клиентите идваха просто да поседят там и да се полюбуват на изкуството. Особено когато баща ми представяше Сезан, Реноар, Дега, Мари Лоренсан и, разбира се, Пикасо и Матис.

Когато на 3 септември 1939-а Франция и Великобритания обявиха война на Германия, аз бях на девет години. Баща ми се тревожеше, защото бяхме евреи, но отначало не искаше да напускаме страната. Беше умен човек и искаше да проучи ситуацията, да прецени всичко, да види какво ще се случи, без да прави прибързани стъпки. Понеже се страхуваше да не би германците да бомбардират Париж и галерията да бъде разрушена, той реши, че ще е най-разумно да премести някои картини. Затова постепенно започна да ги изпраща в Жиронд — един замък в провинцията близо до Бордо, чийто собственик беше негов стар приятел. Смяташе да складира картините в подземията на замъка и приятелят му призна, че постъпката му наистина е благоразумна. Тогава започнаха приготвянията.

Жак Поантин беше дясната ръка на баща ми и тъкмо той пренасяше картините в замъка. Поантин беше женен за англичанка — Филис Диксън. Тя също работеше при баща ми като лична секретарка и много му помагаше в сделките. Беше извънредно начетена и му бе безкрайно предана. След известно време Филис и Жак пренесоха още една серия платна в Бордо и ги сложиха в сейф, нает от баща ми. Той беше сигурен, че там ще бъдат в безопасност и предложи на някои художници да вземат същите мерки за своите творби.

Освен това, като предпазна мярка, баща ми регистрира всички картини на името на омъжената сестра на Жак Поантин — Ивет Ситрон. После изпрати сто и двайсет други картини в склад в Гренобъл, този път на името на Филис. Успя да изнесе от Париж повече от петстотин картини — някои бяха от личната му колекция, останалите представляваха част от значителния инвентар на галерията. И други галеристи, особено евреите търговци на картини, предприемаха подобни стъпки, както и някои художници... в това число Пикасо, Брак и Матис.

През ноември 1939 година баща ми реши, че не бива повече да оставаме в Париж, затова отведе цялото семейство в Бордо. Смяташе,

че там е безопасно, и нае голям апартамент. Настоя Филип и Жак да дойдат с нас. Татко остави ръководството на галерията на Ален Брескон, който бе работил години наред при него и му беше предан както Филип и Жак.

Животът ни в Бордо течеше относително нормално. Това бе периодът на така наречената фалшива война, когато почти нищо не се случваше. Всеки ден ходех на училище с братята и сестра си, майка ми и баба ми се грижеха за домакинството, татко работеше с Филип и Жак по инвентаризацията на картините и поддържаше ежедневен контакт с галерията в Париж. Разговаряше и с много други галеристи и художници, с които беше близък и които обичаше. Обаче в известен смисъл ние всички живеехме със затаен дъх.

Но през юни 1940 година тази фалшива война се превърна в истинска. Чува се тревожни новини. На 3-и юни върху Париж бяха хвърлени 1100 бомби от двеста самолета на Третия Райх. Вермахтът вероломно нахлу във Франция. Целта му беше Париж. Френската армия бе почти на края на силите и издръжливостта си, пътищата бяха пълни със стотици хиляди бежанци, отпразни се на юг. Германците влязоха в Париж на 14-и юни и Франция падна. Френското правителство в изгнание в Бордо се предаде и бе заменено от дясноцентристко правителство Виши под ръководството на маршал Петен. Почти веднага след това правителството Виши издаде антиеврейски закони, и то много преди нацистите да поискат да бъдат взети мерки против евреите.

Същия месец баща ми се разболя от бронхит, който премина в пневмония, и както често се случва при тази болест през лятото, му беше необходимо дълго време, докато стъпи на крака. Дори след това бе слаб и апатичен. Явно не беше в състояние да се премести от Бордо. Пък и ние се намирахме в югозападната част на Франция, която още не бе окупирана и родителите ми смятаха, че сме в безопасност.

Но през юли 1942 година огромно нещастие и трагедия сполетяха нашето семейство. Често съм си мислила дали не се застояхме твърде дълго там, питала съм се какво бих направила аз при тези обстоятелства. Но така и не стигнах до отговор. Времената бяха трудни, не беше лесно да се прецени правилно положението, във всеки случай, никой не ни закачаше.

Никога няма да забравя този ден. Беше 16-и юли, аз бях почти дванайсет годишна. Мама беше помолила Филис Диксън следобед да ме заведе на лекар, защото ме боляха сливиците. Вървахме по улицата към апартамента, когато тя изведнъж стисна ръката ми и ме дръпна във входа на една сграда. „Полиция“ — прошепна. „Камион на френската полиция е спрял пред вратата на нашата сграда, Роза. Не мога да те върна вкъщи.“ Помня, че се развиках, исках да се отскубна от нея, да избягам. Но тя беше много по-силна от мен. Държеше ме здраво и не ме пускаше. Надничаше навън от време на време и тогава я чух да изрича задавено „Боже мой“. Тогава разбрах, че полицията бе дошла за моите родители. Най-после чухме, че камионът се отдалечава. Исках да се втурна вкъщи, за да се уверя, че родителите ми са там. Казвах си, че греша, че не те са били арестувани. Но Филис дълго време не ми позволи да излезем от входа.

Когато най-после се върнахме в апартамента, той беше празен. Нито татко, нито мама, баба или леля Силви. Както и братята и сестра ми. Бяха взели всички... дори и децата. Двете с Филис изпаднахме в ужасен шок. Жак беше в Гренобъл, за да провери картините в склада, а ние не знаехме какво да правим, тъй като той щеше да се върне чак късно вечерта. Филис се страхуваше да ме остави сама, не знаеше към кого да се обърне, за да разбере какво се бе случило. В края на краищата грабна някои мои неща, хвърли ги в един куфар и ме заведе в техния апартамент. Не беше далеч. Там изчакахме Жак.

Когато се прибра към един часа през нощта, той изпадна в ужас от това, което му разказахме, и се изплаши за семейството ми. Винаги е бил много близък с баща ми. Жак незабавно се обърна към властите в Бордо. Най-накрая откри, че роднините ми са в затвора заедно с други евреи — мъже, жени и деца. Явно, нищо не можеше да се направи.

Повече не видях родителите си. Нито пък останалите членове на семейството ни. На другия ден били откарани във френски концентрационен лагер в Дранси, на север от Париж. Това е била първата спирка от страшното им пътуване към Аушвиц.

Роза млъкна, гласът ѝ изведнъж затрепери, но след малко продължи по-твърдо:

— Всички загинаха там — мама, татко, баба и леля Силви, братята ми Мишел и Жан-Марк, както и сестра ми Маргарита. Ей така, за миг, всички, които обичах, изчезнаха, бяха ми отнети винаги. Не

можех да го повярвам, бях ги видяла само няколко часа преди това, бях заедно с тях. Изведнъж останах съвсем сама с Филис и Жак. Никога няма да забравя колко объркана и ужасена бях. Филис и Жак се тревожеха за мен. Страхуваха се, че полицията може да се върне и да ме прибере. По-късно през нощта Жак ме изпрати заедно с Филис в къщата на сестра си в другия край на Бордо, докато той измисли някакъв план — за мен, за нас тримата. Семейство Поантин не бяха евреи и Жак се надяваше, че при сестра му ще бъде в безопасност. Поне известно време.

Жак Поантин беше умен мъж. Беше започнал да се безпокои и за картините. Но тогава той не можа да проумее точно какво става, нито пък какви са мащабите му. Да си кажем право, много малко хора тогава си даваха сметка. Едва по-късно се разнесе информация за масовите кражби на произведения на изкуството.

Жак се тревожеше, че те с Филис също са в опасност поради връзките им с баща ми, и реши, че тримата трябва да изчезнем.

Роза прекъсна тъжната си изповед и отпи още вода, преди да продължи.

Мегън и Лора мълчаха.

Мегън се облегна на бродираните възглавници и въздъхна, огледа хубавата стая, но в главата ѝ се въртяха мисли за злото, за низостта на хората, за жестокостта и варварството им. Отново ѝ дожаля за Роза Лавилар — както преди години, когато за пръв път чу историята ѝ.

Лора искаше да каже нещо на Роза, но не можеше да намери точните думи. Нямаше точни думи. Думите нямаха никакво значение. Каквото и да кажеше, щеше да прозвучи банално, дори абсурдно след чудовищността на онова, което се бе случило на Роза преди толкова години. Нормален човек не можеше да проумее подобно нещо. Като погледна към баба си, тя се опита да си представи какво би било, ако ѝ бяха отнели нейното семейство и хладнокръвно го бяха изпратили в лагерите на смъртта. Не беше в състояние да си го представи, самата идея я смазваше.

Най-после Лора попита тихо:

— Какво стана по-нататък, Роза? Какъв ужас... — Лора не можа да довърши изречението, очите ѝ се насълзиха.

— Не знам. Често съм си задавала този въпрос — отвърна Роза. — Имаше моменти, когато исках да съм била вкъщи, при родителите си, със семейството си — за да споделя тяхната съдба, за да ме отведат и мен в Аушвиц. Поне щяхме да бъдем всички заедно. Но не бях, спасих се случайно, имах късмет, че бях с Филис Диксън. Докато растях, имаше моменти, когато си мислех, че може би съм спасена, защото ми е отредена особена роля в живота. Не знам. Както казах, съдбата се намеси заедно с Филис. — Роза погледна Лора. — Попитахте ме как съм успяла да се справя... може би защото бях дете. Децата устояват. Плаках много, мъчно ми беше за семейството ми, понякога почти изтръпвах от страх. Но ние бягахме, местехме се от място на място, а Филис непрекъснато ми повтаряше, че не бива да унивам, умът ми да е нащрек, за да мога да оцелея.

Скоро стана напълно ясно, че правителството Виши ще депортира всички евреи в Германия. Жак и Филис не можеха да проумеят как френската държава с лека ръка предава деца на техните убийци. На всички нива е съществувало предателство. Вероятно не знаете, но френските евреи най-много от всички евреи в Европа се бяха приспособили, през вековете те се бяха превърнали в част от живата тъкан на Франция. Явно, че обикновените французи са предавали евреи, защото ако не съществуваха доносите им в префектурите, нямаше да открият евреите. Нямаше да могат да ги депортират и избиват.

Жак го знаеше и започна да се убеждава, че баща ми и семейството ни са били предадени от колаборационист, затова толкова се страхуваше за мен. Разбирате ли, аз не бях просто еврейка, която трябваше да бъде унищожена, бях и наследница на огромната и безценна колекция от картини на Морис Дювал. Затова бяхме непрекъснато в движение. Гостувахме на роднини на Жак дьо Мериняк, после пак тръгнахме, останахме известно време в Гренобъл, преди да отидем при приятели на Филис, които живееха близо до Ла Мартелиер. Там ни приютиха в една малка къщичка. Намираше се в покрайнините и беше на сестрата на един от приятелите на Филис. Отначало Жак беше доволен, че ще си отдъхнем известно време, че няма да има нужда пак да пътуваме. Но после това се превърна в кошмар. Изведнъж на Жак му хрумна, че полицията наблюдава къщата, и тъкмо когато се подготвихме да тръгнем отново, Филис

счупи ключицата на крака си — като слизаше по стълбата, която водеше към мазето. Остана обездвижена, затова Жак се отказа от плана да заминем за Белгар, близо до швейцарската граница. Сметна, че за Филис пътуването щеше да бъде прекалено дълго.

Около седмица след това една участничка във френската съпротива предупреди Жак, че полицията ме търси — имали сведения, че Филис и Жак ме крият. Информацията била изтекла от префектурата в Бордо... Жената от съпротивата каза на Жак, че търсят момичето на Дювал, за да го депортират.

Беше опасно да ме изпращат при техни приятели, затова Жак ме скри. В една дупка в земята...

— Боже мой, не! — изпищя Лора. Гледаше Роза ужасено.

Роза кимна.

— Друго не му оставаше. Нямахше къде другаде да ме скрие. Дупката всъщност беше малка пещера отстрани на едно хълмче, в края на нива. Нивата граничеше с градината на къщата, затова Жак сметна, че е безопасно да ме настани в пещерата. Там беше сухо, идваше въздух някъде отгоре и знаех, че няма да се задуша. Но винаги тръпнех да не се случи нещо с Жак и аз да остана завинаги в пещерата. За да ме скрие, той беше изтърколил един голям камък пред отвора. Аз не бях достатъчно силна, за да го помръдна. Често ме обземаше страх и не исках да стоя в тази тъмна дупка. Жак ми позволяваше да паля свещ, но само през деня, когато нямаше да се види пламъкът. Нощем не ми беше позволено да паля свещ. Но нощем той винаги ме извеждаше, като внимаваше много. Тогава отивах до къщичката, която беше наблизко, къпех се, хранех се, виждах се с Филис, тя ме успокояваше. Преживяването беше ужасно. Оттогава мразя тъмнината. — Роза отново спря разказа си, отпи от водата и се опита да се отпусне.

— Колко време прекарахте в дупката? — осмели се да попита Лора.

— Цяла година. Филис не беше в състояние да пътува, дълго време лежа. Най-после успяхме да се измъкнем оттам. Жак сметна, че сме твърде близо до Мериняк и Дакс, където все още арестуваха евреи и ги депортираха в Германия. Искаше да бъдем по-близо до Швейцария, надяваше се, че един ден ще пресечем границата. Така и не го направихме обаче. Продължихме да пътуваме, докато най-после се установихме в провинцията между Лион и Белгар. Животът беше

труден, ние непрекъснато се бояхме да не ни залови полицията, храна едва се намираше. Станах свидетелка на толкова убийства и ужаси... Но все пак не бях в пещерата, не живеех като отшелниците в Тунис. Тази година беше най-лошата в живота ми.

Като огледа просторния хол в бледи тонове, Роза добави веднага:
— Оттогава се обграждам с много въздух и светлина. Тъмните цветове са ми противни. Напомнят ми за пещерата.

24.

Мегън се наведе напред и попита:

— Умори ли се, Роза? Колко сбърках, като те накарах да разказваш! Разбира се, че направо си се изтощила, докато преживяваше отново живота си. Сигурно е много мъчително за теб. Май не биваше да те карам да го правиш.

— Не, добре съм, не съм уморена, Мегън. — Роза се обърна към Лора. — Опитах се да избегна Холокоста, той е вкоренен дълбоко в сърцето ми, защото така бе погубено моето семейство, което обичах. Никога няма да мога да забравя близките си.

— Разбирам — каза Лора. — Та това е невъзможно... да се забрави.

— След време човек заравя нещастния спомен някъде дълбоко в душата си и това е естествено. Никой не би могъл да живее всеки ден с подобна мъка. А веднъж като го заровиш, много е трудно да го изкараш отново на бял свят. Прекалено болезнено е. Обаче те са живи, спомените са живи в сърцето ми... — Тя въздъхна, поклати глава и продължи: — Никога не съм имала желание да натрапвам подробности от това, което се случи. На когото и да било. Опитвах се да не тая огорчение, да вървя напред, да гледам бъдещето с оптимизъм. Все пак оцелях. Беше ми подарен живот, опитвах се да го живея по най-добрия начин... както родителите ми биха желали. Германците избиха цялото ми семейство. Но нямаше причина да им позволявам да съсипят живота ми. Ако го направех, тогава щях да им позволя да тържествуват над мен.

— Имаш невероятен дух, Роза — каза Мегън. — Винаги съм ти се възхищавала как си успяла да се справиш.

— Направих всичко възможно да бъда щастлива, както преди малко споменах. Все пак аз съм живото доказателство, че Хитлер не успя, не можа да спечели войната на геноцид срещу евреите. Загуби я, така както загуби войната срещу Съюзниците.

— Толкова много сте преживели, Роза, че не знам какво да ви кажа, как да изразя онова, което чувствам. Няма думи, с които да ви

убежда колко дълбоко ме развълнува вашата история — започна Лора и се поколеба. — Бих искала да ви предложа съчувствие, да ви кажа, че съжалявам, но би било банално, като имам предвид всичките страдания, които сте преживели. Мъките ви някога ще намалеят, така мисля.

Роза само кимна.

Лора пак се поколеба и после изрече бавно и много нежно:

— Вие сте много смела жена, Роза, имате държеливо сърце.

Роза мълча известно време, лицето ѝ беше безизразно, после се пресегна и хвана ръката на Лора.

— Това, че ме разбирате, е достатъчно. — Изправи се и попита: — Да направя ли още кафе? Самата аз ще пия.

— Чудесна идея, Роза — отвърна Лора, но този път не предложи да ѝ помогне, защото знаеше, че Роза ще ѝ откаже.

Когато останаха сами, Лора каза:

— Наистина потресаваща история, нали, бабо Мегън?

Мегън кимна.

— Да. Но тази вечер тя спести някои неща. Може би не е била в настроение да ги разкаже или е сметнала, че ще те разстроят много.

— Защо? Какво искаш да кажеш?

— За Бога, остави ме сега, дете!

— Добре. Но ми се струва странно, че Клер...

— Не сега, мила Лора — прекъсна я веднага Мегън. — Ще обсъдим всичко, когато ме заведеш вкъщи.

— Да, разбира се. — Лора погледна часовника си. — Бабо, знаеш ли, че е станало единайсет! Май не биваше да се съгласявам да пия кафе. Часът ти за лягане мина, нали?

— Не, не е — отвърна Мегън, изправи гръб и изгледа остро Лора. — Не е необходимо да вдигаш шум около мен, като че ли съм стара. — Мегън се засмя. — Е, знам, че съм, но не се чувствам стара. Преувеличаваш, че трябвало да си лягам рано. Човек умира в леглото, затова съм щастлива, че мога да стоя до късно.

— Добре, добре — съгласи се Лора и поклати глава. — Бабо, ти си неповторима.

— Надявам се да не съм — отвърна ѝ Мегън.

Роза се върна след няколко минути с топло кафе и бисквити и докато сипваше кафето в чисти чаши, Лора се обади:

— Има нещо, което искам да ви попитам, Роза.

Роза вдигна глава и я погледна.

— Моля, питайте. Ще ви отговоря, ако мога.

— Мислех си дали близките ви са били арестувани и избити, не само защото са били евреи, а и заради картините?

Роза не отговори. Подаде кафе на Мегън и на Лора, после отново седна на стола.

— Заради двете. Така мисля аз — рече най-накрая.

— Какво стана с всички картини, които баща ви беше евакуирал от Париж? — Лора я изгледа въпросително.

— Изчезнаха. Когато след края на войната се опитахме да ги намерим, всички се оказаха изчезнали. Откраднати, разбира се, от нацистите. Жак и Фелис бяха като луди, помъчиха се да разберат какво е станало, но, естествено, срещнаха стена от мълчание. Обаче успяха да получат информация от приятеля на баща ми, който живееше в замъка Льо Бовр. Жерар дьо Кастелен имаше замък и беше много стар приятел на баща ми. Той прие част от картините в подземията си. Жерар казал, че един ден дошъл камион, пълен с германски войници, които с оръжие взели картините. Било е през зимата на 1942 година. Имали документи, в които били описани всички картини, оставени на съхранение при него, и знаели къде да ги търсят.

— Но как е възможно?

— Според нас, помогнал им е един чиновник, който работеше в галерията на татко в Париж. Той издал на нацистите местонахождението на картините, които баща ми беше изпратил. Не всеки е предан като Жак, Фелис и Ален Брескон.

— Всъщност това е било грабеж от страна на нацистите — заяви Лора.

— Точно така. Както са конфискували колекцията „Вестхайм“, така откраднаха и картините на Морис Дювал.

— Чела сте за колекцията „Вестхайм“ в „Ню Йорк Таймс“, когато дадох пресконференция, нали? — попита Лора.

Роза наклони глава настрани.

— Да, четох и много се развълнувах. Но поне Сър Максимилиан е имал каталог. Аз не разполагам с нищо подобно, имам само опис на картините, който Жак успя да открие в апартамента на родителите ми в Бордо, преди да започнат нашите митарства.

— Но там не всичко е било вписано, нали?

— Не. Само трийсетина картини. Жак не успя да намери другите дневници и книги — обясни Роза. — Може би баща ми ги е скрил някъде в апартамента за по-голяма сигурност или са ги взели, когато са арестували семейството ми. Не може да се каже какво точно е станало с тях.

— Но поне имате описани трийсет картини. Те бяха ли добри?

— Една на Ван Гог, няколко на Сезан. Две чудесни платна на Матис и няколко рисунки на Пикасо, Брак и Мари Лоренсан.

— Боже мой, та това е цяло състояние! — възкликна! Лора.

— Така е. Но не се знае къде са. Според мен те са загубени завинаги, както и останалите. Сигурна съм, че са били изпратени в Германия по време на войната. Както ви е известно, Гьоринг грабеше предмети на изкуството за себе си и за Хитлер. Много частни колекции, подобно на „Вестхайм“ са били отнети — във Франция, Германия и в други страни. Частните колекции на семейство Ротшилд, на Пол Розенберг, на Бернхайм-Жьон и Дейвид-Вайлс бяха конфискувани във Франция, както и колекцията на Морис Дювал.

В стаята се възцари мълчание.

Роза се облегна назад, загледа се в пространството.

— Голямата колекция на баща ми е загубена. Никога повече няма да видя тези картини. Кой знае чии стени украсяват. — Помълча малко, а после продължи тихо: — Ще изпитам удовлетворение, ако си върна поне една картина. Все едно, че ще си възвърна част от баща си, част от духа му. Както и от цялото семейство.

— Сърдиш ли ми се? — попита Мегън, когато Лора я последва по коридора към спалнята ѝ.

— Какво искаш да кажеш, бабо?

— Когато отивахме у Роза, ми се разсърди. Май изненадата ми не ти хареса. Струва ми се, че по-скоро те подразни.

— По-скоро бях поразена — отвърна Лора.

Мегън не отговори, докато влязоха в спалнята. Тогава каза:

— Според мен се ядоса, че отиваме у Роза, заради Клер.

— Сигурно, бабо. Но все пак съм доволна, че отидохме. За мен Роза беше истинско откритие.

— Предполагах го.

— Обаче очаквах, че ще каже нещо за Клер.

— Смятам, че я достраша, мила Лора. Тя знае колко сте близки и затова беше внимателна. Не искаше да те обиди по никакъв начин.

— Разбирам. Но не спомена и Наташа — отбеляза Лора.

— По същата причина. Много ѝ се иска да види Наташа и да я опознае. От всичко, което ми е казвала, разбирам, че иска да види и Клер. Обаче знам, че Роза се бои да не ѝ откажат — довърши Мегън.

Лора мълчаливо помогна на баба си да се съблече. Чак когато Мегън се настани в леглото, тя каза:

— Има нещо, което не разбирам, бабо.

— Какво е то, детето ми?

— Отношението на Клер към Роза. Имам предвид по-рано. Как може някой да се отнася зле с Роза Лавилар след всичко, което е преживяла?

Мегън поклати глава, но не отговори.

— Не може Клер да не знае историята на Роза... Филип сигурно ѝ я е разказал, може би дори самата Роза го е направила. Сега си спомням нещо. Преди години Клер сподели, че Роза е израсла сама във Франция и че родителите ѝ били убити при бомбардировки. Но сега вече знам, че това съвсем не е вярно. Така че тя може би не знае истината.

— Лора, аз мисля, че я знае — отговори Мегън. — Но сигурно не иска да я обсъжда с никого. Не мога да си представя защо, но е така.

— Казвала ми е, че Роза била луда и че е лежала по болници. — Лора се смръщи. — Знаеш ли дали това е вярно, бабо? Че е била по болници?

— Вярно е — потвърди Мегън. — Роза няколко пъти е била в болница. Лекували са я от депресия. Но като знаеш какво е било миналото ѝ, това е съвсем естествена последица, нали? Кой няма да изпадне в депресия, след като знае, че цялото му семейство е загинало в Аушвиц? Но да е била луда, не. — Мегън енергично поклати глава. — Вероятно Клер не е разбрала добре нещо, което Филип ѝ е доверил. Или пък Пиер. Роза и Пиер имаха добър брак, но са изживели и доста критични моменти — така че Клер може да е останала с погрешно впечатление от някоя негова забележка. Във всеки случай, Лора, Роза иска да види Клер, когато тя дойде тук в края на месеца.

— Надявам се Клер да се съгласи да се видят. — Лора се смръщи и поклати глава. — Не знам...

— Ти трябва да го уредиш, скъпа. За Роза е важно, за Клер също ще бъде важно. Искам да ти кажа, че Роза има намерение да ѝ се извини.

Лора погледна изненадано Мегън.

— За какво да ѝ се извинява?

— За това, че винаги се е отнасяла студено с нея — още от началото, когато Филип и Клер се запознали. А и по-късно, след като се ожениха. Неотдавна Роза сподели с мен, че никога не е харесвала Клер и че според нея тя съвсем не подходдала на Филип.

— Казах ти, че Роза се отнася с него като със своя собственост — вметна Лора.

— По-скоро го покровителства — отговори Мегън. — Роза е усетила, че Клер няма да разбира Филип, защото той е дете на жена, оцеляла от Холокоста. Поради случилото се с майка му, той е имал и собствени проблеми, а Клер никога не го е разбирала. Но сега Роза мисли, че е трябвало да се държи по-мило, да се опита да я хареса, макар и да е знаела, че този брак няма да просъществува.

— Откъде е знаела?

Мегън сви рамене.

— Твърди, че е знаела. Ще помогнеш много, ако склониш Клер да се срещне с нея. Трябва да ти кажа, че Роза е съкрушена от това, че Клер е безнадеждно болна.

Тъй като Лора не каза нищо, Мегън настоя:

— Обещай ми, че ще направиш всичко възможно, скъпа. Важно е за бъдещето, за бъдещето на Наташа. Тя трябва да познава баба си... В края на краищата Роза е единствената ѝ баба.

Лора седна на края на леглото. Наведе се, целуна Мегън по бузата и каза:

— Обещавам, бабо. Мисля, че си права, Наташа има нужда от баба, така както Роза има нужда от внучката си. Освен това Роза и Клер трябва да се помирят.

25.

Лора работеше тихо зад бюрото си в зимната градина на Ронда Фах. Преглеждаше писма и каталози за произведения на изкуството, които щяха да се продават в Англия и Европа, а също и в Съединените щати, и си водеше записки в жълт бележник.

От време на време поглеждаше към Клер, която си почиваше на големия диван — спеше, подпряна на много възглавници. Лора се изправи и се приближи до нея — искаше да види как е и пристъпваше тихо, за да не я събуди.

Беше гореща сутрин в средата на юли и ярката слънчева светлина струеше през многото прозорци. Тя огряваше кестенявата перука на Клер, лъчите я превръщаха в пламтящ ореол от къдрици около слабото ѝ лице. Страните на Клер бяха порозовели и сега, докато спеше, изглеждаше по-добре, отколкото от дни наред. Под перуката растеше собствената ѝ коса, остра и рядка, но в нейния естествен цвят — червена. Това бе добър знак, поне според Клер.

Престоят във фермата ѝ се отрази прекрасно. Клер сякаш черпеше повече енергия — и умствена, и физическа — и Лора отново се изпълни с надежда. Дали все пак най-близката ѝ приятелка нямаше да прескочи трапа? Възможно бе да се окаже сред щастливките като сестрата на Алисън, Даян.

Клер и Наташа пристигнаха преди три седмици, доста преди пикника на Четвърти юли, който Мегън по традиция от години организираше в Ронда Фах — те с нетърпение го очакваха.

Мегън искаше Роза Лавилар да дойде за пикника и да остане във фермата за края на седмицата: Лора се уплаши от предложението ѝ и обясни на баба си, че все още е много рано.

Лора знаеше, че Клер още не беше готова за подобна среща.

— Много бързаш, бабо. Нека да ѝ дадем възможност да стъпи на крака, да се аклиматизира. — Мегън веднага се съгласи с нея и в края на краищата пристигна в Кънектикът сама.

Лора се успокои, когато Клер най-после реши отново да живее в Ню Йорк. Беше напуснала работата си в списанието в Париж и бе

обявила апартамента за продан, Еркюл имаше грижата да следи как върви опаковането и изпращането на мебелите и всичко останало. Той често бе в Ню Йорк, понеже имаше ангажименти по обзавеждането на къщи, и с радост прие поканата на Лора да ѝ гостува във фермата.

— Нямам търпение да дойда при всички вас, където е и милата ми Клер — беше казал на Лора преди няколко дни и тя го очакваше да пристигне за уикенда. Също като Лора, Еркюл се опитваше да бъде оптимист по отношение на Клер, окуражаваха го и сведенията от Лора, че състоянието ѝ се подобрява.

Лора беше казала на Клер да изпрати мебелите на адреса на фермата, където щяха да ги складират в една от страничните пристройки. Предложи ѝ да използва и една стара плевня като вила.

— Можеш да я превърнеш в ателие за себе си и за Наташа. Това ще бъде твой собствен дом в дома, който най-много си обичала — окуражително ѝ бе казала Лора, а в същото време се молеше силната химиотерапия да ѝ подейства. Клер се въодушеви от идеята да преустрои една от старите червени плевни. Тя виждаше в това проект на бъдещето.

Наташа свикна бързо, чувстваше се удобно — за голямо облекчение на Лора, а също и на Клер. Скоро щеше да навърши петнайсет. Слава Богу, че фермата ѝ хареса и тя се приспособи с лекота към провинциалния живот. Другата седмица щеше да бъде приемният изпит за училището Чапин на Ййст Енд Авеню. Лора беше убедена, че Наташа ще го издържи и ще я приемат в частната гимназия, която се смяташе за една от най-добрите в Манхатън.

Разбира се, дълбоко в душата си Лора знаеше, че здравето на Клер виси на косъм. Но все още съществуваше нищожен шанс силните дози химиотерапия да окажат въздействие. Надяваше се на това — както и всички останали.

Неочаквано Клер отвори очи и се взря в Лора.

— Знаех, че стоиш там и ме гледаш.

— Лъжеш! — извика Лора и се засмя. — Изобщо не си знаела, че съм тук.

— Ами, знаех, подушвам присъствието ти, дори когато спя.

Лора се усмихна и седна на ниския стол до дивана, доволна, че Клер се оживи след съня и явно е в по-добро настроение.

— Имаше мъже в живота ни, но ние винаги се държахме една за друга — каза.

Клер ѝ се усмихна.

— Обзалагам се, че беше така. Подкрепяхме се една друга... Винаги можеш да разчиташ на мен, Лора.

— Както и ти на мен, скъпа.

— Ти вече го доказа. Аз пък знам, че не бих издържала последните няколко месеца, ако не беше ти. Ти беше непоклатима като скала, даваше ми сила, Лора. Ти и Наташа. Тя много ме подкрепяше, помагаше ми и ме успокояваше.

— Тя наистина е невероятна. Сега ми кажи какво искаш за обяд?

— Всъщност не съм гладна — изрече Клер, седна на дивана и се облегна на възглавниците.

— Нещо да ти се е прияло?

— Ягоди и сметана. Това бих опитала с най-голямо удоволствие. Може би и диня за десерт.

Лора се усмихна, поклати глава и въздъхна.

— Скъпа Клер, няма да укрепнеш само с плодове. Добре, съгласна съм, но ако преди това се постараяш да хапнеш бъркани яйца.

Клер кимна.

— Добре, обичам бъркани яйца и филийка хляб с масло.

— Ето, това вече е по-добре. Ще отида да купя плодове. Нали нямаш нищо против, ако те оставя за малко сама?

— Не, разбира се. Наташа няма ли я?

— Отиде да язди със сина на Том. Лий ще я преведе по пътеките, по които едно време ние яздехме.

Клер се усмихна.

— Там е красиво. На мен пък ми е добре така, почивам си. Може ли да дръпнеш щорите и да пуснеш климатика, Лора? Тук е много топло от слънцето.

— Разбира се — каза Лора, после се наведе над Клер и я целуна по бузата. Когато в помещението стана хладно, тя излезе от зимната градина и погледна часовника си. Щеше да ѝ отнеме половин час, ако не и повече, за да отиде с колата до „Балсамо“, но си заслужаваше. Там предлагаша най-добрите продукти в околността.

Клер се унесе, почти задряма и бавно потъна в себе си. В съзнанието ѝ нахлуха спомени. Повечето бяха щастливо връщане към

детството ѝ, преминало тук с Лора и семейство Валиънт. Започнаха да изскачат и лоши неща от миналото, но тя ги пропъди. Искаше да си спомня само хубавото. Детските години... Пораснали вече момичета... в Ронда Фах... През всички сезони... Всички ги обич...

Зимни дни с изцъклено небе и кристална светлина. Снежинки, които вятърът носи. Ледени висулки по дърветата. Студен слънчев лъч по преспите, по-високи от човешки бой. Стройни коне ги носят нагоре по пътеките. Зеленината на пролетта и лятото вече я няма. Заличили са я мокрите червено-златисти цветове на есента.

Хрущенето на копита по пухкав сняг. Ревът на конете. Смехът на Лора се носи във въздуха. Нейният глас ѝ приглася като ехо. Е-хо-о! Е-хо-о! Обаждаха се на момчетата на Харисън, които ги чакаха на билото. Джофри и Хал. Изглеждат високи на седлата върху конете, чиято тъмна козина блести на слънцето. Момчешки смях. Несръчни прегръдки под дърветата. Нежни целувки. Свенливи погледи и разтуптени сърца. Младежка любов, която разцъфва под мразовитото небе.

Знойни летни нощи. Звезди като диаманти. Небето, което ги обгръща, е като черно кадифе. Устните на Хал до нейните. Той нежно я докосва, гали, изучава я. Настоятелни, лакоми ръце. Горещ дъх до бузата ѝ. Приглушен вик, застинал на гърлото ѝ...

— Мамо, какво ти е? — попита Наташа загрижено, като се взираше в Клер на дивана.

Клер бавно отвори очи, спря ги върху дъщеря си и забеляза тревожния ѝ израз.

— Трябва да съм задрямала. Сънувах. Или си спомнях. Или и двете.

— Но ти извика — възрази Наташа. — Аз учех тук на бюрото. Искаш ли нещо?

— Не, нямам нужда от нищо. — Клер се усмихна на дъщеря си. — Връщах се във времето, когато бях млада, на твоите години, скъпа. Припомнях си разни неща.

— Какви неща? — заинтересува се Наташа и седна на стола, взе ръката на майка си в своята и започна да я гали.

— Спомних си първия си приятел, първата си любов.

Клер поклати глава и пак се усмихна. — Беше много отдавна.

— Как се казваше?

— Хал. Харолд Харисън. С брат си Джофри живееха отгатык хълмовете в долината. Качваха се с конете горе и ни чакаха да се срещнем на върха, в гората. Джофри беше приятелят на Лора. Често яздехме по пътеките, по които си минала днес с Лий.

— Там е толкова красиво, мамо. Страхотно. Разбирам защо винаги си обичала Ронда Фах. По-рано не ми харесваше много, сигурно съм била малка и не съм могла да я оценя. Сега и аз я обичам.

— Много се радвам, скъпа. Това е особено място. Как върви ученето за изпита?

— Добре. Лора ми помага. Искаш ли да ти донеса ябълков сок?

Клер поклати глава.

— Ще изчакам след обяда.

— Мамо?

— Да, Наташа?

— Искам да те попитам нещо... за татко.

— Какво за баща ти?

— Иска да дойде да те види, мамо.

Клер се намръщи. Присви очи.

— Откъде знаеш? Глупав въпрос. Сигурно сте говорили по телефона.

Наташа кимна.

— Той се тревожи за теб, мамо. Много е загрижен. Помоли ме да му звънна в Центъра в Атланта. Ако си съгласна, ще му предам и ще му кажа кога може да дойде.

Клер мълчеше.

— Трябва да си помисля.

— Той може да дойде тук, нали, мамо? — попита Наташа и прехапа устна. — Много иска да дойде. — Тъй като Клер мълчеше, Наташа продължи: — И аз искам да дойде, мамо. За мен е важно.

— Защо?

— Защото искам да ви видя като приятели. Ти и татко. Ще му позволиш да дойде, нали?

— Сигурно, щом като искаш толкова. С Лора ще измислим някой ден. Може би след изпита ти другата седмица? Искаш ли така?

— Добре, мамо. — Младежкото лице на Наташа просветна. Покъсно щеше да позвъни на баща си и да му каже, че майка ѝ се е съгласила той да я посети, но още не бяха решили кой ден. Знаеше, че

той ще бъде доволен. Той извънредно много се тревожеше за болестта на майка ѝ.

— Лора отиде до „Балсамо“ — каза Клер.

— Знам. Беше ми оставила бележка. После пък видях Фенис в кухнята. Тя каза аз да сготвя обяда, защото Лора не можела да свари и едно ядене като хората. Като че ли не го знам.

Засмяна, Клер каза:

— Горката Лора, все я занасят за това, че не може да готви. А защо Фенис да не направи бъркани яйца?

— Трябвало да пазарува. Но след това каза, че ако искам, тя щяла да приготви яйцата.

— От теб зависи, Нати.

— Какво ми струва да го направя, мамо? Колко му е да чукнеш няколко яйца в тиган. — Последва кратко мълчание и тогава Наташа попита тихо: — Смяташ ли, че химиотерапията е помогнала, мамо?

— Вярвам, анчелче мое. Убедена съм в това, защото се чувствам много по-добре. Искам другата седмица да отидем в Ню Йорк и да се разходим по магазините. Мечтая си да вляза в „Бергдорф Гудманс“ — винаги е бил любимият ми магазин, когато живеех тук. Искам да отида и до „Серендипити“ да изядем по един хамбургер с пържени картофи и бананов шейк. С теб и Лора. Баба Мегън казва, че и тя щяла да дойде.

Наташа се усмихна на майка си.

— Обикнах баба Мегън. Тя е... страхотна, мамо.

— Така е, скъпа, винаги е била. По-късно ще помоля Лора да извади албума със снимките на Мегън от времето, когато е била звезда на Бродуей. Била е адски известна и наистина великолепна, Нати. Ще пуснем и някои от старите ѝ записи. Сигурна съм, че ще ти харесаш. Дядо Оуен обичаше да казва, че имала звънче на всеки зъб.

Наташа се ухили.

— Ама че израз.

— Истински уелски израз. Но тя наистина е имала невероятен глас.

— Когато през есента тръгна на училище в Ню Йорк, ще дойдеш ли да живееш в града с Лора? — попита сега Наташа, впила очи в майка си. — Искам да бъдеш с нас, мамо.

— Ще бъда, но не непрекъснато. Ще ми правят химиотерапия в Слоун-Кетъринг. Но тук ми е много удобно и Лора смята, че ще

предпочета да остана в Ронда Фах. Двете ще идват в края на седмицата и тогава ще се виждаме. Мегън също ще идва.

— Но кой ще те гледа, мамо?

— Фенис. Тя ще е щастлива да бъде тук непрекъснато — както едно време, когато Мегън стоеше целогодишно. Всъщност нейната къща е от другата страна на поляната. Фенис ще ме гледа много добре.

— Точно така — потвърди Фенис, която влезе в зимната градина с голям поднос. Високата едра жена беше с прошарена червеникава коса и остри черти. Фенис Уолтън бе на петдесет и няколко години, а работеше в Ронда Фах от шестнайсетгодишна. Винаги беше боготворила Мегън, обичаше Лора и Клер като майка и от години ги командваше. Фенис обичаше тиролски дрехи, които често наподобяваха театрални костюми. Сега беше облечена с пъстра памучна пола, стигаща почти до глезените ѝ, бяла блуза с буфон ръкави и голяма колосана бяла престилка, която явно бе много стара. Късите бели чорапки и червените гуменки довършваха костюма ѝ.

— Клер, на теб ти нося чай с лед. Знам, че го обичаш. Вчера на пазара открих любимия ти — „праскова с мед“. На теб, Наташа, изстисках грейпфрут. — Докато изричаше това, Фенис сложи подноса на ниската масичка пред дивана. — Има и шоколадови бисквити. Токущо ги извадих от фурната. Когато Лора се върне, ще сложи яйцата. Няма да изгладнеете, нали?

— Не се тревожи, Фенис, имаш си достатъчно работа, за да се занимаваш с яйцата. Аз ще ги направя! — извика Наташа. — Аз готвя добре.

— Ти си гледай работата. Остани при майка си, прави ѝ компания.

— Благодаря ти, Фенис — каза Клер.

Фенис им се усмихна, обърна се и излезе с твърди стъпки. С вид на жена, която командва в къщата.

Докато я наблюдаваше, Наташа попита:

— Фенис била ли е омъжена някога?

— Не, омъжена е за Ронда Фах — обясни ѝ Клер. — Поне ние с Лора така мислим. Никога не е имала приятел, защото не желае да напусне долината и тази къща.

— Както и хората, които живеят в нея, предполагам — допълни Наташа доста разумно за годините си.

Лора беше доволна.

Седеше срещу Клер в малката трапезария, наблюдаваше я как яде бърканите яйца с филия топъл домашен хляб, намазана с масло.

— Ягодите изглеждат прекрасни — обади се Лора. — Едри и узрели. Клер, Фенис разби сметана. Ще бъде истинско угощение.

— Нямам търпение да ги опитам — намеси се Наташа, обърна се към Лора и ѝ довери: — Мама се съгласи да дойде татко. Той много иска да я види. Трябва само да му съобщя кога. Мама казва, че може да дойде след изпита ми. Ти какво мислиш, Лора?

— Чудесно — каза Лора и изгледа Клер въпросително. Беше любопитна при това ново развитие на нещата.

— Съгласих се, Лора — поясни тогава Клер. — Наташа ми каза, че баща ѝ много се тревожел, че съм болна. Тя иска той да ме посети повече, отколкото самият той го желае. Какво ще кажеш, Лора? Решението зависи от теб.

— Еркюл ще пристигне в края на седмицата. И Филип може да дойде тогава.

— Или пък през седмицата — предложи Клер. — Не смятам, че ще остане да спи тук.

— Защо, може... — започна Наташа, но млъкна, като видя стреснатото изражение на майка си.

За да промени темата, Клер каза:

— Докато ти беше за ягодите, съм задрямала, Лора. Толкова неща си припомних. Помниш ли как боядисахме Дилън със златна боя?

— Боже мой! Няма да го забравя! — извика Лора, поклати глава и се разсмя. — От баба Мегън ли я взехме? — После добави сериозно: — Знаеш ли, че можеше да му стане нещо. Сега, като се сетя, се разтрепервам.

— Ама не сте го боядисали целия златен, нали? — попита Наташа, остави вилицата си, озадачена погледна първо Лора, после майка си. — Много е опасно. Нали знаете, че от боята порите не могат да дишат?

— Точно така. — Лора направи гримаса. — Затова и получихме хубаво наказание.

— Но защо го боядисахте златен? — настоя Наташа.

— Подготвихме една пиеска за дядо Оуен и баба Мегън. Кратичка, само от две сцени, за Антоний и Клеопатра. Дилън беше много красиво малко момченце и решихме да го превърнем в златен идол — обясни Лора.

— Аз не се сетих, но майка ти реши да не го боядисваме съвсем целия. Затова на лицето му сложихме картонена маска, оцветена в златно, направихме му гащета от златисто ламе, което Фенис намери в торба с парцали някъде в къщата.

Наташа се разсмя.

— Да можех да видя отнякъде вашия малък златен идол. Сигурно е бил много красив.

— Малко лепкав беше обаче. Боята не успя да изсъхне съвсем — отбеляза Клер, после погледна Лора и добави: — Идеята беше твоя.

— Винаги мен ме обвиняваш за всичко — оплака се Лора и ѝ се ухили.

— Само когато знам, че ще успея — отвърна Клер и се засмя.

26.

— Направо изключителна история, Лора — заяви Еркюл Жуно и се замисли. — Роза Лавилар е в същото положение като Максим... наследница е на колекция от известни картини, която не може да намери.

— Точно така. Но може аз да откроя някоя — отвърна Лора. — Или по-скоро случайно да попадна на нейна картина. Нали знаеш, че всеки ден от седмицата през бюрото ми минават огромно количество материали. Роза трябва само да ми даде точна информация, за да знам какво да търся — имената на художници, названията на картини.

— Сигурен съм, че с удоволствие ще се заеме.

— Вярно. Направила е копие на инвентарната книга. Надявам се утре или в неделя да ми донесе всичко. Баба Мегън иска да я покани на обед някой от тези дни. Аз пък...

— Но какво ще каже Клер, мила? Няма ли да ѝ стане неприятно? — Той си позволи да я прекъсне. — Нали знаеш, че Роза Лавилар не ѝ е любимка.

— Знам. Следобед имам намерение да си поговоря с Клер за Роза, стига да не е уморена.

— Много добре. Наистина ще бъде чудесно, ако се сдобрят. Мразя хората да са в подобни обтегнати отношения. Боже мой, Лора! Нали ще бъде чудесно Наташа да види баба си?

— Ами да. Особено при дадените обстоятелства.

Еркюл я изгледа загрижено и веднага попита:

— Какви обстоятелства? Моля те, кажи ми истината.

— Еркюл, никога няма да те излъжа, сигурно вече си се уверил в това. Клер е в същото състояние. Практически няма подобрение, но поне не е по-зле. Приключи с химиотерапията и няколко месеца няма да посещава болницата Слоун-Кетъринг. Но това, което ме радва, е, че откакто дойде в Ронда Фах, е много по-добре.

— Хубаво е да го знам — смънка Еркюл.

— Моля се да прескочи трапа, Еркюл.

— Аз също. — Той въздъхна, зарея поглед някъде надалеч и закри с ръка очите си от слънцето. След малко отново се обърна към Лора и продължи тихо: — Ако съжалявам за нещо в живота си, то е, че не казах на Клер какво изпитвам към нея и че не ѝ предложих да се оженим. Какъв глупак излязох. Колко години пропиляхме. През това време можех да я направя щастлива. Сигурно бих могъл да облекча страданията ѝ, бих могъл да ѝ помогна да се отърси от това нейно ужасно огорчение. Просто щях да бъда щастлив, ако можех да направя така, че да превъзмогне душевната болка.

— Ами кажи ѝ го сега — предложи Лора и леко се наведе към него под чадъра за слънце. Стисна ръката му с обич и му се усмихна. — Кажи ѝ, че винаги си я обичал. Няма нужда да ѝ правиш предложение, но се опитай да я накараш да разбере колко я обичаш. Мисля, че това ще ѝ се отрази благотворно. Освен това и ти ще се почувстваш по-добре, Еркюл. Гарантирам ти, че няма да се разсърди. Клер е променена. Е, донякъде. Поне част от гнева ѝ вече го няма. Кажи ѝ.

— Наистина ли смяташ, че трябва да го направя, Лора? — попита Еркюл и очите му светнаха. — Непременно ще говоря с нея, но само ако си сигурна, че няма да я разстроя.

— Естествено, че няма да я разстроиш. Всяка жена би се зарадвала да чуе признание в любов от мъж като теб. Това може да ѝ даде надежда, че ще се оправи, че ще прекарва известно време с теб.

— Смяташ ли, че ще пожелае да е с мен?

— Вероятно да. Знам, че тя много държи на теб. Казвала ми го е. Той се усмихна широко.

— В състояние съм да ѝ осигуря спокоен живот. Бихме могли да пътуваме, да правим всичко, каквото тя пожелае. Не очаквам, че ще се омъжи за мен, но за мен има значение само да сме заедно.

— Тогава ѝ го кажи.

Еркюл кимна, без да каже нищо повече. Седеше и се взираше в пространството, беше втренчил очи във върбите на брега на рекичката в дъното на градината.

Двамата с Лора седяха на терасата и взимаха аперитива си преди обяда в петък. Той беше пристигнал в Ронда Фах предишната вечер и остана доволен като видя, че Клер изглеждаше спокойна и много по-жизнена и енергична, отколкото очакваше.

Известно време мисли върху съвета на Лора, после изостави темата за Клер и каза:

— Цяло предизвикателство ще бъде за теб да търсиш картините на Роза.

— Не мога да ги търся просто ей така... Човек трябва да знае откъде да започне. Но ако случайно някоя от тях се появи на пазара, ще съм готова да тръгна по следите ѝ.

Еркюл кимна.

— Искам да го направя заради Роза — каза Лора, — но също така и заради Наташа. Тя някога ще наследи тази колекция.

— Обядът изглежда прекрасен, Фенис — отбеляза Мегън, оглеждайки бюфета, който бе подреден в края на трапезарията. — Направо си се престарала.

— Благодаря, госпожо Валиънт, но аз направих само кифличките. Наташа приготви всичко останало — салатата, пая, крем — карамела и малините за десерта. Момичето е истинска фурия в кухнята, същинска малка готвачка. Свалям ѝ шапка.

— Благодаря, Фенис — каза Наташа, влизайки в трапезарията с бутилка розе. След като остави виното в кофичката с лед, обърна се към Мегън и каза: — Може ли да седна до теб, бабо Мегън?

— Разбира се, Наташа — отвърна Мегън и ѝ се усмихна. — Поздравявам те за прекрасния обяд.

— Мама ме научи да готвя. Тя е много по-добра от мен, а аз се старая да достигна нейното ниво.

— Ще я стигнеш, а имам чувството, че вече си го сторила. Къде е майка ти, Наташа?

— Връщат се с Еркюл от градината, тя поседя малко навън. Лора отиде да се преоблече. А, ето ги. Мама и Еркюл идват.

Еркюл и Клер влязоха в трапезарията заедно, Клер беше елегантно облечена и изглеждаше добре в свободна памучна рокля, щампирана в кехлибарено и червено.

Мегън я попита:

— Къде искаш да седнеш, мила?

— Ето там, с гръб към прозореца, за да не ми блести слънцето — отвърна Клер и се остави покорно Еркюл да я отведе до стола.

Лора най-после слезе, облечена в широка бяла туника над тесен черен панталон. Носеше спортни слънчеви очила с тъмни рамки.

— В градината е жега, бабо. Добре, че остана вкъщи.

— Права е, за мен беше прекалено горещо — обади се Клер.

— Тук ще се разхладиш, Клер — увери я Мегън и продължи: — Научила си Наташа да готви много добре. Тя е приготвила този прекрасен обяд.

— Без кифличките — побърза да поясни Наташа. — Тях Фенис ги направи.

Всички се засмяха на уточнението ѝ. После всеки си сервира. С изключение на Клер — Наташа приготви нейната чиния. Еркюл обиколи масата, за да налее виното, а Лора напълни чашите със студена вода.

Посред обяда Клер каза:

— Много съм щастлива, че сме заедно днес. Всички хора, които обичам, са около мен... — Млъкна и им се усмихна.

— Ние всички те обичаме, Клер — каза Мегън, пресегна се и потупа ръката ѝ с обич.

— Искам да благодаря на всички за подкрепата. За това, че ми помагате да се справям с рака. Благодаря ви, че ми давате кураж да продължавам да се боря.

В късния следобед Клер вървеше бавно по коридора, стигна до стаята на Лора, почука и влезе.

— Каза, че ще работиш. Надявам се да не те прекъсвам — рече Клер и се облегна на рамката на вратата.

— Съвсем не, преглеждах каталози, които пристигнаха в офиса през седмицата. Не е нещо спешно.

— Много ти благодаря, че прекарваш толкова време с мен, Лора. Тревожа се да не си изоставила работата си.

— Знаеш много добре, че през юли и август няма много работа. Всички са по отпуски. Не се безпокой, Алисън няма да пропусне да нададе вик, ако имат нужда от мен.

Клер затвори вратата зад себе си и се намести на дивана с лице към Лора, която седеше зад своето старо френско бюро.

Клер вдигна крака на дивана, изгледа Лора продължително и каза:

— Дала си съвет на Еркюл да дойде и да ми каже, че ме обича.

— Така беше. Тази мисъл не му дава покой отдавна — от декември, а може би и отпреди това. Сметнах, че така ще се почувства по-добре, ти също, Клер. Хубаво е да знаеш, че един чудесен мъж те обича, нали?

— Така е. Но за нас няма бъдеще.

— Ти това ли му каза?

— Е, не точно така. Нещо го извъртях. Не исках да го разочаровам.

— Какво искаш да кажеш?

— Лора, мен няма да ме бъде. Тогава какво бъдеще можем да имаме с Еркюл?

— Но ти си много по-добре! — възкликна Лора. — Не си ли? Да не би да се преструваш?

— Не, не се преструвам. Отдавна не съм се чувствала толкова силна. Но дните ми са преброени — все едно дали са седмици, месеци или дори година — затова не мога да предложа на никого живот с мен. Нямам живот, който да споделя с някого.

— Веднъж Дъг ми каза, че ние всички умираме, че всеки ден умираме по малко.

— Търсиш под вола теле, Лора, знаеш го.

Без да обръща внимание на забележката ѝ, Лора попита:

— Ти обичаш ли го?

— Да, много добре знаеш, че го обичам, но като приятел. Винаги се е държал чудесно с мен, но не съм влюбена в него. Не го обичам така, както той мен. Все пак, ако не бях толкова болна, може би бих опитала да живея с него, да видим какво ще се получи.

— Каза ли му го? — попита Лора.

— Казах му, че го обичам, но може би по-различно от него. И още, че ако бях по-добре, за мен би било чест, бих била поласкана да бъде негова постоянна приятелка.

Лора не отвърна нищо. Облегна се на стола, очите ѝ обиколиха стаята. Стените в бледо ябълковозелено представляваха изискан, свеж фон за тежките бели памучни пердета на червени рози, старите френски мебели, за голямото бяло легло и за тъмнозеления килим.

— Прекрасна стая — каза Клер, следвайки погледа на приятелката си. — Винаги съм я харесвала. Всъщност, откакто се помня.

— През по-голямата част от твоя и моя живот — прошепна Лора и преглътна сълзите, които напиреха в очите ѝ.

— Лора?

— Да, Клер?

— Има нещо, което никога не съм ти казвала — започна Клер, после изведнъж млъкна. Взираше се в Лора, най-близкия ѝ човек, освен дъщеря ѝ, и се подвоуми как да продължи.

— Какво е то?

— Трябваше да ти го кажа много отдавна. Ако го бях направила, животът ми сигурно щеше да бъде много по-различен.

— Много сериозно звучи — отбеляза Лора и също изгледа напрегнато Клер. — Какво искаш да кажеш с това „животът ми щеше да бъде по-различен“?

— Може би нямаше да бъда толкова затворена, толкова сърдита на света, толкова огорчена и враждебно настроена...

Лора я изгледа объркано.

— Не те разбирам.

— Помниш ли, че понякога ме намираше тук, в твоята стая, да рева като разпрана, на същото това легло, прегърнала възглавница?

Лора кимна.

— Така и не ми каза какво има.

— Плачех, защото сърцето ми се късаше. Стисках възглавницата, сякаш те прегръцах. Моята Лора. В живота ми единствено ти беше добра и се отнасяше нормално с мен.

— Каж ми какво ставаше тогава с теб, Клер.

— Баща ми... — Клер пак млъкна. Взираше се в Лора. Лицето ѝ беше станало тебеширено бяло, тя не бе в състояние да продължи.

Лора се изправи иззад бюрото, отиде и седна до Клер на дивана. Хвана я за ръката и я стисна.

— Баща ти те е наранявал? Това ли се опитваш да ми кажеш?

Клер успя само да кимне.

— Скъпа моя, защо никога не си ми казвала? Можех да ти помогна! — възкликна Лора.

Клер поклати глава и промълви:

— Как щеше да ми помогнеш? Ти беше малка, по-малка от мен. Собствената ми майка не можеше да ми помогне.

— Тя знаеше ли? — попита Лора ужасено.

— Какво ли не опитваше, за да го спре! — извика Клер гневно. Направи усилие да потисне възмущението си и продължи по-спокойно: — Мама се мъчеше да ме предпази, да го спре. Но той я пребиваше от бой и тогава почваше с мен. Започна, когато бях на седем години — тогава ме биеше, пускаше ми ръце, целуваше ме. Съпротивлявах се, доколкото можех, но той ставаше все по-настойтелен и аз най-после се предадох. Нямах как. Това бе единственият начин да престане да бие мама. По-лесно беше просто да си лежа и да мълча, отколкото и тя да се намесва, и да гледам как жестоко я бие. Понякога го отблъсквах, но след това си го изкарваше на мен двойно. Биеше ме дотогава, докато не можех да помръдна.

— Боже мой, какъв ужас само! Тогава сигурно си била изплашена до смърт.

— Така беше. Той беше ужасен, отвратителен. Мразех го. — Клер се разплака. — Но когато в края на краищата се примирих, той престана да бие майка ми.

В желанието си да я успокои, Лора прегърна Клер и я привлече към себе си.

— Ако тогава се беше доверила на мен и на баба, ние щяхме да направим нещо, сигурна съм.

— Боях се да ти кажа. — Клер хълцаше посред риданията. — Притеснявах се. Срам ме беше. Беше толкова дълго. Понякога си мисля да не би вината да е била моя. Вътрешно се разкъсвах. Не знаех какво да правя. Затова се криех, мъчех се да не мисля, все едно че нищо не се е случило. — Клер се разхълца силно, тялото ѝ се разтресе, когато най-после изля потисканите си чувства.

Лора я притисна още по-силно, галеше я по раменете, шепнеше ѝ с обич нежни и съчувствени думи. Най-накрая Клер успя да се съвземе, постепенно престана да плаче. Седна, бръкна за кърпичка в джоба на широката си рокля и избърса очите си, опитвайки се да се овладее.

— Баща ти... — започна Лора. — Баба Мегън веднъж каза, че баща ти бил женкар и затова майка ти пиела. Но не е била права, нали? Той е бил прелъстител и грубиян.

— Бил е и женкар, и прелъстител, Лора. Моля те, повярвай ми, той непрекъснато тичаше подир жени. Това провали брака им. Разби и сърцето на мама, казвам ти. Тя намираше избавление в бутилката.

— Много съжалявам — прошепна Лора. — Ужасно съжалявам, че е трябвало да преживееш това сама, Клер, и то когато си била съвсем малка. Сърцето ми се къса.

— В известен смисъл не бях сама, понеже имах теб и баба Мегън. И дядо Оуен. Вие бяхте моето спасение. Както и това място. За мен Ронда Фах винаги е било райско кътче. Винаги когато съм била заедно с всички ви тук, съм се чувствала сигурна, в безопасност и обичана.

— А кога... престана?

— Когато станах на петнайсет години, го заплаших, че ще кажа на дядо ти и ще помоля баба Мегън да ме заведе на преглед при лекар. За да я уверя, че казвам истината. Той се уплаши да не би семейство Валиънт да го разобличи. Жалко, че не се бях сетила години по-рано, защото щях да го използвам като оръжие.

— Права си, иска ми се да не беше ставало така. Не мога да повярвам, че тогава не съм подушила, че нещо не е наред. Виждах те, че плачеше много, но смятах, че си нещастна и ти е мъчно, понеже майка ти пие толкова водка.

— Бях добра актриса, нали?

— Наистина.

— Заради баща си намразих мъжете, нямах им доверие. Той ме плашеше и съсипа живота ми. Сигурна съм, че щях да бъда съвсем различна, ако той не ме беше насилвал. Лора, бях само на седем години, когато той започна... — Гласът на Клер заглъхна и тя изчака малко, после пак продължи: — Сигурна съм, че ако баща ми не беше правил така, щях да имам по-голямо доверие на Филип, щях да бъда по-добра съпруга.

Лора кимна.

— Съгласна съм с теб.

— Когато се налагаше Филип да замине някъде в командировка, да прави изследвания или да остане под карантина заради работата си, аз винаги мислех, че той е с друга жена. Защото баща ми така правеше. Баща ми беше женкар в пълния смисъл на думата. Непрекъснато подозирах Филип. Освен това винаги бях сърдита и огорчена, направих

много грешки с моя съпруг. — Клер въздъхна дълбоко и тъжно поклати глава. — Смятам, че в много отношения се отнасях несправедливо към Филип. Той не е лош.

— Затова ли даде съгласието си да дойде и да те види в неделя? Защото разбираш, че си правила грешки в брака и че Филип невинаги е заслужавал обвиненията ти?

— Отчасти. Но и защото Наташа много настоява той да дойде и да ме види. Тя мечтае да ни види в приятелски отношения. Напоследък разбрах, че тя обича баща си.

— Знам, Клер. Тя ми го каза и на мен. — Лора гледаше Клер продължително и внимателно. — Още ли вярваш, че Филип е имал много жени, докато е бил женен за теб?

Клер прехапа устната си и изведнъж като че се обърка.

— Кой знае, може би не. През последните няколко седмици преосмислих доста неща в живота си и установих, че съм дълбоко увредена като човек. Как бих могла да мисля нормално — след това, което ми се случи?

— Баща ти се е отнесъл чудовищно към теб! Той е виновен за душевните страдания, които си изживяла още в детска възраст — изрече пламенно Лора.

— Вярно. Той е виновен и за това, че имам рак. — Клер изпъна гърба си и изгледа Лора право в живите ѝ сини очи. — Наистина мисля така.

— Знам, и съм съгласна с теб. Смяташ, че много години си била потискана и затова сега те е хванал рак.

— За действията му няма извинение. Единственият начин, по който можех да продължа да живея, бе да заровя всичко дълбоко в себе си. Въпреки това, то ме гнетеше, изяждаше ме отвътре, превръщаше ме в гневна недоверчива жена. Бях вътрешно опустошена от огорчението, не можех да се освободя от него. По едно време спомените едва не ме съсипаха. Но някак си успях да се закрепя. Смятах, че когато той умре, ще се почувствам по-различно, ще ми стане по-добре, но това не се случи. А спомените просто ме ядяха отвътре... също като рак.

— Медицината е доказала, че умствен или емоционален стрес плюс потискане на силна душевна болка могат да причинят всякакви заболявания у хората. Ние сме на едно мнение с теб, Клер.

— Най-последно чак сега, след като ти разказах всичко, изпитвам някакво облекчение. Може би раните ми ще зараснат... в много отношения.

— Надявам се. Никога ли не си казвала на никого за баща си? А на Филип?

Клер потрепери.

— Боже мой, не. Как можех да го кажа на друг, освен на теб? Ти си ми най-близкият човек, а виж колко време ми трябваше, за да го споделя с теб.

— Трябвало е по-рано да ми кажеш.

— Трябвало е.

— Изглеждаш изтощена — каза Лора. — Искаш ли чаша чай?

— Благодаря, чудесна идея — отвърна Клер и едва-едва ѝ се усмихна.

Вярно, чувстваше се много уморена, в момента нямаше никакви сили. Затова Клер се настани върху купчината бели възглавници в леглото на Лора. Колко често го бе правила като дете. Чакаше Лора, както я чакаше и сега, усещаше мириса на шампоана ѝ, уханието на парфюма ѝ. „Ма Гриф“. Лора го използваше от години — имаше мирис на свежа зеленина, така ѝ се струваше на Клер.

Винаги бе желала да бъде част от това чудесно семейство Валиънт и да приема цялата любов, която те излъчваха. За щастие те я приеха като своя и като с магическа пръчица я караха да забрави баща си. И онова, което правеше той с нея, когато си беше вкъщи. За известно време, докато бе с тях, тя все едно беше различен човек. Лора я накара да се чувства отново чиста, защото самата Лора беше такава. Чиста. Невинна. Неопетнена. Добро момиче.

Клер се сви на кълбо в средата на леглото и затвори за малко очи. Мислите препускаха в съзнанието ѝ, но тя успя да ги обуздае и да се овладее. Не биваше да мисли само за миналото. Трябваше да се концентрира върху настоящето и бъдещето. Ясно ѝ беше, че не ѝ оставаше още дълго да живее. Умираще.

Пред другите се държеше, съгласяваше се с Лора и с останалите, че състоянието ѝ се е подобрило. Вярно, че се оживи, откакто беше в Ронда Фах, стана по-енергична. Но здравето ѝ не се подобряваше.

Химиотерапията не ѝ бе помогнала. Лекарите бяха ѝ го казали, бяха потвърдили онова, което тя дълбоко в себе си подозираше.

Беше свършила всичко, което трябваше да направи.

Оставаше единствено да се продаде апартаментът в Париж. Но Еркюл щеше да има грижата за това и после да прехвърли парите на Лора — тя щеше да ги вложи в сметката, която бе открила за Наташа. Замисли се за дъщеря си. Чудото в живота ѝ. Радостта ѝ. Клер се усмихна, изпитваше вътрешна топлина, когато мислеше за Наташа. Тя беше излязла на разходка с Мегън и Фенис. Всъщност бяха отишли да пазаруват. Наташа имаше намерение да приготви специална вечеря.

Клер пое дълбоко дъх и изведнъж усети замайване. Отново затвори очи. След малко си представи лицето на дъщеря си — толкова свежо, младо, красиво момиче, за което животът предстои. Клер бе благодарна, че занапред Лора ще направлява Наташа и ще се грижи за нея. „Мога да умра спокойно, защото тук е преданата Лора.“

Досега Наташа се показва много смела и решителна. Когато Клер ѝ съобщи, че е направила Лора нейна законна настойница, тя веднага го прие. Каза, че разбирала. Но по-късно от думите ѝ Клер осъзна, че съществува много здрава връзка между баща и дъщеря. Затова най-накрая се съгласи Филип да я посети. Той щеше да пристигне вдругиден. Някакси трябва да издържа дотогава, помисли си.

Еркюл ѝ беше споменал, че Роза Лавилар също искала да я види. За да се извини, така ѝ обясни той.

Според Еркюл било важно Наташа да познава баба си и Клер се замисли дали не беше прав. В края на краищата всичко зависеше от тактичността на Лора. Тя щеше да контролира положението. Стана точно както исках — каза си Клер и се надигна, когато Лора влезе в стаята с поднос с чай.

— Две чаши от известния миньорски чай на дядо Оуен — обяви Лора. — Горещ, силен и сладък. Шоколадов кейк, който дължим на Наташа. Направи го сутринта за теб.

— Много го обичам — призна усмихната Клер.

Докато говореше, се опита да стане от леглото.

— Стой така, Клер — нареди ѝ Лора и се приближи към нея с бързи крачки. Сложи чашата с чая на нощната масичка заедно с чинийка с кейк, после подреди възглавниците зад гърба ѝ. — Ето, нали така е по-удобно?

— Да, благодаря, скъпа. — Клер отпи от чая и продължи: — Еркюл ми предаде молбата на Роза. Защо иска да ме види?

— Много тежко изживява болестта ти, иска да дойде тук и да ти каже колко съжالياва, че не е била добра свекърва.

— Значи Еркюл е бил прав. Аз не му повярвах, Лора. Значи идва да се извини, така ли?

— Да. Еркюл просто е повторил онова, което му казах.

— Не може ли да дойде заедно с Филип в неделя? Бих искала да минат и двамата наведнъж, ако разбираш какво искам да ти кажа.

— Разбирам. Добре, щом си съгласна, ще го уредя за неделя.

— Съгласна съм.

— Тогава по-късно ще накарам баба Мегън да позвъни на Роза.

— Той може да я докара — изрече тихо Клер, — така ще бъде най-добре.

Лора я изгледа.

— Ти май с готовност се съгласи да се срещнеш с тях.

Клер кимна.

— Изведнъж промених решението си. — Усмихна ѝ се слабо. — Правя го заради Наташа, а и заради теб, Лора. Ако не оздравея, ще ти е по-лесно да си в добри отношения с тях. И Наташа, разбира се. Те ще ви оказват подкрепа.

— Същото ми каза и баба.

— Тя е умна жена и знае как върви светът. Знае всеки колко пари струва и затова вярвам в теорията ѝ за Дъг.

— Не знаех, че има теория — възкликна Лора изненадано.

— Каза, че я е споделила с теб.

— Не е. Кога ми е казала?

— Твърди, че ти е споменала нещо, още когато сте се разделили. Изразила съмнение, да не би да има друга жена и затова да прави толкова отстъпки, свързани с апартамента и финансовите дела.

— Вярно, че ми го каза — промълви Лора, като си припомни, и седна на края на леглото. — Има друг в живота на Дъг, Клер. Поне съм сигурна в това.

— Каза ли ти най-накрая?

— Не, но аз познах.

— Коя е?

— Всъщност е „той“ — Робин Нокс.

Клер замълча за миг, замисли се, после попита:

— Сигурна ли си?

— Всичко говори за това. Годеницата на Робин развали годежа с него... — Лора млъкна. — Във всеки случай, вече не сме женени и Дъг може да прави каквото пожелае. Когато се разделихме, му дадох благословията си и той знае, че винаги може да разчита на мен. Както и аз на него. Такива са отношенията ни, Клер. Останахме си добри приятели.

— Знам, че сте приятели — каза Клер. — По-добре, че се случи сега и че се разведохте. Ти си още достатъчно млада, за да започнеш живота си отново с друг мъж.

— Не съм мислила по въпроса — изрече тихо Лора.

— Така ще стане, Лора, повярвай ми, и то в недалечно бъдеще. Лора я изглежда особено, но не отговори.

27.

Роза Лавилар седеше на стола до леглото, гледаше Клер и съжаляваше, че е толкова зле. Но не можеше да направи нищо, за да ѝ помогне и да намали болките ѝ. Знаеше, че нито тя бе в състояние, нито пък Филип — макар да бе такъв блестящ лекар. Колко жалко, помисли си. Толкова е млада. Та тя е много млада. Сърцето ѝ се сви от съчувствие и си наложи да се овладее, за да не се разплаче пред Клер.

Изведнъж Клер отвори очи и се усмихна леко на Роза.

— Съжалявам, но без да искам, съм заспала.

— Нещо да направя? — попита загрижено Роза.

— Не, благодаря — отвърна шепнешком Клер.

Роза пое дълбоко дъх и каза:

— Сгрехих, Клер, преди години сбърках. Не биваше да се държа така към теб. Първо трябваше да се опитам да те разбера и да те опозная, а после да си съставя мнение за теб.

Клер примигна и поклати глава.

— Каквото и мнение да си си съставила, сигурно е било правилно. Като млада бях много объркана.

— Не ти дадох шанс и това не бе честно от моя страна. Треперех над Филип. Смятах, че ти няма да разбереш сложния му характер на човек, чиято майка едва е оцеляла от Холокоста.

— Аз много го обичах.

— Той също те обичаше, Клер. Обаче и двамата бяхте непостоянни — също като нас с Пиер — а непостоянството не се отразява добре на брака. Макар и не винаги. Моят някак си издържа. Но вашите бурни разправии много ме тревожеха. Осъзнавам, че още докато ходехте заедно, не бях добра към теб, просто бях любезна и нищо повече. Аз съм зряла жена и трябваше да проявя повече разбиране.

— Предполагам, че не е било съдено бракът ни с Филип да продължи дълго. Но поне от него се роди най-прекрасното дете. Моята мила Наташа ми е най-големият подарък. — Зелените очи на Клер блеснаха.

— От онова, което всички ми говорят, разбирам, че е много добро дете — каза Роза. — Станала е вече красива млада жена. В някои отношения изглежда по-голяма за възрастта си.

— В наше време децата са такива. Ти не я познаваш отблизо, не си била продължително време с нея — и то отчасти защото ти си в Ню Йорк, Роза, а пък по-голямата част от живота си тя е прекарала в Париж. Съжалявам, че не познаваш достатъчно единствената си внучка.

Роза наклони глава, но не отговори, просто се облегна назад на стола, за да се отпусне. Тя беше пожелала тази среща, но и се опасяваше от нея.

— Наташа ще живее с Лора в града, ще посещава училището Чапин — съобщи ѝ Клер.

— Но то е много близко до мен! — възкликна Роза и не успя да сдържи вълнението си.

— Знам. Исках да кажа, че бих желала двете да се опознаете. Крайно време е. Казала съм на Лора, че трябва да го уреди през есента.

— Много ще се радвам да се виждаме. И с теб, Клер, също. Искам да поправам всичко, което съм ти причинила. Смяташ ли, че има възможност да се сприятелим?

След като Клер не отговори, Роза продължи:

— Искам да поднеса извиненията си, Клер, извинявам ти се от цялото си сърце. Преди години направих нещо ужасно и оттогава съжалявам. Дали ще можеш да ми простиш?

— Няма какво да ти прощавам. Всяка от нас сбърка по различен начин. — Клер затвори очи за миг и се намести на възглавниците. След малко погледна напрегнато Роза. Попита я: — Какво имаше предвид, като каза, че нямало да мога да разбера проблемите на Филип?

— Както знаеш, Клер, той е дете на оцеляла от Холокоста. — Роза млъкна, поклати глава, сякаш обвиняваше себе си и продължи: — Беше глупаво от моя страна досега да не ти разкажа живота си по време на войната. Тъй като ти не знаеше нищо, не си могла да ме разбереш. На Филип, както и на други деца с подобна съдба, му беше трудно да проумее какво се е случило — на мен и на семейството ми — когато бях малка. Смятал, че появата му не е имала почти никакво значение в моя живот след всички ужаси, които ми причини Холокоста. Това огромно нещастие има способността някак си да

засенчва и да тегне над нашите деца. Много странно, но децата на оцелелите дори проявяват особена ревност към родителите си, защото знаят, че никога няма да изстрадат нещо толкова страшно като Холокоста.

Клер се смръщи и каза:

— Според мен Филип не е такъв тип човек.

Роза кимна в съгласие.

— Вярно, че не е. Но проблемът при него се състоеше в това, че аз нямах семейство. Това несъществуващо семейство нямаше минало, нямаше история, от него не беше останало нищо — дори като наследство, което да напомня за него. Определено смятам, че той е разсъждавал по тези въпроси. Знаеш ли, общият знаменател, който обединява всички деца на оцелелите, е неестественото изтриване на семейната история... това катастрофално събитие заличи от лицето на земята толкова много хора.

— Това мога да го разбера. Филип наистина бе странен в някои отношения, съгласна съм. Да не говорим, че тогава бе гневен млад мъж.

— Истина е, Клер.

— Той изпитваше необходимост да направи нещо значимо за човечеството, например да спасява живота на хората.

— Това винаги е била движещата сила в живота му.

— Още ли е объркан, Роза?

— Сигурно такъв ще си остане, но поне свикна да живее с моето минало и в съгласие със себе си. Така направи и Пиер. Неговото семейство се намирало в Швейцария, когато войната избухнала във Франция, и близките му останали там до края на войната. Слава Богу, моят съпруг лично не е страдал, макар семейството да е изживяло несгоди. Много техни роднини също са загинали. Филип се научи да обуздава гнева и отчаянието си. Той е добър, ценен човек и смятам, че е постигнал мир със себе си.

— Надявам се — промълви Клер.

— Какво ти е? — попита Роза, наведе се напред и загрижено сви устни.

— Добре съм. Просто се мъчех да си поема въздух.

Седяха и мълчаха известно време. Когато Клер най-после отвори очи и погледна Роза, по-възрастната жена каза:

— Клер, моля те, прости ми.

— Прощавам ти, Роза. Знам, че искаш да го чуеш, но честно казано, няма за какво да ти прощавам.

— Не, има — настоя Роза.

Клер хвана Роза за ръката.

— Тези дни баба Мегън ме посвети в твоята история, знам за дупката, където са те крили. Разказа ми всичко, което ти се е случило. Чудя се как си успяла да оцелееш.

— И аз не знам, често си задавам същия въпрос. Воля, решителност, желание да победя, а не да бъда смазана от нацистите. Предполагам просто от желание за живот.

— Защо тогава не си ми разказала? Защо Филип не ми разказа?

— Не знам. Но веднъж една жена ми направи забележка, че ѝ омръзнало от професионални евреи, които показват на всекиго номерата, татуирани на ръцете им, докато са били в лагерите на смъртта. Стреснах се от думите ѝ и никога повече не съм говорила за миналото си. Не че съм разказвала историята си наляво и надясно, но тази жена принизи по много ужасен начин и с лека ръка страданията на милиони хора.

— Разбирам — каза Клер, размърда се в леглото и се облегна настрани. — Роза?

— Да, Клер?

— Ще ми простиш ли, че ти попречих да се сближиш с внучката си?

— Разбира се, естествено — отвърна с готовност Роза и добави: — Но както ти каза преди малко, няма за какво да ти прощавам.

Клер направи знак на Роза да се приближи.

— Ела и седни на леглото — изрече тихо.

Роза изпълни молбата ѝ. Не сваляше очи от лицето на Клер.

— Няма да ме бъде — промълви Клер и хвана ръката на Роза. — Аз умирам.

— Не говори така, Клер! — Очите на Роза се насълзиха, тя примигна. — Знам, че си много болна, но според Лора състоянието ти се е подобрило.

— Да, откакто дойдох в Ронда Фах, но само за известно време. Няма да живея дълго, не мога повече да се боря, Роза, уморих се.

— Бедната ми Клер — прошепна Роза и сълзите покапаха върху ръцете ѝ.

— Не плачи — промълви Клер. — Там, където отивам, ще бъде добре. Само че Наташа, баба Мегън и милата ми Лора ще ми липсват.

Роза нямаше сили да ѝ отговори. Седна на края на леглото и дълго държа ръцете на Клер в своите. Най-накрая се наведе, прегърна Клер и я притисна както едно време сина си, когато беше малък. Така стояха дълго.

След известно време я пусна и Клер каза:

— Не казвай нищо на другите, чуваш ли?

— Не, няма — обеща Роза и си помисли, че дори и другите да вярват в чудеса, Лора знаеше много добре какво е положението. Знае, но се държи заради Наташа.

Роза се размърда леко на леглото и понечи да стане, тогава Клер отвори очи.

— Моля те, не си отивай. Остани още малко при мен. Искам да събера сила, преди да видя Филип.

Роза кимна.

— Добре. Искаш ли да направя нещо за теб, Клер? Да ти дам чаша сок?

— Не, благодаря. Имам нужда само да останеш още малко при мен, Роза.

Филип Лавилар седеше с Лора в зимната градина, пиеше доматиен сок и двамата разговаряха. Бяха сами. Той и майка му бяха пристигнали в Ронда Фах един час по-рано, но разбраха, че Наташа е излязла с Фенис и Еркюл Жуно.

Сега той каза на Лора с лека усмивка:

— Сигурно изкупуват целия магазин, щом се бавят толкова.

— Смятай: половин час е пътят до „Балсамо“ — там продават най-добрите продукти в областта, и половин час обратно. Освен това трябва да се отбият до Кент, за да вземат други неща. Скоро ще се върнат, не се тревожи.

Филип кимна.

— Нямам търпение да видя Наташа... — Изглежда Лора по-напрегнато с тъмните си очи и каза мило: — Лора, не съм ти

благодарил за всичко, което правиш и ще правиш в бъдеще за Наташа. Безкрайно съм ти благодарен.

— Тя е чудесно момиче. Любимка е на всички ни. Обожава баба Мегън и двете много се разбират. Радваме се, че е тук. Наташа има дух, общителна е, много е жизнена, а това се отразява на всички ни. С готовност се заема да помага, има силно развито чувство за отговорност, наистина е много развита за възрастта си.

— Да, права си, но мисля, че това се отнася за всички деца в Европа. Те като че ли по-рано съзряват. Наташа е отгледана само от майка си и може би това я е направило по-независима, така е придобила опит. Нали знаеш, че Клер винаги се е отнасяла към Наташа като към голям човек и е очаквала от нея да се държи като голяма.

— Знам — потвърди Лора и се засмя. — Наташа винаги е трябвало да бъде готова да я замести. Между другото, радвам се, че си съгласен с нас да я изпратим в училището Чапин. Клер го избра и се надявам, че ще приемат Наташа.

— Сигурен съм — отвърна Филип. — Наташа обича да ходи на училище и затова е добра ученичка. Освен това е прилежна и старателна.

— Прав си. — Лора отпи ябълков сок и след това продължи: — Доволен ли си, че живееш в Атланта?

— Там ми харесва, но ако имах избор, бих избрал Ню Йорк. Друго си е родният град. Освен това Ню Йорк е страхотен град, доставя ми огромно удоволствие.

— Предполагам, че Африка не ти липсва — отбеляза Лора и го изгледа въпросително.

— Никак. — Той направи гримаса. — Дори и на сто години да стана, няма да ми липсват болестите и страданията, пълната нищета, жестокостта на политиците, варварството на войниците. Нито пък ще ми е мъчно за сушата, за глада, за безмилостните войни, за високата смъртност и невероятните разрушения.

— Зададох ти глупав въпрос — промълви Лора с явно неудобство. Изведнъж ѝ стана малко неловко.

— Не е така — веднага я увери Филип и ѝ се усмихна приятелски. — Разбира се, Африка е красива, парковете с животни са изключителни, все едно, че си в друг свят. Всъщност тъкмо когато си навън, сред пустошта, този континент напълно те покорява. Но аз

достатъчно живях в Африка, направо се изтощих, Лора. Почувствах, че повече не издържам. Не можех да работя вече както трябва и тогава казах на Франсин, че е по-добре да се махна, преди да съм проявил небрежност и да се инфектирам с някой смъртоносен вирус като ебола или марбург.

— Коя е Франсин? — попита Лора и го изгледа внимателно.

— Франсин Гийом е една богата и много разумна французойка. През годините е отделяла много средства за някои от моите изследователски програми. Почти през цялото време там работех под шапката на Института „Пастьор“. Естествено, тя се съгласи с доводите ми, макар това да означаваше, че няма да довърша един от нейните проекти.

— Много е опасно да си вирусолог. Рискована работа, нали?

— Само ако си небрежен, както току-що ти споменах. Когато си преуморен и ти поомръзне, това лесно може да се превърне в покана за оня свят.

— Клер изглежда доста добре. Но всъщност не е — каза Лора и веднага смени темата. — Знам, че ти е разрешила да се срещнеш с нейния лекар от Слоун-Кетъринг. Говори ли с него?

— Да. Той каза, че тя се бори много мъжки, много е твърда, но че... — Филип млъкна, когато Наташа усмихната се втурна в зимната градина и се хвърли към него.

Филип скочи, пресрещна я, прегърна я и я притисна към себе си. Наташа се облегна на баща си и зарови лице в рамото му.

Той я обича много, помисли си Лора. Хубавото е, че и тя го обича. Внезапно Лора си зададе въпроса защо по-рано е мислила другояче и веднага се сети за отговора. Колко си приличаха двамата. Нямахме никакво съмнение, че са баща и дъщеря. И двамата бяха високи, слаби, със спортни фигури, Наташа имаше дългите крака на Филип. Овалът на лицата им беше един и същ, очите — леко присвити. Очите на Наташа бяха златисто кехлибарени, а на Филип — тъмни и излъчващи съчувствие.

Сега Лора го виждаше в друга светлина. Днес го виждам какъвто е в действителност, помисли си, а не както когато беше млад и сърдит. Но като млади всички бяхме различни. Аз се промених. Клер също се е променила. Както и Дъг. Хората растат и се развиват и ако имат късмет, придобиват положителни и ценни качества. Дано и аз да ги имам.

Знам, че Филип ги притежава. Превърнал се е в завършена личност. Наташа го познава, и то добре.

Когато бащата и дъщерята се откъснаха един от друг, Наташа му каза въодушевено:

— Отбихме се при рибаря и там имаше пресни омари. Така че за обяд ще има салата с омар. Мама обича омари!

— Вярно, така е, радвам се, че си намерила нещо, което ще я зарадва. — Като се обърна към Филип, Лора продължи: — Може би трябва да се качим горе и да постоиш при Клер.

— Отивам — отвърна Филип.

Филип седеше и държеше ръката на Клер, сърцето му се късаше. Знаеше, че тя много страда, че изпитва невероятни болки, но и че с нищо не можеше да ѝ помогне. Освен да намали тревогите ѝ около дъщеря им. Трябваше да я увери, че няма нищо против Лора да ѝ бъде официален настойник, че е готов да ѝ помага с каквото може. Също и майка му.

Когато влезе в спалнята на Клер, Филип Лавилар предусети, че двете с майка му се бяха помирили. Защо помирението идва винаги толкова късно, си помисли той. Защо винаги трябва да се случи някакво ужасно събитие, което да събере хората? Ако това бе станало по-рано, животът на дъщеря му щеше да бъде съвсем различен, всъщност за всички щеше да бъде по-добре.

Клер лежеше върху възглавниците и се взираше в него. Той все още беше най-хубавият мъж, когото познаваше. Висок, слаб, с тяло, здраво като скала — такъв беше Филип Лавилар. Преди осемнайсет години тя се влюби безумно в него. Беше любов от пръв поглед и дълбоко в душата си никога не бе преставала да го обича. Много просто, двамата не можеха да живеят заедно поради нейната ужасна тайна, заради насилието, което бе понасяла, а също и поради неговото трудно детство като единствено дете на жена, оцеляла от Холокоста. Съдбата беше срещу нас още от самото начало, помисли си. Нямахме късмет.

Твърд, решителен и амбициозен — такива бяха най-силните качества на бившия ѝ съпруг. Но той беше и мил, любящ, нежен мъж, който изпитва състрадание към околните. Сега го проумя. Твърде

късно. За мен вече е твърде късно, помисли си, но не е късно за друга. Най-накрая той е готов за друга жена, за нова съпруга. През всичките тези години той е чакал... да, вероятно му е време.

— Съжалявам, че не ни провървя, Филип — каза Клер. — Съжалявам, че ти причиних толкова грижи и страдания... — Гласът ѝ заглъхна, а очите ѝ се насълзиха.

— Мълчи, Клер — каза той нежно. — Грешката е ничия — нито твоя, нито моя, просто такива бяха условията. Бяхме твърде млади. — Усмихна ѝ се. — Ако днес се бяхме срещнали, нещата биха се развили по-добре.

Тя кимна.

— Само че вече не ставам за нищо.

— Тихо — прошепна той и поднесе ръката ѝ към устните си. Целуна я и продължи: — Прекрасно си възпитала Наташа. Тя е чудесно дете, Клер. Обичам я, тя е моето единствено дете и винаги съм я обичал. Ти смяташе, че не ме интересува, но не е така.

— Знам. Сгреших, като не ти давах да я виждаш. Сега съжалявам, Филип.

— Не се самообвинявай, Клер. И двамата направихме различни грешки.

— Нали ще помагаш на Лора, когато има нужда от подкрепа? Тя е силна и се държи, но въпреки всичко...

— Не се тревожи за Наташа и Лора. Обещавам ти, че ще се грижа за тях.

— С Роза... се сдобрихме.

— Разбрах. Беше изписано на лицето ти, още когато влязох.

— Мога ли да те попитам нещо?

— Питай.

— Защо не се ожени повторно?

— Защото не срещнах жена, която да обичам достатъчно, за да се ожения за нея.

— О! — Клер въздъхна. Двамата помълчаха малко, после Клер каза: — Странно, сега, когато умирам, всичко ми е толкова ясно. Колко време пропилях, за да търся отговорите на въпроси, които си задавах цял живот. Проумях ги сега, когато за мен вече нямат никакво значение.

Филип я слушаше внимателно и я наблюдаваше. Установи, че тя вече се изморява, лицето ѝ стана напрегнато, умората си личеше.

— Много ли те боли, Клер?

— Не. Е, малко, но лекарствата помагат. Искам да си почина малко.

Филип се изправи, наведе се над нея и я целуна по челото.

— Ще се видим по-късно.

— Филип?

— Да?

— Защо искаше да дойдеш да ме видиш днес?

— Исках да те уверя, да ти кажа да не се тревожиш за Наташа.

Тя му се усмихна и затвори очи.

Филип отмести кичур коса от лицето ѝ и излезе на пръсти от стаята. Втурна се долу да търси Лора.

Лора го чакаше в зимната градина. В момента, в който влезе, преди още да е казал каквото и да било, тя разбра, че Клер си отива. Прочете го по лицето му.

— Не е добре, нали?

Филип поклати глава.

— Боя се, че не. Мисля, че е много слаба, изтощена е, макар и да се стяга пред хората. Няма да може да стане за обяд, дори не бих ѝ го препоръчал. Съмнявам се, че ще иска нещо за ядене. Знам, че Наташа ѝ прави салатата с омар, но... — Млъкна рязко, отиде до прозореца, известно време се загледа в лятната градина. Най-последно се обърна и погледна Лора в очите. Изрече тихо: — Може би е най-добре вие двете да се качите горе и да постоите при нея.

Лора кимна. Изведнъж гърлото ѝ се сви и не можа да каже нищо. Хвана се за облегалката на стола, закрепил се, взря се във Филип, но все още не можеше да изрече нито дума.

— Качи се горе, Лора — повтори Филип. — Ще помоля и Наташа да дойде.

Лора тръгна, изтръпнала изкачи стълбите и потисна ужаса, който я обземаше. Сърцето ѝ се беше свило до краен предел. Влезе в синьобялата стая и тихо затвори вратата зад себе си. Седна на стола до леглото.

Очите ѝ не се откъсваха от Клер, от най-близката ѝ приятелка, която ѝ беше като сестра. Разбра, че всичко свършва. Клер се бори

смело, но краят на голямата борба се приближаваше. Скоро щеше да намери покой.

Чу се слаб шум, Лора погледна през рамо и видя Наташа да влиза в стаята. Лицето на момичето беше бяло като платно в контраст с червената коса, а луничките ѝ изглеждаха като тъмни петънца. Тя пристъпи до стола, на който седеше Лора, и коленичи до леглото.

— Мама умира — прошепна, вдигна глава към Лора. Очите ѝ бяха плувнали в сълзи. — Татко не ми го каза, но разбрах по очите му.

Лора кимна, прегърна Наташа и я привлече към себе си.

— Да, миличко — прошепна. — Много тежко ни е да го понесем. Но напоследък болките я изтощиха. Скоро ще намери успокоение.

— Знам — прошепна в отговор Наташа и избърса очите си с ръце.

Клер се раздвижи леко и промълви:

— Тук ли си, Лора? Нати? — Опита се да подаде ръка, но китката ѝ се отпусна и падна върху юргана.

Лора я хвана за ръката, стисна я и коленичи на пода до леглото редом с Наташа.

— Мамо — каза Наташа и сдържа риданието си. — Тук сме, мамо.

— Радвам се, че отново дойдох в Ронда Фах, Лора. Това е единственото място, където съм била щастлива — прошепна Клер и отвори очи.

— Знам, Клер, аз също се радвам, че дойде — отвърна тихо Лора.

— Какъв би бил животът ми без теб, Лора — въздъхна Клер, изгледа я продължително, после и Наташа. Очите ѝ вече бяха станали наситено зелени. Клер се усмихна на двете, но усмивката ѝ беше прощална и лъчезарна. — Грижете се една за друга — каза. — Заради мен.

— Винаги, скъпа, винаги — отвърна Лора, сълзите се стичаха по лицето ѝ.

Наташа се покатери на леглото и прегърна майка си.

Клер вдигна лице към дъщеря си и пак ѝ се усмихна лъчезарно.

— Ти си най-хубавото, което ми се случи в живота — каза.

— Мамо, обичам те — извика Наташа, сълзите ѝ капеха върху лицето на Клер.

Не последва отговор.

Наташа прегърна силно майка си, Лора коленичи отстрани до леглото, държейки ръката на Клер. Нито едната, нито другата имаха сили да се откъснат от нея и така седяха дълго време.

Най-после Лора пусна ръката на Клер. Изправи се, наведе се и я целуна по бузата.

После излезе от стаята и слезе на долния етаж, за да каже на всички, че най-после Клер е намерила покой.

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ
ПРОЛЕТТА НА 1998-А

28.

Мегън седеше и оглеждаше Наташа, мислейки си колко хубава изглежда тази вечер. Съвсем като голяма — с копринената винена рокля, бродирана на ръка, която Лора неотдавна ѝ беше донесла от Лондон. Дългата ѝ кестенява коса се спускаше около лицето ѝ, подчертаваше нежните ѝ черти, а големите ѝ златисто кехлибарени очи изглеждаха по-одухотворени от обикновено. Тази година ще навърши шестнайсет, каза си Мегън, но в някои отношения изглежда по-голяма. Все пак това вероятно не беше лошо.

— Защо ме гледаш така, бабо Мегън? Да не би роклята да не ти харесва? — попита Наташа.

— Харесва ми, но те гледам, защото тази вечер си много очарователна, наистина си прекрасна, любимо момиче.

Лицето на Наташа светна.

— Благодаря ти. Много си харесвам роклята, красива е.

В този момент Роза се втурна откъм кухнята с голяма чиния в ръце и възкликна:

— Надявам се да е станало хубаво, дано да не съм го препекла — и сложи чинията върху странична масичка. Взе лъжица и вилица и започна да сервира парчета месо и зеленчуци в чиния, която после подаде на Мегън.

— Благодаря — каза Мегън. — Мисля, че не може да се препече задушено месо, нали, Роза? Освен това ти готвиш толкова добре, че нищо не можеш да развалиш.

Роза се засмя.

— Има дни, в които не му върви на човек.

— Съгласна съм с баба Мегън — каза Наташа и вдигна очи към Роза, която носеше нейната чиния. — Благодаря, бабо Роза. Ти си най-голямата готвачка на света, с изключение на мама.

— Започвай, Нати, преди да е изстинало — подкани я Роза и отиде да си сервира.

Беше първи май и както всеки петък, Мегън и Наташа вечеряха в апартамента на Роза Лавилар на Ийст Енд Авеню.

Винаги когато имаше възможност, Лора ги придружаваше, но тази вечер отиде на изложба в галерията на Елен Равенел на Медисън Авеню. След изложбата щеше да вечеря с Елен.

— Ще дойда да ви взема от баба Роза, така че ме чакайте — поръча Лора сутринта на Наташа, когато момичето тръгваше за училище. После добави: — Ако искаш, можеш да облечеш новата рокля.

Наташа я прегърна и каза:

— Какъв прекрасен ден — после изхвърча през вратата.

Почти година бе изминала от смъртта на Клер. Всички направиха огромни усилия да помогнат на Наташа в този труден период на скръб и печал. Благодарение на съчувствието, разбирането и любовта, която получаваше от Лора, Мегън и Роза, Наташа по-леко преодоля страданието си. Мъчно ѝ беше за майка ѝ, но тя беше достатъчно зряла, за да разбере, че трябва да продължи да живее, без да мисли постоянно за миналото.

Когато имаше проблем, най-често се обръщаше към Лора и към баща си, когато той беше в Ню Йорк. Иначе го търсеше в Атланта. Филип я посещаваше редовно — преспиваше в апартамента на Роза. Прекарваха чудесно заедно края на седмицата. Понякога бяха сами, но често и Лора излизаше с тях и когато тримата бяха заедно, много се забавляваха.

Сега Наташа си мислеше точно за това — за Лора и за баща си, за укрепващото им приятелство, и сама не разбра как неочаквано каза:

— Баща ми е глупав, Лора също.

Мегън толкова се стресна, че остави ножа и вилицата си и изгледа Наташа намръщено.

— Така ли ви учат в Чапин? Да обиждате големите? И то баща си, който се чуди как да ти угоди? И Лора, която прекарва всяка свободна минута с теб?

— Мегън е права — присъедини се към нея Роза и поклати глава неодобрително. — Защо говориш така?

— Не исках да проявя неуважение, мили мои баби — каза Наташа и изгледа Роза и Мегън. — Само се опитах да кажа какво мисля — нещо, на което Лора винаги ме учи.

— Добре, обясни ни защо са глупави — настоя Роза. — Не ни дръж в неведение.

— Може би „глупав“ не е точната дума. Те са наивни... — Чудеше се дали да продължи.

Избелелите сини очи на Мегън се спряха замислено върху Наташа, после бързо се отместиха към Роза. Двете по-възрастни жени си размениха многозначителни погледи. Мегън каза:

— Хайде, изплюй камъчето, дете. Какво имаш предвид? Какво искаш да кажеш?

— Ами струва ми се, че са влюбени един в друг. Сигурна съм — довери им Наташа със заговорнически тон.

— Ами това е чудесно! — възкликна Роза и очите ѝ блеснаха.

— Склонна съм да се съглася — присъедини се и Мегън с широка усмивка.

— Щеше да бъде чудесно, ако го признаеха един на друг — продължи разгорещено Наташа. — Но те не го правят. Такива са едни несръчни, гледат се с изцъклени очи, когато са заедно. Изглеждат като замаяни. Не разбирате ли, че баща ми е... — Наташа поклати глава нетърпеливо. — Мили баби, за това има само една дума. Той е глупав, Лора също. Според мен тя трябва да му каже какво изпитва. В наше време жената може да го направи, нали?

Роза сдържа усмивката си и каза:

— Може да не е точно така, както ти се струва, Нати. Сигурна ли си, че са влюбени?

— Сигурна съм. И приятелката ми Кейти — също. И двете сме сигурни.

— Не се и съмнявам, като имам предвид огромния ви опит в сърдечните дела — каза рязко Мегън.

Наташа се изкикоти.

— Сигурно бих забелязала, ако имаше нещо — обади се Роза и изведнъж се замисли. — Но не съм, не си спомням.

— Нито пък аз — каза Мегън.

— Вероятно положението ще се изясни, когато Филип дойде да живее в Ню Йорк — заключи Роза сякаш мислеше на глас. — Много се радвам, че прие изследователската работа в Колумбийския университет. Когато баща ти най-после заживее в Ню Йорк, за него ще бъде добре, а също и за теб, Наташа.

— Няма да бъде зле и за Лора — подхвърли Наташа и отново се изкикоти.

— Твърдиш, че са влюбени, но по какво съдиш? Какво са направили, за да те накарат да мислиш така, Наташа? — настоя Мегън.

— Виждала съм как татко гледа Лора, без тя да знае. А също и как тя го гледа, когато той върши нещо — например, когато ми помага в кухнята на Ронда Фах. Винаги се смеят на едни и същи неща и ако той ѝ направи комплимент, тя се изчервява. — Наташа отново изгледа Мегън и Роза и каза убедено: — Баби, трябва да ми повярвате, татко е влюбен в Лора и тя в него.

Двете жени отново се изгледаха многозначително и Роза каза:

— Искат ти се да бъде така, нали, Наташа?

Момичето кимна и се усмихна, очите му светеха от щастие.

— Вярно е, че ми се иска. Мечтая си да се оженят и тримата да живеем заедно.

— Нати, да не би да си го въобразяваш — попита Роза — понеже много ти се иска да бъде така?

— Не, в никакъв случай, бабо Роза, честна дума, не си въобразявам нищо. Приятелката ми Кейти също го забеляза. Поне да я беше целунал. Мислех, че ще я целуне, когато бяхме в Кънектикът, но не го направи. Стори ми се, че Лора също се надяваше, защото след това сякаш се разочарова.

— Кога беше това? — попита Мегън. — Аз съм била в Ронда Фах винаги, когато и вие сте идвали.

— Да, но тогава бяхме долу към реката — обясни Наташа. — Те вървяха напред, а ние с Кейти след тях. Първо гледаха към реката, после се обърнаха и се загледаха един в друг. Тогава Кейти ме хвана за ръката и каза, че той сигурно ще я целуне. Но не стана така.

Мегън погледна настрани и прикри усмивката си. След малко погледна Наташа в очите и попита:

— В такъв случай какво ще правим? Имаш ли някакви идеи?

— Не. — Наташа поклати глава. — А ти, бабо Мегън?

— Никакви — отвърна Мегън.

— А ти, бабо Роза?

Роза сви устни.

— Не мога да измисля нищо, поне не толкова бързо. Какво можем да направим? Не би трябвало да им се месим, двамата са големи хора.

Неочаквано Наташа възкликна:

— Трябва да им създадем подходяща обстановка! Точно така. Май се сещам кое ще е идеалното положение.

— Кое? — попита Роза.

— Лора има рожден ден в края на месеца. Може да организираме вечеря и да поканим татко. Сигурна съм, че тогава някак си ще стане.

Мегън кимна.

— Одобрявам идеята ти да подготвим вечеря за Лора, аз трябваше да се сетя за това. Хайде тогава да започнем да кроим планове.

29.

Роза Лавилар отрано се зае да приготви следобедния чай. Много бе рано, знаеше го, но изгаряше от нетърпение и беше възбудена.

След като включи електрическия чайник, тя вдигна влажната кърпа от металния поднос с медени сладки и ги огледа. Изглеждаха изкушаващи, знаеше, че Лора щеше да им се зарадва.

Предния ден Лора ѝ телефонира и се самопокани на чай за днес, защото имала да ѝ съобщи вълнуваща новина, но предпочитала да ѝ я предаде лично. Роза нямаше представа за какво се отнасяше... дали не беше свързана с тях двамата с Филип? Дали Наташа нямаше да излезе права? Възможно бе.

Роза въздъхна и се зае да вади най-хубавия си сервиз от кухненския бюфет. Филип и Лора преживяха доста неща заедно през изминалите десет месеца след смъртта на Клер. Връзката между тях беше и си оставаше Наташа. Самата Роза ги бе наблюдавала, когато бяха заедно, и също като Наташа бе забелязала как се въртят един около друг. Всъщност често си мислеше дали нейният син няма да предприеме нещо по отношение на Лора. Но ѝ се струваше, че това няма да стане. Поне такива бяха нейните впечатления. Наташа ги потвърди преди две вечери.

Тананикайки си, Роза сложи върху най-хубавия си сребърен поднос две чаши. Каза си, че няма смисъл да напруга толкова мисълта си. След малко щеше да узнае защо Лора иска да се видят.

Когато звънецът на домофона иззвъня, Роза натисна копчето и се втурна с широка гостоприемна усмивка към входната врата. Отвори точно в момента, когато Лора излизаше от асансьора. Тя вдигна ръка за поздрав и тръгна по коридора към нея.

— Здравей, Лора! — посрещна я Роза, стисна ръката ѝ и я прегърна мило. — Влез.

— Здравей, Роза — отвърна Лора и прегърна по-възрастната жена, като затвори вратата след себе си.

— Колко се радвам да те видя — продължи Роза, отстъпи назад и изгледа Лора. Оцени хубавия ѝ син костюм и аксесоарите. —

Изглеждаш прекрасно, наистина прекрасно.

— Благодаря ти, Роза. И ти изглеждаш добре.

Роза се усмихна, благодари смутено и двете жени влязоха в хола.

— Седни, Лора — предложи ѝ Роза. — Чаят е готов. Ще отида да го донеса, ей сега идвам.

Лора се огледа и седна на един удобен стол. Усмихна се на себе си, мислейки как Роза щеше да реагира, когато чуеше новината. Щеше да се изненада, щеше да изпита и неимоверно щастие. Облегна се, а усмивката продължи да играе на устните ѝ. Самата тя бе доволна от обратата на събитията и едва се сдържаше. Изгаряше от нетърпение да съобщи новината на Роза.

Роза се върна бързо в хола с чая, остави подноса върху ниската масичка и седна срещу Лора.

— Знам, че го обичаш с лимон, нали?

— Да, моля те.

Роза кимна и пусна парче лимон в чашата ѝ.

— Направила съм медени сладки и ореховки — похвали се. — Твоите любими.

— Толкова си добра към мен — отбеляза Лора и се засмя. — Глезиш ме, Роза.

Роза не отговори нищо, само ѝ се усмихна, докато ѝ подаваше чашата с чай.

— Благодаря — каза Лора, взе си ореховка и отхапа от нея. — Прекрасна е. Много ги обичам. Трябва да научиш Наташа да ги прави.

— Непременно. Тя е добра готвачка, затова рецептата няма да я затрудни. — Роза отпи от чая, остави чашата и се облегна на стола. Изгледа продължително Лора и каза:

— Вчера спомена, че си имала вълнуваща новина за мен. Нямам търпение да я чуя.

Лора също остави чашата си на масата и каза:

— Чудесна новина. Наистина вълнуваща.

Роза се наведе напред в очакване, лицето ѝ грееше.

— Кажи я.

— Открих една картина.

— О! — Роза се дръпна леко назад и втренчи очи в Лора. — Намерила си картина! Повтори!

Лора изгледа смутено Роза и додаде бързо:

— Нали разбираш, че успях да издира една картина, която е принадлежала на баща ти и е била открадната от нацистите! Тя е на Матис, Роза. Представи си — Матис.

Роза извика:

— Боже мой, една от картините на татко! Не мога да повярвам. Как успя да я намериш, Лора? Как стана?

— Преди около пет месеца, когато бях в Лондон и работех върху колекцията на Сър Максимилиан Уест, ми попадна каталог на малък музей във Виена. Както ти е известно, картините, откраднати от нацистите, висят в музеи из целия свят. В каталога имаше снимка на картината на Матис. Веднага я познах, защото носеше същото заглавие като онова в инвентарната книга на баща ти, която ми даде преди известно време. Сигурна съм, че ще се сетиш за нея, името ѝ е „Мароканска девойка с червен кафтан, държаща мандолина“.

— Да, Лора, точно така! — извика Роза и затисна устата си с ръка. Внезапно събудените чувства и далечни спомени изпълниха очите ѝ със сълзи. Тя ги преглътна и каза: — Много добре си спомням името. Също и самата картина. Тя е прекрасна, с много цветове, с много червено и виолетово, тъмносиньо и яркожълто. Типично за Матис.

— Правилно. След като видях снимката в каталога, от Лондон отлетях за Виена. Отидох в музея, за да видя картината и да поговоря с уредника. Опитах се да го убедя, че картината е твоя. Явно трябваше да му представя точното заглавие и произходът ѝ. Щом се върнах в Ню Йорк, му изпратих копие от страницата на инвентарната книга, където творбата е описана с всички подробности. След една седмица той ми позвъни и ми каза, че това доказателство не било достатъчно. Естествено се стъписах.

Роза кимна.

— Няма друго доказателство, вече не съществува. Ти какво направи?

— Както ти казах, видях се в чудо и тогава се случи невероятно съвпадение. Разказах на моята клиентка Сандра Нюсъм какво е станало във Виена. Тя веднага се сети за заглавието и каза, че неотдавна видяла снимка на картината в някакъв стар каталог. Страшно се въодушеви и си припомни, че го е разглеждала в дома на своя приятелка в Швейцария. Обади се по телефона на приятелката си,

госпожа Гилда Захер, и се установи, че е видяла снимката не в каталог, а в списание за изкуство, където се разказвала историята на колекцията „Захер“. Тази творба на Матис някога е била в колекцията на Захер. — Лора се облегна назад и млъкна за миг.

— Моля те, не спирай — каза Роза, — толкова е интересно.

— Както можеш да си представиш, отидох в Швейцария. Почти в Монтро, където живее госпожа Захер. Тя е жена към седемдесетте, англичанка по рождение, но е наследила колекцията „Захер“ от починалия си съпруг Леон Захер — швейцарски бизнесмен. Леон Захер бил събрал значителна колекция картини. Естествено, всяка картина в колекцията имаше своя история, а към Матис бе записано името М. Дювал, Париж, Франция.

— Боже мой! Не мога да повярвам! — Роза я гледаше с широко отворени очи и едва се сдържаше на едно място.

— Значи най-после успя да убедиш уредника във Виена? — попита.

— Не съвсем. Има още — отвърна Лора. — Почакай да ти разкажа цялата история. Попитах госпожа Захер как Матис е попаднал в музея и тя ми отговори, че го е продала заедно с други картини на един галерист в Женева, който пък от своя страна го продал на свой клиент във Виена. По-късно картината е била продадена на музея. Даде ми всички имена — в случай, че ми потрябват. Попитах я дали на гърба има някаква маркировка и тя ми каза, че били изписани буквите ДЮ, както и щемпел с номер 3958. Обясних на госпожа Захер, че нацистите така са каталогизирали откраднатите картини. Използвали са първите две букви от презимето на собственика и са добавяли номер. Тя не го знаеше. За всеки случай ми даде копие от сертификата за произхода на картината. Оказа се доста забележителен документ. Според него преди господин Захер да я купи, картината на Матис е минала от М. Дювал от Париж към някоя си мадам Вакер-Бонди, също от Париж, а от нея — към Х. Вендланд. Слушай, тези две имена изскочиха от паметта ми и за мен означаваха много, но не и за госпожа Захер.

— Какво означаваха за теб, Лора? — попита Роза.

— Ще ти обясня. Вече съм много добре запозната със съдбата на картините, притежавани от евреи и откраднати по време на Втората световна война, затова веднага разпознавам имената им. Ханс

Вендланд е бил прочут. Работел е за нацистите и прекарал по-голямата част от годините на войната в Швейцария, където помагал на Гьоринг и Хитлер да заменят картините на „дегенератите“, тоест на импресионистите и постимпресионистите, срещу доста бледите стари майстори, които двамата нацистки водачи предпочитали. Случи се така, че малко след срещата ми с госпожа Захер почти случайно ми попадна още един документ. Беше издаден от Британското министерство на Военната икономика, който получих чрез Сър Максимилиан Уест. В него се казва, че през 1942 година някой си Ханс Вендланд, работещ за нацистите, е откарал в Швейцария вагон натоварен от Париж с произведения на изкуството. Вагонът е бил на транспортната фирма на Вакер-Бонди. — Лора млъкна и изглежда напрегнато Роза. — Разбра ли каква е връзката?

— Да.

— И нещо, което е още по-забележително — че по времето, когато правех разследванията си около „твоя“ Матис, на Сър Максимилиан някой му даде копие от списък, направен през юни 1966 година от жена на име Маргарита Греси, проявила се героически по време на Съпротивата във Франция. Била е уредник и някак си успяла да тръгне по следите на много картини, откраднати в Париж от нацистите. Нейният списък потвърждава, че картината на Анри Матис с наименование „Мароканска девойка с червен кафтан, държаща мандолина“, притежание на Морис Дювал от „Дювал и Синове“, се намира у „Мадам Вакер-Бонди“. Което означава, че е била оставена на съхранение в склада, принадлежащ на компанията.

Роза седеше безмълвно, гледаше Лора и се опитваше да погълне всичко.

— Списъкът на мадам Греси е бил изпратен на Сър Максим от негов стар приятел — известен търговец, който работи в областта на френското изкуство — защото в него били вписани няколко картини на Реноар. Обаче, както се разбрало, те не били от колекцията на семейство Вестхайм. Но Сър Максим, който знаеше, че издирвам информация за „твоя“ Матис, ми го предаде.

— Сигурно това вече ти е било достатъчно?

— Оказа се, че не. В началото и аз така мислех. Въоръжена с копие от сертификата за произход на картината от госпожа Захер, копие от британския правителствен документ и копие от списъка на

госпожа Греси, аз се върнах в музея във Виена и още веднъж се срещнах с уредника. Този път той не беше толкова заядлив, особено когато му показах документите. Всъщност дадох и на него копия от всичките. Също така го информирах, че ако не се споразумеем, скоро ще подам съдебен иск срещу музея за връщането на картината на Матис. Споменах му също, че имам намерение да дам пресконференция, на която да обявя какво съм открила и какви са по-нататъшните ми планове. Направи ми впечатление, че беше доста неотстъпчив. Само каза, че нищо не се било променило, затова аз си тръгнах. Може би съм възбудила страховете му, защото още същата вечер той ми се обади в хотела. Помоли ме да не предприемам нищо, докато не говори с борда на музея. След няколко дни — понеже не получих положителен отговор от негова страна, нито от ръководството на музея — аз си тръгнах. Върнах се обратно в Лондон, а след това заминах за Ню Йорк. Щом се прибрах, започнах да подготвям цялата документация. Най-неочаквано преди три дни уредникът ми се обади. Музеят ще уважи правото ти на собственост, Роза. Макар да твърдят, че са купили картината законно, без да знаят историята ѝ, те ще ти я върнат.

Роза поклати глава.

— След като са я купили законно, защо ще ми я връщат ей така? Не мога да разбера.

— Уплашени са, Роза. Не искат да се вдига шум, който би им навредил. Ще е подобен на шума, който се вдига около Швейцария — за това, че държи скрити сметки и откраднато от евреите злато и по този начин мами жертвите на Холокоста. Всичко това може да причини световен скандал. Те се стараят да го избегнат, а ми се иска и да вярвам, че разбират моралното ти право след толкова години да получиш картината на Матис.

Роза не каза нищо. Не беше в състояние, чувстваше се дълбоко трогната. Тя пак поклати глава енергично, а после се разплака от покъртителната новина.

Лора седна до нея на дивана, взе ръката ѝ в своята.

— Най-после малко справедливост и за теб, Роза — каза ѝ.

Роза я изгледа през сълзи.

— Не мога да повярвам, че си направила всичко това за мен. Благодаря ти. Ти донесе мир на душата ми, Лора, възвърна част от духа

на семейството ми. Ще ти бъда вечно благодарна и задължена.

30.

— Направила си нещо изключително за майка ми, Лора — каза Филип Лавилар няколко дни по-късно, когато дойде с колата си в Кент, за да види Наташа. — Много ти благодаря.

— Честна дума, Филип, няма нужда да ми благодариш. Направих го, защото не можех да постъпя другояче.

Той се засмя.

— Знам отношението ти към картините, откраднати от нацистите. Ти си като куче, захапало кокал. Но ако говорим сериозно — продължи той и гласът му малко се промени, — знам, че си много етична, Лора. Възхищавам се на твоята почтеност. — Изгледа я продължително. — Е, на човек му се стопля душата, когато знае, че „нашият“ Матис е там, в музея, и чака мама да го прибере. Наистина изпитвам удовлетворение, че се връща в семейството. Но за мен най-важното е, че си дарила майка ми с нещо рядко постижимо. С душевно спокойствие. Струва ми се, че ѝ се случва за пръв път, откакто преди петдесет години тези престъпници откарали родителите ѝ и семейството ѝ в Аушвиц.

— Дано да е така! — отвърна бързо Лора и го погледна право в очите. — Обичам Роза. Тя е забележителна жена и като си помисля, наистина съм доволна, че ѝ помогнах да се почувства по-добре. Бог е свидетел, че животът ѝ е бил труден, по-труден, отколкото си представят хората. Каква огромна загуба е понесла и какъв страх е изживяла като дете! Разтрепервам се, като си го помисля.

— Тя ти е разказала всичко, нали?

Лора кимна.

— Да. Ти като че ли се изненадваш?

— Вярно, изненадах се. Но не защото го е казала на теб и баба Мегън, а понеже тя не говори на никого за миналото си. Поне отдавна не е говорила на тази тема.

— Защо смяташ, че не говори, Филип?

Той се замисли за миг, преди да отговори.

— Някой бил направил бележка пред нея, че професионални евреи непрекъснато показвали татуираните номера на ръцете си. Тя каза, че тогава я заболяло сърцето, защото не можела да си представи оцелял от Холокоста да проявява такова безочие. Жената, която го изрекла, я обидила дълбоко и я принудила да закриля миналото си. Таила го в душата си, не допускала до него никого, освен баща ми и мен... Сигурен съм, че разбираш... в известен смисъл смятала миналото си за свещено. Не желала то да бъде опетнено от съчувствието, безразличието или скептицизма на хората. Точно такива бяха думите ѝ и разбирам какво е искала да каже, а ти?

— И аз я разбирам. За нея миналото е нещо твърде лично и някои хора не биха... — Гласът на Лора заглъхна. Тя прочисти гърлото си и довърши: — Не биха могли да проумеят каква травма ѝ е причинило, как тотално я е объркало всичко това.

Филип се облегна назад и не отговори. Както обикновено, тази жена успя да го трогне и изненада. Такава беше тя. Поне по такъв начин я възприемаше. Той се стараше да не мисли много за Лора Валиънт. Съзнаваше, че е влюбен в нея, но се боеше да ѝ го каже. Защото не знаеше какво бе нейното отношение към него. Вероятно никога нямаше да разбере, освен ако не направеше някоя стъпка.

— Майка ти ще реши кога ще ѝ е удобно да дойде заедно с мен във Виена, за да прибере картината. Обсъждали ли сте този въпрос?

— Говорихме и тя се надява, че към края на месеца ще си свободна, за да заминете.

— Сигурно ще можем. Да ти кажа право, вълнувам се почти колкото нея.

— Всички се вълнуваме. Всъщност, Лора, какво ще кажеш да вземете и Наташа с вас? Тя ще бъде невероятно впечатлена. Защото случаят е изключителен и тя не бива да го пропуска.

— Прав си, хубаво е и тя да дойде, Филип.

— Радвам се, че си съгласна. Нали нямаш нищо против, ако и аз дойда?

Макар че въпросът му я стресна за миг, тя успя да се прикрие и каза предпазливо:

— Разбира се, че не. Все пак един ден картината ще бъде твоя. Дори смятам, че трябва да дойдеш, за да споделиш радостта на майка си.

Докато го изричаше, Лора изтръпна, като си помисли как ще пътува заедно с него, ще спи в един хотел с него и ще се наложи да прекара доста време в неговата компания. Всъщност напоследък беше много чувствителна, когато Филип беше близо до нея. За свое най-голямо удивление, беше влюбена в него. След като шокът от това откритие премина и тя се успокои, установи, че се намира в неизгодно положение. Налагаше се да прекарва известно време с него, защото беше баща на Наташа, а тя се грижеше за нея. Но за Лора беше истинско изпитание, когато се виждаха. След като обмисли положението, реши да изчезва винаги, когато той идваше да види дъщеря си. Измисляше си работни срещи, отиваше в офиса и си намираще всякакви други извинения, само и само да не бъде заедно с тях. Обаче в края на краищата това не се хареса на Наташа, тя настояваше да бъдат тримата заедно и да се занимават с нещо. Момичето ги караше да ходят по-често в Ронда Фах или някъде из града. Е, добре, помисли си Лора, някак си ще се справя във Виена. Но дълбоко в душата си знаеше, че няма да ѝ бъде лесно.

— Замислих се колко съвпадения са ти се случили — каза той, — първо си се натъкнала на Матис, после всички документи са ти попаднали сякаш от небето. Просто ей така. — Той щракна с пръсти и се усмихна. — Невероятен късмет си имала.

Лора не отвърна на усмивката му. Лицето ѝ беше сериозно, когато отговори:

— Трябва да ти кажа нещо много странно, Филип. Когато започнеш да издирваш картина, открадната по време на Втората световна война, сякаш се случва низ от съвпадения. На двамата братя Гудмън, които сега живеят в Лос Анджелис, съвсем неотдавна им се случиха четири значителни съвпадения, докато издирваха картини, които баща им беше търсил в продължение на четирийсет години. Някога са принадлежали на баба им и дядо им в Холандия. Това като че ли се случва на всеки, който попадне по следите на открадната от нацистите картина... Някой намира стара инвентарна книга или документ за собственост. После друг случайно открива картината в експозицията на неизвестен музей. Или пък предложена за продажба. Струва ми се, че тези съвпадения са много тайнствени.

— Може би това е Божията промисъл — изрече той тихо.

Лора го погледна изкосо, но не каза нищо. Може да е Божа работа, помисли си.

Филип се изправи, прекоси библиотеката и застана до прозореца. Мислеше си колко е спокойно навън. Обширна поляна, два коня, някъде отдалеч се чуваха ударите на топки за тенис. Играеха Наташа и приятелката ѝ Кейти. Колко приятен звук е този, каза си, също като успокояващата пасторална картина. Представи си шума от високите ботуши на нацистите, дрънченето на затворнически врати, измъчените стонове на жертвите на Холокоста. Вече почти шейсет години бяха минали оттогава, но тези ужасяващи спомени продължаваха да преследват майка му. Миналото не може да се забрави, помисли си. Тя никога няма да избяга от миналото. Винаги ще живее с него.

Лора го сепна с думите:

— Майка ти не е разказвала историята си на Клер, нали?

Той се обърна към нея. Имаше чувството, че бе проникнала в мислите му.

— Не, не можеше да го направи поради причината, която ти изложих преди малко. Аз обясних някои неща на Клер, но мисля, че не всичко. Често съм разсъждавал защо не го направих. Сигурно съм бил нервен.

— Какво искаш да кажеш?

— Притеснявах се да не разстроя Клер, да не я уплаша с ужасите от трагичното минало на мама. Имах предвид, че Клер е преживяла мирно и спокойно детство, произхождаше от света на привилегированите и покровителстваните.

Лора бе толкова дълбоко поразена, но преди да успее да се спре, възкликна:

— Била привилегирована, вярно! Ако говорим за богатство. Но никой не я е покровителствал. Тя е била напълно беззащитна.

Филип я изгледа някак особено, осъзна, че е докоснал болното място на Лора. Върна се, седна близо до нея пред огъня и изрече бавно:

— Извинявай, но не те разбирам.

Лора поклати глава, пое дълбоко дъх и промълви:

— Има нещо, което от известно време искам да ти кажа. Отнася се за Клер и смятам, че тя би искала да го знаеш. Обаче изчаках подходящ момент. Понеже почти започнах, по-добре да довърша.

Помниш ли, когато веднъж в Париж ме попита дали знам нещо, което би могло да хвърли светлина по въпроса защо Клер толкова мразеше мъжете?

— Да, помня.

— Малко преди да умре, Клер ми разказа за детството си. Това, което сподели с мен, беше толкова ужасно, че нямам представа как е живяла по-нататък.

Филип се намръщи.

— Да не би да искаш да кажеш, че Клер е страдала от родителите си?

— Да.

— Но защо по-рано не го е споделила с теб? Защо не ми го е казала, докато бяхме женени?

— Филип, тя се срамуваше, изпитваше неудобство. Така ми каза. Разбираш ли, баща ѝ я е насилвал физически. Биел е нея и майка ѝ, когато се е напивал. Дори когато не е бил пиян. Отнасял се е отвратително с майка ѝ. Освен че я биел, той ѝ изневерявал. Джак Бенсън бил непоправим женкар. Понякога дори сексуално насилвал Клер. Бих казала, че е имала много причини, поради които да не вярва на мъжете и да ги мрази.

Филип усети как го полазват студени тръпки, докато Лора говореше. Почувства как душата му изстива. Сърцето го заболя за Клер. След малко изрече бавно:

— Да, бих казал, че е имала всички основания да го прави. Бедната Клер, скъпата Клер. Тя беше толкова крехка и изящна, а като дете сигурно е била още по-нежна. Как човек би могъл да я бие и да ѝ причинява болка? Та това е ужасно, нечовешко. Баща ѝ трябва да е бил чудовище. Боже мой, не мога да си представя колко е страдала. — Покри очите си с ръце, затвори ги за миг и когато най-после я погледна, Лора забеляза, че сълзи проблясваха на тъмните му клепки.

— Стараела се е да се прикрива — каза му Лора тихо.

— Успявала е да се изтръгне от грубостите на баща си, когато идваше тук, в Ронда Фах заедно с нас. Когато малко поотраснала, все пак се справила с него. Заплашила го, че ще каже на баба ми и дядо ми, и тогава той престанал да я бие и насилва.

— Само ако ми беше казала, щях да я разбера. Може би щях да намеря начин да ѝ помогна, Лора. Много ми е мъчно, че Клер не е

споделила това с мен. Вероятно в мое лице също е виждала враг.

— Сигурна съм, че не те е смятала за враг. Ти си толкова почтен човек, Филип, че... — Лора внезапно млъкна посред изречението и реши да не казва нищо повече.

В желанието си да смени темата, Филип попита:

— Искаш ли да отидем до тенис корта и да видим какво правят момичетата?

— Защо не? — отвърна Лора, скочи от мястото си и тръгна към вратата, тъй като не искаше да остава повече насаме с него.

Филип също се бе изправил и когато Лора мина покрай него, той я хвана за ръката и я спря. Взирайки се в ясносините ѝ очи, каза:

— Благодаря ти за всичко, което ми разказа за детството на Клер. Това обяснява много неща. Благодаря ти, че прояви доверие в мен и ми го каза.

Лора успя само да кимне, искаше ѝ се той да пусне ръката ѝ. При докосването като че електрически ток мина през тялото ѝ. Знаеше, че е много уязвима пред него.

— Годината беше ужасна в много отношения, така че нямам желание да правим вечеря по случай рождения ми ден — каза Лора на Мегън и ѝ се усмихна леко. — Благодаря ти, няма нужда, бабо.

— Но рожденият ден означава, че започва цяла нова година от живота ти, а тя би могла да бъде чудесна — изтъкна Мегън, не знаеше как да промени решението на внучката си.

Лора не отговори. Изправи се, отиде до прозореца и се загледа в Ийст Ривър. Мислеше за Филип Лавилар. Понякога се чудеше дали Наташа не подозира нещо, дали не бе доловила какво изпитва към баща ѝ и не се опитваше да ги събере. Не беше възможно да сватосва двама души, ако единият не проявява интерес. А Филип наистина не се интересуваше от нея. В живота му нямало никаква жена — Наташа го обяви преди няколко дни. Сега Лора си зададе въпроса защо бе нужно да ѝ го казва. Вероятно момичето бе подразбрало какво изпитва тя към баща му — Нашата наистина бе доста умна. Слава Богу, че във Виена ще прекараме само няколко дни, помисли си Лора. Щом Роза получи картината, веднага мога да избягам в Лондон.

— Нещо си много замислена, Лора — каза Мегън, прекъсвайки размишленията ѝ.

Лора се извърна и кимна.

— Малко, бабо. Напоследък имаме доста работа. Затрупва ни като лавина.

— О, мила, работа и пак работа. Аз пък се надявах, че може би мислиш за някой млад мъж.

— Не ставай глупава. — Лора отиде при баба си и седна до нея на дивана. — Откъде ще имам време за мъж, независимо дали е млад или стар? Работя като вол, непрекъснато се налага да пътувам до Лондон заради Сър Максим, отглеждам и петнайсет годишно момиче. Всъщност скоро ще стане на шестнайсет. За нейния рожден ден трябва да помислим, бабо. Скоро Наташа ще навърши шестнайсет години.

— Ще помислим, има време. В момента мисля за твоя рожден ден. Наистина искам да дам вечеря. Няма да има много хора. Само ти, аз, Наташа и Роза, разбира се. Освен ако не искаш да поканим още някого. Какво ще кажеш за Алисън и Тони?

— Алисън и Тони няма да дойдат. Напоследък не ходят никъде, защото Алисън отново е бременна. Не, никого другого не искам.

— Изобщо никой друг? — настоя Мегън с надежда.

— Не.

— Определено нито един млад мъж?

— Не, бабо — отвърна Лора и се засмя за пръв път от дни насам.

— Но си съгласна да дам вечеря, нали, скъпо момиче?

— Ти малко ме принуди, хитруша такава. Но, моля те, да няма торта.

— В никакъв случай. Няма да има и украса с балони — пошегува се Мегън с безизразно лице.

— За кога планираш тази вечеря, бабо?

— Зависи от теб. Този месец ще ходиш ли при Сър Максимилиан Уест?

— Не. Двамата с жена си ще заминават някъде. Обаче трябва да придружа Роза до Виена. В края на месеца, ако ти е удобно.

— Тогава ще го направим точно на рождения ти ден, когато навършваш трийсет и три години. Така е редно.

31.

— Честит рожден ден, Лора! — извикаха всички, вдигайки чаши с шампанско „Дом Периньон“ и после отпиха.

Лора се усмихна и каза:

— Благодаря на всички ви. Благодаря ти, бабо Мегън, за прекрасната вечеря. Всичко беше прекрасно.

— Много се радвам — каза Мегън, бутна назад стола си и продължи: — Хайде да се преместим в хола. Време е да отвориш подаръците си, мила Лора.

— Да, хайде! — извика Наташа и скочи на крака. — Хайде, Лора, ела, татко.

Тъй като не желаше да остава близо до Филип, Лора стана веднага и побърза да отиде в хола с Наташа. От момента, в който Филип дойде в апартамента на баба й, стомахът й се сви, чувстваше се без сили. Появата му беше изненада. Наистина не очакваше, че ще пристигне със самолет от Атланта за рождения й ден. От една страна бе доволна, че бе направил това усилие, дори се трогна, но здравият й разум й подсказа да не се радва прекалено. Все пак какво толкова? Беше петък, той често пристигаше в Ню Йорк, за да прекара края на седмицата с Наташа.

Наташа изтича до нея, хвана я за ръката и когато влизаха в хола, каза:

— Седни на дивана, Лора. Аз ще седна до теб и ще ти подавам подаръците.

— Добре — съгласи се Лора.

Мегън и Роза дойдоха след малко, съпроводжани от Филип. След като всички седнаха, той застана до камината. Надяваше се Лора да хареса неговия подарък, който откри в един антикварен магазин предишния уикенд в Ню Йорк. Тогава бе съвсем сигурен, че ще я зарадва. В момента вече не беше толкова уверен. Но как му се искаше да стане точно така!

Без да иска, тя привлече погледа му както винаги, когато се намираха в една стая. За него тя беше най-красивата жена не само като

външност, но и като характер и душа. Лора беше рядко създание, цялостна личност, проявяваща разбиране и съчувствие. На света нямаше много като нея.

Той обичаше Лора Валиънт. Обичаше я от много месеци, вероятно и от много по-рано, ако трябваше да бъде честен към себе си. Искаше му се срещата им в Мюзее Д'Орсе да бъде продължила по-дълго в онзи студен декемврийски ден преди почти две години. Но появата на майка му я бе прекъснала. Тогава той тръгна след Роза, мислейки си кога ли отново щеше да види Лора. Сега разсъждаваше как да промени отношенията им в друга посока. Може през уикенда да се опита. Ако не, трябваше да изчака, докато се премести за постоянно в Ню Йорк. Нямаше търпение да живее в един град с Лора...

— Благодаря ти, Роза — възкликна Лора. — Албумът на Реноар е прекрасен. — Изправи се, отиде и целуна Роза, после пак се върна на дивана.

— Това е от баба Мегън — обяви Наташа, подавайки малко пакетче на Лора.

След като разкъса хартията, Лора видя стара кожена кутийка за скъпоценности. Вътре блестеше нежен пръстен, обсипан с диамантчета. Извади го от кутийката и го сложи на малкия си пръст.

— Колко е красив, бабо, благодаря ти! — Лора отиде и прегърна Мегън.

— Дядо ти ми го подари преди много години — каза Мегън, — бях сигурна, че ще ти стане.

— Това е от мен. — Наташа ѝ поднесе дълга тясна кутия. Лора вдигна очи към Наташа, която бе седнала на ръкохватката на дивана и се усмихна. От картонената кутия извади шал от бял шифон, изрисуван ръчно с розови божури. — Ама той е прекрасен — каза Лора и се обърна към Наташа.

Наташа се наведе и двете се прегърнаха.

— Аз го нарисувах. Избрах божури, защото много ги обичаш. Ето и последният ти подарък. От татко.

Лора стрелна с очи Филип, застанал до камината. Той се усмихна слабо и кимна.

— Надявам се да ти хареса — смънка той, изведнъж му стана неудобно и малко се смути.

— Сигурна съм, че ще ми хареса — отвърна Лора, внимателно свали панделката и разви хартията. Вътре имаше също стара кожена кутия за скъпоценности и с внезапно вълнение Лора вдигна капака. В кутиятката лежеше една от най-красивите брошки камео, които бе виждала. — Изключителна е, Филип — извика, стана и с бавни стъпки стигна до камината. Целуна го леко по бузата, отстъпи бързо и каза: — Много ти благодаря.

— Знаех си, че нещо липсва. Музика. Ей сега идвам — каза Наташа. Изхвърча от хола, като си тананикаше.

Мегън се обади:

— Понякога е като фурия, но като си помисля, май че и аз бях такава на нейната възраст. Лора, дай да видя подаръка от Филип.

Лора стана, отиде при баба си и ѝ го показа, после на Роза. Двете възкликваха, а Лора отново повтори:

— Много е красива, Филип.

Той само ѝ се усмихна.

Звучите на музика изпълниха стаята. Наташа се върна и каза:

— Е, така е по-добре, а, бабо Мегън? Нали каза, че тази вечер искаш музика?

— Точно така, детето ми, чудесно.

Както стоеше до баща си близо до камината, Наташа прошепна:

— Татко, защо не поканиш Лора на танц, все пак има рожден ден.

Филип погледна Наташа и попита тихо:

— Къде да танцуваме?

— Там, в антрето, до трапезарията.

Филип проследи погледа ѝ и кимна. После се подвоуми и не мръдна, докато Наташа не стисна ръката му и не го подкани:

— Хайде, татко.

Филип отиде до дивана, сведе очи към Лора и ѝ се усмихна.

— Музиката свири специално за теб, Лора, за рождения ти ден, искаш ли да танцуваш с мен?

— С най-голямо удоволствие — отвърна тя. Двамата тръгнаха към антрето.

Филип хвана едната ѝ ръка, прегърна я. После бавно се раздвижиха по мраморния под, без да продумат.

Вътрешно Лора трепереше. Едва имаше сили да диша.

Филип беше напрегнат като нея, но успя да го замаскира, докато танцуваха. Когато музиката свърши, каза:

— Не беше толкова зле, нали? — Свали ръката си и отстъпи назад.

— Не, не беше — отвърна Лора.

Върнаха се в хола, но там нямаше никого. Чуха гласове и смях откъм библиотеката и двамата се изгледаха озадачено. Тъкмо тогава засвири друга мелодия, в апартамента се разнесоха звуците на романтична балада.

Филип сведе очи към Лора и каза:

— Не мислиш ли, че сме жертви на заговор?

— Не се чувствам жертва — отвърна Лора. — Ти да не би да се чувстваш?

— Съвсем не — отвърна Филип, хвана я за ръка и я изведе от стаята. Отидоха отново в антрето, където по чудо лампите бяха загасени.

Стояха по средата на мраморния под, взирайки се един в друг. Гледаха се продължително. Нито един от двамата не отклони очи. Тогава, преди да успее да се въздържи, Филип направи крачка към Лора и я взе в обятията си. Устните им се срещнаха. Той я целуна страстно, тя му отвърна пламенно. Когато най-последно се откъснаха един от друг, Филип каза тихо:

— Мога ли да се надявам, че изпитваш онова, което и аз, Лора Валиънт?

— Така смятам. Но какво изпитваш ти? — попита тя, без да откъсва очи от него.

— Обичам те лудо — отговори той.

— Тогава изпитваме едно и също — каза тя и отново потъна в обятията му. — Така ще бъде до края на живота ми.

— До края на живота ни — изрече той тихо.

Издание:

Автор: Барбара Бредфорд

Заглавие: Промяна в чувствата

Преводач: Красимира Икономова

Година на превод: 2001

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: ИК „Бард“ ООД

Град на издателя: София

Година на издаване: 2001

Тип: роман

Националност: американска

Редактор: Мария Пилева

ISBN: 954-585-194-5

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/1194>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.